

รายงานการวิจัย

เรื่อง

นโยบายและยุทธศาสตร์การพัฒนาพื้นที่เชิงสร้างสรรค์แบบมีส่วนร่วมของตำบลทุ่งกวาว
อำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่

Policies and Strategies for Participating Creative Area Development in
Thung Kwao Subdistrict Mueang Phrae District, Phrae Province

โดย

นายธนนันท์ คุ่มถิ่นแก้ว

นายกฤษณะ เชื้อสิงห์

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตแพร่

พ.ศ. ๒๕๖๕

ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยจากมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

MCU RS 800765050

รายงานการวิจัย

เรื่อง

นโยบายและยุทธศาสตร์การพัฒนาพื้นที่เชิงสร้างสรรค์แบบมีส่วนร่วมของตำบลทุ่งกวาว
อำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่

Policies and Strategies for Participating Creative Area Development in
Thung Kwao Subdistrict Mueang Phrae District, Phrae Province.

โดย

นายธนนันท์ คุ่มถิ่นแก้ว

นายกฤษณะ เชื้อสิงห์

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตแพร่

พ.ศ. ๒๕๖๕

ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยจากมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

MCU RS 800765050

(ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย)

Research Report

Policies and Strategies for Participating Creative Area Development in
Thung Kwao Subdistrict Mueang Phrae District, Phrae Province.

By

Mr.Thananan Kumthinkaew

Mr.Krishna Chuasingh

Mahachulalongkornrajavidyalaya University Phrae Campus

B.E. 2565

Research Project Funded

by Mahachulalongkornrajavidyalaya University

MCURS 800765050

(Copyright Mahachulalongkornrajavidyalaya University)

ชื่อรายงานการวิจัย:	การพัฒนานโยบายและยุทธศาสตร์แบบมีส่วนร่วมพื้นที่เชิงสร้างสรรค์ของตำบลทุ่งกวาว อำเภอเมืองแพร่
ผู้วิจัย:	นายธนันท์ คุ่มถิ่นแก้ว นายกฤษณะ เชื้อสิงห์
ส่วนงาน:	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตแพร่
ปีงบประมาณ:	2565
ทุนอุดหนุนงานวิจัย:	จากกองทุนวิจัยและวิชาการ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตแพร่

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยเรื่องนี้มีวัตถุประสงค์ ประการ คือ 1. เพื่อศึกษาปัญหาและการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน ตำบลทุ่งกวาว อำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่ 2. เพื่อพัฒนานโยบายและยุทธศาสตร์การพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนตำบลทุ่งกวาว อำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่ 3. เพื่อเสนอแนะนโยบายและยุทธศาสตร์ต่อประชาคมตำบลทุ่งกวาว อำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่ ซึ่งการวิจัยครั้งนี้ รูปแบบเป็นการวิจัยใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) เก็บรวบรวมข้อมูลโดยวิธีสัมภาษณ์เชิงลึก (In Depth Interview) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่ ได้แก่ ผู้นำท้องที่และประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลทุ่งกวาว อำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่ จำนวน 15 คน ได้แก่ นายกเทศมนตรีเทศบาลตำบล, กำนัน, ผู้ใหญ่บ้าน, ผู้ประกอบการ และประชาชน เครื่องมือที่ใช้ได้แก่ การสัมภาษณ์เชิงลึก (In Depth Interview) การสนทนากลุ่มย่อย สัมภาษณ์และสนทนากลุ่ม

จากผลการวิจัย พบว่า 1. ผลการการวิเคราะห์ ศึกษาปัญหาและการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน ตำบลทุ่งกวาว อำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่ จากการวิเคราะห์ SWOT สามารถนำมากำหนดทิศทางของประเด็นการพัฒนา ตำบลทุ่งกวาว โดยพบว่า ปัญหาเกี่ยวกับการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน ประกอบด้วย ด้านงบประมาณ ด้านสถานะทางเศรษฐกิจ ด้านการเข้ามาของเทคโนโลยี ด้านขาดความร่วมมือของคนในชุมชน ด้านความหลากหลายทางวัฒนธรรมภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์ 2. การพัฒนานโยบายและยุทธศาสตร์การพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน พบว่า การพัฒนาทางเทคโนโลยี ความก้าวหน้าและนวัตกรรมของเทคโนโลยีดิจิทัล ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงรูปแบบกระบวนการ โครงสร้างทางด้านกิจกรรมทางเศรษฐกิจและสังคมอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ด้วยตระหนักถึงอิทธิพลของเทคโนโลยีดิจิทัลที่มีผลต่อการพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมทุกภาคส่วน และโอกาสและความท้าทายของชุมชน ที่จะต้องปรับทิศทางการดำเนินงานให้เหมาะสมและเอื้อต่อการใช้ประโยชน์สูงสุดจากเทคโนโลยีดิจิทัลที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วอยู่ตลอดเวลา 3.การกำหนดให้นโยบายและยุทธศาสตร์การพัฒนาพื้นที่เชิงสร้างสรรค์แบบมีส่วนร่วมอย่างชัดเจนด้วยการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ในการในระดับท้องถิ่น ระดับจังหวัด และนำไปสู่การจัดทำแผนปฏิบัติการให้เกิดเป็นรูปธรรมร่วมกับ หน่วยงานของรัฐที่ทำงานด้าน

พัฒนาเศรษฐกิจชุมชนเพื่อหาแนวทางและการดำเนินการส่งเสริมการสร้างเสริมความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจให้กับชุมชนโดยการพัฒนากลุ่มอาชีพได้ใช้ศักยภาพจากทุนชุมชน ความร่วมมือจากผู้นำและแกนนำกลุ่มอาชีพ ทำให้สามารถใช้พลังความพร้อมจากชุมชนได้อย่างเต็มที่ 4.การดำเนินโครงการการพัฒนา ร่วมกับหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องอย่างต่อเนื่อง เกิดความเชื่อถือ และเปิดรับต่อการใช้กิจกรรมการเรียนรู้ร่วมกัน ให้ความร่วมมือในการพัฒนากลุ่มอาชีพ ร่วมจัดกระบวนการเรียนรู้ โดยการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนที่ได้ใช้ศักยภาพจากทุนชุมชน ความร่วมมือจากผู้นำและแกนนำกลุ่มอาชีพ ทำให้สามารถใช้พลังความพร้อมจากบริบทชุมชนได้อย่างเต็มที่ 5.การบูรณาการระหว่างภาคีพัฒนาจากภายในและภายนอกชุมชน มิมีติของการบูรณาการ 2 ส่วนไปด้วยกัน คือ การกำหนดเจ้าภาพองค์กรจากภายใน และภายนอกที่จะเป็นผู้จัดการประสานหน่วยงานเป้าหมายและการบูรณาการกิจกรรมจะนำไปสู่ความสำเร็จเบื้องต้นของการสร้างเสริมความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจให้กับชุมชน

Research Title: Developing Policies and Strategies of Participatory Creative Space in Tung Kwao Sub-District, Meung Phrae District.

Researchers: Mr.Thananan Kumthankaew, Mr. Kritsana Cheua-Sing

Department: Mahachulalongkornrajavidyalaya University Phrae Campus

Fiscal Year: 2022

Research Scholarship Sponsor: Research and Academic Funds
Mahachulalongkornrajavidyalaya University
Phrae Campus

ABSTRACT

This study aimed to 1. Investigate problems and community economic development of Tung Kwao sub-district, Meung Phrae district, Phrae province, 2. Develop policies and strategies regarding community economic development of Tung Kwao sub-district, Meung Phrae district, Phrae province, and 3. Present policies and strategies to Tung Kwao civil society, Meung Phrae district, Phrae province.

Integrating qualitative research approach, the in-depth interview was applied to gather data from 15 subjects living in Tung Kwao sub-district, consisting of mayor of subdistrict municipality, sub-district headman, village headman, entrepreneurs, and villagers. The research instruments were in-depth interview, group discussion, focus group discussion, and interview.

The results revealed as follows.

1. The problems concerning community economic development of Tung Kwao sub-district, Meung Phrae district, Phrae province, according to SWOT analysis, were financial and budget; economic situation; arrival of new technologies; lack of community cooperation; and cultural diversity under globalization.

2. In terms of the development of policies and strategies regarding community economics, due to the technological advancement and digital innovation, the economic and social activities' processes, forms, and structure were inevitably changed. Realizing the influence of digital technologies, affected economic and social development, the community challenge was improving the operations to use digital technologies effectively.

3. The policies and strategies of developing participatory creative space were determined in local and provincial strategic plans. It led to the creation of action plans to enhance community economic strength, collaborating with government organizations working in community economic development. The occupational groups were developed and supported by local community fund, community leaders, and occupational group leaders, leading to community empowerment and readiness.

4. The operation of developmental projects was continually conducted by collaborating with government organizations, resulting in the reliability and exposure of applying participatory learning activities. The developmental projects also created the collaborations between occupational groups. Due to community economic development with the collaboration of community and occupational group leaders, the learning processes were improved, resulting in community readiness.

5. The integration between groups was developed inside and outside community. The 2 integrating paradigms were determining hosts inside and outside organization. The hosts coordinated the target organizations and organized activities, leading to initial success of community's economic strength creation.

กิตติกรรมประกาศ

การวิจัยเรื่อง การพัฒนานโยบายและยุทธศาสตร์แบบมีส่วนร่วมพื้นที่เชิงสร้างสรรค์ของ ตำบลทุ่งกวาว อำเภอเมืองแพร่ ฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงได้เป็นอย่างดี

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณพระเดชพระคุณท่านผอ.สถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ท่านรองอธิการบดีวิทยาเขตแพร่ ผู้อำนวยการสำนักวิชาการ ตลอดจนผู้บริหาร คณาจารย์ เจ้าหน้าที่ของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตแพร่ที่ให้โอกาสและ สนับสนุนในการทำวิจัยครั้งนี้

ขอขอบคุณท่านกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ผู้นำชุมชน และประชาชน ของเทศบาลตำบลทุ่งกวาว อำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่ ที่กรุณาช่วยให้ข้อมูลและให้ความร่วมมือในการทำวิจัยเป็นอย่างดี และ ขอขอบพระคุณคณะผู้บริหาร และคณาจารย์ เจ้าหน้าที่ นิสิต หน่วยวิจัยเวียงโกศัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตแพร่ ที่ให้การสนับสนุนทุนในการทำวิจัยครั้งนี้

นายธนันท์ คุ้มถิ่นแก้ว

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตแพร่

29 ตุลาคม 2565

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ค
กิตติกรรมประกาศ.....	จ
สารบัญ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ณ
สารบัญแผนภาพ.....	ด
คำอธิบายสัญลักษณ์และคำย่อ.....	ฉ
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย	3
1.3 ปัญหาการวิจัย	4
1.4 ขอบเขตการวิจัย..	4
1.5 นิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย.....	5
1.6 กรอบแนวคิดการวิจัย	7
1.7 ประโยชน์ที่ได้จากการวิจัย	8
บทที่ 2 แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	9
2.1 แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนา.....	9
2.2 แนวคิดเกี่ยวกับยุทธศาสตร์.....	11
2.3 แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับนโยบายสาธารณะ.....	17
2.4 แนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม.....	24
2.5 แนวคิดเกี่ยวกับความคิดสร้างสรรค์.....	31
2.6 แนวคิดเกี่ยวกับเศรษฐกิจชุมชน.....	34
2.7 ข้อมูลพื้นฐานเทศบาลตำบลทุ่งกวาว อำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่.....	36
2.8 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	38
บทที่ 3 ระเบียบวิธีวิจัย	43
3.1 รูปแบบการวิจัย	43
3.2 ขอบเขตการวิจัย.....	43
3.3 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	43
3.4 เครื่องมือการวิจัย.....	44
3.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	46
3.6 การวิเคราะห์ข้อมูล.....	47

สารบัญ (ต่อ)

3.7 การนำเสนอผลการศึกษาวิจัย.....	47
บทที่ 4 ผลการวิจัย	48
4.1 ศึกษาปัญหาและการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนตำบลทุ่งกวาว อำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่.....	48
4.2 พัฒนานโยบายและยุทธศาสตร์การพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนของตำบลทุ่งกวาว อำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่.....	52
4.3 เสนอนโยบายและยุทธศาสตร์ต่อประชาคมตำบลทุ่งกวาว อำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่.....	70
4.4 องค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัย.....	73
บทที่ 5 สรุปผลการศึกษา อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	76
5.1 สรุปผลการศึกษา.....	77
5.2 อภิปรายผล.....	80
5.3 ข้อเสนอแนะ.....	88
บรรณานุกรม	89
ภาคผนวก	94
ภาคผนวก ก หนังสือขอความอนุเคราะห์ให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย.....	95
ภาคผนวก ข ภาพการลงพื้นที่เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย.....	120
ภาคผนวก ค การรับการนำวิจัยไปใช้ประโยชน์.....	124
ภาคผนวก ง รายชื่อผู้ให้ข้อมูลเพื่อวิจัย.....	127
ภาคผนวก จ ประวัติผู้วิจัย	128

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
2.1 การวิเคราะห์ SWOT ANALYSIS	15
2.2 การวิเคราะห์เพื่อกำหนดยุทธศาสตร์โดยใช้ TOWS Matrix.....	15
2.3 รูปแบบการมีส่วนร่วมของประชาชนตามแนวคิดของ Cohen and Uphoff.....	28
4.1 แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาเทศบาลทุ่งกวาว.....	55
4.2 แผนพัฒนาและขับเคลื่อนเศรษฐกิจชุมชน ตำบลทุ่งกวาว อำเภอเมือง จังหวัดแพร่.....	72
4.3 นโยบายและยุทธศาสตร์การพัฒนาพื้นที่เชิงสร้างสรรค์แบบมีส่วนร่วมของตำบลทุ่งกวาว อำเภอเมืองแพร่จังหวัดแพร่.....	74

สารบัญแผนภาพ

แผนภาพที่	หน้า
1.1 กรอบแนวความคิดในการวิจัย.....	7
2.1 แผนที่ตำบลทุ่งกวาว อ.เมืองแพร่ จ.แพร่.....	36
4.1 ภาพการลงสัมภาษณ์ผู้นำชุมชน.....	65
4.2 ภาพการลงสัมภาษณ์กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน.....	66
4.3 ภาพการลงสัมภาษณ์ผู้นำชุมชนเก็บข้อมูล.....	67
4.4 ภาพการสัมภาษณ์นายพิชิต ปัทมาภรณ์พงศ์ นายกเทศมนตรีตำบลทุ่งกวาว.....	68
4.5 ภาพลงสัมภาษณ์ผู้ประกอบการชุมชน.....	64
4.6 จัดเวทีการสนทนากลุ่ม นำเสนอนโยบายและยุทธศาสตร์ต่อประชาคมตำบลทุ่งกวาว อำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่.....	75

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความสำคัญและที่มาของปัญหา

ในการพัฒนานโยบายและยุทธศาสตร์แบบมีส่วนร่วมเชิงพื้นที่ของชุมชน สังคมและท้องถิ่น ที่มีได้มองรัฐเป็นศูนย์กลางแบบเก่าแต่มองชุมชนท้องถิ่นเป็นศูนย์กลางซึ่งแต่ละชุมชนมีต้นทุนทางทรัพยากร องค์ความรู้ภูมิปัญญาประวัติศาสตร์ วิถีวัฒนธรรม ความเชื่อ ฯลฯ ที่มากมายและมีความแตกต่างหลากหลาย กระบวนการลุกขึ้นมาสร้างกติกา ข้อตกลง ในการจัดความสัมพันธ์อยู่ร่วมกันของคนในชุมชนกับการร่วมในพัฒนานโยบายและยุทธศาสตร์แบบมีส่วนร่วมเชิงพื้นที่ กำหนดกรอบที่จะนำไปสู่การสร้างระบบที่ตีร่วมกัน ที่ได้ขับเคลื่อนเพื่อให้ทุกภาคส่วนการที่ประชาชนรวมตัวกันในสังคมในกลุ่มเล็กที่เรียกว่าชุมชน และชุมชนย่อยมีสิทธิ์อนุรักษ์และฟื้นฟู จารีตประเพณีภูมิปัญญาท้องถิ่น ศิลปวัฒนธรรมอันดีงานของท้องถิ่นและของชาติและมีส่วนร่วมในการจัดการ การบำรุงรักษาและการใช้ประโยชน์ทางทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม รวมทั้งความหลากหลายทางชีวภาพอย่างสมดุลและยั่งยืน เป็นกระบวนการสะท้อนการเข้าถึงสิทธิ์ บทบาทหน้าที่ ประชาธิปไตยมีส่วนร่วมในการจัดทำยุทธศาสตร์ในเชิงพื้นที่เพื่อนำไปสู่การพัฒนาโดยเน้นการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนและมีการจัดการความรู้เพื่อพัฒนาศักยภาพ และพัฒนาระบบการเรียนรู้ที่เน้นการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ให้แก่ สภาองค์กรชุมชนขยายผลมีการปรับเปลี่ยนวิธีคิดและการนำไปสู่การจัดการพัฒนานโยบายแบบมีส่วนร่วมเชิงพื้นที่สร้างสรรค์ เพื่อเป็นหนึ่งในเครื่องมือการดำเนินการเพื่อให้ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจในการร่วมกันการพัฒนานโยบายและยุทธศาสตร์แบบมีส่วนร่วมพื้นที่เชิงสร้างสรรค์ดังนั้น การพัฒนาชุมชนให้สามารถขับเคลื่อนเศรษฐกิจของชุมชนด้วยคุณค่า เป็นส่วนหนึ่งในการขับเคลื่อน ประเทศให้มีความยั่งยืนทางเศรษฐกิจ ด้วยประเทศไทยมีบริบท และความเป็นเอกลักษณ์ จากธรรมชาติ ศิลปะ และวัฒนธรรม ของแต่ละชุมชนที่สามารถสร้างรายได้ให้แต่ละชุมชนได้ และการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของ การมีส่วนร่วมในการพัฒนาด้านต่างๆจำเป็นต้องให้คนในชุมชนเข้ามามีบทบาทในการพัฒนาชุมชนของตัวเองอย่างแท้จริงตามแนวความคิดและหลักการของการพัฒนาชุมชน เพื่อให้ชุมชนสามารถนำมาใช้ในการเรียนรู้ สนับสนุนและส่งเสริมให้กระบวนการเรียนรู้ร่วมกันในการพัฒนานโยบายและยุทธศาสตร์แบบมีส่วนร่วมพื้นที่เชิงสร้างสรรค์ของชุมชนดำเนินไปอย่าง มีประสิทธิภาพเพื่อความยั่งยืนของการขับเคลื่อนเศรษฐกิจชุมชน

จากการที่ประเทศไทยได้นำเศรษฐกิจทุนนิยมมาใช้พัฒนาประเทศ นักเศรษฐศาสตร์กระแสหลักมองว่าประเทศกำลังพัฒนาควรตระหนักถึงทุนทางธรรมชาติ (Natural Capital) เช่น ป่าไม้ ทรัพยากรต่างๆ ความหลากหลายทางชีวภาพ ธรรมชาติและความสวยงาม ฯลฯ ทุนทางปัญญา และวัฒนธรรม (Intellectual and Cultural Capital) เช่น ภูมิปัญญาท้องถิ่น ศิลปวัฒนธรรม ศาสนา ความเชื่อ ขนบธรรมเนียมประเพณี ที่ช่วยให้ชุมชนอบอุ่น เข้มแข็ง มีวินัย มีจริยธรรม มี จิตสำนึกต่อส่วนรวมร่วมกัน ทุนนิยมเหล่านี้โดยส่วนใหญ่แล้วเป็นทุนของสังคม (Social Capital) โดย ส่วนรวม

ไม่ใช่ของเจ้าของคนใดคนหนึ่ง วัตถุประสงค์มีอยู่จริง และเป็นทุนที่ให้ประโยชน์ต่อวิถีชีวิต ความเป็นอยู่ของประชาชนจริง ทุนประเภทนี้มีอยู่มากมายในชุมชนเกษตรแบบดั้งเดิม

เศรษฐกิจชุมชน จะเป็นการจัดการทุนของชุมชนอย่างสร้างสรรค์ เพื่อการพึ่งตนเอง ทั้งนี้เพราะทุนของชุมชน จะรวมทุกอย่างที่มีอยู่ในชุมชน ซึ่งบางอย่างอาจยังไม่พัฒนาเต็มศักยภาพก็ตาม เช่น ทุนธรรมชาติ ทุนทรัพยากร ทุนที่เป็นผลผลิต ทุนที่มีการสะสม ทุนความรู้ภูมิปัญญา ทุนทางสังคม หรือความไว้วางใจ ความเป็นญาติพี่น้องของผู้คนในชุมชน การจัดการทุนเหล่านี้ จะต้องจัดการโดยชุมชน ในทุกขั้นตอนการผลิตโดยเอาภูมิปัญญาดั้งเดิมดั้งเดิมของชุมชน มาผสมผสานกับความรู้หรือเทคโนโลยีสมัยใหม่ การจัดการต้องเป็นไปอย่างสร้างสรรค์ มีความแตกต่าง และมีนวัตกรรมที่เหมาะสม ไม่ใช่การเลียนแบบ ซึ่งเป้าหมายของการจัดการนั้น เพื่อพึ่งพาตนเองของชุมชน เพื่อปรับปรุงชีวิตให้มีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นไม่ใช่เพื่อกำไรและถ้าผลผลิตส่วนเกินอาจจะส่งไปจำหน่ายได้ แต่จะไม่ใช่เป้าหมายสำคัญในการ การพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนมีเป้าหมาย สำคัญ 4 ระดับ ดังนี้

ระดับที่ 1 ระดับครอบครัว : ทุกครอบครัวมีคุณภาพชีวิตที่ดี เป็นเจ้าของปัจจัยการผลิต ผลผลิตขายได้ มีรายได้ที่มั่นคง สุขภาพร่างกาย จิตใจแข็งแรง

ระดับที่ 2 ระดับกลุ่มองค์กร/ชุมชน/หมู่บ้าน : มีกลุ่มองค์กรชุมชนด้านเศรษฐกิจชุมชนที่เข้มแข็ง มีความมั่นคงทางอาหาร ทรัพยากรอุดมสมบูรณ์ สุขภาพกายใจแข็งแรง

ระดับที่ 3 ระดับพื้นที่/ ตำบล : มีฐานงานเศรษฐกิจชุมชนที่เข้มแข็ง เพื่อนำไปสู่ชุมชนท้องถิ่นจัดการตนเอง

ระดับที่ 4 ระดับจังหวัด : เชื่อมโยงเครือข่ายเศรษฐกิจและทุนชุมชน ที่สามารถนำไปสู่การแก้ไขปัญหาในระดับนโยบาย เพื่อยกระดับให้เป็นจังหวัดจัดการตนเองด้านเศรษฐกิจและทุนชุมชน

เศรษฐกิจชุมชน จะเป็นการจัดการทุนของชุมชนอย่างสร้างสรรค์ เพื่อการพึ่งตนเอง ซึ่งจะแตกต่างจากธุรกิจชุมชน ที่จะเน้นการจัดการเงิน เพื่อเป้าหมายให้ได้กำไรในเชิงธุรกิจเป็นสำคัญทำให้บางคนมีความรู้สึกรู้สึกว่าการใช้คำว่า ธุรกิจ จะสื่อความหมายไปถึงการลงทุนที่ต้องการผลตอบแทนเป็นกำไรสูงสุด ซึ่งกำไรอาจไม่ใช่เป้าหมายสำคัญของการประกอบการของชุมชน บางคนจึงเห็นว่าน่าจะใช้คำว่าวิสาหกิจชุมชนจะเหมาะกว่า ทั้งนี้เพราะทุนของชุมชน จะรวมทุกอย่างที่มีอยู่ในชุมชน ซึ่งบางอย่างอาจยังไม่พัฒนาเต็มศักยภาพก็ตาม เช่น ทุนธรรมชาติ ทุนทรัพยากร ทุนที่เป็นผลผลิต ทุนที่มีการสะสม ทุนความรู้ภูมิปัญญา ทุนทางสังคม หรือความไว้วางใจ ความเป็นญาติพี่น้องของผู้คนในชุมชน การจัดการทุนเหล่านี้ จะต้องจัดการโดยชุมชน ในทุกขั้นตอนการผลิตโดยเอาภูมิปัญญาดั้งเดิมของชุมชน มาผสมผสานกับความรู้หรือเทคโนโลยีสมัยใหม่ การจัดการต้องเป็นไปอย่างสร้างสรรค์ มีความแตกต่าง และมีนวัตกรรมที่เหมาะสม ไม่ใช่การเลียนแบบ ซึ่งเป้าหมายของการจัดการนั้น เพื่อพึ่งพาตนเองของชุมชน เพื่อปรับปรุงชีวิตให้มีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นไม่ใช่เพื่อกำไรและถ้ามีผลผลิตส่วนเกินอาจจะส่งไปจำหน่ายได้ แต่จะไม่ใช่เป้าหมายสำคัญในการผลิต ซึ่งที่ผ่านมาชุมชนอาจจะไม่ได้เข้ามาจัดการทั้งหมดทุกขั้นตอน แต่จัดการตามวงจรธุรกิจของคนนอกที่เป็น พ่อค้า ข้าราชการ นักวิชาการ แต่โดยสรุปแล้ว การดำเนินการโดยทั่วไป อาจจะใช้คำว่า เศรษฐกิจชุมชน วิสาหกิจชุมชน หรือ ธุรกิจชุมชน แทนกันได้

การดำเนินกิจกรรมของเศรษฐกิจชุมชน จะเน้นในเรื่องของความร่วมมือมากกว่าการ แข่งขันจึงเป็นกิจกรรมทางเศรษฐกิจที่เน้นความสัมพันธ์ในท้องถิ่นเพื่อเป็นฐานในการพัฒนาอย่างยั่งยืน ในระยะยาวดังนั้นจึงสามารถบรรลุเป้าหมายการพัฒนาทั้ง 2 ด้าน คือ ทั้งการพัฒนาเศรษฐกิจส่วนบุคคล และการพัฒนาชุมชน ไปพร้อมๆกัน ซึ่งแตกต่างจากแนวคิดของ ระบบเศรษฐกิจแบบเสรี โดยทั่วไปที่เน้นการแข่งขัน และผลตอบแทนสูงสุดส่วนบุคคลเป็นสำคัญ นอกจากนี้ การดำเนิน กิจกรรมของเศรษฐกิจชุมชน มีความสำคัญในแง่ของการดำเนินการที่ง่ายกว่า เพราะจากแนวทางใน การพัฒนาของรัฐบาลที่ผ่านมามักจะดำเนินแบบข้างบนลงสู่ข้างล่าง (Top-Down) คือจากหน่วยงาน ของทางราชการ หรือการวางแผนจากส่วนกลาง ไปสู่ข้างล่าง คือ ภาคประชาชน ซึ่งในเชิงทฤษฎี การ พัฒนาในแนวทางนี้ มักจะไม่ค่อยเหมาะสมและประสบความสำเร็จได้ยาก แต่เศรษฐกิจชุมชนจะเป็น การดำเนินการแบบ ข้างล่างขึ้นสู่ข้างบน (Bottom-Up) จึงเป็นการดำเนินการที่ง่ายกว่า นอกจากนี้ยังมีโอกาสสำเร็จสูงกว่า เพราะปัจจัยในการพัฒนาต่างๆ มีอยู่ในท้องถิ่น และความร่วมมือจากคนใน ท้องถิ่นเอง เพราะการวางแผนจากส่วนกลาง น่าจะมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับศักยภาพของท้องถิ่น และทุนของชุมชน ในท้องถิ่นต่างๆ น้อยกว่า นอกจากนี้การมุ่งพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน ยังมีจุดแข็งที่ เป็นปัจจัยที่เอื้ออำนวยต่อการประสบความสำเร็จ ในการพัฒนา 4ด้าน คือ (1) คนในชุมชนท้องถิ่นจะมีจิตสำนึกร่วมกัน เพราะเป็นคนในชุมชนเดียวกัน มีความเป็นมาและดำรงอยู่ด้วยกัน (2) มีความเอื้อ ออาทรและให้ความช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกันเพราะเป็นเอกลักษณ์ของสังคมในท้องถิ่นอยู่แล้ว ดังนั้น การดำเนินการใดๆ ในชุมชนจึงประสบความสำเร็จได้ง่าย (3) การมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคล และกลุ่มบุคคลเป็นไปตามธรรมชาติและด้วยความสมัครใจเพราะไม่ใช่มาจากบังคับหรือสั่งการ และ (4) การบริหารจัดการง่ายกว่าเพราะเริ่มจากพื้นที่ชุมชนที่มีคนไม่มากนัก การบริหารจัดการจึงง่ายกว่า และถ้าพื้นที่หนึ่งประสบความสำเร็จ จะเกิดการกระจายหลักการ และแนวคิดออกไป¹

คณะผู้วิจัยจึงเห็นความสำคัญของ นโยบายและยุทธศาสตร์การพัฒนาพื้นที่เชิงสร้างสรรค์ แบบมีส่วนร่วมของตำบลทุ่งกวาว อำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่ ของการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน ให้ ประชาชนเกิดความรู้ ความเข้าใจ และตระหนักถึงความสำคัญ และสามารถพัฒนาปรับเปลี่ยนพัฒนา นโยบายและยุทธศาสตร์แบบมีส่วนร่วมจึงสนใจที่จะศึกษา นโยบายและยุทธศาสตร์การพัฒนาพื้นที่เชิง สร้างสรรค์แบบมีส่วนร่วมของตำบลทุ่งกวาว อำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่ ของประชาชนต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์งานวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัญหาและการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน ตำบลทุ่งกวาว อำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่.
2. เพื่อพัฒนานโยบายและยุทธศาสตร์การพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนตำบลทุ่งกวาว อำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่.
3. เพื่อเสนอแนะนโยบายและยุทธศาสตร์ต่อประชาคมตำบลทุ่งกวาว อำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่.

¹ ขวัญกมล ดอนขวา, การพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ” รายงานการวิจัย. (มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี, 2555), หน้า 4-5.

1.3 ปัญหาการวิจัย

1.3.1 ศึกษาปัญหาและการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน ตำบลทุ่งกวาว อำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่ เป็นอย่างไร

1.3.2 การพัฒนานโยบายและยุทธศาสตร์การพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนตำบลทุ่งกวาว อำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่ เป็นอย่างไร

1.3.3 เสนอนโยบายและยุทธศาสตร์ต่อประชาคมตำบลทุ่งกวาว อำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่ เป็นอย่างไร

1.4 ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ รูปแบบเป็นการวิจัยใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) เก็บรวบรวมข้อมูลโดยวิธีสัมภาษณ์เชิงลึก (In Depth Interview) โดยเป็นกระบวนการศึกษาวิจัยการพัฒนานโยบายและยุทธศาสตร์แบบมีส่วนร่วมพื้นที่เชิงสร้างสรรค์ของตำบลทุ่งกวาว อำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่ โดยมีขั้นตอนการดำเนินการวิจัยดังนี้

1. การศึกษาวิจัยเชิงเอกสาร (Documentary Research) มุ่งเน้นการศึกษารวบรวมข้อมูล จากหนังสือ เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนานโยบายและยุทธศาสตร์แบบมีส่วนร่วมพื้นที่เชิงสร้างสรรค์ของตำบลทุ่งกวาว อำเภอเมืองแพร่ โดยมีขั้นตอนดังนี้

1) ศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลจากหนังสือ รายงานการวิจัย และแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน

2. การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยดำเนินการดังนี้

1) การสัมภาษณ์ ผู้นำท้องถิ่น ผู้นำชุมชน กลุ่มอาชีพ และประชาชน จำนวน 15 คน เป็นผู้ให้ข้อมูลหลักในด้านการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน ที่มีการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในช่วงต่าง ๆ ที่ส่งผลกระทบต่อชุมชนปัจจุบัน วิธีคิด กระบวนการนโยบายและยุทธศาสตร์การพัฒนาแบบมีส่วนร่วมพื้นที่เชิงสร้างสรรค์ของตำบลทุ่งกวาว รวมทั้งปัญหาและความต้องการในการส่งเสริมการเรียนรู้ด้านเศรษฐกิจชุมชนเชิงสร้างสรรค์

1.4.1 ขอบเขตเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดกรอบเนื้อหาในการศึกษาที่สำคัญ เช่น ศึกษาสภาพ ปัญหาการพัฒนานโยบายและยุทธศาสตร์การพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน แบบมีส่วนร่วมพื้นที่เชิงสร้างสรรค์ การพัฒนานโยบายและยุทธศาสตร์การพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน แบบมีส่วนร่วมพื้นที่เชิงสร้างสรรค์จังหวัดแพร่ และการนำเสนอ นโยบายและยุทธศาสตร์ต่อประชาคม

1.4.2 ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

รูปแบบเป็นการวิจัยใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) เก็บรวบรวมข้อมูลโดยวิธีสัมภาษณ์เชิงลึก (In Depth Interview) ดังนี้

ก.วิจัยเชิงเอกสาร

ศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลจากหนังสือ รายงานการวิจัย และแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นการพัฒนาด้านเศรษฐกิจชุมชน เพื่อเรียบเรียงความสำคัญของปัญหา

ข.เชิงคุณภาพ

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก (In Depth Interview) ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) ได้แก่ผู้นำท้องที่และประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลทุ่งกวาว อำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่ จำนวน 15 คน

- 1) นายกเทศมนตรีเทศบาลตำบล
- 2) กำนัน
- 3) ผู้ใหญ่บ้าน จำนวน 5 คน
- 4) ผู้ประกอบการ 3
- 5) ประชาชน 5

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล 2 ชนิด ดังนี้

1.แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ที่สร้างขึ้นจากการศึกษาทฤษฎีการมีส่วนร่วมของ เฮอร์เบิร์ต แม็คคอสกี² นำมากำหนดเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย โดยสร้างข้อคำถามครอบคลุมถึงวัตถุประสงค์ของการวิจัย

2.การสนทนากลุ่มย่อย สัมภาษณ์และสนทนากลุ่ม ผู้ประกอบการผลิตภัณฑ์ชุมชนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และ พัฒนาชุมชน เพื่อกำหนดรูปแบบนโยบายการพัฒนาและยุทธศาสตร์เศรษฐกิจแบบมีส่วนร่วมพื้นที่เชิงสร้างสรรค์ไปสู่การยกระดับรายได้สู่เศรษฐกิจชุมชน

3) จัดเวทีการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) นำเสนอนโยบายและยุทธศาสตร์ต่อประชาคมตำบลทุ่งกวาว อำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่ เพื่อเสนอเป็นนโยบายสาธารณะต่อองค์กรภาครัฐ เอกชน และชุมชนในการพัฒนาเทศบาลตำบลทุ่งกวาว

1.4.3 ขอบเขตด้านพื้นที่และเวลา

พื้นที่ในการทำวิจัยครั้งนี้ คือพื้นที่เทศบาลตำบลทุ่งกวาว อำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่ ด้านระยะเวลาที่ทำการศึกษาระหว่างเดือนมกราคม พ.ศ.2565 ถึงเดือนกันยายน พ.ศ.2565 เป็นระยะเวลา 9 เดือน

1.5 นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย

² McClosky Herbert, "Political Participation", in The International Encyclopedia of the Social Science. Vol. 12.. (New York : McMillan and Free Press,1968), p. 252.

การพัฒนา หมายถึง กระบวนการของการเปลี่ยนแปลงที่มีการวางแผนไว้แล้ว คือการทำให้ลักษณะเดิมเปลี่ยนไปโดยมุ่งหมายว่า ลักษณะใหม่ที่เข้ามาแทนที่นั้นจะดีกว่าลักษณะเก่า ในความเข้าใจแบบสมัยใหม่หมายถึง การทำให้เจริญในด้านวัตถุ รูปแบบ และในเชิงปริมาณเช่น ดัชนีชี้วัดทางเศรษฐกิจ เป็นต้น³

นโยบาย หมายถึง หลักการและวิธีปฏิบัติซึ่งถือเป็นแนวดำเนินการ และ ปทานุกรม Oxford English Dictionary ได้ให้คำจำกัดความของนโยบายไว้ว่า นโยบาย หมายถึง ความฉลาดและการใช้ดุลยพินิจที่หลักแหลมในทางการเมือง ศิลปะแห่งการดำเนินกิจการของบ้านเมือง การดำเนินการที่ฉลาดรอบคอบ แนวทางการดำเนินการของรัฐบาลพรรคการเมือง เป็นต้น⁴

ยุทธศาสตร์ (Strategic) เป็นเทคนิคที่ใช้อยู่ในกิจการทหารมีหลักฐานอยู่ในตำราพิชัยสงคราม “ซุนวู” ของจีนได้รวบรวมหลักการวางแผนยุทธศาสตร์ทางการทหารไว้ ปัจจุบันนักธุรกิจภาคเอกชน ได้ประยุกต์แนวคิดและวิธีการของแผนยุทธศาสตร์มาใช้ในการแข่งขันทางธุรกิจโดยคำนึงถึง การแข่งขันให้อยู่รอด การมุ่งหวังผลกำไรเป็นหลัก ต่อมาภาครัฐได้นำแนวทางของภาคเอกชนมาใช้ประยุกต์ต่อเพื่อให้การบริหารงานภาครัฐสามารถปรับกลไกได้ทันยุคสมัยโดยคำนึงถึงการสนองความต้องการของประชาชนเป็นหลัก⁵

ยุทธศาสตร์ (Strategy) คือรูปแบบของวัตถุประสงค์ นโยบาย โครงการ กิจกรรม การตัดสินใจ หรือการจัดสรรทรัพยากรที่เป็นปัจจัยกำหนดว่า องค์กรคือใครทำอะไร และทำไปทำไม ยุทธศาสตร์แตกต่างกันตามระดับของหน่วยงาน และช่วงเวลา⁶

การมีส่วนร่วม หมายถึง กิจกรรมที่ประชาชนเข้าไปมีบทบาท ยังผลการกระทำนั้นถึงรัฐบาลหรือผู้นำทางการเมือง ทั้งในระดับท้องถิ่นและระดับชาติ เช่น การไปใช้สิทธิเลือกตั้ง การชุมนุมเรียกร้อง โดยสงบ ทางการเมืองของประชาชน การตัดสินใจเชิงนโยบายของรัฐบาลอันมีผลทางใดทางหนึ่งต่อประชาชน การทำประชาพิจารณ์ ผลแห่งการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมืองอาจสำเร็จหรือไม่สำเร็จก็ได้

พื้นที่เชิงสร้างสรรค์ หมายถึง เป็นพื้นที่ที่สร้างประสบการณ์ สร้างโอกาส ในการพัฒนารอบด้าน และตอบสนองความต้องการของประชาชนเพื่อส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้อย่างสร้างสรรค์ โดยการมีส่วนร่วมของ ชุมชน และหมายถึง สถานที่ หรือโอกาส ชุมชน หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้ร่วมกันดำเนินการอย่างอิสระ และมีความสุข จนมีผลให้เกิดการเรียนรู้

³ <https://www.gotoknow.org/posts/485293>, (12 มกรคม 2565)

⁴ จุมพล หนีมพานิช, “การนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติ มุมมองในทัศนะทางรัฐศาสตร์ การเมือง และรัฐประศาสนศาสตร์ การบริหาร และกรณีศึกษาของไทย”, (2549), หน้า 5.

⁵ ทิวากร นุกิจ, “การกำหนดยุทธศาสตร์: กรมทหารปืนใหญ่กองพลนาวิกโยธิน”, บทความทางทหาร, (2555), หน้า 78.

⁶ Bryson, J. M, *Strategic Planning for Public and Nonprofit Organization: A Guide to Strengthening Organization Achievement*, (San Francisco : JosseyBass, 1995), pp. 32.

เทศบาลตำบลทุ่งกวาว หมายถึง ประชาชนกลุ่มตัวอย่างที่อาศัยอยู่ในพื้นที่การทำวิจัย ในเขตเทศบาลตำบลทุ่งกวาว อำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่

เศรษฐกิจชุมชน หมายถึง การประกอบอาชีพและการดำเนินกิจกรรมการพัฒนา เศรษฐกิจของประชาชนในชุมชนที่เน้นความร่วมมือในรูปแบบมีส่วนร่วมพื้นที่เชิงสร้างสรรค์เป็นเครื่องมือในการพัฒนาเศรษฐกิจเชื่อมโยงกับ วัฒนธรรมอย่างบูรณาการ⁷

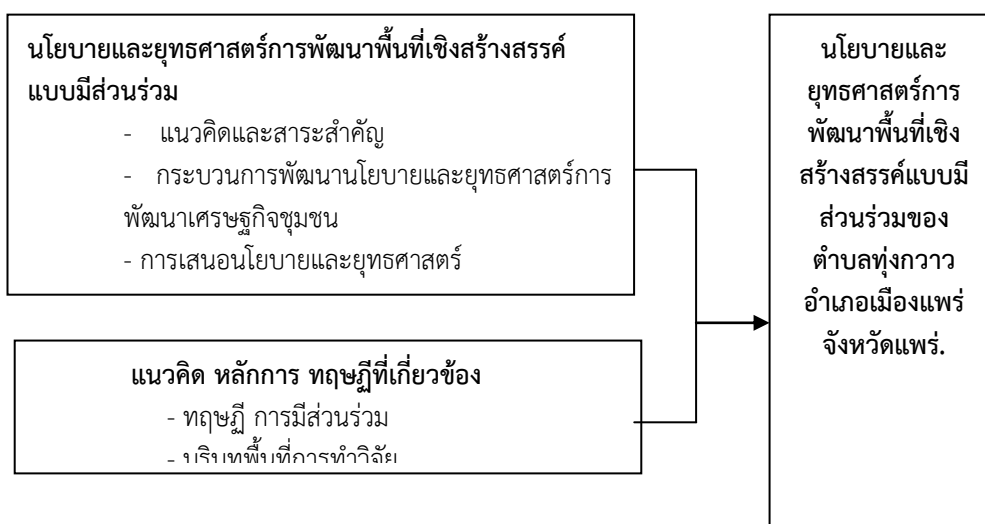
การพัฒนาเศรษฐกิจ หมายถึง กระบวนการการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจโดยการเพิ่มขึ้นของรายได้ และมีส่วนพัฒนาด้านอื่นๆ เช่นการใช้วัตถุดิบในท้องถิ่น การระดมเงินทุน และการเป็นตลาด จำหน่ายสินค้าในท้องถิ่นสูงขึ้น เกิดการเพิ่มขึ้นของรายได้ที่แท้จริงต่อบุคคล (per capita real income) ตลอดระยะเวลายาวนานเพื่อให้มาตรฐานความเป็นอยู่ของประชาชนส่วนใหญ่ดีขึ้นกว่าเดิม

ผู้ประกอบการผลิตภัณฑ์ชุมชน หมายถึง กลุ่มผู้ผลิตผลิตภัณฑ์ชุมชน ที่อยู่ในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลทุ่งกวาว อำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่

ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ หมายถึง ประเด็นที่เป็นอุปสรรค ความยากลำบาก ความต้านทาน หรือ ความท้าทาย ที่ต้องมีการแก้ปัญหา

1.6 กรอบแนวความคิดของแผนงานวิจัย

กรอบแนวคิดในการศึกษาวิจัยเรื่องนี้ แสดงให้เห็นถึงแนวคิด หลักการ รูปแบบ และนโยบายและยุทธศาสตร์การพัฒนาพื้นที่เชิงสร้างสรรค์แบบมีส่วนร่วมของตำบลทุ่งกวาว อำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่. ดังการแสดงกรอบแนวคิดนี้

แผนภาพที่ 1.1 กรอบแนวความคิดในการวิจัย

⁷ ฉันทชนก ปะวะละ และคณะ , “การพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนกับสิ่งแวดล้อมตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของตำบลก่าที่ อำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม”, รายงานวิจัย, (สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ธุรกิจ, คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม, (2560), หน้า 6.

1.7 ประโยชน์ที่จะได้รับการวิจัย

1.7.1 ผลงานวิจัยที่นำไปใช้ประโยชน์ในเชิงสาธารณะ

- 1) เผยแพร่การพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนในระดับชุมชน และองค์กรที่เกี่ยวข้อง
- 2) ส่งเสริมให้ชุมชนสร้างมูลค่าเพิ่มจากทรัพยากรได้อย่างยั่งยืน
- 3) เป็นแนวทางให้ชุมชนอื่นๆ เพื่อนำไปสู่การประยุกต์ใช้ให้เกิดประสิทธิภาพต่อไป

1.7.2 ผลงานวิจัยที่นำไปใช้ประโยชน์ในเชิงนโยบาย มีรูปแบบในการจัดการทรัพยากรให้เป็นชุมชน เพื่อพัฒนาท้องถิ่นและการเพิ่มรายได้ด้วยการบริหารจัดการทรัพยากรให้ คุ่มค่าและเกิดมูลค่าต่อชุมชน ซึ่งผลกระทบที่ได้สามารถนำไปปรับใช้ ซึ่งผลการวิเคราะห์จากโครงการนี้จะสอดคล้องกับยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศ ด้านการปรับโครงสร้างเศรษฐกิจสู่ชุมชน เกิดการจ้าง งานเพิ่มขึ้นในชุมชน มีภาระหนี้สินลดลง เกิดการบูรณาการในการทำงานระหว่างชุมชน องค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น และภาคเอกชน ต่อไป

1.7.3 ผลงานวิจัยที่นำไปใช้ประโยชน์ในเชิงวิชาการ

- 1) ผลการวิจัยสามารถนำเสนอในเวทีระดับชาติและนานาชาติ
- 2) ผลการวิจัยสามารถตีพิมพ์เผยแพร่วารสารในระดับชาติและนานาชาติ
- 3) การนำองค์ความรู้ที่ได้รับด้านการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนไปพัฒนาต่อยอดกับรูปแบบการพัฒนาด้านอื่น ๆ

1.7.4 ผลงานวิจัยที่นำไปใช้ประโยชน์ในงานสร้างสรรค์ในชุมชน

- 1) ชุมชนได้แนวทางในด้านการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนไปดำเนินชีวิตตาม หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
- 2) ชุมชนได้มีส่วนร่วมในการเสนอแนวทางพัฒนาเศรษฐกิจ
- 3) สภาพเศรษฐกิจและสิ่งแวดล้อมของชุมชน มีแนวโน้มที่ดีขึ้น
- 4) ชุมชนเกิดความภาคภูมิใจในวิถีชีวิต วัฒนธรรมประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่น

1.7.5 ผลงานวิจัยที่นำไปใช้ประโยชน์ให้หน่วยงานอื่นทั้งภาครัฐและเอกชนหน่วยงานภาครัฐที่มีความเกี่ยวข้องและสามารถนำผลงานวิจัยไปใช้ประโยชน์ในการ พัฒนาเศรษฐกิจชุมชน เพื่อประโยชน์สำหรับเป็นข้อมูลสารสนเทศขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและภาครัฐความร่วมมือระหว่างหน่วยงาน/องค์กรที่เกี่ยวข้อง เพื่อสร้างความเข้มแข็ง และประสานประโยชน์ร่วมกันในด้านการศึกษาวิจัยรวมถึงการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์และการวางแนวทางการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่อง “นโยบายและยุทธศาสตร์การพัฒนาพื้นที่เชิงสร้างสรรค์แบบมีส่วนร่วมของตำบลทุ่งกวาว อำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่” ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาค้นคว้าแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อให้การศึกษาครั้งนี้เป็นไปตามกระบวนการวิจัย ดังนี้

- 2.1 แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนา
- 2.2 แนวคิดเกี่ยวกับยุทธศาสตร์
- 2.3 แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับนโยบายสาธารณะ
- 2.4 แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม
- 2.5 แนวคิดเกี่ยวกับความคิดสร้างสรรค์
- 2.6 แนวคิดเกี่ยวกับเศรษฐกิจชุมชน
- 2.7 ข้อมูลพื้นฐานเทศบาลตำบลแม่หลาย อำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่
- 2.8 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1. แนวความคิดเกี่ยวกับการพัฒนา

แนวความคิดเกี่ยวกับ “การพัฒนา” เริ่มมีมาตั้งแต่อดีตกาล ด้วยการที่มนุษย์เป็นสัตว์สังคม ดำรงชีวิตด้วยการอยู่รวมกันเป็นกลุ่มเป็นสังคมแล้วมีการคัดเลือกผู้นำ เพื่อดำเนินการพัฒนากลุ่มของ ตนเองเพื่อการอยู่รอดของเผ่าพันธุ์ อันเป็นการปฏิบัติสืบต่อกันมา กระทั่งถึงปัจจุบันก็ยังคงต้องมีการ พัฒนากันอยู่ตลอดไป นับตั้งแต่สิ้นสุดสงครามโลกครั้งที่สองเป็นต้นมา การกำหนดแนวความคิด เกี่ยวกับการพัฒนาก็ได้รับอิทธิพลทางความคิดจากสำนักคิดต่าง ๆ เป็นจำนวนมาก ด้วยเหตุดังกล่าว คำว่าการพัฒนาจึงได้กลายเป็นคำที่นิยมใช้กันอย่างแพร่หลายทั่วโลก เพราะจากการที่ประเทศต่างๆ ต้องประสบกับปัญหาจากสงครามจึงจำเป็นต้องแสวงหาแนวทางและวิธีการเพื่อดำเนินการ ปรับปรุง พื้นฟู แก้ไขสภาพทางเศรษฐกิจ สังคมและการเมืองในประเทศของตนเอง จึงทำให้มีการนำ คำว่าการพัฒนาไปใช้ในหลายรูปแบบ กว้างขวางและแพร่หลาย เช่น การพัฒนาเศรษฐกิจ การพัฒนา สังคม การพัฒนาการเมืองและการพัฒนาด้านอื่น ๆ เป็นต้น ดังนั้นการนำคำว่าพัฒนาไปใช้ ก็จะมี ความหมายแตกต่างกันออกไปตามวัตถุประสงค์ที่นำไปใช้ โดยเนื้อหาในบทนี้เป็นการกล่าวถึงพื้นฐาน ของแนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนา ซึ่งประกอบไปด้วย ความเป็นมาของการพัฒนา ความหมายของการพัฒนา ลักษณะของการพัฒนา แนวความคิดเกี่ยวกับการพัฒนา พัฒนาการของการพัฒนาในสังคมไทย การพัฒนาประเทศตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ความสำคัญของการพัฒนา และยุทธศาสตร์การพัฒนา

ความหมายของการพัฒนา

คำว่า การพัฒนา ใช้ในภาษาอังกฤษว่า Development นำมาใช้เป็นคำเฉพาะและใช้ประกอบคำอื่นก็ได้ เช่น การพัฒนาประเทศ การพัฒนาชนบท การพัฒนาเมือง และการพัฒนาข้าราชการ เป็นต้น การพัฒนาจึงถูกนำไปใช้กันโดยทั่วไปและมีความหมายแตกต่างกันออกไป ดังกล่าวแล้ว เกี่ยวกับความหมายของการพัฒนานั้นได้มีผู้ให้ความหมายไว้หลายความหมายทั้ง ความหมายที่คล้ายคลึงกัน และแตกต่างกัน ซึ่งอาจจำแนกออกได้ดังนี้

ความหมายจากรูปศัพท์

โดยรูปศัพท์ การพัฒนา มาจากคำภาษาอังกฤษว่า Development แปลว่าการเปลี่ยนแปลงที่ละเล็กละน้อย โดยผ่านลำดับขั้นตอนต่างๆ ไปสู่ระดับที่สามารถขยายตัว ขึ้น เติบโตขึ้น มีการปรับปรุงให้ดีขึ้น และเหมาะสมกว่าเดิมหรืออาจก้าวหน้าไปถึงขั้นที่อุดม สมบูรณ์เป็นที่น่าพอใจ (ปกรณ ปรียากร)

ส่วนความหมายจากรูปศัพท์ใน ภาษาไทยนั้น หมายถึง การทำความเจริญ การเปลี่ยนแปลงในทางที่เจริญขึ้น การคลี่คลายไป ในทางที่ดี ถ้าเป็นกริยา ใช้คำว่า พัฒนา หมายความว่า ทำให้เจริญ คือ ทำให้เติบโตได้ งอก ทำให้งอกงามและมากขึ้น เช่น เจริญทางไมตรี

ความหมายโดยทั่วไป

การพัฒนา ที่เข้าใจโดยทั่วไป มีความหมายใกล้เคียงกับความหมายจากรูปศัพท์ คือ หมายถึง การทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงจากสภาพหนึ่งไปสู่อีกสภาพหนึ่งที่ดีกว่าเดิมอย่างเป็น ระบบ หรือการทำให้ดีขึ้นกว่าสภาพเดิมที่เป็นอยู่อย่างเป็นระบบ ซึ่งเป็นการเปรียบเทียบทางด้านคุณภาพ ระหว่างสภาพการณ์ของสิ่งใดสิ่งหนึ่งใน ช่วงเวลาที่ต่างกัน กล่าวคือ ถ้าในปัจจุบันสภาพการณ์ของสิ่งนั้นดีกว่า สมบูรณ์กว่าก็แสดงว่า เป็นการพัฒนา (ปกรณ ปรียากร)¹

การพัฒนา ในความหมายโดยทั่วไปจึงหมายถึงการเปลี่ยนแปลงสิ่งใดสิ่งหนึ่งให้เกิดคุณภาพดีขึ้นกว่าเดิม ความหมายนี้ นับว่าเป็นความหมายที่รู้จักกันโดยทั่วไป เพราะนำมาใช้ มากกว่าความหมายอื่นๆ แม้ว่าจะไม่เป็นที่ยอมรับของนักวิชาการก็ตาม

“แผนพัฒนาท้องถิ่น” หมายความว่า แผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่กำหนดวิสัยทัศน์ ประเด็นยุทธศาสตร์ เป้าประสงค์ ตัวชี้วัด คาเป้าหมาย และกลยุทธ์ โดยสอดคล้องกับแผนพัฒนาจังหวัด ยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตจังหวัด แผนพัฒนาอำเภอ แผนพัฒนาตำบล แผนพัฒนาหมู่บ้านหรือแผนชุมชน อันมีลักษณะเป็นการกำหนดรายละเอียด แผนงาน โครงการพัฒนา ที่จัดทำขึ้นสำหรับงบประมาณแต่ละปี ซึ่งมีความต่อเนื่องและเป็นแผน กาวหนาและให้หมายความรวมถึงการเพิ่มเติมหรือเปลี่ยนแปลงแผนพัฒนาท้องถิ่น

¹ ปกรณ ปรียากร, ทฤษฎีและแนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนา ใน การบริหารการพัฒนา, (2538), หน้า 5.

โดยสรุป การพัฒนาคือการแสวงหาแนวทางและวิธีการในการปรับปรุง แก้ไข และเปลี่ยนแปลง เป็นต้น เพื่อทำสิ่งที่มีอยู่แล้วให้ดีขึ้นอีก และมีความหมายแตกต่างกันออกไปตามวัตถุประสงค์ที่นำไปใช้ในการพัฒนา

2.2 แนวคิดเกี่ยวกับยุทธศาสตร์

ความหมายของยุทธศาสตร์

จากการศึกษาของพวงรัตน์ เกสรแพทย์ กล่าวถึง ยุทธศาสตร์ว่าเป็นเรื่องของการวางแผน ยุทธศาสตร์บัญชาการรบ เพื่อนำกองทัพเข้ารบศัตรูผู้ชัยชนะ โดยการใช้สรรพกำลังและเทคนิควิธีการ อันชาญฉลาดให้เกิดประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล² ซึ่งสอดคล้องกับ เสาวนิตย์ ชัยมุสิก ที่กล่าวถึงความหมายของยุทธศาสตร์ในเชิงปฏิบัติว่าเป็นแผนหรือวิธีการดำเนินงานของหน่วยงานที่ผู้บริหารระดับสูงคาดว่าจะนำไปสู่ความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ขององค์กร คำว่า ยุทธศาสตร์ (Strategy) มีความหมายกว้างและใช้ในความหมายที่แตกต่างกันตามวัตถุประสงค์และบทบาทหน้าที่องค์กร ซึ่งนักบริหารและนักวิชาการที่ใช้ยุทธศาสตร์ในการบริหารองค์กรนั้นให้ทัศนะเกี่ยวกับความหมายของยุทธศาสตร์ไว้ดังนี้³

บุญมี จันทรวงศ์ กล่าวว่า ยุทธศาสตร์ หมายถึง จุดมุ่งหมายและทิศทางที่ ชัดเจนซึ่งองค์กรกำหนดขึ้นเพื่อการปฏิบัติในอนาคตและเป็นแผนที่มุ่งพิจารณาถึงทิศทางการดำเนินงานขององค์กร ในระยะยาวจะต้องตรงตามความเป็นจริงและเกิดจากความเข้าใจร่วมกันเพื่อ มุ่งปฏิบัติเป็นสำคัญ⁴ ในขณะที่ มินเบอร์ก และ ควินน์ (Mintzberg and Quinn) กล่าวว่า ยุทธศาสตร์ หมายถึง 5 Ps คือ Plan (แผน) Ploy (กลวิธี) Pattern (แบบแผน) Position (ตำแหน่งหรือสถานะ) และ Perspective (โลกทัศน์ทางองค์กร)⁵ ในขณะที่ ชรัติ อุ๋นสัมฤทธิ์ กล่าวว่า ยุทธศาสตร์เป็นแนวทางวิธีการ เทคนิคที่ดำเนินการเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้⁶ ซึ่งสอดคล้องกับ ส่วนของสมชาย ภคภาสน์ วิวัฒน์ เสนอว่าการวางแผนยุทธศาสตร์เป็นองค์ประกอบที่สำคัญในการเสริมศักยภาพ การแข่งขันของธุรกิจในโลกยุคโลกาภิวัตน์⁷ สำหรับ ธนาชัย สุขวณิช และพรชัย อรรถนิยานนท์ กล่าวว่า

² พวงรัตน์ เกสรแพทย์, การวางแผนกลยุทธ์ของนักการศึกษา, (กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น, 2543), หน้า 11.

³ เสาวนิตย์ ชัยมุสิก, การจัดทำแผนยุทธศาสตร์ระดับสถานศึกษา, (พิมพ์ลักษณ์, กรุงเทพฯ:บุ๊คพอยท์ จำกัด, 2545), หน้า 12-13.

⁴ บุญมี จันทรวงศ์, ยุทธศาสตร์สหกรณ์ในภาคการเกษตร, (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด, 2543), หน้า13.

⁵ Mintzberg H, Quinn J. B, The Strategy Process : Concepts Contexts, Cases (3rded), (Upper Saddle River, N.J.: Prentice Hall. 1996), p.16.

⁶ ชรัติ อุ๋นสัมฤทธิ์, การนำเสนอยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาของกองทัพบกเพื่อส่งเสริมความมั่นคงของชาติ, วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต, (สาขาวิชาบริหารการศึกษาศาสตรบัณฑิต การจัดการและความเป็นผู้นำ ทางการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2550), หน้า 102.

⁷ สมชาย ภคภาสน์วิวัฒน์, การบริหารเชิงกลยุทธ์, พิมพ์ครั้งที่ 7, (กรุงเทพฯ:โรงพิมพ์อมรินทร์.2544), หน้า 18

ยุทธศาสตร์หรือกลยุทธ์คือวิถีทางที่องค์กรจะดำเนินการตามเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ ขององค์กร ภายใต้ อุปสรรคและโอกาส สภาพแวดล้อมภายใน สภาพแวดล้อมภายนอก ทรัพยากรและความสามารถ ภายในองค์กร กลยุทธ์จะให้ความเข้าใจพื้นฐานว่าองค์กรจะแข่งขันอย่างไรตัวกำหนดกลยุทธ์ของ องค์กรมีอยู่ 3 อย่างคือ สภาพแวดล้อมภายนอก สภาพแวดล้อมภายใน และวัตถุประสงค์ของ องค์กร⁸ นอกจากนี้ อุทิศ ชาวเธียร์ กล่าวว่าการวางแผนยุทธศาสตร์ควรมีการระดมสมองเพื่อ วิเคราะห์สภาพแวดล้อม กำหนดเป้าประสงค์ และกำหนดยุทธศาสตร์ร่วมกัน⁹

กล่าวโดยสรุป ยุทธศาสตร์หมายถึงกระบวนการการไตร่ตรองการวางแผนเป้าหมายของ องค์กรให้ชัดเจนและมีการกำหนดยุทธศาสตร์ร่วมกันเพื่อให้บรรลุผลสำเร็จตรงตามที่ได้วาง ยุทธศาสตร์ตรงตามความต้องการที่วางแผนไว้ทุกประการ

การวิเคราะห์เชิงยุทธศาสตร์โดยวิธี SWOT

เอกชัย บุญยาภิธาน กล่าวถึง ยุคของการแข่งขันที่รุนแรงมาก การที่องค์กร จะอยู่รอด ได้จำเป็นที่จะต้องมีความรู้หรือเทคนิคเพื่อสร้างวิถีทางที่จะแข่งขันกับผู้อื่นได้ ยุทธศาสตร์เป็นสิ่ง สำคัญและจำเป็นสำหรับองค์กรในการทำงานเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์การที่ องค์กรจะกำหนด ยุทธศาสตร์ได้นั้นต้องรู้สถานภาพขององค์กรตนเองก่อน และต้องมีกระบวนการ กำหนดยุทธศาสตร์ที่ เหมาะสมสำหรับองค์กร วิธีการและเทคนิคในการวิเคราะห์สถานภาพของ องค์กรที่รู้จักและใช้กัน อย่างแพร่หลายคือ กระบวนการวิเคราะห์ SWOT (SWOT Analysis) ซึ่งใน การวิเคราะห์ สภาพแวดล้อมทั้งภายนอกและภายในองค์กร เพื่อนำผลที่ได้ในรูปแบบของจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และภัยคุกคาม มากำหนดเป็นยุทธศาสตร์ที่ใช้ในการวางแผนและพัฒนาองค์กร อันจะนำพาธุรกิจหรือ องค์กรให้เดินต่อไปเพื่อการแข่งขันหรือพัฒนาองค์กรอย่างต่อเนื่อง¹⁰

SWOT ย่อมาจากคำว่า Strengths Weaknesses Opportunities and Threats ซึ่งมีความหมายดังนี้

Strengths (จุดแข็ง) คือ ความสามารถและสถานการณ์ภายในองค์กรที่เป็นบวกที่เป็นข้อ ได้เปรียบหรือจุดเด่นขององค์กรที่สามารถนำมาใช้ให้เป็นประโยชน์ในการทำงานเพื่อบรรลุ วัตถุประสงค์หรือทำได้ดี

Weaknesses (จุดอ่อน) คือ สถานการณ์ภายในองค์กรที่เป็นลบ ที่เป็นจุดด้อยหรือข้อ เสียเปรียบขององค์กรที่ไม่สามารถนำมาใช้ประโยชน์ในการทำงานเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์

Opportunities (โอกาส) คือ ปัจจัยและสถานการณ์ภายนอกที่เอื้ออำนวยให้การทำงาน ขององค์กรบรรลุวัตถุประสงค์หรือเป็นประโยชน์ต่อการดำเนินการขององค์กร

⁸ เอกชัย สุขวณิช และพรชัย อรรถกานนท์, *การบริหารเชิงกลยุทธ์*, (กรุงเทพฯ : ตรีเพ็ล เอ็ดดูเคชั่น , 2557), หน้า 1.

⁹ อุทิศ ชาวเธียร์, *การวางแผนกลยุทธ์*, พิมพ์ครั้งที่ 3, (กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย, 2549), หน้า 4.

¹⁰ เอกชัย บุญยาภิธาน, *คู่มือวิเคราะห์ SWOT อย่างมืออาชีพ จุดเริ่มต้นของยุทธศาสตร์ที่ไม่ทำ ไม่ได้*, (กรุงเทพฯ: ปัญญาชน, 2553), หน้า 13-30.

Threats (อุปสรรค) คือปัจจัยและสถานการณ์ภายนอกที่ขัดขวางการทำงานขององค์กร ไม่ให้บรรลุวัตถุประสงค์หรือเป็นปัญหาต่อองค์กร

การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอกเพื่อให้รู้โอกาสที่ดีและภัยคุกคามที่อาจมาถึง องค์กร ได้ สำหรับการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในเพื่อให้รู้จุดแข็งและจุดอ่อนขององค์กร เพื่อนำ โอกาสที่ดีมาใช้และต่อสู้หรือหลีกเลี่ยงภัยคุกคาม ซึ่งผลที่ได้จากการวิเคราะห์ SWOT คือ SWOT Matrix ถึงแม้ว่า SWOT จะถูกคิดค้นมาจากปัญหาของธุรกิจ แต่ก็สามารถที่จะนำไปประยุกต์ใช้ในภาคอื่น และต่อมาก็มีผู้นำ SWOT ไปใช้กับองค์กรภาครัฐและองค์กรที่ไม่หวังผลกำไรอื่น ๆ ซึ่งสามารถนำไปใช้ได้เป็นอย่างดี ในการพัฒนาองค์กรอย่างต่อเนื่องตามแนวทางของระบบการบริหารเชิงคุณภาพ (Quality Management System) โดยที่ เอกชัย บุญยาภิธาน กล่าวถึงการวิเคราะห์ SWOT ว่าเป็นประโยชน์สำหรับองค์กรภาคเอกชนในด้านการตลาด เพื่อให้ได้กลยุทธ์ที่นำไปใช้ในการแข่งขันหรือเพื่อสร้างความเป็นเลิศในทางธุรกิจ ใช้ประกอบในแผนธุรกิจ รวมถึงใช้ในแง่ของการบริหารเชิงคุณภาพ เพื่อกำหนดกลยุทธ์และเป้าหมายในการทำงาน สำหรับองค์กรภาครัฐนั้นสามารถใช้การวิเคราะห์ SWOT ในแง่ของการบริหารเชิงคุณภาพ เพื่อกำหนดกลยุทธ์และเป้าหมายในการทำงาน อีกทั้งยังสามารถใช้ สร้างความสมบูรณ์ในการกำหนดกลยุทธ์ขององค์กร หากมีวิสัยทัศน์ พันธกิจ และกลยุทธ์ไว้แล้ว การวิเคราะห์ SWOT ทำให้องค์กรมีข้อมูลในการกำหนดทิศทางหรือเป้าหมายที่จะถูกสร้างขึ้น มา บนจุดแข็งขององค์กร และแสวงหาประโยชน์จากโอกาสทางสภาพแวดล้อม และสามารถ กำหนด ยุทธศาสตร์ที่มุ่งเอาชนะอุปสรรคทางสภาพแวดล้อมหรือลดจุดอ่อนขององค์กรให้มึน้อยที่สุด ได้ ซึ่งสามารถนำลำดับขั้นตอนการจัดทำ SWOT ไปประยุกต์ใช้ดังนี้

1. จัดตั้งทีมงาน
2. กำหนดวัตถุประสงค์ในการจัดทำ
3. ฝึกอบรมทีมงาน
4. วางแผนงาน
5. วิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอก
6. วิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายใน
7. จัดทำ SWOT Matrix
8. กำหนดกลยุทธ์
9. จัดทำแผนกลยุทธ์
10. กำหนดวัตถุประสงค์
11. กำหนดตัวชี้วัดและเป้าหมาย
12. จัดทำแผนกลยุทธ์และแผนปฏิบัติการ
13. จัดทำแนวทางการปฏิบัติ โครงการ
14. จัดทำงบประมาณ
15. ดำเนินการตามแผน
16. วัดและเฝ้าติดตามแผนปฏิบัติการ
17. หากไม่ได้ตามแผนให้วิเคราะห์สาเหตุและดำเนินการแก้ไข พร้อมกับปรับปรุงแผน
18. จัดทำและจัดเก็บเอกสารไว้อ้างอิงในอนาคต

นอกจากนี้ เอกชัย บุญยาทิษฐาน ยังได้กล่าวว่าสิ่งที่มีความสำคัญในการ วิเคราะห์ SWOT คือสภาพแวดล้อม เนื่องด้วยการมีชีวิตอยู่ของบุคคล หรือการดำเนินการขององค์กร นั้นต้องอาศัยและเป็นไปตามสภาพแวดล้อมที่บุคคลหรือองค์กรนั้นตั้งอยู่ ซึ่งสภาพแวดล้อมหรือวัฒนธรรม ขององค์กร นั้นสำคัญที่สุด ระบบการบริหารจัดการในระดับสุดยอดนั้นนอกจากจะวางระบบแล้ว จุดมุ่งหมายที่แท้จริงจะอยู่ที่การเปลี่ยนวัฒนธรรมองค์กร ดังนั้นเทคนิค SWOT จึงต้องศึกษาสภาพแวดล้อม ทั้งภายในและภายนอก แล้วนำผลที่ได้ไปใช้ในการบริหารจัดการองค์กรซึ่งมีความสำคัญเป็นอย่างมาก

หลักการสำคัญของ SWOT

ในการวิเคราะห์ SWOT นั้นมีหลักการสำคัญคือการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกองค์กรซึ่งการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในจะวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อนภายในองค์กร เพื่อให้รู้จักตนเองที่ชัดเจน (รู้เรา) และวิเคราะห์โอกาสสุปสรรคจากสภาพแวดล้อมภายนอก เพื่อ รู้จักสภาพแวดล้อม (รู้เขา) ที่ชัดเจน ช่วยให้ผู้บริหารขององค์กรทราบถึงการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นภายนอกองค์กรทั้งสิ่งที่เกิดขึ้นแล้ว และแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงในอนาคต ตลอดจนผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงที่มีต่อองค์กร ซึ่งเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการกำหนดวิสัยทัศน์ ยุทธศาสตร์ และการดำเนินตามยุทธศาสตร์ขององค์กร ทำให้องค์กรเกิดการพัฒนาไปในทิศทางที่เหมาะสมอีกทั้งการวิเคราะห์ SWOT เป็นกระบวนการสำคัญในการตั้งประเด็นคำถามและมุ่งหาคำตอบที่จะนำไปสู่ผลสัมฤทธิ์ในการบริหารจัดการเพื่อการพัฒนาเป็นการศึกษาหาสาเหตุเกี่ยวกับปัจจัยต่าง ๆ ที่มีผลต่อการดำเนินงาน โดยมีประเด็นสำคัญที่ต้องพิจารณาสรุปได้ดังนี้ (งานแผนและงบประมาณ กองนโยบายและแผน, สำนักงานอธิการบดีมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ, 2559)

1. สถานการณ์ในขณะนั้นเป็นอย่างไร
 2. สถานการณ์ที่เกิดขึ้นนั้นมีผลกระทบต่อความเป็นอยู่ของบุคลากรหรือไม่มากนักเพียงใด
 3. อะไรคือมูลเหตุที่ทำให้เกิดสภาพการณ์เช่นนั้น
 4. มีใครบ้างที่เข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องหรือมีส่วนได้ส่วนเสียกับสถานการณ์ที่เกิดขึ้น
 5. องค์กรมีขีดความสามารถในการเผชิญและแก้ไขปัญหาที่นั้นหรือไม่
- นอกจากนี้ในการวิเคราะห์ SWOT มีหลักการสำคัญสรุปได้ดังตารางที่ 2.1 ต่อไปนี้

ตารางที่ 2.1 การวิเคราะห์ SWOT ANALYSIS

ปัจจัยภายใน (จุดแข็ง) Strengths , S	ปัจจัยภายใน (จุดอ่อน) Weaknesses , W
1. อะไรที่องค์กรทำได้ดี 2. ทรัพยากรอะไรที่องค์กรมีเหนือผู้อื่น หรือเป็นเอกลักษณ์พิเศษ 3. อะไรที่ผู้อื่นเห็นว่าองค์กรทำได้ดี	1. อะไรที่องค์กรปรับปรุงได้ 2. อะไรที่องค์กรควรหลีกเลี่ยง 3. ทรัพยากรอะไรที่องค์กรมีน้อยกว่าผู้อื่น 4. อะไรที่ผู้อื่นเห็นว่าเป็นจุดอ่อนของเขา
ปัจจัยภายนอก (โอกาส) Opportunities , O	ปัจจัยภายนอก (อุปสรรค) Threats , T
1. โอกาสใด ๆ อะไรที่เปิดโอกาสให้แก่องค์กร 2. องค์กรสามารถใช้ประโยชน์ได้จากอะไร แนวโน้มที่ดี 3. องค์กรสามารถเปลี่ยนจุดแข็งเป็นโอกาสได้อย่างไร	1. แนวโน้มอะไรที่เป็นอุปสรรคต่อองค์กร 2. สิ่งคู่แข่งกำลังทำ และส่งผลให้องค์กรเกิดความกังวล 3. จุดอ่อนขององค์กรก่อให้เกิดอุปสรรคอะไร

ที่มา : อนุรักษ์วัฒน์ พระงาม¹¹

การกำหนดยุทธศาสตร์จากการวิเคราะห์ TOWS Matrix

TOWS Matrix เป็นเทคนิคที่นำมาใช้ในการวิเคราะห์เพื่อกำหนดยุทธศาสตร์หลังจากที่มีการวิเคราะห์ SWOT ให้เห็นถึงจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรคแล้ว จากนั้นจะนำข้อมูลทั้งหมดมาวิเคราะห์ในรูปแบบความสัมพันธ์แบบ Matrix ซึ่งเป็นการจับคู่หัวข้อของ SWOT เพื่อกำหนดยุทธศาสตร์โดยใช้ตารางที่เรียกว่า TOWS Matrix ซึ่งมีทางเลือกได้ 4 ประการ ดังตารางที่ 2.2 ดังนี้

ตารางที่ 2.2 การวิเคราะห์เพื่อกำหนดยุทธศาสตร์โดยใช้ TOWS Matrix

ปัจจัยภายนอก ปัจจัยภายใน	จุดแข็ง Strengths	จุดอ่อน Weaknesses
โอกาส Opportunity	ยุทธศาสตร์ SO นำจุดแข็งไปเพิ่มโอกาส	ยุทธศาสตร์ WO นำโอกาสไปลดจุดอ่อน
ภัยคุกคาม Threats	ยุทธศาสตร์ ST นำจุดแข็งไปลดอุปสรรค	ยุทธศาสตร์ WT ปิดจุดอ่อนเพื่อลดอุปสรรค

ที่มา : ธนาชัย สุขวณิชและพรชัย อรัณยกานนท์¹²

การดำเนินการจัดทำ TOWS Matrix มี 2 ขั้นตอน สรุปได้ดังนี้

1. การระบุ จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และภัยคุกคาม เมื่อได้ข้อมูลเกี่ยวกับ จุดแข็งจุดอ่อน ด้วยการประเมินสภาพแวดล้อมภายในและสภาพแวดล้อมภายนอกแล้ว โอกาสและภัยคุกคาม องค์กรจะต้องนำจุดแข็งจุดอ่อนภายในมาเปรียบเทียบกับโอกาสอุปสรรคจากภายนอกเพื่อดูว่าองค์กร กำลัง

¹¹ อนุรักษ์วัฒน์ พระงาม, การจัดการเชิงกลยุทธ์, (พิษณุโลก: มหาวิทยาลัยพิษณุโลก จำกัด, 2555), หน้า 16.

¹² ธนาชัย สุขวณิช และพรชัย อรัณยกานนท์, การบริหารเชิงกลยุทธ์, (กรุงเทพฯ: ทริปเพิ้ล เอ็ดดูเคชั่น, 2557), หน้า 104.

เผชิญสถานการณ์เช่นใดและภายใต้สถานการณ์เช่นนั้น องค์กรควรจะทำอย่างไร ซึ่งองค์กรจะ อยู่ในสถานการณ์ 4 รูปแบบดังนี้

1.1 สถานการณ์ที่ 1 SO (จุดแข็ง-โอกาส) เป็นการวิเคราะห์พร้อมกันว่าองค์กรมีจุด แข็งอะไรและมีโอกาสอะไรที่สนับสนุนจุดแข็งนั้น เป็นสถานการณ์ที่องค์กรพึงปรารถนาที่สุด โดย ดึงเอาจุด แข็งที่มีอยู่มาเสริมสร้างปรับใช้และฉกฉวยโอกาสต่างๆ หาประโยชน์อย่างเต็มที่

1.2 สถานการณ์ที่ 2 WT (จุดอ่อน-ภัยคุกคาม) เป็นสถานการณ์ที่เลวร้ายที่สุดที่องค์กร กำลังเผชิญอยู่กับอุปสรรคจากภายนอกและมีปัญหาจุดอ่อนภายในหลายประการ ให้วิเคราะห์ว่ามี สภาพแวดล้อมภายนอกอะไรบ้างที่เป็นอุปสรรคและยังกระทบกับจุดอ่อนขององค์กร โดยตรง

1.3 สถานการณ์ที่ 3 WO (จุดอ่อน-โอกาส) เป็นสถานการณ์ที่องค์กรมีโอกาส ซึ่งเป็น ข้อ ได้เปรียบด้านการแข่งขันอยู่หลายประการ แต่ติดขัดอยู่ตรงที่มีปัญหาอุปสรรคที่เป็นจุดอ่อนอยู่ หลาย อย่างโดยวิเคราะห์ว่ามีสภาพแวดล้อมภายนอกอะไรบ้างที่เอื้อโอกาสให้องค์กรแล้ว แต่ถ้ายังมี จุดอ่อน อะไรที่จะทำให้องค์กรฉกฉวยโอกาสนั้นไม่ได้

1.4 สถานการณ์ที่ 4 ST (จุดแข็ง-ภัยคุกคาม) เกิดขึ้นจากการที่สภาพไม่ เอื้ออำนวยต่อการ ดำเนินงาน แต่ตัวองค์กรมีข้อได้เปรียบที่เป็นจุดแข็งหลายประการ โดยวิเคราะห์ว่า องค์กรมีอุปสรรค อะไรบ้าง และจะสามารถใช้จุดแข็งแก้ไขอุปสรรคนั้นได้อย่างไร

2. การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างจุดแข็งกับโอกาส จุดแข็งกับข้อจำกัดหรือ อุปสรรค จุดอ่อนกับโอกาส และจุดอ่อนกับอุปสรรค ซึ่งผลของการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ในข้อมูล แต่ละคู่ ทำให้เกิดยุทธศาสตร์ที่แบ่งออกได้เป็น 4 ประเภท คือ

2.1 ยุทธศาสตร์เชิงรุก (SO Strategy) เป็นยุทธศาสตร์ที่ใช้จุดแข็งภายในเพื่อนำโอกาส ที่ ดีจากภายนอกมาใช้

2.2 ยุทธศาสตร์เชิงป้องกัน (ST Strategy) เป็นยุทธศาสตร์ที่ใช้จุดแข็งภายในเพื่อลดทอน หรือหลีกเลี่ยงอุปสรรคจากภายนอก ซึ่งองค์กรมีจุดแข็ง ขณะเดียวกันองค์กรมีสภาพแวดล้อมที่เป็น ข้อจำกัดจากภายนอกที่องค์กรควบคุมไม่ได้ แต่องค์กรสามารถใช้จุดแข็งที่มีอยู่ในการป้องกันข้อจำกัด ที่มาจากภายนอกได้ดังนั้นองค์กรสามารถเลือกกลยุทธ์การแตกตัวหรือขยายขอบข่ายกิจการ (Diversification Strategy) เพื่อใช้ประโยชน์จากจุดแข็งที่มีสร้างโอกาสในระยะยาวด้านอื่น ๆ แทน

2.3 ยุทธศาสตร์เชิงแก้ไข (WO Strategy) เป็นยุทธศาสตร์ที่ใช้จุดอ่อนภายในโดยใช้ โอกาสที่ดีจากภายนอก เป็นกลยุทธ์การพลิกตัว (Turnaround-oriented Strategy) เพื่อกำจัดหรือ แก้ไขจุดอ่อนภายในให้พร้อมที่จะฉกฉวยโอกาสต่าง ๆ ที่เปิดให้นำมากำหนดเป็นยุทธศาสตร์เชิงแก้ไขโดยที่ องค์กรมีโอกาสนำแนวคิดหรือวิธีใหม่ ๆ มาใช้ในการแก้ไขจุดอ่อนที่องค์กรมีอยู่ได้ ๆ

2.4 ยุทธศาสตร์เชิงรับ (WT Strategy) ยุทธศาสตร์ที่ใช้ลดจุดอ่อนภายในและหลีกเลี่ยง เนื่องด้วยองค์กรเผชิญกับทั้งจุดอ่อนและอุปสรรคจากภายนอกที่องค์กรไม่ ซึ่งทางเลือกที่ดีที่สุดของ องค์กรคือกลยุทธ์การตั้งรับหรือป้องกันตัว (Defensive Strategy) เพื่อพยายามลดหรือหลีกเลี่ยงภัย

อุปสรรคต่าง ๆ ที่คาดว่าจะเกิดขึ้น ตลอดจนหามาตรการ ที่จะทำให้องค์กรเกิดความสูญเสียน้อยที่สุด อุปสรรคจากภายนอก สามารถควบคุมได้

ดังนั้นเมื่อองค์กรวิเคราะห์แล้วองค์กรจะได้รายการหัวข้อ SWOT ออกมาให้จัดประเภทดูว่า เป็น SO, ST, WO และ WT อย่างละกี่รายการ และจัดลำดับความสำคัญว่าควรปรับปรุงและแก้ไข รายการใดก่อน (SWOT Analysis and TOWS Matrix

ในส่วนของ ธนาชัย สุขวณิช และพรชัย อรัณยกันนท ก่่าวถึง ผลจากการ วิเคราะห์ TOWS Matrix สามารถกำหนดยุทธศาสตร์สรุปได้ดังนี้

ยุทธศาสตร์ WT รับผิดชอบต่ออ่อน และหลีกเลี่ยงอุปสรรคเมื่อเห็นจุดอ่อนและอุปสรรค สูงกว่าคู่แข่ง ต้องพัฒนาอู่กระยะ จึงจะแข่งขันได้

ยุทธศาสตร์ WO เลี่ยงจุดอ่อน นำความสามารถเฉพาะอย่างมาใช้ให้ได้เปรียบในส่วนที่มีโอกาสสูง กล่าวคือมีจุดอ่อนสูงแต่โอกาสก็สูงด้วย ต้องคอยหลีกเลี่ยงบางจุดอ่อนเพื่อโอกาส ควรเลือกแผนตั้งรับ (Defensive)

ยุทธศาสตร์ ST เอาจุดแข็งสูงสุดไปข่มอุปสรรคหรือภัยคุกคาม เช่น ใช้ จุดแข็งทางเทคโนโลยี เพื่อจัดการอุปสรรคที่มีคู่แข่งมาก กล่าวคือมีจุดแข็งสูงแต่เจออุปสรรคแข่งขันสูง

ยุทธศาสตร์ SO มีทั้งจุดแข็งและโอกาสสูง เป็นสถานการณ์ที่องค์กรต้องการมากที่สุด โดยใช้จุดแข็งและโอกาสที่ดี สร้างแผนรุก (Aggressive) และลงทุนด้านงบประมาณเต็มที่เพื่อ ชัยชนะในการแข่งขันและยึดตลาดได้ก่อนคู่แข่ง (Competitive)

กล่าวโดยสรุปแล้วการทำ SWOT การในองค์กรให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง มาทำร่วมกัน เพื่อรวบรวมจุดอ่อน จุดแข็ง โอกาสและอุปสรรคทั้งหมด ซึ่งต้องเปิดโอกาสให้ผู้เสนอ SWOT ให้เหตุผล และอธิบาย สาเหตุว่าข้อไหนที่เป็นจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาสหรืออุปสรรค แล้วมาประชุมเพื่อใช้มติที่ประชุมเป็นการชี้ขาดว่าเห็นชอบหรือไม่ หรือจะเปลี่ยนเป็นประเภทอื่น และใช้ TOWS Matrix มาใช้ในการวิเคราะห์เพื่อกำหนดยุทธศาสตร์ หลังจากที่มีการวิเคราะห์ SWOT เรียบร้อยแล้ว

2.3 แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับนโยบายสาธารณะ

ความหมายของนโยบายสาธารณะ นโยบายสาธารณะหรือนโยบายของรัฐเป็นเครื่องมือของรัฐที่ใช้บริหารประเทศ โดยรัฐบาลที่เข้ามาบริหารประเทศจะต้องแถลงนโยบายต่อรัฐสภา ใช้ดแจ้งว่าจะบริหารประเทศไปในทิศทางใด ในทางวิชาการมีนักวิชาการใดใดความหมายของนโยบายมากมาย ซึ่งผู้วิจัย ขอนำเสนอความหมายของ “นโยบายสาธารณะ” ออกเป็นสามประการ คือนโยบาย สาธารณะ และนโยบายสาธารณะ ดังต่อไปนี้ ความหมายของคำว่า นโยบาย (Policy) มีหลากหลายทัศนะ โดยพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542 ให้ความหมายว่านโยบาย คือ หลักและวิธีปฏิบัติซึ่งถือเป็นแนวดำเนินการ นอกจากนี้ยังปรากฏว่ามีนักวิชาการชาวต่างประเทศที่ให้ความหมายของนโยบาย คือ Greenwood ,Haimann and Scott ,Anderson,Terry และ Dye2 กล่าวว่ นโยบาย คือ หลักและวิธีการปฏิบัติ ซึ่งถือเป็นแนวทางดำเนินการที่ผู้บริหารใช้ในการตัดสินใจ เพื่อให้การปฏิบัติงานเป็นไปโดยถูกต้องและบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

สวนความหมายของคำว่า “สาธารณณะ” พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 25423 ให้ความหมายว่า สาธารณะ หมายถึง ของสวนรวมหรือสวนกลาง โดยใช้ประโยชน์สวนรวมกัน Longman กล่าววว่า สาธารณะ หมายถึง งานที่เกี่ยวของของรัฐบาล ในฐานะภาครัฐที่ไม่ใช่เอเอกชนและเกี่ยวของกับสังคม โดยสวนรวม คำวว่า “สาธารณณะ” มักพบเห็นเสมอในลักษณะพูดต่งๆ เช่น มติมหาชน กฎหมายมหาชน สินค้าสาธารณณะ และคำนี้มักใช้กับกิจกรรมของมนุษย์ที่ต้องรัฐบาลเขาไปแทรกแซง หรือตองการให้รัฐบาลเขาไปจัดระเบียบสังคมหรือ กิจกรรมที่ดำเนินการโดยทั่วไป¹³

ความหมายของคำวนโยบายสาธารณณะ (Public policy) เมื่อรวมกันนักวิชาการก็ไต่ให้ความหมายที่รัดกุม เช่น Dye ไต่ให้ความหมายของคำวนโยบายสาธารณณะวว่า สิ่งใด ก็ตมที่รัฐบาลเลือกที่จะกระทำหรือไม่กระทำในขณะที Anderson⁵ ไต่กล่าววว่า นโยบาย สาธารณะ คือ แนวทางในการปฏิบัติงานที่กำหนดขึ้นมาโดยบุคคล คณะบุคคล เพื่อแก้ปัญหต่งๆ ที่เกิดขึ้น ผู้วิจัยมองวว่า แนวคิดของ Anderson เป็นการมองเฉพาะเรื่องทีรัฐบาลกระทำเท่านั้น ไม่ครอบคลุมสิ่งทีรัฐบาลไม่กระทำนอกจากนี้ Easton (1953) ไต่ให้ทัศนะวว่า นโยบายสาธารณณะ หมายถึง การจัดสรรค่านิยมของสังคมทั้งมวลและผู้ทีมีอำนาจในการจัดสรร ก็คือ รัฐบาลตัดสินใจ ทีจะกระทำหรือไม่กระทำเป็นผลมาจาก “การจัดสรรค่านิยมของสังคม” ในขณะเดียวกัน ศุภชัย ยาวะประภาษ ไต่กล่าววว่า กิจกรรมทุกประเภทไม่ว่าจะเป็นระดับใดในหน่วยงานใด ล้วนมีกำเนิดมาจากความคิดอันเป็นกรอบนำทางวควรจะทำอะไร เมื่อใด ทีไหน โดยใคร และอย่างไร หากปราศจากทิศทางทีแน่นอนชัดเจนในการดำเนินกิจกรรมของรัฐบาล ความคิด หรือเจตนาทีเกิดขึ้นก่อนเช่นเดียวกัน จากนั้นค่อยๆ พัฒนาชัดเจนขึ้น กลายเป็นกรอบกำหนด ทิศทางและแนวทางการดำเนินกิจกรรมต่งๆ ของรัฐบาล ซึ่งในความหมายกว้างๆ คือ นโยบาย ของรัฐบาลหรือนโยบายสาธารณณะ (Public policy) นั้นเอง นอกจากนี้ นโยบายสาธารณณะ หมายถึง “กิจกรรมของรัฐบาลทีเลือกกระทำหรือไม่กระทำก็โดยมุ่งถึง ค่านิยมและผลประโยชน์ของสังคมสวนรวมเป็นสำคัญโดยเป็นข้อบัญญัติทีชอบด้วยกฎหมาย” ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Dye¹⁴

จากค่านิยม ทำให้สรุปได้วว่า นโยบายสาธารณณะ หมายถึง กิจกรรมของรัฐบาลในแต่ละยุคไต่กำหนดขึ้นวจะทำหรือไม่กระทำอะไร โดยมีกระบวนการขับเคลื่อนสวนราชการต่งๆ โดยในรูปของแผนงาน โครงการ กิจกรรม โดยมีเป้าหมายเพื่อประโยชน์สาธารณณะ และนโยบายสาธารณณะนั้นอาจมีเป้าหมายทีครอบคลุมคนทุกคนในรัฐ เป็นต้น วัตถุประสงค์ของนโยบายสาธารณณะ เมื่อถูกกำหนดขึ้นมาและมีการนำนโยบายนั้นปฏิบัติจะตองมีการกำหนดวัตถุประสงค์ของนโยบายจากการศึกษา มีนักวิชาการไต่กำหนด วัตถุประสงค์ของนโยบายต่งนี้ ยอดชาย วิถีพานิช กล่าววว่า นโยบายสาธารณณะ เปนนโยบายทีกำหนดขึ้นโดยภาครัฐ ซึ่งมีวัตถุประสงค์ทีแน่นอนอยางใดอยางหนึ่งหรือหลายอยางโดยอาจมี วัตถุประสงค์ 3 ประการ ต่งนี้

1. เพื่อแก้ปัญหให้ปัจจุบัน ให้เบาบางหรือหมดสิ้นไป อันจะนำไปสู่การกินดี อยู่ดีการมีคุณภาพชีวิต (Quality of life) ทีดีของประชาชนโดยสวนรวม เช่น ปัญหาเกษตรกรขาดแคลนทีดินทำ

¹³ จุมพล หนีพานิช, การวิเคราะห์นโยบายขอขชาย แนวคิด ทฤษฎีและกรณีตัวอย่าง. (นนทบุรี : มหาวิทยาลัย สุโขทัยธรรมาธิราช, 2547), หน้า 4 - 6

¹⁴ ศุภชัย ยาวะประภาษ, นโยบายสาธารณณะไทย:กำเนิดพัฒนาการ และสถานภาพของศาสตร์, (กรุงเทพฯ : จุฑทอง, 2549), หน้า 43.

กิน รัฐบาลก็กำหนดออกมาในรูปของนโยบายปฏิรูปที่ดิน หรือปัญหาการจราจร ก็กำหนดออกมาเป็นพระราชบัญญัติผู้ประสภภัยจากรถยนต์และนโยบายสวมหมวก เป็นต้น

2. เพื่อการพัฒนาเป็นการกำหนดนโยบายเพื่อก่อให้เกิดผลที่พึงปรารถนาหรือปรับปรุงเปลี่ยนแปลงสิ่งที่เป็นอยู่ให้ดีขึ้นกว่าเดิม เช่น ประเทศต้องการ เน้นเศรษฐกิจการค้าที่สามารถแข่งขันได้ในเวทีโลกก็กำหนดเป็นนโยบายเขตการค้าเสรี (FTA) หรือการที่ประเทศไทยต้องการผลักดันให้มีการนำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาใช้ในการพัฒนาประเทศรัฐบาลก็กำหนดเป็นนโยบายพัฒนาระบบสารสนเทศและเทคโนโลยี เป็นต้น

3. เพื่อการพัฒนาในอนาคตหรือแก้ไขปัญหในอนาคต เช่น รัฐบาลต้องการน้อมนำกระแสพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ก็จะกำหนดเป็นนโยบายเศรษฐกิจแบบพอเพียง เช่น นโยบายด้านเศรษฐกิจของรัฐบาลสมัยพลเอกสุรยุทธ์ จุลานนท์ เป็นต้น ซึ่งความหมายของ ยอดชาย วิถีพานิช เป็นการกำหนดวัตถุประสงค์ในภาพกว้าง โดยประเด็น คือ วัตถุประสงค์ของนโยบายต้องสามารถแก้ไขปัญหา ที่เกิดขึ้นในปัจจุบันและอนาคตได้¹⁵

แนวความคิดนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติ

การนำนโยบายสาธารณะไปสู่การปฏิบัติ มีจุดเริ่มต้นของการทำความเข้าใจขั้นตอนนี้เริ่มต้นจากงานศึกษาของ Pressman และ Wildavsky (1973) ที่ศึกษาจากความพยายามของสำนักบริหารการพัฒนาทางเศรษฐกิจของสหรัฐอเมริกา (The US Economic Development Administration : EDA) ที่นำโครงการสร้างงานไปปฏิบัติที่ เมืองโอ๊คแลนด์ แคลิฟอร์เนีย ระหว่างปี 1965-1971 พบว่าเหตุที่ทำให้โครงการดังกล่าวล้มเหลว ไม่ได้เกี่ยวข้องกับปัจจัยทางการการเมือง เพราะเขาพบว่า

การผ่านงบประมาณขั้นสุดท้ายสามารถนำมาใช้ได้ทันเวลา แต่ปัญหาเกิดจากการขาดการประชาสัมพันธ์ เมื่อโครงการผ่านงบประมาณแล้ว และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีความเห็นตรงกัน ควรจะรักษาความเห็นนั้นให้คงอยู่ สนับสนุนให้ผู้มีส่วนร่วมจากฝ่ายต่างๆ เข้ามามีส่วนร่วมกับโครงการอย่างต่อเนื่อง ซึ่งโครงการ EDA แม้ว่าจะผ่านการเห็นพ้องระหว่างกันของทุกภาคส่วนแล้ว แต่สุดท้ายกลับถูกทำให้เหมือนเป็นโครงการธรรมดาที่ไม่น่าสนใจ จนทำให้มีผู้สนใจให้การเข้าร่วมกับโครงการน้อย สุดท้ายโครงการดังกล่าวต้องล้มเหลว จากสิ่งนี้จึงเป็นจุดเริ่มต้นของการศึกษาขั้นการนำนโยบายไปปฏิบัติ ซึ่งเขาเห็นว่าการนำนโยบายไปปฏิบัติตามความหมายของ Webster และ Roget (in Pressman and Wildavsky 1973 in Shafritz, Jay M. & Hyde, Albert C, 2007) ที่หมายถึง การนำไปทำให้สัมฤทธิ์ผล กระบวนการ หรือการกระทำเพื่อเติมเต็มให้สัมฤทธิ์ผล แต่ก็ไม่รู้ได้ว่าการนำนโยบายไปปฏิบัตินั้นต้องทำอะไร หรือเริ่มต้นเมื่อไหร่ จะเห็นว่าคำว่า “Implement” จะอยู่คู่กับคำว่า “Policy” ในขณะที่คำว่า Policy หรือ นโยบายนั้นก็ประกอบไปด้วยเป้าหมาย (Goal) และวิธีการของนโยบาย (means) จึงพยายามเปรียบเทียบให้เห็นภาพการนำนโยบายไปปฏิบัติ โดยเปรียบเทียบกับสมการ ที่มีเงื่อนไขเริ่มต้น (Initial Condition) และ ผลลัพธ์ที่คาดหวังได้

¹⁵ ยอดชาย วิถีพานิช, นโยบายสาธารณะ : นโยบายของรัฐจากฝ่ายการเมืองสู่ฝ่ายบริหาร, (รัฐสภาสาร, 54 (2) 2549), หน้า 78-79.

(Predicted consequences) ถ้าหาก X คือ เงื่อนไขเริ่มต้น ก็จะเกิด Y ที่เป็นผลลัพธ์ที่คาดหมายได้ เช่นในกรณี ของโครงการ EDA เมื่อมีการผ่านงบประมาณสำหรับเป็นเงินกู้ให้กับบริษัทเอกชนแล้ว และมีการให้เงินนั้นกับบริษัทเอกชนพร้อมข้อตกลงให้มีการจ้างงานชนกลุ่มน้อย ผลลัพธ์ที่คาดหมายได้ที่จะเกิดขึ้นก็คือ จะมีอาคาร หรือสิ่งอำนวยความสะดวกที่ถูกสร้างขึ้นโดยบริษัทเอกชน พร้อมกับการจ้างงานชนกลุ่มน้อยในเวลาเดียวกัน ซึ่งตรงนี้แสดงให้เห็นว่าเมื่อมีเงื่อนไขเริ่มต้นครบจะนำไปสู่การปฏิบัติและเกิดผลลัพธ์ที่คาดหมายได้ในที่สุด¹⁶

Van Meter and Van Horn ได้กล่าวว่าการนำนโยบายไปปฏิบัติ ประกอบด้วย การกระทำโดยคนหรือกลุ่มคนของภาครัฐและเอกชน ครอบคลุมกิจกรรมของแต่ละบุคคลหรือกลุ่มบุคคล ทั้งที่อยู่ในระบบราชการหรือเอกชนเพื่อมุ่งให้บรรลุวัตถุประสงค์ ของนโยบายที่กำหนดไว้บรรลุผลสำเร็จความหมายดังกล่าวชี้ให้เห็นถึงความพยายามขององค์กร ในการแปลงนโยบายซึ่งเปนนามธรรม ให้เป็นเชิงปฏิบัติที่เป็นรูปธรรมมากขึ้นโดยผู้ที่เกี่ยวข้องกับ การนำนโยบายไปปฏิบัติจะต้องมีความรู้ ความเข้าใจและจัดสรรทรัพยากรให้เหมาะสมตลอดจน ปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่องจึงจะทำให้การนำนโยบายไปปฏิบัติสำเร็จได้¹⁷ นอกจากนี้ยังมีผู้ให้คำนิยามว่า การนำนโยบายไปปฏิบัติ หมายถึง กระบวนการจัดการกับแบบแผนการนำเพื่อการเปลี่ยนแปลงโดยตรงตามข้อตกลง ของนโยบายเพื่อ เคารพต่อข้อกำหนดที่เกิดขึ้นจากการที่ได้ตัดสินใจไปก่อนแล้วการนำนโยบาย ไปปฏิบัติจะเริ่มขึ้น ภายหลังที่ตัดสินใจยอมรับวิธีปฏิบัติเฉพาะเรื่องนั้น ๆ ไปแล้ว ซึ่งสอดคล้องกับ Alexander (1985, p. 413) ว่าการนำนโยบายไปปฏิบัติ คือ การนำชุดการปฏิบัติซึ่งเป็น แผนการทำงานที่มุ่งส่งผลไปยังผู้ที่ตั้งใจจะได้รับประโยชน์จากนโยบายเป็นการเฉพาะและเป็นการปฏิบัติจริง¹⁸ อย่างไรก็ตามผู้วิจัย พบว่า มีนักวิชาการชาวไทยที่ให้ความหมายของการนำนโยบายไปสู่ การปฏิบัติได้ชัดเจน คือ ศุภชัย ยาวะประภาส (2533, หน้า90) ได้สรุปความเห็นของนักวิชาการสวนใหญ่ที่มีความเห็นรวมกันเกี่ยวกับการนำนโยบายไปปฏิบัติใน 2 ประเด็นที่สำคัญคือ 1.การนำนโยบายไปปฏิบัติเป็นกระบวนการ กล่าวคือ มีความต่อเนื่องมีขั้นตอนในการดำเนิน กิจกรรมไม่ใช่กิจกรรมที่เกิดขึ้นชั่วคราวแล้ว หายไปมีความสัมพันธ์กันตลอดเวลา และ2.การนำนโยบายไปปฏิบัติเป็นการดำเนินการต่าง ๆ ตาม ขั้นตอนให้สำเร็จลุล่วง ตามเป้าหมายของนโยบาย¹⁹

นอกจากนี้ วรเดช จันทรศร กล่าวว่าการนำนโยบาย ไปปฏิบัติเป็นการศึกษาวางแผนการที่ รับผิดชอบสามารถนำและกระตุ้นให้ทรัพยากรทางการบริหาร ตลอดจนกลไกที่สำคัญทั้งมวล ปฏิบัติงานในบรรลุตามนโยบายที่ระบุไว้หรือไม่ว่าไหนเพียงใด หรืออีกนัยหนึ่งการนำนโยบายไปปฏิบัติ

¹⁶ นพพล อัครชาติ และอัครวิทย์ ศาสนพิทักษ์, กระบวนการนำนโยบายสาธารณะไปสู่ชุมชนท้องถิ่น : มุมมองสำหรับการตัดสินใจของนักบริหารรัฐกิจเพื่อสร้างความเข้มแข็งของฐานรากในสังคมไทย, วารสารรัฐศาสตร์ปริทรรศน์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, ปีที่ 3 ฉบับที่ 1 (มกราคม-มิถุนายน 2559): หน้า 4-6.

¹⁷ Van Meter and Van Horn, *The policy implementation process: A conceptual framework*, (Administration and Society,1975), p. 447

¹⁸ Alexander, *From idea to action: Note for a contingency theory of the policy implementation process*, (Administration and Society, 1985), 16(4), P. 403-426.

¹⁹ อางแลว, หน้า 90.

จะให้ความสนใจเกี่ยวกับเรื่องของความสามารถที่จะผลักดันให้การทำงานของกลไกทั้งหมดสามารถบรรลุผลลัพธ์ที่ได้อัตโนมัติ²⁰

กล่าวโดยสรุป แนวคิดการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติ การดำเนินการนำนโยบายสู่การปฏิบัติเป็นขั้นตอนที่มีความสำคัญเป็นอย่างมาก ที่จะทำให้แผนบรรลุผลสำเร็จอย่างสมบูรณ์นั้น อยู่ที่ขั้นตอนการนำนโยบายไปสู่ปฏิบัติ ขั้นตอนนี้เป็นขั้นตอนที่ใช้ความสามารถของบุคคลผู้นำไปปฏิบัติ ที่ต้องใช้เวลา และทรัพยากร โดยในการดำเนินการปรับปรุงโครงสร้างขององค์กร มีการแก้ไขระเบียบกฎหมายที่รองรับการปฏิบัติ ตลอดจนการจัดการทรัพยากรต่างๆ เช่น คน งบประมาณ และวัสดุอุปกรณ์ ต่าง ๆ เพื่อให้เกิดผลสำเร็จตามเป้าหมายที่ตั้งไว้

กระบวนการนำนโยบายสาธารณะไปปฏิบัติ

1. ขั้นตอนการนำนโยบายไปปฏิบัติ

กระบวนการนำนโยบายไปใช้มีลักษณะแบบบนลงล่าง (Top down view) ซึ่งมีลักษณะของการรวมศูนย์นโยบาย ซึ่งประกอบด้วย ขั้นตอนที่สำคัญ 2 ขั้นตอน คือ ระดับมหภาค (Macro) และจุลภาค (Micro)²¹

1.1 ขั้นตอนการนำนโยบายไปปฏิบัติในระดับมหภาค (Macro) แบ่งออกเป็น 2 ขั้นตอนย่อย ได้แก่

1) ขั้นตอนการแปลงนโยบาย แบ่งออกเป็นแนวทางปฏิบัติหรือออกมาในรูป ของแผนงานหรือโครงการแล้วแต่กรณี โดยผู้มีหน้าที่ในการแปลงนโยบายจะต้องศึกษา วัตถุประสงค์ของนโยบายให้เข้าใจอย่างถ่องแท้ ความสำเร็จของการนำนโยบายไปปฏิบัติจะขึ้นอยู่กับ ความชัดเจนของนโยบาย ความสอดคล้องกันในเป้าหมายของนโยบาย ระดับความเข้าใจในวัตถุประสงค์ ของนโยบายและการให้ความร่วมมือของหน่วยงานที่รับผิดชอบ ความจริงใจในการนำนโยบายนั้นไป ปฏิบัติ

2) ขั้นตอนการยอมรับ (Adopt) ในการทำให้หน่วยงานในระดับภูมิภาค หรือท้องถิ่นยอมรับแนวทาง แผนงาน โครงการ หรือผลของการแปลงนโยบายนั้นไปปฏิบัติต่อไป ซึ่งขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายอย่าง อาทิ ลักษณะของหน่วยงานในท้องถิ่นนั้นสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง ตลอดจนความขัดแย้งและประโยชน์ที่รัฐบาลจัดสรรให้หน่วยงานในท้องถิ่น ซึ่งถือเป็นเงื่อนไขสำคัญที่สร้างความเต็มใจหรือไม่เต็มใจในการยอมรับนโยบายไปปฏิบัติ

1.2 ขั้นตอนการนำนโยบายไปปฏิบัติในระดับจุลภาค (Micro) แบ่งออกเป็นขั้นตอนย่อย ได้แก่

1) ขั้นการระดมพลัง (Mobilization) เป็นขั้นตอนที่หน่วยงานท้องถิ่น จะต้องดำเนินการในสองกิจกรรม คือ การพิจารณารับนโยบายและการแสวงหาความสนับสนุนใน นโยบายจากท้องถิ่น ในการพิจารณารับนโยบายไปปฏิบัตินั้นหน่วยงานท้องถิ่นจะดูถึงความเหมาะสม ความสำคัญเร่งด่วน

²⁰ วรเดช จันทรศร, การนำนโยบายไปปฏิบัติ, (กรุงเทพฯ: คณะกรรมการปฏิรูประบบราชการ สำนักนายกรัฐมนตรี, 2540), หน้า 3.

²¹ อ้างแล้ว, หน้า 34-39.

สอดคล้องกับเป้าหมายและสามารถตอบสนองความต้องการของท้องถิ่นได้เพียงใด ก็จะตัดสินใจยอมรับนโยบายไปปฏิบัติซึ่งจะนำไปสู่การแสวงหาความสนับสนุนจากสมาชิกในท้องถิ่น ต่อไป

2) ขั้นการปฏิบัติ (Deliverer Implementation) ซึ่งครอบคลุมถึงกระบวนการ ในการปรับเปลี่ยนโครงการที่ได้มีการยอมรับแล้วออกมาในรูปของการปฏิบัติจริง การสร้าง ความสำเร็จขึ้นอยู่กับ การแสวงหาวิธีการในการปรับแนวทางการปฏิบัติ ปรับโครงการหรือแผนงาน ให้สอดคล้องกับ ความต้องการของท้องถิ่นในแต่ละช่วงเวลา

3) ขั้นการสร้างความเป็นปึกแผ่นหรือความต่อเนื่อง (Institutionalization or Continuation) ครอบคลุมถึงการแสวงหาวิธีการที่จะทำให้นโยบายนั้นถูกปรับเปลี่ยนและได้รับ การยอมรับเข้าเป็นหน้าที่ประจำวันของผู้ปฏิบัติอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ โดยผู้บริหารระดับท้องถิ่น จะต้องเป็นผู้ชักจูงให้ผู้ปฏิบัติเห็นความสำคัญของการปฏิบัติตามนโยบายดังกล่าวอย่างต่อเนื่อง และจะต้องหาทางแปลงนโยบายนั้นให้เป็นภารกิจหลักประจำวันของผู้ปฏิบัติโดยตลอด เพื่อให้ผู้ปฏิบัติมีความผูกพัน และยอมรับต่อโครงการหรือแผนงาน มีการนำนโยบายไปปฏิบัติอย่างเต็มใจเสมือนเป็น ภารกิจประจำวันของตนเอง อันจะส่งผลให้เกิดความต่อเนื่องในการปฏิบัติตลอดไป

3. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการนำนโยบายไปปฏิบัติการศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการนำ นโยบายไปปฏิบัติ นั้น จะทำให้ทราบว่าในกระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติ ความสำเร็จหรือ ความล้มเหลวของการนำนโยบายไปปฏิบัติขึ้นอยู่กับปัจจัยสำคัญหลายประการ ดังนี้ สมบัติ อารังธัญวงศ์,²² ได้กล่าวถึงปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อการนำนโยบายไปปฏิบัติให้ประสบความสำเร็จ ได้แก่

3.1 แหล่งที่มาของนโยบาย โดยทั่วไปนโยบายอาจมีที่มาหรือผ่านกระบวนการ กำหนดนโยบายจนกระทั่งปรากฏเป็นนโยบายในหลายลักษณะ เพื่อนำไปปฏิบัติให้บรรลุวัตถุประสงค์ ซึ่ง ประเด็นนี้จะให้ความสำคัญกับแหล่งที่มาของนโยบายว่าเป็นปัจจัยกำหนดที่มีผลต่อความสำเร็จ ในการนำนโยบายไปปฏิบัติเนื่องจากว่าผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการริเริ่มการก่อรูปนโยบายและ การกำหนดนโยบายมีความหลากหลายทั้งในด้านอำนาจและหน้าที่ส่งผลต่อความสามารถในการกำหนด คัดเลือก และการบริหารนโยบาย อาทิ การแถลงการณ์หรือคำสั่งของฝ่ายบริหาร ลักษณะของนโยบาย ประเภท นโยบายกระทำในรูปของการประกาศแถลงการณ์หรือมติคณะรัฐมนตรีที่มีต่อการแก้ปัญหา สาธารณะ ซึ่งหน่วยงานที่รับผิดชอบจะต้องนำไปปฏิบัติให้ปรากฏเป็นจริง อย่างไรก็ตามนโยบายของ รัฐบาลที่เป็น ผลผลิตของระบบการเมืองนี้จะต้องมีความถูกต้อง ชอบธรรม และสอดคล้องกับค่านิยม ของสังคม จึง จะสามารถนำไปปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3.2 ความชัดเจนของนโยบาย ถือเป็นรากฐานสำคัญของความมุ่งหมายของนโยบาย ทั้งที่ เป็นทางการและไม่เป็นทางการ ทั้งวัตถุประสงค์ และมาตรการในการปฏิบัติ ซึ่งความชัดเจนของ วัตถุประสงค์และมาตรการ จะขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายประการ ได้แก่ การระบุสภาพปัญหา นโยบาย อย่างครอบคลุมและครบถ้วน การกำหนดผู้เกี่ยวข้องกับการแก้ไขปัญหาอย่างชัดเจน กลุ่มเป้าหมายที่

²² สมบัติ อารังธัญวงศ์ , นโยบายสาธารณะ แนวความคิด การวิเคราะห์และกระบวนการ, (กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ เสนาธรรม 2555), หน้า 432.

ได้รับผลกระทบ การประเมินทรัพยากรที่ต้องใช้ในการดำเนินการ สิ่งเหล่านี้ต่างมีบทบาทสำคัญเพื่อส่งเสริมการนำนโยบายไปปฏิบัติให้บรรลุผลอย่างมีประสิทธิภาพ

3.3 การสนับสนุนนโยบาย เมื่อนโยบายถูกกำหนดแล้วจะถูกนำไปปฏิบัติได้อย่างไร หรือ จะได้รับการนำไปปฏิบัติจริงหรือไม่ ขึ้นอยู่กับการสนับสนุนนโยบายจากผู้ปฏิบัติ และผู้ที่ได้รับผล จากการปฏิบัติตามนโยบาย ทั้งกลุ่มในรัฐบาล ได้แก่ นักการเมืองที่เกี่ยวข้อง องค์กรราชการที่รับผิดชอบ ในการนำนโยบายไปปฏิบัติหรือผู้มีอำนาจในการจัดสรรงบประมาณ หรือกลุ่มนอกรัฐบาล ได้แก่ สมาชิกในเขตเลือกตั้งที่เกี่ยวข้องกับปัญหา กลุ่มอิทธิพลและกลุ่มผลประโยชน์ ตลอดจนผู้ที่ได้รับผลกระทบจากปัญหา หรือประชาชนทั่วไป

3.4 ความซับซ้อนในการบริหารงาน การนำนโยบายไปปฏิบัติให้ประสบผลสำเร็จ มีความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดกับโครงสร้างการบริหารงานขององค์กร ดังนั้น ผู้บริหารควรพิจารณา การบริหารนโยบายทั้งในมิติของแนวราบและแนวดิ่งควบคู่กันไป ทั้งการควบคุมติดตามและกำกับดูแล การทำงานภายในหน่วยงานหรือในการประสานงานระหว่างองค์กรต่างๆ ยังมีจำนวนหน่วยงานหรือ องค์กรเข้ามาเกี่ยวข้องกับการนำนโยบายไปปฏิบัติมากเพียงใด ก็ยิ่งจะทำให้กระบวนการนำนโยบาย ไปปฏิบัติมีความยุ่งยากซับซ้อนขึ้น ดังนั้น การมอบหมายให้หน่วยงานที่มีความเป็นเอกภาพและไม่มี ความซับซ้อนในการบริหารงานมาก จะเป็นปัจจัยสำคัญในการส่งเสริมการนำนโยบายไปปฏิบัติให้ บรรลุผลตามวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพ

3.5 สิ่งจูงใจสำหรับผู้ปฏิบัติงาน การนำนโยบายไปปฏิบัติจะประสบผลสำเร็จหรือไม่ นอกจากจะขึ้นอยู่กับปัจจัยดังกล่าวแล้ว ยังรวมถึงการสร้างสิ่งจูงใจของฝ่ายบริหารต่อผู้ปฏิบัติ ซึ่งจะ เกี่ยวข้องโดยตรงกับเรื่องการทำงานและปัจจัยกระตุ้นที่จะทำให้ผู้ปฏิบัติงานมีความมุ่งมั่นที่จะทำงาน ให้สำเร็จ ซึ่งสิ่งจูงใจอาจทำได้หลายวิธีได้แก่ การเลื่อนขึ้นเงินเดือน การเลื่อนตำแหน่ง หรือการลงโทษ ในกรณีที่ทำงานล้มเหลว

3.6 การจัดสรรทรัพยากร ทรัพยากรเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญต่อความสำเร็จ ของการนำ นโยบายไปปฏิบัติ อาจกล่าวได้ว่าแผนงานหรือโครงการใด แม้จะมีปัจจัยอื่นครบถ้วน แต่หาก ขาด ปัจจัยเรื่องทรัพยากรในการสนับสนุนแผนงานและโครงการอาจล้มเหลวโดยที่ยังไม่ได้เริ่ม ซึ่งทรัพยากร ในการนำนโยบายไปปฏิบัติรวมถึง เงินทุน เวลา และบุคลากรตลอดจนเทคโนโลยีและ อุปกรณ์ที่ จำเป็นต่างๆ โดยจะต้องคำนึงถึงการจัดลำดับความสำคัญของแผนงานและโครงการใน การจัดสรร ทรัพยากร ตลอดจนการใช้กลยุทธ์ในการใช้ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์สูงสุด

สรุปได้ว่า กระบวนการนโยบายสาธารณะ มีขั้นตอนการนำนโยบายไปปฏิบัติเป็นขั้นตอนที่ สำคัญมากของ ซึ่งผู้ที่นำนโยบายไปปฏิบัติโดยตรงก็คือ รัฐบาลหรือข้าราชการ ส่วนผู้ที่เกี่ยวข้อง ทางการออม คือ ฝ่ายการเมือง ในแง่ของการควบคุมกำกับดูแล ขั้นตอนในการนำนโยบายไปปฏิบัติ นั้น มีขั้นตอนการนำนโยบายไปปฏิบัติระดับมหภาค ซึ่งมีขั้นตอนย่อย คือ การแปลงนโยบายเป็นแผนงาน และโครงการ การยอมรับนโยบายของหน่วยงานระดับภูมิภาคและท้องถิ่น ขั้นตอน การนำนโยบายไป ปฏิบัติระดับจุลภาค มีขั้นตอนย่อย คือ การระดมพลังการปฏิบัติ การสร้างความต่อเนื่องของการนำ นโยบายไปปฏิบัติ

2.4 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม

จากการที่ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับตำราทางวิชาการของนักวิชาการหลายๆท่านจึงได้ประมวลแนวคิดเกี่ยวกับการบริหารมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

2.3.1 ความหมายของการมีส่วนร่วม คำว่า “การมีส่วนร่วม” ได้มีผู้ให้ความหมายที่หลากหลาย และความแตกต่างกันไปตาม ความเข้าใจและประสบการณ์ของแต่ละบุคคลซึ่งอาจจะมองทั้งในแง่ของแนวคิดหลักการ กระบวนการและวิธีการปฏิบัติ มีนักวิชาการหลายๆท่าน ได้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมของ ประชาชนในลักษณะที่เป็นกระบวนการของการพัฒนา ตั้งแต่ต้นจนสิ้นสุดกระบวนการ ได้แก่การวิจัย การวางแผน การตัดสินใจ การดำเนินงาน การบริหารจัดการ การติดตาม ประเมินผล ตลอดจนการ จัดสรรผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นการมีส่วนร่วมของประชาชน (Public Participation) หมายถึง การ กระจายโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองและการบริหารซึ่งเกี่ยวกับการตัดสินใจใน เรื่องต่างๆ ที่ส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิตและความเป็นอยู่โดยการให้ ข้อมูลแสดงความคิดเห็นให้คำแนะนำ ปรีกษาตลอดจนควบคุมโดยตรงจากประชาชน การมีส่วนร่วมได้ มีนักวิชาการได้ให้ความหมายของการ มีส่วนร่วมของประชาชนไว้ ดังนี้

ชิต นิลพานิช และกุลธณ ธนาพงศธร²³ ได้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมไว้ว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชนบท หมายถึง การที่ประชาชนทั้งในเมืองและชนบทได้ เข้ามีส่วนร่วม หรือเข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องในการดำเนินงานพัฒนาชนบทขั้นตอนใดขั้นตอนหนึ่ง หรือทุกขั้นตอนแล้วแต่เหตุการณ์จะเอื้ออำนวย

เบญจมาศ อยู่ประเสริฐ²⁴ ได้ให้ความหมายว่า การมีส่วนร่วมเกี่ยวข้องกับศาสตร์หลายแขนงทั้งทางด้านจิตวิทยาสังคมซึ่งได้อธิบายถึงความหมายของการมีส่วนร่วมว่า การมีส่วนร่วมเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องทางจิตใจ และอารมณ์ของบุคคลหนึ่งในสถานการณ์กลุ่มการเข้าไปมีส่วนร่วมเกี่ยวข้องกับกิจกรรมของสังคม ทางด้านการเมืองให้ทัศนะว่าการมีส่วนร่วมเป็นการกระจายอำนาจในการตัดสินใจ ให้แก่สมาชิกในสังคม สร้างความเท่าเทียมกันและเพิ่มพลังอำนาจให้แก่สมาชิกทุกคน ทางด้านการ พัฒนายังให้ความหมายของการมีส่วนร่วมว่าเป็นกระบวนการที่ผู้มีส่วนได้เสียในการพัฒนาได้เข้ามามี ส่วนร่วมในการตัดสินใจเลือกแนวทางในการพัฒนาด้วยตัวเอง พร้อมทั้งมีส่วนรับผลประโยชน์ และผลเสียที่เกี่ยวข้องจากการพัฒนา

²³ ชิต นิลพานิช และกุลธณ ธนาพงศธร, “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชนบท”, ใน เอกสาร การสอนชุดวิชาความรู้ทั่วไปสำหรับการพัฒนาระดับตำบล หมู่บ้าน พิมพ์ครั้งที่ 3, หน่วยที่ 8, (นนทบุรี: โรงพิมพ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2532), หน้า 350.

²⁴ เบญจมาศ อยู่ประเสริฐ, “การวิจัยการมีส่วนร่วมทางส่งเสริมการเกษตร”, ประมวลสาระชุดวิชาการ วิจัยเพื่อการพัฒนาการส่งเสริมการเกษตรหน่วยที่9, (คณะรัฐศาสตร์ : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2544), หน้า 105.

นิรันดร จงวุฒิเวศย์²⁵ ได้สรุปความหมายของการมีส่วนร่วมว่าการมีส่วนร่วม หมายถึงการเกี่ยวข้องกับด้านจิตใจและอารมณ์ของบุคคลหนึ่งในสถานการณ์กลุ่ม ซึ่งผลของการเกี่ยวข้องดังกล่าวเป็นเหตุเราใจให้กระทำการให้บรรลุจุดมุ่งหมายของกลุ่มนั้น กับทั้งทำให้เกิดความมีส่วนร่วมรับผิดชอบกับกลุ่มดังกล่าวด้วย

พัชรี สีโรรส และคณะ²⁶ ได้กล่าวสรุปความหมายของการมีส่วนร่วมของประชาชนในปัจจุบัน คือ กระบวนการซึ่งประชาชนหรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ได้มีโอกาสแสดงทัศนะแลกเปลี่ยนข้อมูลและความคิดเห็น เพื่อแสวงหาทางเลือกและการตัดสินใจต่างๆ เกี่ยวกับโครงการที่เหมาะสมและเป็นที่ยอมรับร่วมกันทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง จึงควรเข้าร่วมในกระบวนการนี้ ตั้งแต่เริ่มจนกระทั่งถึงการติดตามและประเมินผล เพื่อให้เกิดความเข้าใจและการรับรู้/เรียนรู้ การปรับเปลี่ยนโครงการร่วมกันซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อทุกฝ่าย

นรินทร์ชัย พัฒนาพงศา²⁷ ได้ให้ความหมายว่า การมีส่วนร่วม คือการให้ประชาชนเข้ามาเกี่ยวข้องในกระบวนการตัดสินใจ กระบวนการดำเนินโครงการและร่วมรับผิดชอบประโยชน์จาก โครงการพัฒนานอกจากนี้ยังเกี่ยวข้องกับความพยายามที่จะประเมินผลโครงการนั้น

สุพจน์ พงษ์พิสุทธิบุบผา²⁸ ได้ให้ความหมายว่า การมีส่วนร่วม หมายถึงการร่วมมือร่วมปฏิบัติร่วมแก้ไขปัญหาการดำเนินการ และร่วมรับผิดชอบร่วมกันไม่ว่าจะเป็นของปัจเจกบุคคล หรือของกลุ่มเพื่อให้เกิดการดำเนินการพัฒนาและเปลี่ยนแปลงในทิศทางที่ต้องการเพื่อบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้และเกี่ยวข้องกับด้านจิตใจและอารมณ์ (Mental and Emotional Involvement) ของสถานะสถานการณ์กลุ่ม(Group Situation) อันเป็นเหตุเราใจให้กระทำ (Contribution) เพื่อบรรลุจุดหมายของกลุ่ม

อาภรณ์พันธ์ จันทรสว่าง²⁹ ได้อธิบายเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนไว้ ว่าการมีส่วนร่วม (Participation) เป็นผลมาจากการเห็นพ้องต้องกันในเรื่องของความต้องการ และทิศทางของการเปลี่ยนแปลงและความเห็นพ้องต้องกันจะต้องมีมากจนเกิดความคิดริเริ่มโครงการ เพื่อปฏิบัติ กล่าวคือ จะต้องเป็นความเห็นพ้องต้องกัน จะต้องมีมากจนเกิดความคิดริเริ่มโครงการ เพื่อการปฏิบัติการณ์นั้น ๆ เหตุผลเบื้องต้นของการที่มีคนมารวมกันได้ ควรจะต้องมีการตระหนักว่า ปฏิบัติการทั้งหมด หรือการ

²⁵ นิรันดร จงวุฒิเวศย์, การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนา, (กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยมหิดล, 2527), หน้า 183.

²⁶ พชรี สีโรรส และคณะ, การมีส่วนร่วมของประชาชน, (กรุงเทพมหานคร: คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2546), หน้า 2.

²⁷ นรินทร์ชัย พัฒนาพงศา, แนวทางแนวการให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาชนบท, พิมพ์ครั้งที่ 2, (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ, 2538), หน้า 19.

²⁸ สุพจน์ พงษ์พิสุทธิบุบผา, “การมีส่วนร่วมของราษฎรในการอนุรักษ์ป่าชุมชนภายใต้การชี้นำของพระสงฆ์: กรณีศึกษาป่าชุมชนวัดชลประทานราชดำริตำบลสูงเนิน อำเภอกระสัง จังหวัดบุรีรัมย์”, วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2543), หน้า 21.

²⁹ อาภรณ์พันธ์ จันทรสว่าง, คำบรรยายลักษณะวิชาทฤษฎีและหลักการพัฒนาชุมชน 2, ภาคการศึกษาที่ 2, (กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2522), หน้า 19.

กระทำทั้งหมดที่ทำโดยกลุ่มหรือทำในนามกลุ่มนั้นกระทำผ่านองค์การ (Organization) ดังนั้น องค์การจะต้องเป็นเสมือนตัวนำให้บรรลุถึงความเปลี่ยนแปลง

โดยสรุป การมีส่วนร่วม หมายถึง การเปิดโอกาสให้ประชาชนทุกภาคส่วนร่วมมือกัน การตัดสินใจ การดำเนินกิจกรรม การติดตามตรวจสอบ และการประเมินผลร่วมกันเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ เสมอภาคนำผลที่ได้มาปรับปรุงแก้ไขพัฒนางานเพื่อพัฒนาหรือใช้ความคิดสร้างสรรค์ และความเชี่ยวชาญของแต่ละคนในการแก้ปัญหาของชุมชนและพัฒนางานในกลุ่มให้มีความโปร่งใสและให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ทฤษฎีเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม

ทฤษฎีการกระทำทางสังคม (The Theory of Social Action)³⁰ ได้อธิบายถึงการกระทำทางของมนุษย์ (Action of Human) ในลักษณะที่สามารถนำไปปรับใช้ทางสังคมทั่วไป กล่าวคือ การกระทำใด ๆ ของมนุษย์จะขึ้นอยู่กับความสนใจ และระบบค่านิยมของบุคคล

1. บุคลิกภาพของแต่ละบุคคล (Personality) 2. ระบบสังคมที่บุคคลนั้นเป็นสมาชิกอยู่ (Social System) 3. วัฒนธรรม (Culture) ในสังคมที่บุคคลนั้นเป็นสมาชิกอยู่และวัฒนธรรมนี้จะเป็นตัวกำหนดเกี่ยวกับความคิด ความเชื่อถือ (Idea of Believes) ความสนใจ (Primary of Interest) และ ระบบค่านิยมของบุคคล (Ystem of Value Orientation)

จำนง อติวัฒน์สิทธิ์ (2532, หน้า 60 - 63)³¹ ได้ศึกษาเรื่องการกระทำของมนุษย์ (Human Action) โดยให้กำหนดความการกระทำว่าเป็นพฤติกรรมของมนุษย์ทั้งที่เป็นแบบเปิดและลึกลับซึ่งบุคคลผู้ทำกำหนดให้มีความหมายเป็นส่วนตัว ความเข้าใจในระบบความหมายเกิดขึ้นได้ 2 ประการ กล่าวคือ

1. ความหมายส่วนตัวจากการกระทำของบุคคลหนึ่งสามารถเข้าใจได้จากการสังเกตโดยตรง 2. มีการเข้าใจสิ่งเร้า เราสามารถแสดงความรู้สึกออกมาด้วยตัวเราเองในการให้เหตุผลซึ่งเป็นวัตถุประสงค์ของผู้นำหรือถ้าการกระทำของบุคคลไม่มีเหตุผลแล้วอาจจะเข้าใจในส่วนประกอบ แห่งอารมณ์ที่มีการกระทำเกิดขึ้น โดยอาศัยการเข้าไปมีส่วนร่วมที่มีความเห็นอกเห็นใจต่อมนุษย์ ผู้สังเกตไม่จำเป็น ต้องเห็นด้วยกับแนวทฤษฎีหรือจุดมุ่งหมายขั้นสูงสุดหรือค่านิยมของผู้นำ แต่โดย สติปัญญาแล้วเราอาจเข้าใจสถานการณ์และพฤติกรรมที่เกี่ยวข้อง อีกนัยหนึ่งการกระทำบางอย่าง เกิดขึ้นจากแรงกระตุ้นสามารถถือได้ว่าการอธิบายที่แท้จริงของการกระทำเพราะแรงกระตุ้นจะมีอยู่ ในส่วนลึกของจิตใจผู้กระทำและสำหรับผู้สังเกตนั้น แรงกระตุ้นเป็นพื้นฐานที่เหมาะสมสำหรับ การศึกษาพฤติกรรมและเวเบอร์ได้กล่าวว่า การกระทำทางสังคม คือ

1. การกระทำที่มีเหตุผลเป็นการกระทำที่ใช้วิธีการอันเหมาะสมในอันที่จะบรรลุวัตถุประสงค์ที่เลือกไว้อย่างมีเหตุผล การกระทำดังกล่าวมุ่งไปในด้านการเมือง เศรษฐกิจและสังคม

³⁰ เขาวมาลย์ จ้อยจุฬี, การมีส่วนร่วมของประชาชนในท้องถิ่นต่อการจัดการมูลฝอย:ศึกษา เฉพาะกรณีเทศบาลตำบลแหลมฉบัง จังหวัดชลบุรี, วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตร์ (มหาบัณฑิต สาขาวิชานโยบายและการวางแผนสังคม, คณะศิลปศาสตร์มหาวิทยาลัย เกริก, 2542), หน้า 15-16.

³¹ จำนง อติวัฒน์สิทธิ์, ประวัติแนวความคิดทางสังคม.(กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์, 2532), หน้า 60-63.

2. การกระทำที่เกี่ยวกับค่านิยม เป็นการกระทำเช่นนี้มุ่งไปในด้านจริยธรรมและ ศีลธรรม
 อย่างอื่น เพื่อดำรงไว้ซึ่งความเป็นระเบียบในชีวิตทางสังคม

3. การกระทำตามประเพณี เป็นการกระทำที่ไม่เปลี่ยนแปลง โดยยึดแบบอย่าง ที่ทำกันมา
 ในอดีตเป็นหลักพฤติกรรมกระทำตามประเพณีที่ไม่คำนึงถึงเหตุผล

ลักษณะและรูปแบบของการมีส่วนร่วม

แอนดรูว์ และสตีเฟล (Andrew & Stiefel, 1980 อ้างถึงใน ทานตะวัน อินทร์จันทร์)³²
 ได้กล่าวถึงลักษณะของการมีส่วนร่วมไว้ 4 ประการ คือ

1. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ
2. การมีส่วนร่วมในชั้นปฏิบัติการ
3. การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์
4. การมีส่วนร่วมในการประเมินผล

อิระวัชร จันทรประเสริฐ (อ้างถึงใน ณรงค์ วารีชล)³³ กล่าวไว้คือ

1. การมีส่วนร่วมในลักษณะตัวบุคคล ให้ความสำคัญกับปัจเจกบุคคลที่เข้ามามี ส่วนร่วม
 ในกิจกรรมต่าง ๆ

2. การมีส่วนร่วมในลักษณะของกลุ่มขบวนการ ที่มุ่งสร้างพื้นฐานอำนาจจากการสร้าง
 กลุ่มและโครงสร้างภายในหน่วยงาน

3. การมีส่วนร่วมในลักษณะโครงการ ให้ความสำคัญที่การจัดโครงการอันก่อให้เกิดการมี
 ส่วนร่วมที่ดี เน้นกลุ่มเป้าหมาย การถ่ายทอดระบบเทคนิค ความรู้ การกระจายอำนาจสู่ ประชาชน

4. การมีส่วนร่วมในลักษณะสถาบัน ให้ความสำคัญในแง่ของการก่อให้เกิด การ
 เปลี่ยนแปลงทางสถาบัน มีการถ่ายเทหรือขยายโครงการสร้างอำนาจของกลุ่ม ผลประโยชน์ และชน
 ชั้นทางสังคม

5. การมีส่วนร่วมในลักษณะนโยบาย เน้นเรื่องหลักการยอมรับการมีส่วนร่วมของ
 ประชาชนและผู้เสียเปรียบในสังคม และนำมากำหนดนโยบายและแผนงานระดับชาติ

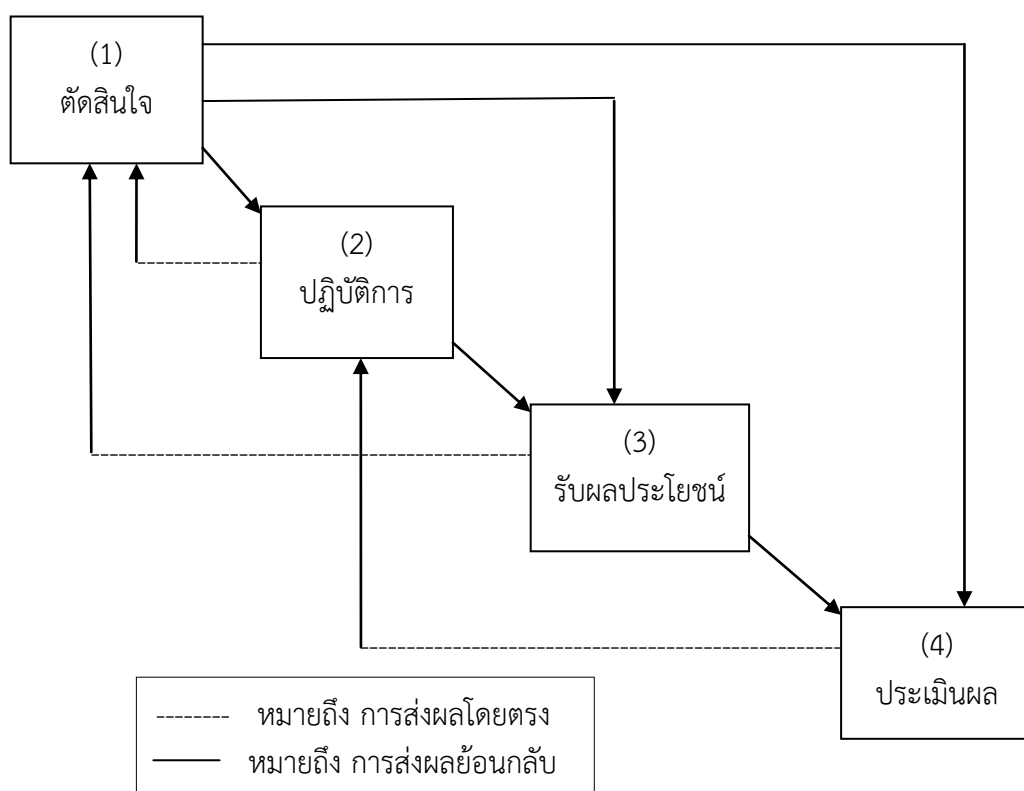
โคเฮน และอัฟฮอฟฟ์(Cohen & Uphoff, 1977 อ้างถึงใน ธนวัฒน์ คำภีลานนท์)³⁴ ได้
 อธิบายและวิเคราะห์รูปแบบการมีส่วนร่วมโดยสามารถแบ่งออกเป็น 4รูปแบบ คือ

³² ทานตะวัน อินทร์จันทร์, การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการพัฒนาชุมชนย่อย ในเขต
 เทศบาลเมืองลำพูน, การค้นคว้าอิสระรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์, (บัณฑิต
 วิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2546), หน้า 19.

³³ ณรงค์ วารีชล, การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการพัฒนาเทศบาลสู่ “เมื่อนำอยู่:
 กรณีศึกษาเทศบาลตำบลบางพระ อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี, ปัญหาพิเศษรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต
 สาขาวิชาการบริหารทั่วไป, (วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ มหาวิทยาลัยบูรพา, 2550), หน้า 6.

1. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (Decision Making) ประกอบด้วย 3 ขั้นตอน คือ ริเริ่มตัดสินใจ ดำเนินการตัดสินใจและตัดสินใจลงมือปฏิบัติการ
2. การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ (Implementation) ประกอบไปด้วยการสนับสนุนทางด้านทรัพยากร การเข้าร่วมในการบริหารและการประสานขอความร่วมมือ
3. การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ (Benefits) ทางด้านต่าง ๆ ประกอบไปด้วยผลประโยชน์ทางด้านวัสดุ ผลประโยชน์ทางสังคมและผลประโยชน์ส่วนบุคคล
4. การมีส่วนร่วมในการประเมินผล (Evaluation) เกี่ยวกับการควบคุมและการตรวจสอบการดำเนินกิจกรรมทั้งหมด และเป็นการแสดงถึงการปรับตัวในการมีส่วนร่วมต่อไป

รูปแบบการมีส่วนร่วมของประชาชนที่โคเฮน และอัฟฮอฟฟ์(Cohen & Uphoff, 1977) เสนอไว้สรุปได้ดังภาพที่ 1 ที่แสดงให้เห็นว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในขั้นการตัดสินใจมี ความสำคัญมากสาเหตุว่าการตัดสินใจจะส่งผลต่อการปฏิบัติการ และการปฏิบัติการจึงมีผลต่อไป ยังการรับผลประโยชน์และการประเมินผลในขณะเดียวกัน เพราะฉะนั้นการตัดสินใจจะมีผล โดยตรงต่อการรับผลประโยชน์และการประเมินผลด้วย

แผนภาพที่ 2.3 รูปแบบการมีส่วนร่วมของประชาชนตามแนวคิดของ Cohen and Uphoff

³⁴ ธนวัฒน์ คำภีลานนท์, การมีส่วนร่วมของกรรมการชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่น เทศบาล เมืองคูคต จังหวัดปทุมธานี, วิทยานิพนธ์ สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์, (คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ พระนคร, 2550), หน้า 21-22.

ขขั้นตอนของการมีส่วนร่วม

โกมาตร จึงเสถียรทรัพย์ ได้ให้ขั้นตอนการมีส่วนร่วมของประชาชน ดังนี้

1. การค้นหาปัญหา สาเหตุของปัญหา และพิจารณาแนวทางแก้ไข
2. การตัดสินใจเลือกแนวทางแก้ไข และวางแผนหรือโครงการแก้ไขปัญหา
3. การปฏิบัติการแก้ไขปัญหตามแผนและโครงการที่วางไว้
4. การรับประโยชน์จากโครงการ
5. การประเมินผลโครงการ³⁵

ฉอาน วุฒิธรรมรักษา ได้จำแนกการมีส่วนร่วมไว้ 5 ขั้นตอน คือ 1. ขั้นกำหนดความต้องการ 2. ขั้นวางแผนดำเนินการ 3. ขั้นตัดสินใจ 4. ขั้นดำเนินการ 5. ขั้นติดตามผลงาน³⁶

ติน ปรัชญาพฤทธิ³⁷ กล่าวว่า ทฤษฎีพัฒนาองค์การ (Organization Development) หรือโอดี (OD) มีวัตถุประสงค์ทั่ว ๆ ไปเพื่อที่จะเพิ่มความสามารถขององค์การใน การแก้ไขปัญหาที่เป็นอยู่ โดยเน้นการปรับปรุงและปรับพฤติกรรมให้สอดคล้องกับสภาพการณ์ เน้นการร่วมแรงร่วมใจ ซึ่งการพัฒนาองค์การ มีขั้นตอน 4 ขั้นตอน คือ

1. ค้นหาสาเหตุของปัญหา (Diagnostic)
2. ขั้นวางแผนการดำเนินงาน (Action -Planning)
3. การปฏิบัติการให้เป็นไปตามกลยุทธ์ที่วางไว้ (Implementing)
4. ขั้นประเมินผล (Evaluating)

ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วม

ริตเตอร์ (อ้างถึงใน ปรีดา เจษฎาวรางกุล,) ได้สรุปปัจจัย ต่าง ๆ ที่มีผลต่อการรักษาการมีส่วนร่วมของประชาชนไว้ 11 ประการ ดังนี้

1. การปฏิบัติตนให้สอดคล้องตามความเชื่อถือพื้นฐาน กล่าวคือ บุคคลและกลุ่มบุคคลเหมือนจะเลือกแบบวิถีการปฏิบัติ ซึ่งสอดคล้องและคล้ายคลึงกับความเชื่อพื้นฐานของตนเอง
2. มาตรฐานคุณค่า บุคคลและกลุ่มบุคคลดูเหมือนจะปฏิบัติในลักษณะที่สอดคล้องกับมาตรฐานคุณค่าของตนเอง

³⁵ โกมาตร จึงเสถียรทรัพย์, แนวคิดไทยเรื่อง เจ็บไข้ได้ป่วย, (กรุงเทพฯ:ศูนย์ประสานงาน การแพทย์ และเภสัชกรรมแผนไทย กระทรวงสาธารณสุข, 2528), หน้า 94.

³⁶ ฉอาน วุฒิธรรมรักษา, ปัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคมที่มีผลต่อการเข้ามามีส่วนร่วมของ ประชาชนในโครงการสร้างงานในชนบท: ศึกษาเฉพาะกรณีโครงการที่ได้รับรางวัลดีเด่น ของตำบลคิ่งพะยอม อำเภอบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี, วิทยานิพนธ์สังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยสาขาสังคมสงเคราะห์, (คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2526), หน้า 16.

³⁷ ติน ปรัชญาพฤทธิ, ทฤษฎีองค์กร, พิมพ์ครั้งที่ 4, (กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช, 2542), หน้า 50.

3. เป้าหมาย บุคคลและกลุ่มบุคคลดูเหมือนจะส่งเสริมป้องกันและรักษาเป้าหมายตน
4. ประสบการณ์ที่ผิดปกติธรรมดา พฤติกรรมของบุคคลหรือกลุ่มบุคคลบางครั้งมี รากฐานมาจากประสบการณ์ที่ผิดปกติธรรมดา
5. ความคาดหวัง บุคคลและกลุ่มบุคคลจะประพฤติตามแบบที่ตนคาดหวังว่าจะต้องประพฤติในสถานการณ์เช่นนั้น ทั้งยังชอบปฏิบัติต่อผู้อื่นในลักษณะที่ตนคาดหวังจากผู้อื่นด้วย เช่นกัน
6. การมองแต่ตนเอง บุคคลและกลุ่มบุคคลมักจะทำสิ่งต่าง ๆ ซึ่งคิดว่าตนเองสมควรกระทำเช่นนั้น
7. การบีบบังคับ บุคคลและกลุ่มบุคคลมักจะทำสิ่งต่าง ๆ ด้วยความรู้สึกว่าตนถูกบังคับ ให้ทำ
8. นิสัยและประเพณี บุคคลและกลุ่มบุคคลมักจะทำสิ่งต่าง ๆ ซึ่งเรานิยชอบกระทำอยู่ในสถานการณ์นั้น ๆ
9. โอกาส บุคคลและกลุ่มบุคคลมักจะเข้ามามีส่วนร่วมในรูปแบบการปฏิบัติของสังคม โดยเฉพาะในทางที่เกี่ยวข้องกับจำนวนและชนิดของโอกาส ซึ่งโครงการของสังคมเอื้ออำนวยเข้ามา มีส่วนร่วมกันในการกระทำเช่นนั้นเท่าที่พวกเขาได้รับรู้
10. ความสามารถ บุคคลและกลุ่มบุคคลมักจะเข้ามามีส่วนร่วมกันในกิจกรรมบางอย่างที่ตนเห็นว่าสามารถทำในสิ่งที่ต้องการให้เขาทำในสถานการณ์เช่นนั้น
11. การสนับสนุน บุคคลและกลุ่มบุคคลมักจะเริ่มปฏิบัติเมื่อเขารู้สึกว่าเขาได้รับการสนับสนุนที่ดีพอให้กระทำการเช่นนั้น³⁸

นิวสตรอม (Newstrom, 1993 อ้างถึงใน ณรงค์ วารีชล) พบว่า ปัจจัยที่เป็น อุปสรรคต่อการมีส่วนร่วม คือ

1. ลักษณะขององค์กร โครงสร้างขององค์กร วัฒนธรรมขององค์กร หากองค์กรมีโครงสร้างใหญ่ ขั้นตอนการปฏิบัติมาก เช่น ระบบราชการ จะเป็นอุปสรรคต่อการมีส่วนร่วมได้
2. นโยบายองค์กรที่ขาดความชัดเจน จะทำให้บุคลากรไม่แน่ใจเป้าหมาย แนวทาง การปฏิบัติ จึงเกิดความลังเลที่จะเข้าไปมีส่วนร่วม
3. ภาวะผู้นำ ซึ่งถ้าหากว่าผู้นำเชื่อว่าผู้ใต้บังคับบัญชาเป็นผู้ไม่มีศักยภาพ ไม่มี ความก้าวหน้า ขาดความกระตือรือร้นในการทำงาน งานจะสำเร็จได้ต้องควบคุม ภาวะผู้นำประเภท นี้จะเป็นอุปสรรคต่อการมีส่วนร่วมได้
4. ลักษณะงาน ซึ่งหากว่างานที่สามารถทำสำเร็จได้ด้วยตัวเอง เช่น งานในห้องทดลอง ลักษณะงานเช่นนี้จะทำให้บุคลากรไม่เห็นถึงความสำคัญของการมีส่วนร่วม

³⁸ ปรีดา เจษฎารางกุล, การมีส่วนร่วมของกรรมการชุมชนในการพัฒนาชุมชนในเขต เทศบาลเมืองคูต อำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี, การศึกษาอิสระรัฐประศาสนศาสตร์, (มหาบัณฑิต สาขาการปกครองท้องถิ่น, วิทยาลัยการปกครองท้องถิ่น มหาวิทยาลัย ขอนแก่น, 2550), หน้า 26.

5. ความแตกต่างระหว่างบุคคล เช่น ระดับการศึกษา วิชาชีพ โดยถ้าหากบุคคลากรที่มีระดับการศึกษาที่สูงอยู่ในตำแหน่งหน้าที่ความรับผิดชอบมาก ก็จะแสวงหาการมีส่วนร่วมมากกว่า บุคคลากรที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่า และหน้าที่ความรับผิดชอบที่น้อยกว่าด้วย³⁹

กล่าวโดยสรุป กระบวนการมีส่วนร่วมไม่อาจสามารถกระทำได้ในทุกประเด็น แต่การมีส่วนร่วมของบุคคลจะมีอยู่ในเกือบทุกกิจกรรมของสังคม ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความ สนใจและประเด็นการพิจารณาที่อยู่ภายใต้เงื่อนไขพื้นฐานการมีส่วนร่วมว่าจะต้องมี อิสรภาพ มีความเสมอภาค และมีความสามารถในการเข้าร่วมกิจกรรม เพื่อให้การมีส่วนร่วมดำเนินไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ กระบวนการตัดสินใจกระบวนการดำเนิน โครงการ และร่วมรับผลประโยชน์จาก โครงการ พัฒนา รวมถึงความพยายามที่จะประเมินผลโครงการนั้นๆด้วย

2.5 แนวคิดเกี่ยวกับความคิดสร้างสรรค์

Davis (Davis. 1973 ;อ้างอิงจากกรมวิชาการ) ได้รวบรวมแนวคิดเกี่ยวกับความคิดสร้างสรรค์ของนักจิตวิทยาที่ได้กล่าวถึงทฤษฎีของความคิดสร้างสรรค์ โดยแบ่งเป็นกลุ่มใหญ่ๆ ได้ 4 กลุ่ม

1. ทฤษฎีความคิดสร้างสรรค์เชิงจิตวิเคราะห์ นักจิตวิทยาทางจิตวิเคราะห์หลายคน เช่น ฟรอยด์ และคริส ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับการเกิดความคิดสร้างสรรค์ว่า ความคิดสร้างสรรค์เป็นผลมาจากความขัดแย้งภายในจิตใต้สำนึกระหว่างแรงขับทางเพศ (Libido) กับความรู้สึกรับผิดชอบทางสังคม (Social conscience) ส่วน คูโบ และรัค ซึ่งเป็นนักจิตวิทยาแนวใหม่ กล่าวว่า ความคิดสร้างสรรค์นั้นเกิดขึ้นระหว่างการรู้สึกกับจิตใต้สำนึก ซึ่งอยู่ในขอบเขตของจิตส่วนที่เรียกว่า จิตก่อนสำนึก

2. ทฤษฎีความคิดสร้างสรรค์เชิงพฤติกรรมนิยม นักจิตวิทยาในกลุ่มนี้มีแนวความคิดเกี่ยวกับเรื่องความคิดสร้างสรรค์ว่า เป็นพฤติกรรมที่เกิดจากการเรียนรู้ โดยเน้นที่ความสำคัญของการเสริมแรง การตอบสนองที่ถูกต้องกับสิ่งเร้าเฉพาะหรือสถานการณ์ นอกจากนี้ยังเน้นความสัมพันธ์ทางปัญญา คือการโยงความสัมพันธ์จากสิ่งเร้าหนึ่งไปยังสิ่งเร้าต่างๆ ทำให้เกิดความคิดใหม่ หรือสิ่งใหม่เกิดขึ้น

3. ทฤษฎีความคิดสร้างสรรค์เชิงมนุษยนิยม นักจิตวิทยาในกลุ่มนี้มีแนวคิดว่าความคิดสร้างสรรค์เป็นสิ่งที่มนุษย์มีติดตัวมาตั้งแต่เกิด ผู้ที่สามารถนำความคิดสร้างสรรค์ออกมาใช้ได้คือผู้ที่มีสัจการแห่งตน คือรู้จักตนเอง พอใจตนเอง และใช้ตนเองเต็มตามศักยภาพของตนมนุษย์จะสามารถแสดงความคิดสร้างสรรค์ของตนเองมาได้อย่างเต็มที่นั้นขึ้นอยู่กับ การสร้างสภาวะหรือบรรยากาศที่เอื้ออำนวย ได้กล่าวถึงบรรยากาศที่สำคัญในการสร้างสรรค์ว่า ประกอบด้วยความปลอดภัยในเชิง

³⁹ ณรงค์ วาริชล, การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการพัฒนาเทศบาล “เมืองนำอยู่: กรณีศึกษาเทศบาลตำบลบางพระ อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี, (ปัญหาพิเศษรัฐประศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารทั่วไป วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ มหาวิทยาลัยบูรพา, 2550), หน้า 10.

จิตวิทยา ความมั่นคงของจิตใจ ความปรารถนาที่จะเล่นความคิดและการเปิดกว้างที่จะรับประสบการณ์ใหม่

4. ทฤษฎีอูต้า (AUTA) ทฤษฎีนี้เป็นรูปแบบของการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ให้เกิดขึ้นในตัวบุคคล โดยมีแนวคิดที่ว่าความคิดสร้างสรรค์นั้นมีอยู่ในมนุษย์ทุกคนและสามารถพัฒนาให้สูงขึ้นได้ การพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ตามรูปแบบอูต้าประกอบด้วย

4.1 การตระหนัก (Awareness) คือ ตระหนักถึงความสำคัญของความคิดสร้างสรรค์ที่มีต่อตนเอง สังคม ทั้งในปัจจุบันและอนาคต และตระหนักถึงความคิดสร้างสรรค์ที่มีอยู่ในตนเองด้วย

4.2 ความเข้าใจ (Understanding) คือ มีความรู้ ความเข้าใจอย่างลึกซึ้งในเรื่องราวต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับความคิดสร้างสรรค์

4.3 เทคนิควิธี (Techniques) คือ การรู้เทคนิคในการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ทั้งที่เป็นเทคนิคส่วนบุคคล และเทคนิคที่เป็นมาตรฐาน

4.4 การตระหนักในความจริงของสิ่งต่างๆ (Actualization) คือ การรู้จักหรือตระหนักในตนเอง พอใจในตนเอง และพยายามใช้ตนเองและพยายามใช้ตนเองเต็มศักยภาพ รวมทั้งการเปิดกว้างรับประสบการณ์ต่างๆ โดยมีการปรับตัวได้อย่างเหมาะสม การตระหนักถึงเพื่อนมนุษย์ด้วยกัน การผลิตผลงานด้วยตนเอง และมีความคิดที่ยืดหยุ่นเข้ากับทุกรูปแบบของชีวิต⁴⁰

องค์ประกอบทั้ง 4 นี้ จะผลักดันให้บุคคลสามารถดึงศักยภาพเชิงสร้างสรรค์ของตนเองออกมาใช้ได้

โดยกล่าวสรุปได้ว่า ทฤษฎีความคิดสร้างสรรค์ที่กล่าวมาแล้วทั้งหมด จะเห็นว่าความคิดสร้างสรรค์เป็นทักษะที่มีในตัวบุคคลทุกคน และสามารถที่จะพัฒนาให้สูงขึ้นได้โดยอาศัยการเรียนรู้และบรรยากาศที่เอื้ออำนวย

2.4.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับความคิดสร้างสรรค์

ความคิดสร้างสรรค์ (Creativity) เป็นสิ่งที่มีอยู่ในตัวของมนุษย์เอง ซึ่งบางคนก็มีมากบางคนก็มีน้อยหรือที่เข้าใจว่าความคิดสร้างสรรค์อยู่ในความถนัด (Aptitude) หรือความสามารถ (Ability) ความคิดสร้างสรรค์นอกจากจะเกิดมาเฉพาะตัวบุคคลแล้วยังสามารถเกิดขึ้นได้ จากการสะสมประสบการณ์และการแก้ปัญหา “ความคิดสร้างสรรค์” ได้มีผู้ศึกษาและให้คำจำกัดความไว้หลายท่าน ดังเช่น

John Hawkins (2001)⁴¹ นักวิชาการด้านความคิดสร้างสรรค์ชาวอังกฤษ ได้กล่าวไว้ว่า “ความคิดสร้างสรรค์ต้องสะท้อนได้ถึงความแตกต่าง ความไม่แน่นอน การเรียนรู้ใหม่ๆ ความเป็น

⁴⁰ กรมวิชาการ, *ความคิดสร้างสรรค์*, (กรุงเทพฯ : กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ, 2544), หน้า 6-7.

⁴¹ ลภัสสรดา สหัสสพาศน์ และนรินทร์ สังข์รักษา, รูปแบบและกลยุทธ์การจัดการพื้นที่สร้างสรรค์จังหวัดเพชรบุรี ตามบริบทสังคมประเทศไทย 4.0, *วารสารวิชาการ*, Veridian E-Journal, Silpakorn University ฉบับ

เครือข่าย การเข้าถึงได้ ความซับซ้อน ความร่วมมือ กระทั่งทัศนคติและจิตใจ ซึ่งตรงกันข้ามกับความมีเอกลักษณ์ตายตัว ความแน่นอน การศึกษาอย่างเป็นแบบแผน ความมีลำดับขั้น การควบคุม ความเรียบง่าย การแข่งขัน กระทั่งความเป็นเปลือกนอก” ดังนั้นคนที่สร้างสรรค์ คือ คนที่คิดสิ่งใหม่ๆ สร้างความเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้นกว่าเก่าอย่างไม่ยึดติด สะท้อนความเป็นตัวตนของตัวเองได้ และยอมรับสิ่งที่แตกต่างจากผู้อื่น จากหลายคนเป็นกลุ่ม หลายกลุ่ม เป็นชุมชน และหลายชุมชนเป็นพื้นที่จนเราอาจกล่าวได้ว่าพื้นที่สร้างสรรค์นั้น แท้จริงแล้วต้องเริ่มจากการมีคน สร้างสรรค์ก่อน ถึงจะพูดได้อย่างเต็มปากว่าพื้นที่แห่งนี้มีความสร้างสรรค์ (ศูนย์สร้างสรรค์งานออกแบบ, 2560)⁴²

ปัจจุบันการเติบโตของพื้นที่เชิงสร้างสรรค์ คือ ดัชนีชี้วัดความสามารถในการแข่งขันและการเติบโตทางเศรษฐกิจ พลังของกลุ่มนี้สร้างสรรค์สามารถเพิ่มมูลค่าและศักยภาพสินทรัพย์ท้องถิ่นให้กลายเป็นนวัตกรรมเชิงพาณิชย์ ที่ มีความสำคัญต่อเศรษฐกิจกระแสใหม่ ความคิดสร้างสรรค์จะยกระดับคุณภาพชีวิตของพื้นที่และเปลี่ยนพื้นที่ด้วย บรรยากาศสร้างสรรค์ เป็นพื้นที่สำคัญทางเศรษฐกิจและการพัฒนาประเทศต่อไป อย่างไรก็ตาม ทุกพื้นที่ สามารถมีพื้นที่สร้างสรรค์ของตนเองได้ เพราะทุกพื้นที่ล้วนมีอัตลักษณ์ความโดดเด่นที่แตกต่างกัน โมเดล กระบวนการออกแบบพื้นที่สร้างสรรค์อย่างมีส่วนร่วม จะเป็นแนวทางที่ใช้เริ่มต้นศึกษาและลงมือทำงานร่วมกัน ระหว่างชุมชน หน่วยงานรัฐ และเอกชนในพื้นที่เพียงมองหาโอกาสและศักยภาพจากสินทรัพย์ท้องถิ่นขับเคลื่อน ชีตความสามารถในการสร้างสรรค์พื้นที่ให้เข้มแข็ง ทั้งนี้ต้องตระหนักถึงกรอบงบประมาณ ระยะเวลา และบริบทแวดล้อมของแต่ละพื้นที่ที่แตกต่างกันออกไป เพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจและยกระดับคุณภาพชีวิตในพื้นที่ของ ตนเองได้อย่างเป็นรูปธรรมและยั่งยืน พื้นที่สร้างสรรค์ไม่ใช่เรื่องของ การปรับปรุงภูมิทัศน์หรือการพัฒนาพื้นที่ในเชิงการท่องเที่ยวเพียงด้าน เดียวเท่านั้น แต่เป็นพื้นที่และสภาพแวดล้อมที่เอื้อให้เกิดกิจกรรมทางเศรษฐกิจและสังคมจากความคิดสร้างสรรค์ เป็นแหล่งรวมนักคิดและผู้ประกอบการสร้างสรรค์จากทั้งในและต่างประเทศ สร้างรายได้ให้แก่กลุ่มคนในพื้นที่ นั้นๆ รวมถึงการเพิ่มศักยภาพในการแข่งขันให้กับเศรษฐกิจของเมือง คนและวัฒนธรรมท้องถิ่นมีส่วนสำคัญที่ทำให้เมืองเป็นพื้นที่ของความคิดสร้างสรรค์และทำให้เกิดพลวัตขึ้นในสังคมเมือง ดังนั้นความเป็นท้องถิ่นที่สื่อสาร ออกมาทางศิลปะในรูปแบบต่างๆ และกิจกรรมทางวัฒนธรรมซึ่งถือเป็นทรัพยากรสร้างสรรค์ ซึ่งเป็น ส่วนประกอบสำคัญที่ทำให้ความเป็นพื้นที่สร้างสรรค์ของแต่ละท้องถิ่นมีเอกลักษณ์เฉพาะตัวที่แตกต่างกันไป Charles Landry (1995) การจัดการพื้นที่สร้างสรรค์ถือเป็นต้นแบบของความเจริญทางเศรษฐกิจสร้างสรรค์ ตอบโจทย์ความต้องการทางกายภาพ จิตใจ เศรษฐกิจ สังคม โดยผ่านการจัดกิจกรรมสร้างสรรค์ร่วมกับชุมชน โดยใช้องค์ความรู้เรื่องการคิดเชิงออกแบบ (Design Thinking) ในการค้นหาปัญหาและแนวทางแก้ไขที่สอดคล้อง กับความต้องการของชุมชน รวบรวมข้อมูล ความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เพื่อให้ทุกคนได้เป็นส่วนหนึ่งของ กระบวนการออกแบบพื้นที่สร้างสรรค์อย่างมีส่วนร่วมอย่างแท้จริง (Co-Create) อีกทั้งยังสามารถนำไป ประยุกต์ใช้พัฒนาพื้นที่สร้างสรรค์อื่นๆ ทั่วประเทศได้ เพื่อให้เกิดพื้นที่สร้างสรรค์ที่เอื้อประโยชน์ในมิติต่างๆ ทั้ง ด้านธุรกิจ การออกแบบ และการจัดกิจกรรมของชุมชน ให้สามารถขับเคลื่อนมูลค่าทางสังคมและเศรษฐกิจแก่ ชุมชนและพื้นที่

ภาษาไทย สาขามนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ และศิลปะ ปีที่ 11 ฉบับที่ 2, (เดือนพฤษภาคม - สิงหาคม 2561), หน้า 1058-1059.

⁴² อ้างแล้ว, หน้า 1058.

โดยรอบได้ต่อไป การขับเคลื่อนเศรษฐกิจในแนวคิดใหม่ให้ความสนใจกับการจัดการพื้นที่ สร้างสรรค์คือ เมืองหรือย่านที่ยังเติบโตมีชีวิตชีวาอยู่ได้ ซึ่งเป็นดัชนีชี้วัดความสามารถการแข่งขันและการเติบโตทางเศรษฐกิจ พลังของกลุ่มนักสร้างสรรค์สามารถเพิ่มมูลค่าและศักยภาพสินทรัพย์ท้องถิ่นให้กลายเป็นนวัตกรรม เชิงพาณิชย์ที่มีความสำคัญต่อเศรษฐกิจกระแสใหม่ ความคิดสร้างสรรค์จะยกระดับคุณภาพชีวิตของเมืองด้วย บรรยากาศสร้างสรรค์ เป็นพื้นที่ของสาคัญทางเศรษฐกิจและการพัฒนาประเทศต่อไป (พิตร แก้วลาย และทิพย์ สุตา จันทรแจ่มหล้า, 2559)⁴³

2.6 แนวคิดเกี่ยวกับเศรษฐกิจชุมชน

หลักเศรษฐกิจชุมชน

เศรษฐกิจชุมชน คือ กิจกรรมเศรษฐกิจทั้งภาคเกษตรกรรม ภาคอุตสาหกรรมและภาคบริการที่ คนในชุมชนท้องถิ่นมีส่วนร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมรับผลประโยชน์ และร่วมเป็นเจ้าของ โดยการพัฒนา จากฐานของศักยภาพของท้องถิ่น หรือทุนในชุมชน ซึ่งรวมเงินทุน แรงงาน วัฒนธรรม ภูมิปัญญา ท้องถิ่น พิพิธภัณฑสถาน ชาติพันธุ์ แหล่งน้ำ ความหลากหลายทางชีวภาพ สภาพภูมิประเทศ ลักษณะ ภูมิอากาศ ฯลฯ เป้าหมายสำคัญของรูปแบบการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน คือ เพื่อพัฒนาศักยภาพตั้งแต่ ระดับบุคคล ครอบครัว และชุมชน โดยใช้กิจกรรมเศรษฐกิจสร้างกระบวนการเรียนรู้ ซึ่งจะทำให้ ชุมชนพึ่งตนเองได้ในขณะเดียวกันยังมุ่งพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม พื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม อนุรักษ์วัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่น ฯลฯ หรือเพื่อพัฒนาชุมชนท้องถิ่นอย่าง บูรณาการ ซึ่งจุดแข็งในรูปแบบการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนที่เอื้ออำนวยต่อการประสบความสำเร็จ คือ คนในชุมชนเดียวกันมีจิตสำนึกร่วมกัน มีความช่วยเหลือเกื้อกูลระหว่างกัน การมีปฏิสัมพันธ์ ระหว่างกัน และการกำหนดพื้นที่ในการพัฒนาและสามารถกระจายแนวคิดวิธีการในการพัฒนา ออกไปเป็นวงกว้างได้ โดยมีฐานคิดของเศรษฐกิจชุมชน คือ เน้นการพัฒนาอย่างบูรณาการ สร้าง ภาคีและเครือข่ายความร่วมมือ การพัฒนาจากชุมชนท้องถิ่นไปสู่ระดับชาติส่งเสริมการรวมกลุ่มชาวบ้านและการสร้างเครือข่ายองค์กรชุมชน ใช้กิจกรรมเศรษฐกิจสร้างการเรียนรู้และสร้างอาชีพที่หลากหลาย และยึดปรัชญาแบบการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนตามแนวพระราชดำรัส “รูปแบบการพัฒนาเศรษฐกิจแบบพอเพียง” ตามขั้นตอนของ “ทฤษฎีใหม่” อันเป็นแนวทางในการปฏิบัติของรูปแบบการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน ดังนี้ 1) สร้างเวทีการเรียนรู้ เช่น เวทีประชาคมตำบลหรืออำเภอ ร้านค้าชุมชน ตลาดนัดชุมชน ฯลฯ 2) วิเคราะห์ศักยภาพของท้องถิ่น (ทุนในชุมชน) 3) วางแผนพัฒนา “เศรษฐกิจแบบพอเพียง” ตามขั้นตอนของ “ทฤษฎีใหม่” 4) ส่งเสริมการรวมกลุ่ม (กลุ่มอาชีพ กลุ่มออกทรัพย์) และการสร้างเครือข่ายองค์กรชุมชน 5) พัฒนาเทคโนโลยีการผลิต การแปรรูป การบรรจุหีบห่อตามสิ่งแวดล้อม ฯลฯ 6) พัฒนาระบบตลาด เช่น ตลาดในท้องถิ่น สร้างเครือข่าย ผู้ผลิต ผู้บริโภค เชื่อมโยงผู้ผลิตกับตลาดในเมือง หรือ โรงงานอุตสาหกรรมการเกษตร ฯลฯ 7) พัฒนากิจกรรมทางการศึกษา สังคม วัฒนธรรม สาธารณสุข และสิ่งแวดล้อม 8) วิจัยเพื่อสนับสนุน งานพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน 9) สร้างศูนย์การเรียนรู้เศรษฐกิจชุมชนเพื่อการพึ่งตนเองเบ็ดเสร็จใน ระดับ กลาย หรือ จังหวัด โดยเน้นการมีส่วนร่วมขององค์กรชุมชนท้องถิ่น 10) สร้างหลักสูตร ฝึกอบรม

⁴³ อ้างแล้ว, หน้า 1059.

รูปแบบการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน และพัฒนาสถานที่ศึกษาดูงาน 11) พัฒนาระบบข้อมูล ข่าวสาร เพื่อให้ช่วยผลักดันใจในการทำธุรกิจชุมชนและ 12) เผยแพร่ข้อมูลข่าวสารรูปแบบการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนสู่สังคมในวงกว้าง⁴⁴ โดยมีนัยสำคัญของแนวคิด เศรษฐกิจแบบพอเพียง คือ

ประการแรก เป็นระบบเศรษฐกิจที่ยึดถือหลักที่ว่า “ตนเป็นที่พึ่งแห่งตน” โดยมุ่งเน้นการผลิตพืชผลให้เพียงพอกับความต้องการบริโภคในครัวเรือนเป็นอันดับแรกเมื่อเหลือพอจาก การบริโภคแล้ว จึงคำนึงถึงการผลิตเพื่อการค้าเป็นอันดับรองลงมา ผลผลิตส่วนเกินที่ออกสู่ตลาดก็จะเป็นทำไร ของเกษตรกรในสภาพการณ์เช่นนี้เกษตรกรจะกลายเป็นผู้กำหนดหรือเป็น ผู้กระทำต่อตลาด และหลักสำคัญ คือ การลดค่าใช้จ่าย โดยการสร้างสิ่งอุปโภค บริโภคในที่ดินของตนเอง เช่น ข้าว น้ำ ปลา ไข่ ไม้ผล พืชผัก ฯลฯ

ประการที่สอง เศรษฐกิจแบบพอเพียงให้ความสำคัญกับการรวมกลุ่มของชาวบ้าน ทั้งนี้ กลุ่มชาวบ้านหรือองค์กรชาวบ้านจะทำหน้าที่เป็นผู้ดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจต่างๆ ให้หลากหลาย ครอบคลุมทั้งการเกษตรแบบผสมผสานหัตถกรรมการแปรรูปอาหาร การทำธุรกิจค้าขาย และการท่องเที่ยวระดับชุมชน ฯลฯ เมื่อองค์กรชาวบ้านเหล่านี้ได้รับการพัฒนาให้เข้มแข็งและมีเครือข่ายที่ กว้างขวางมากขึ้นแล้ว เกษตรกรทั้งหมดในชุมชนก็จะได้รับการดูแลให้มีรายได้เพิ่มขึ้น รวมทั้งได้รับการแก้ไขปัญหามากมาย ด้าน เมื่อเป็นเช่นนี้เศรษฐกิจโดยรวมของประเทศก็จะสามารถเติบโตได้อย่าง มีเสถียรภาพ ซึ่งหมายความว่า เศรษฐกิจสามารถขยายตัวไปพร้อมๆ กับสภาพการณ์ด้านการกระจาย รายได้ที่ดีขึ้น

ประการที่สาม เศรษฐกิจแบบพอเพียงตั้งอยู่บนพื้นฐานของการมีความเมตตา ความเอื้อ ออาทร และความสามัคคีของสมาชิกในชุมชนในการร่วมแรงร่วมใจเพื่อประกอบอาชีพต่างๆ ให้ บรรลุผลสำเร็จ ประโยชน์ที่เกิดขึ้นจึงมิได้หมายถึงรายได้แต่เพียงชนิดเดียว หากแต่ยังรวมถึงประโยชน์ ในมิติอื่นๆ ได้แก่ การสร้างความมั่นคงให้กับสถาบันครอบครัว สถาบันชุมชน ความสามารถในการ อนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของชุมชนบนพื้นฐานของ ภูมิปัญญาท้องถิ่น รวมทั้งการรักษาไว้ซึ่งขนบธรรมเนียมประเพณีที่ดั่งงามของไทยให้คง อยู่ตลอดไป

สรุปได้ว่า การพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนเป็นกระบวนการพัฒนาความคิด ทักษะคติและ พฤติกรรมในการดำรงชีวิตของชาวชนบท เริ่มจากการที่จะต้องพึ่งพาตนเอง ปรับกระบวนการผลิต การขยายผลผลิต สร้างมูลค่าเพิ่มโดยการแปรรูปผลผลิต ดำเนินงานตามโครงการพัฒนาเศรษฐกิจเป็น แนวทางแก้ไขปัญหา ส่งผลให้การพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนมีความเข้มแข็งถาวรและยั่งยืนโดยให้มีส่วน ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมรับประโยชน์ บนรากฐานของความสามารถที่มีอยู่ จากการใช้ “ทุนของชุมชนเพื่อ การพัฒนาเศรษฐกิจของชุมชนแบบมีส่วนร่วม”

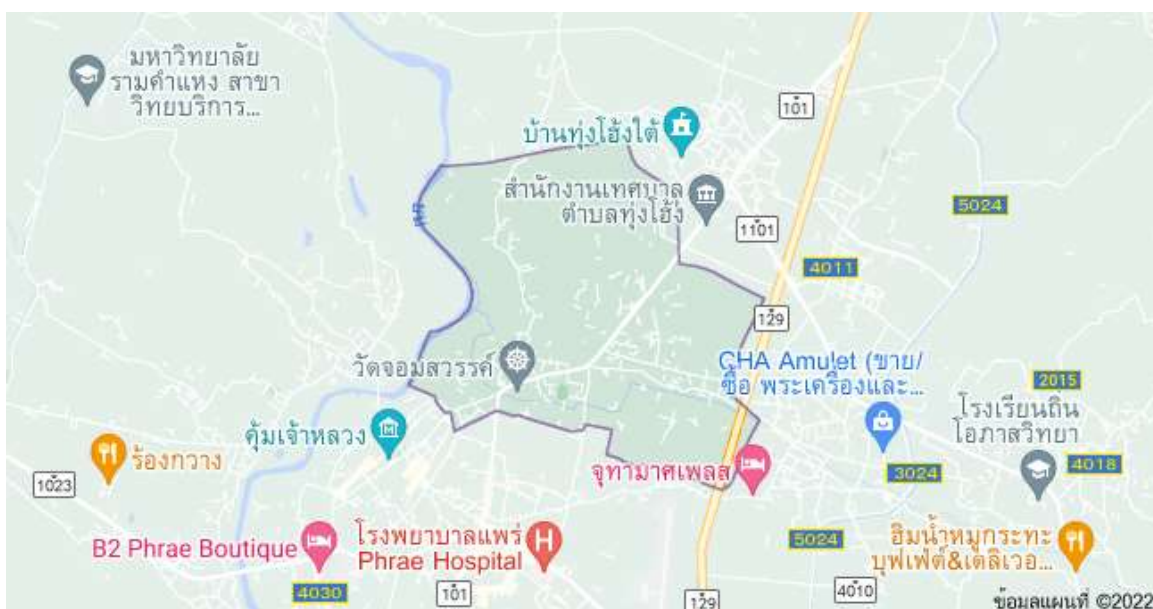
⁴⁴ ประทีป วีรพัฒนนิรันดร์, “แผนชุมชน : การได้มาและใช้งานเพื่อชุมชน”, (กรุงเทพฯ : สำนัก ส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพชุมชน, 2548), หน้า 4.

2.7 ข้อมูลพื้นฐานเทศบาลตำบลทุ่งกวาว อำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่

ประวัติความเป็นมา

เทศบาลตำบลทุ่งกวาว เดิมสถานะเป็นองค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งกวาว โดยฐานะจากสภาตำบลเป็นองค์การบริหารส่วนตำบล โดยกระทรวงมหาดไทยได้มีประกาศในราชกิจจานุเบกษา ฉบับประกาศทั่วไป ลงวันที่ 30 มกราคม 2539 จัดตั้งองค์การบริหารส่วนตำบลประจำปี 2539 จำนวน 2,143 แห่ง โดยมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 30 มีนาคม 2539 และต่อมาได้ยกฐานะจากองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นเทศบาลตำบล โดย กระทรวงมหาดไทยได้มีประกาศในราชกิจจานุเบกษา ฉบับลงวันที่ 23 พฤศจิกายน 2555 เล่มที่ 129 ตอนพิเศษ 117 ง หน้า 49 เรื่องจัดตั้งองค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งกวาว อำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่ เป็นเทศบาลตำบลทุ่งกวาว โดยมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ พฤษภาคม 2555⁴⁵

แผนที่ตำบลทุ่งกวาว

แผนภาพที่ 2.1 แผนที่ตำบลทุ่งกวาว อ.เมืองแพร่ จ.แพร่
ลักษณะที่ตั้ง/อาณาเขต

1. สภาพทั่วไป

1.1 ที่ตั้ง ห่างจากที่ว่าการอำเภอเมืองแพร่ ประมาณ 3 กิโลเมตร

⁴⁵ <https://www.toongkwao.go.th/home>, (27 มีนาคม 2565).

1.2 เนื้อที่ ตำบลทุ่งกวาว มีจำนวนเนื้อที่ทั้งหมดจำนวน 4,075 ไร่ หรือประมาณ 6.52 ตารางกิโลเมตร เป็น พื้นที่ทางการเกษตร 1,622 ไร่

2. ภูมิประเทศ

อาณาเขตติดต่อกับตำบลต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

ทิศเหนือ	ติดต่อเขตตำบลทุ่งไ้ฮ้าง
ทิศใต้	ติดต่อกับเขตเทศบาลเมืองแพร่
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับตำบลเหมืองหม้อ
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับตำบลป่าแม่ตและตำบลวังธง โดยมีแม่น้ำยมกั้น

3. ลักษณะภูมิประเทศ

เทศบาลตำบลทุ่งกวาว มีลักษณะภูมิประเทศ ส่วนใหญ่เป็นที่ราบที่มีความอุดมสมบูรณ์ และมีคลองชลประทานเพื่อส่งน้ำเข้าที่นาจำนวน 2 สาย พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นที่อยู่อาศัย และร้านค้า

4. ลักษณะภูมิอากาศ

ตำบลทุ่งกวาว อยู่ในพื้นที่ของจังหวัดแพร่ ซึ่งเป็นบริเวณที่ได้รับอิทธิพลจากลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งพัดมาจากประเทศจีนและลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ ซึ่งพัดมาจากทะเลอันดามันในช่วงระยะเวลาที่ลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือพัดผ่าน มีอิทธิพลทำให้บริเวณที่พัดผ่านมีอากาศเย็นและ แห้งแล้ง ซึ่งเป็นช่วงฤดูหนาว เมื่อลมมรสุมนี้อ่อนกำลังลง จะมีมรสุมซึ่งเป็นลมร้อน ซึ่งพัดมาจากบริเวณ ความกดอากาศสูงในทะเลจีนใต้ พัดเข้ามาแทนที่ทำให้อุณหภูมิสูงขึ้น ฝนเริ่มตกมากขึ้น ปริมาณฝนจะมากสูงสุด เมื่อได้รับอิทธิพลลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ พัดพามาจากมหาสมุทรอินเดียหรือทะเลอันดามันจากอิทธิพลของลมมรสุมดังกล่าวสามารถแบ่งฤดูกาลออกเป็น 3 ฤดู ดังนี้

ฤดูร้อน เริ่มตั้งแต่เดือนมีนาคม ถึงเดือนเมษายน เป็นระยะที่ร้อนและแห้งแล้ง ได้รับอิทธิพลจากลมมรสุมที่พัดผ่านมาจากบริเวณความกดอากาศสูง ในทะเลจีนใต้ อุณหภูมิสูง มีฝนเล็กน้อยเริ่มตั้งแต่เดือนมีนาคมถึงเดือนเมษายน

ฤดูฝน เป็นระยะร้อนขึ้น ซึ่งจะได้รับอิทธิพลจากลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ พัดผ่านจากมหาสมุทรอินเดีย จึงนำความชื้นมา ระยะนี้มีฝนตกมากขึ้น อุณหภูมิสูงเริ่มเดือนพฤษภาคม ถึงเดือนตุลาคม

ฤดูหนาว เริ่มตั้งแต่เดือน พฤศจิกายน ถึงเดือนกุมภาพันธ์ อากาศเริ่มหนาวเย็นเพราะเป็นช่วงที่ได้รับอิทธิพลจากลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ และบางที่อาจมีฝนตกบ้างเพียงเล็กน้อยในบางพื้นที่ของจังหวัดแพร่

อุณหภูมิ มีอุณหภูมิเฉลี่ยตลอดปี 26.2 องศาเซลเซียส โดยมีอุณหภูมิสูงสุดในเดือนเมษายน เท่ากับ 37.3 องศาเซลเซียส และต่ำสุดในเดือน มกราคม เท่ากับ 15.1 องศาเซลเซียส

ปริมาณน้ำฝน มีปริมาณน้ำฝนรวมตลอดปี 1,081.9 มิลลิเมตร โดยมีปริมาณน้ำฝนสูงสุดในเดือนเมษายน เท่ากับ 212.4 มิลลิเมตร ต่ำสุดในเดือน มกราคม เท่ากับ 6.3 มิลลิเมตร ความชื้นสัมพัทธ์ มีความชื้นสัมพัทธ์ตลอดปี 75.3 เปอร์เซ็นต์ สูงสุดในเดือนกันยายน เท่ากับ 84 เปอร์เซ็นต์ และต่ำสุดในเดือนมีนาคม เท่ากับ 61 เปอร์เซ็นต์

จำนวนหมู่บ้าน 6 หมู่บ้าน

หมู่ที่	ชื่อหมู่บ้าน	กำนัน/ผู้ใหญ่บ้าน
1	บ้านทุ่งกวาว	นายยุทธนา การะบุญ
2	บ้านนาแหลม	นายมังกร บุตรชา
3	บ้านนาแหลม	นายสมฤทธิ์ สุขุม
4	บ้านหัวดง	นางสาวอุไรวรรณ ไหมจันทร์
5	บ้านทุ่งป่าดำ	นายเทเวศ นามจะโปะ (กำนัน)
6	บ้านนาแหลม	นายภุชงค์ สำลีราช

ประเพณีและวัฒนธรรม

ประชากรส่วนใหญ่ในเขตเทศบาลตำบลทุ่งกวาวจะยึดถือตามประเพณีดั้งเดิม ซึ่งเกี่ยวกับชีวิตของคนไทย เช่น ประเพณีการแต่งงาน ประเพณีการบวช (ชาวแพร์นิยมเรียกว่า “ปอย”) ประเพณีการทำศพ ฯลฯ และที่แตกต่างจากประเพณีของชาวไทยในภาคอื่นๆ อย่างเห็นได้ชัด เช่น ประเพณีบูชาเท้าทั้งสี่ ประเพณีเอาขวัญ (เรียกว่าฮ้องขวัญหรือบายสี่ขวัญ) ประเพณีส่งเคราะห์ ประเพณีส่งแถน ประเพณีสืบชะตา ส่วนประเพณีที่เกี่ยวกับศาสนา เช่น ประเพณีแห่ครัวทานเข้าวัด ประเพณีทานก๋วยสลาก ประเพณีทาน ประเพณีเทศน์มหาชาติ ซึ่งพิธีกรรมก็ไม่แตกต่างจากจังหวัดอื่นในภาคเหนือมากนักในส่วนของประเพณีที่เกี่ยวกับเทศกาล มี เทศกาลสงกรานต์ งานเทศกาลลอยกระทง งานเทศกาลแห่เทียนพรรษา ฯลฯ ศิลปะจะมีรูปแบบของชาวล้านนาไทยทั่วไป เช่น ด้านดนตรี ดนตรีพื้นบ้าน จะประกอบด้วย สะล้อ ซอ ซึง และกองอืด ส่วนศิลปะการฟ้อนรำ มีฟ้อนเล็บ ฟ้อนกลองอืด ฟ้อนเทียน ฯลฯ

ในด้านวัฒนธรรมการกินอยู่ ประชาชนส่วนใหญ่ จะบริโภคข้าวเหนียวเป็นอาหารหลัก รับประทานอาหารพื้นเมืองเช่นแกงแค ลาบเนื้อ แกงอ่อม แกงฮังเล และน้ำพริกหนุ่มเป็นต้น วัฒนธรรมการแต่งกาย ผ้าพื้นเมืองที่มีชื่อของชาวแพร์ คือ ผ้าหม้อห้อม

ในด้านผลิตภัณฑ์ชุมชน มีการทำ อธิฐมอญ ข้าวแต่น และกูปลอน เป็นสินค้า OTOP ของตำบลทุ่งกวาว

2.8 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากผลการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนานโยบายและยุทธศาสตร์แบบมีส่วนร่วม พื้นที่เชิงสร้างสรรค์ของตำบลทุ่งกวาว อำเภอเมืองแพร์ จังหวัดแพร์. พบว่ามีผู้ศึกษาไว้ดังนี้

ลภัสสรดา สหัสสพาศน์ และนรินทร์ สังข์รักษา ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ผลการวิจัยพบว่า 1. จังหวัดเพชรบุรีมีศักยภาพที่โดดเด่นในด้านการท่องเที่ยวและด้านเกษตรกรรม ส่วนด้านสังคม แม้จังหวัดเพชรบุรีจะมีทุนทางสังคมสูง เช่น ภูมิปัญญา วัฒนธรรม แต่กลับพบปัญหาด้านความมั่นคงในด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม พบปัญหามลพิษจากอุตสาหกรรมในพื้นที่และปัญหาการบริหารจัดการน้ำ 2. รูปแบบและกลยุทธ์การจัดการพื้นที่สร้างสรรค์จังหวัดเพชรบุรี ตามบริบทสังคมประเทศไทย 4.0 ควรประกอบด้วย กลยุทธ์ที่ 1) สร้างรูปแบบในการพัฒนาวัฒนธรรมและภูมิปัญญาเชิงเศรษฐกิจบน พื้นฐานอัตลักษณ์และอารยธรรมสู่การเป็นพื้นที่สร้างสรรค์ กลยุทธ์ที่ 2) การใช้ประโยชน์จากการจัดการพื้นที่ สร้างสรรค์จังหวัดเพชรบุรีอย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด และกลยุทธ์ที่ 3) ขับเคลื่อนการจัดการพื้นที่สร้างสรรค์ จังหวัดเพชรบุรีให้เป็นเมืองต้นแบบเศรษฐกิจสร้างสรรค์ ซึ่งรูปแบบและกลยุทธ์ทั้งหมดได้ผ่านมติในที่ประชุมเชิง นโยบายจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย⁴⁶

เลิศชาย หอมหวล และ พิชัยรัฐ หมั่นด้วง ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลนาอาน อำเภอเมืองเลย จังหวัดเลย โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.84, S.D. = 0.42$) และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ($\bar{X} = 4.30, S.D. = 0.37$) รองลงมาคือด้านการมีส่วนร่วมดำเนินการ ($\bar{X} = 4.14, S.D. = 0.38$) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือด้านการมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์ ($\bar{X} = 3.45, S.D. = 0.78$) ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของธนิศร ยืนยง (2561 : 119-132) วิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนที่ส่งผลต่อการพัฒนาท้องถิ่นในจังหวัดนครนายก การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของประชาชน ในจังหวัดนครนายก อยู่ในระดับมาก เป็นเพราะประชาชนมีส่วนร่วมออกแรงในการทำกิจกรรมหรือโครงการเพื่อพัฒนาท้องถิ่น ประชาชนได้เข้าไปมีส่วนร่วมในการเป็นส่วนหนึ่งในการจัดทำกิจกรรม โครงการต่าง ๆ ที่ภาครัฐ หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องนั้นได้จัดขึ้นเพื่อพัฒนาท้องถิ่น สอดคล้องกับงานวิจัย (พรทิพย์ ทับ แว่ว, 2554 : 9) เรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น: กรณีศึกษาเทศบาลตำบล บ้านเกาะ อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี ผลการศึกษาพบว่า ประชาชนส่วนใหญ่มีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นในระดับปานกลาง โดยปัจจัยที่ส่งผลต่อการเข้าไปมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น ได้แก่ ปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคล ระดับการศึกษา และอาชีพ ทั้งนี้จึง สอดคล้องกับผลการศึกษาวิจัยชิ้นนี้ ด้านปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคล ระดับการศึกษา และ อาชีพ เช่นเดียวกัน เนื่องจากผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่อายุอยู่ระหว่าง 40 - 49 ปี คิด เป็นร้อยละ 48.12 ส่วนใหญ่สำเร็จการศึกษาระดับอนุปริญญา/ปวส. คิดเป็นร้อยละ 22.31 ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพค้าขาย คิดเป็นร้อยละ 29.82 จึงอาจกล่าวได้ว่า ปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคลเป็นส่วนหนึ่งที่ส่งผลให้ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมออกแรงในการทำกิจกรรมหรือ โครงการเพื่อพัฒนาท้องถิ่นอยู่ในระดับมาก การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ของประชาชนในจังหวัดนครนายก อยู่ในระดับมาก เป็นเพราะประชาชนได้เข้าไปมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์จากกิจกรรมโครงการพัฒนาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในท้องถิ่น เช่น โครงการสวนสมุนไพร โครงการประปา

⁴⁶ ลภัสสรดา สหัสสพาศน์,นรินทร์ สังข์รักษา,รูปแบบและกลยุทธ์การจัดการพื้นที่สร้างสรรค์จังหวัดเพชรบุรี ตามบริบทสังคมประเทศไทย 4.0, วารสารวิชาการ, Veridian E-Journal, Silpakorn University ฉบับภาษาไทย สาขามนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ และศิลปะ ปีที่ 11 ฉบับที่ 2 (พฤษภาคม - สิงหาคม 2561), หน้า 1056.

หมู่บ้าน หมายถึง กิจกรรมการดำเนินการที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาท้องถิ่นประชานั้นได้เข้าไปเป็นส่วนหนึ่งในการได้รับผลประโยชน์จากการจัดกิจกรรมนั้น ๆ ไม่ว่าจะเป็น โครงสร้างสวนสมุนไพร โครงสร้างประปาหมู่บ้าน ดังที่ได้กล่าวไว้ข้างต้น โดยสอดคล้องกับงานวิจัย (จารุณี พันธุ์เสงี่ยม, 2550 : 37) ซึ่งได้วิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของสมาชิกชุมชนร่วมจิตใจ จังหวัดกระบี่ ผลจากการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของกลุ่มตัวอย่างโดยภาพ⁴⁷

คมสันต์ บัวดีบ และจันทนา สุทธิจารี⁴⁸ ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการเมืองในการกำหนดนโยบายสาธารณะ: กรณีศึกษานโยบายด้านโครงสร้างพื้นฐานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอแห่งหนึ่งในเขตจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง จากการศึกษาวิจัยพบว่า ภายใต้วิธีการกระจายอำนาจสำหรับกระบวนการกำหนดนโยบายสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของอำเภอแห่งนี้ อาจมีปัจจัยการเมืองภายนอก ที่ส่งผลให้มีการเกิดขึ้นของนโยบายสาธารณะโดยมีปัจจัยที่สำคัญและสร้างแรงกดดันให้แก่ผู้บริหารท้องถิ่น ซึ่งอยู่ในขั้นตอนการทำประชาคมท้องถิ่น สำหรับการเสนอนโยบายสาธารณะส่วนใหญ่มักเป็นด้านโครงสร้างพื้นฐานมีกลุ่มประชาชน ผู้นำชุมชน กลุ่มผู้สูงอายุ กลุ่มอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) กลุ่มผลประโยชน์ในแง่ที่เป็นฐานคะแนนเสียงของผู้บริหารท้องถิ่น แต่อย่างไรก็ตามประชาชนก็มักจะถูกชี้นำโดยกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ที่มีอิทธิพลถึงการตัดสินใจของประชาชนเป็นอย่างมาก จนนำไปสู่ ปัจจัยการเมืองภายใน โดยผู้บริหารท้องถิ่น สมาชิกสภาท้องถิ่นและเจ้าหน้าที่ประจำองค์กร ที่มีบทบาทที่สำคัญเพื่อร่วมกันประชุมพิจารณา/อนุมัติตัดสินใจ ในภายใต้การประชุมส่วนใหญ่ผู้บริหารท้องถิ่นและปลัดประจำองค์กรบางคนอาจเป็นผู้มีอำนาจเหนือเพื่อดำเนินการบรรจุ านวนโครงการต่างๆ โดยมีการชี้นำสมาชิกสภาท้องถิ่นเพื่อรักษาประโยชน์ร่วมกันในการดำรงตำแหน่งครั้งต่อไป ดังนั้นภายใต้การชี้นำปรากฏว่ามีการเจรจาต่อรองระหว่างกันด้วยโครงสร้างทางการเมืองในอำเภอแห่งนี้ที่มีวัฒนธรรมองค์กรที่เหมือนกันในลักษณะที่ว่าเป็นคนบ้านเดียวกันก็เกิดการถ้อยทีถ้อยอาศัยกัน เพื่อนำไปสู่การเกิดขึ้นของนโยบายสาธารณะมักมีปัจจัยที่เข้ามามีอิทธิพลสำหรับการตัดสินใจของผู้บริหารท้องถิ่น คือ การคำนึงถึงความสัมพันธ์ส่วนตัวเป็นหลัก อาจมีการเลือกที่รักมักที่ชัง ด้วยเหตุนี้ จึงส่งผลกระทบต่อทำให้เกิดสภาพปัญหาที่มีความล่าช้าในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นและความไม่เท่าเทียมมีการเลือกชุมชนเลือกหมู่บ้านเพื่อจะสนับสนุน จนนำไปสู่ผลประโยชน์ทับซ้อนระหว่างผู้บริหารท้องถิ่นกับผู้รับเหมาก่อสร้าง ดังนั้นวิธีทางในการแก้ไขปัญหาเหล่านี้จะต้อง “พัฒนาคนในชุมชน” ระดับท้องถิ่นโดยมีการให้องค์ความรู้ในท้องถิ่นเรื่องบทบาทหน้าที่เพื่อให้เกิดความเข้าใจ ศรัทธา และเชื่อมั่นในระบบการปกครองแบบประชาธิปไตยอย่างแท้จริง

⁴⁷ เลิศชาย หอมหวล และพิชัยรัฐ หมั่นดวง, การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นขององค์กรบริหารส่วนตำบลนาอน อำเภอเมืองเลย จังหวัดเลย, วารสารวิชาการ , Journal of Roi Kaensam Academi ปีที่ 6 ฉบับที่ 11, (พฤศจิกายน 2564), หน้า 220-221.

⁴⁸ คมสันต์ บัวดีบ และจันทนา สุทธิจารี, การเมืองในการกำหนดนโยบายสาธารณะ: กรณีศึกษานโยบายด้านโครงสร้างพื้นฐานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอแห่งหนึ่งในเขตจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง, วารสารรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์ ปีที่ 9 ฉบับที่ 1, (มกราคม-มิถุนายน 2561), หน้า 25-26.

ธัญชนก ปะละวะ และคณะ⁴⁹ ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนกับสิ่งแวดล้อม ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ของตำบลกำแพง อำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม ผู้วิจัยนำมาอภิปรายผลกับงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและข้อมูลทางวิชาการอื่นๆ สามารถแยกตามวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. บริบทและการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนกับสิ่งแวดล้อมตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ตำบลกำแพง อำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม ผู้นำมีบทบาทสำคัญในการเป็นแกนนำ พัฒนาชุมชนให้เข้มแข็งสามารถพึ่งพาตนเองได้อย่างยั่งยืน มีการแต่งตั้งคณะกรรมการหมู่บ้าน ร่วมกันจัดทำแผนชุมชนและขับเคลื่อนโครงการสำคัญต่างๆ ของชุมชน สอดคล้องกับวันรักษ์ มิ่งมณี นาคน (2531) ที่กล่าวถึงการมีส่วนร่วมของประชาชนโดยแท้จริง ว่าจะต้องร่วมกันทุกชั้นตอนใน การพัฒนา ได้แก่ ร่วมกันศึกษาวิเคราะห์ชุมชน ร่วมกันวิเคราะห์สาเหตุของปัญหา ร่วมเลือกวิธี วางแผนแก้ไขปัญหาร่วมดำเนินการตามแผน ร่วมติดตามแผน และประเมินผลโครงการต่างๆ สอดคล้องกับสมหมาย แพงโสภานและคณะ (2550) ที่ได้ศึกษารูปแบบการส่งเสริมวิถีชีวิตเศรษฐกิจพอเพียงจังหวัดหนองคาย พบว่า รูปแบบที่เหมาะสมควรมีการส่งเสริมทั้งระดับบุคคล ระดับ ครัวเรือน ระดับกลุ่ม และระดับชุมชน

2. รูปแบบการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนกับสิ่งแวดล้อมตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

2.1 เกิดจากการดำเนินกิจกรรมโครงการโดยชุมชนร่วมกันดำเนินการ เพื่อสร้างความเข้มแข็งของชุมชนเอง ผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นชุมชนได้รับโดยตรง ทั้งนี้ขอรับการสนับสนุน งบประมาณจากองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น หน่วยงานท้องถิ่นจึงมีบทบาทเป็นผู้ให้การส่งเสริม สนับสนุน ในกิจกรรมต่างๆ เช่น การสนับสนุนวิทยากรให้ความรู้ การสนับสนุนงบประมาณ การ สนับสนุนผลผลิตหรือผลงานที่เกิดขึ้น อีกทั้งมีการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ มีการจัดตั้งศูนย์เรียนรู้ ชุมชน โดยการรวมกลุ่ม กิจกรรมเป็นเครือข่ายชุมชนและการมีส่วนร่วมที่ดีของประชาชน ส่งผลต่อการพัฒนาชุมชนในด้านต่างๆ คือ ด้านการพัฒนาคน ด้านการพัฒนาพื้นที่ ด้านการพัฒนาแหล่ง รายได้ และด้านการพัฒนาแผนชุมชน ประโยชน์เกิดขึ้นแก่ชุมชน แก่ประชาชนในชุมชนโดยการมีส่วนร่วมของประชาชนในด้านต่างๆ ที่เป็น ปัจจัยส่งผลให้เกิดการพัฒนาชุมชนอย่างเป็นรูปธรรมและ ตรงประเด็นความต้องการ หรือปัญหาของชุมชน อย่างเห็นได้ชัด (พระมหาประกาศิต สิริเมโธ (ฐิติป สิทธิกร), 2556)

สมบัติ นามบุรี และธิติวดี หมั่นมี⁵⁰ การมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์ ป่าพุฒ ประเพณีวัฒนธรรมท้องถิ่น จังหวัดชัยภูมิ จากผลการศึกษาพบว่า ปัญหาพื้นฐานเกี่ยวกับการอนุรักษ์ป่าพุฒ ประเพณีวัฒนธรรมท้องถิ่นในชุมชน ประกอบด้วย ด้านงบประมาณ ด้านสถานะทางเศรษฐกิจ

⁴⁹ ธัญชนก ปะละวะ และคณะ, “การพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนกับสิ่งแวดล้อม ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ของตำบลกำแพง อำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม”, รายงานวิจัย, (มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม, 2560), หน้า107-108.

⁵⁰ สมบัติ นามบุรี และธิติวดี หมั่นมี, การมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์ ป่าพุฒ ประเพณีวัฒนธรรมท้องถิ่น จังหวัดชัยภูมิ, วารสารการบริหารนิเทศและนวัตกรรมท้องถิ่น, ปีที่ 7 ฉบับที่ 6, (มิถุนายน 2564) : 132.

ด้านการเข้ามาของเทคโนโลยี ด้านขาดความร่วมมือของคนในชุมชน ด้านความหลากหลายทางวัฒนธรรมภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์ ด้านปัญหาการระบาดของโควิด-19 สอดคล้องกับงานวิจัยของ กนกวรรณ ชูโชติ (2542) ที่พบว่าปัญหาและข้อเสนอแนะที่จะช่วยยกระดับบทบาทของพัฒนากรในการส่งเสริมวัฒนธรรมพื้นบ้าน เช่น ขาดการสนับสนุนและประสานงานจากภาครัฐและเอกชน ขาดงบประมาณในการสนับสนุนการดำเนินการ ขาดบุคลากรที่มีความรู้ความเข้าใจ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ นงลักษณ์ ใจฉลาดและคณะ (2560) ที่พบว่าปัญหาการอนุรักษ์วัฒนธรรม ประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่นเกิดจากการเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรมเนื่องจากวัฒนธรรมย่อมเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอการเปลี่ยนแปลงของวัฒนธรรมเกิดขึ้นจากการที่มนุษย์ดิ้นรนเพื่อแสวงหาสิ่งตอบสนองความต้องการ มนุษย์ได้ทดลองปฏิบัติสิ่งแปลกๆ ใหม่ๆ นี้อยู่เสมอ จากผลของการคิดค้นและจัดการลองผิดลองถูก (Trials and Errors) นี้เอง ได้กลายมาเป็นแบบแผนพฤติกรรมหรือวิถีชีวิตของมนุษย์ในสังคม และเมื่อความต้องการของมนุษย์ไม่มีที่สิ้นสุด เป็นเหตุให้มีการเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรมตลอดไป

บทที่ 3

วิธีการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ รูปแบบเป็นการวิจัยใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) เก็บรวบรวมข้อมูลโดยวิธีสัมภาษณ์เชิงลึก (In Depth Interview) โดยเป็นกระบวนการศึกษาวิจัยนโยบายและยุทธศาสตร์การพัฒนาพื้นที่เชิงสร้างสรรค์แบบมีส่วนร่วมของตำบลทุ่งกวาว อำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่ โดยมีขั้นตอนการดำเนินการวิจัยดังนี้

3.1 รูปแบบการวิจัย

1. การศึกษาวิจัยเชิงเอกสาร (Documentary Research) มุ่งเน้นการศึกษารวบรวมข้อมูล จากหนังสือ เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับนโยบายและยุทธศาสตร์การพัฒนาพื้นที่เชิงสร้างสรรค์แบบมีส่วนร่วมของตำบลทุ่งกวาว อำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่ โดยมีขั้นตอนดังนี้

1) ศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลจากหนังสือ รายงานการวิจัย และแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นการพัฒนาด้านเศรษฐกิจชุมชน

2. การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยดำเนินการดังนี้

1) การสัมภาษณ์ ผู้นำท้องถิ่น ผู้นำชุมชน กลุ่มอาชีพ และประชาชน จำนวน 15 คน เป็นผู้ให้ข้อมูลหลักในด้านการพัฒนาเศรษฐกิจ ที่มีการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในช่วงต่าง ๆ ที่ส่งผลกระทบต่อชุมชนปัจจุบัน วิธีคิด กระบวนการนโยบายและยุทธศาสตร์การพัฒนาพื้นที่เชิงสร้างสรรค์แบบมีส่วนร่วมของตำบลทุ่งกวาว รวมทั้งปัญหาและความต้องการในการส่งเสริมการเรียนรู้ด้านเศรษฐกิจชุมชนเชิงสร้างสรรค์ เกี่ยวกับสภาพแวดล้อมทั้งภายในและสภาพแวดล้อมภายนอกในกลุ่มตัวอย่าง และการวิเคราะห์ SWOT เพื่อจัดทำ TOWS Matrix

3.2 ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ รูปแบบเป็นการวิจัยใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) เก็บรวบรวมข้อมูลโดยวิธีสัมภาษณ์เชิงลึก (In Depth Interview)

3.2.1 ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informant) โดยการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก (In Depth Interview) ดังนี้

3.3 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ก.เชิงคุณภาพ

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก (In Depth Interview) เป็นผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) ได้แก่ ผู้นำท้องที่และประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลทุ่งกวาว อำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่ จำนวน ไม่น้อยกว่า 15 คน

- 1) นายกเทศมนตรีเทศบาลตำบล
- 2) กำนัน
- 3) ผู้ใหญ่บ้าน จำนวน 5 คน
- 4) ผู้ประกอบการ 3 คน
- 5) ประชาชน 5 คน

3.4 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล 2 ชนิด ดังนี้

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ที่สร้างขึ้นจากการศึกษาทฤษฎีการมีส่วนร่วมของ เฮอร์เบิร์ต แม็คคอสกี¹ และหลักการบริหารนิทรรศรรม นำมากำหนดเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย โดยสร้างข้อคำถามครอบคลุมถึงวัตถุประสงค์ของการวิจัย และจัดกิจกรรมการวิจัยร่วมกับการบูรณาการกับการเรียนการสอนและการบริการวิชาการแก่สังคมโดยการนำนิสิตในรายวิชาการเมืองนโยบายสาธารณะและยุทธชาติ เข้าร่วมกิจกรรมในการเก็บรวบรวมข้อมูล การสัมภาษณ์สนทนากลุ่มเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมทั้งภายในและสภาพแวดล้อมภายนอกในกลุ่มตัวอย่าง และการวิเคราะห์ SWOT เพื่อจัดทำ TOWS Matrix

1.เป็นแบบสัมภาษณ์ข้อมูลแบบมีโครงสร้าง (Structured Interview) เพื่อเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่ 2 คือ ตัวแทนประชาชนในเทศบาลตำบลทุ่งกวาว อำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่ ตามประเด็นดังนี้ เป็นแบบสัมภาษณ์เพื่อ

2.1 การศึกษาเอกสาร เพื่อศึกษาปัญหาและการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนตำบลทุ่งกวาว อำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่ โดยเน้นเฉพาะยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านเศรษฐกิจ ของนโยบายและยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านที่เชิงสร้างสรรค์แบบมีส่วนร่วมของตำบลทุ่งกวาว อำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่ เพื่อให้การขับเคลื่อนการพัฒนามีข้อมูลที่สะท้อนให้เห็นถึงจุดเด่น ข้อด้อย และโอกาส (SWOT Analysis) ในการพัฒนาเทศบาลตำบลทุ่งกวาว ของยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านเศรษฐกิจ

2.2การศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยการสัมภาษณ์ (Interview) โดยคณะผู้วิจัยใช้การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) สำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พัฒนาชุมชน ผู้นำชุมชน และผู้ประกอบการผลิตภัณฑ์ชุมชน เพื่อกำหนดรูปแบบการพัฒนานโยบายและยุทธศาสตร์เศรษฐกิจแบบมีส่วนร่วมพื้นที่เชิงสร้างสรรค์ไปสู่การยกระดับรายได้สู่เศรษฐกิจชุมชนในประเด็น 4 ด้าน ได้แก่ 1) การพัฒนาทางเทคโนโลยี (technological development) 2) การพัฒนาทางเศรษฐกิจ (economic development) 3) การพัฒนาทางทรัพยากรธรรมชาติ(natural resource development) และ 4) การพัฒนาทางสังคม (social development)

¹ McClosky, Herbert. "Political Participation", in The International Encyclopedia of the Social Science. Vol. 12, New York : McMillan and Free Press, (1968): 252.

2.3 จัดเวทีนำเสนอนโยบายและยุทธศาสตร์ต่อประชาคมตำบลทุ่งกวาว อำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่ เพื่อเสนอเป็นนโยบายสาธารณะต่อองค์กรภาครัฐ เอกชน และชุมชนในการพัฒนาเทศบาลตำบลทุ่งกวาว ต่อไป

เครื่องมือการวิจัยในครั้งนี้ประกอบด้วย การสัมภาษณ์แบบเชิงลึก (In Depth Interview)

3.3.1 เป็นแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง

เป็นการสัมภาษณ์เกี่ยวกับข้อมูลของผู้ให้สัมภาษณ์ ที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นเพื่อศึกษา .ด้านการพัฒนาเศรษฐกิจ รวมทั้งปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน โดยการสัมภาษณ์ รับฟังความคิดเห็นของประชาชน โดยการนำคณาจารย์และนิสิตสาขาวิชารัฐศาสตร์ เพื่อแนวทางในการเสนอนโยบายและยุทธศาสตร์การพัฒนาพื้นที่เชิงสร้างสรรค์แบบมีส่วนร่วมของตำบลทุ่งกวาว ต่อไป

3.3.2 การสร้างและการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

เป็นแบบสัมภาษณ์ข้อมูลแบบมีโครงสร้าง (Structured Interview) เป็นแบบสัมภาษณ์สร้างขึ้นเพื่อศึกษาแนวนโยบายและยุทธศาสตร์การพัฒนาพื้นที่เชิงสร้างสรรค์แบบมีส่วนร่วมของตำบลทุ่งกวาวอำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่ รวมทั้งปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ จากประชาชนในเทศบาลตำบลทุ่งกวาว อำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่ โดยมีขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ และการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ ดังนี้

1. ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับนโยบายและยุทธศาสตร์การพัฒนาพื้นที่เชิงสร้างสรรค์แบบมีส่วนร่วม

2. ผู้วิจัยได้สังเคราะห์ข้อมูลเพื่อศึกษาแนวทางการส่งเสริมพฤติกรรมทางการเมืองการปกครอง รวมทั้งปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน 3 ขั้นตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับนโยบายและยุทธศาสตร์การพัฒนาพื้นที่เชิงสร้างสรรค์แบบมีส่วนร่วมของตำบลทุ่งกวาว อำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับนโยบายและยุทธศาสตร์การพัฒนาพื้นที่เชิงสร้างสรรค์แบบมีส่วนร่วมของตำบลทุ่งกวาว อำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่

3. ผู้วิจัยสร้างแบบสัมภาษณ์ขึ้น ตรวจสอบความถูกต้อง และตรงตามเนื้อหา (Content Validity) ของแบบสัมภาษณ์ โดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน ประกอบด้วย

1. ผศ.ดร.สมจิต ขอนวงศ์ ตำแหน่งผู้อำนวยการสำนักงานวิทยาลัยสงฆ์แพร่ และอาจารย์ประจำหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตแพร่

2. ผศ.ดร.สายัณห์ อินันน์ ใจ ตำแหน่งผู้อำนวยการหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตแพร่

3. พระครูโสภณกิตติบัณฑิต,ผศ.ดร. ตำแหน่งอาจารย์ประจำหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตแพร่

4. ปรับปรุงแก้ไขแบบสัมภาษณ์ก่อนนำไปสัมภาษณ์ ผู้นำชุมชนและ ประชาชนในเทศบาล ตำบลทุ่งกวาว จำนวน ไม่ต่ำกว่า 15 คน

3.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยได้นำเครื่องมือ คือแบบสัมภาษณ์ไปเก็บรวบรวมข้อมูลโดยวางแผนและปฏิบัติการดังนี้

1) ทำการศึกษาสังเคราะห์เอกสาร ข้อมูลจากหนังสือ บทความ งานวิจัย และเอกสารสิ่งตีพิมพ์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกันนโยบายและยุทธศาสตร์ต่อประชาคมตำบลทุ่งกวาว อำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่

2) การสัมภาษณ์ (Interview Guideline) คณะผู้วิจัยใช้การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interviews) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พัฒนาชุมชน ผู้นำชุมชน และผู้ประกอบการผลิตภัณฑ์ชุมชน จำนวน 15 คน เพื่อกำหนดรูปแบบ การพัฒนานโยบายและยุทธศาสตร์เศรษฐกิจแบบมีส่วนร่วมพื้นที่เชิงสร้างสรรค์ไปสู่การยกระดับรายได้สู่เศรษฐกิจชุมชนในประเด็น 4 ด้าน ได้แก่ 1) การพัฒนาทางเทคโนโลยี (technological development) 2) การพัฒนาทางเศรษฐกิจ (economic development) 3) การพัฒนาทางทรัพยากรธรรมชาติ(natural resource development) และ 4) การพัฒนาทางสังคม (social development)

3) จัดเวทีการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) นำเสนอนโยบายและยุทธศาสตร์ต่อประชาคมตำบลทุ่งกวาว อำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่ เพื่อเสนอเป็นนโยบายสาธารณะต่อองค์กรภาครัฐ เอกชน และชุมชนในการพัฒนาเทศบาลตำบลทุ่งกวาว ต่อไป

4) ขึ้นสร้างเครื่องมือที่ใช้ ในการวิจัยผู้วิจัยได้สร้างขึ้นเองโดยใช้วัตถุประสงค์ของงานวิจัยเป็นหลัก มี แบบการสัมภาษณ์ และบันทึกการสนทนากลุ่ม มีการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือตามหลักการ

5) ขึ้นเก็บรวบรวมข้อมูลวิจัย โดยใช้เครื่องมือที่สร้างขึ้นและผ่านการตรวจสอบจากผู้ทรงคุณวุฒิแล้วรวบรวมข้อมูลในภาคสนาม จากนั้นตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล

6) ขึ้นวิเคราะห์ข้อมูล โดยวิธีพรรณนาวิเคราะห์ตามวัตถุประสงค์ของวิจัย ในบทนี้มีหัวข้อหลัก ๓ หัวข้อ ได้แก่ 1) เพื่อศึกษาปัญหาและการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน ตำบลทุ่งกวาว อำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่. 2) เพื่อพัฒนานโยบายและยุทธศาสตร์การพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนตำบลทุ่งกวาว อำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่.3) เพื่อเสนอนโยบายและยุทธศาสตร์ต่อประชาคมตำบลทุ่งกวาว อำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่ ดังมีรายละเอียดดังนี้

3.6 การวิเคราะห์ข้อมูล

นำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ ซึ่งมีลักษณะความคิดเห็น และข้อเสนอแนะ เสนอในลักษณะข้อมูลเชิงคุณภาพ แบบพรรณนา

การศึกษาทั้งในเชิงเอกสาร และข้อมูลเชิงประจักษ์ จากการสัมภาษณ์ การประชุมกลุ่มย่อย เป็นกระบวนการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพโดยผู้วิจัยดำเนินการ การวิเคราะห์ข้อมูล โดยการสรุปตามสาระสำคัญในด้านเนื้อหาที่กำหนดไว้ โดยการวิเคราะห์เนื้อหา ตามประเด็นหัวข้อดังนี้

3.6.1 วิเคราะห์ข้อมูลการประเมินสภาพแวดล้อมภายใน (จุดแข็ง/จุดอ่อน) และสภาพแวดล้อมภายนอก (โอกาส/ข้อจำกัด) จากการสนทนากลุ่มย่อย โดยใช้ SWOT Analysis ในรูปของตาราง TOWS Matrix เพื่อประกอบการตัดสินใจกำหนดร่างยุทธศาสตร์ ด้านการพัฒนาเศรษฐกิจ

3.6.2 ศึกษาวิเคราะห์ ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับนโยบายและยุทธศาสตร์การพัฒนาพื้นที่เชิงสร้างสรรค์แบบมีส่วนร่วมของตำบลทุ่งกวาว อำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่

3.7 การนำเสนอผลการวิจัย

การนำเสนอข้อมูลจะอยู่ในลักษณะการพรรณนาความ (Descriptive Presentation) และการพรรณนาความประกอบการบรรยายข้อมูลเกี่ยวกับนโยบายและยุทธศาสตร์การพัฒนาพื้นที่เชิงสร้างสรรค์แบบมีส่วนร่วมและปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับนโยบายและยุทธศาสตร์การพัฒนาพื้นที่เชิงสร้างสรรค์แบบมีส่วนร่วมของตำบลทุ่งกวาว อำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่

บทที่ 4 ผลการวิจัย

จากการวิจัยเรื่อง นโยบายและยุทธศาสตร์การพัฒนาพื้นที่เชิงสร้างสรรค์แบบมีส่วนร่วมของตำบลทุ่งกวาว อำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่ การวิจัยครั้งนี้ รูปแบบเป็นการวิจัยใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) เก็บรวบรวมข้อมูลโดยวิธีสัมภาษณ์เชิงลึก (In Depth Interview) ซึ่งมีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาปัญหาและการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน ตำบลทุ่งกวาว อำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่. 2) เพื่อพัฒนานโยบายและยุทธศาสตร์การพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนตำบลทุ่งกวาว อำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่. 3) เพื่อเสนอนโยบายและยุทธศาสตร์ต่อประชาคมตำบลทุ่งกวาว อำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่. ในการวิจัยครั้งนี้คณะผู้วิจัยนำเสนอผลการวิจัยดังนี้

4.1 ผลการศึกษาปัญหาและการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนตำบลทุ่งกวาว อำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่

4.2 ผลการพัฒนานโยบายและยุทธศาสตร์การพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนของตำบลทุ่งกวาว อำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่

4.3 ผลการเสนอนโยบายและยุทธศาสตร์ต่อประชาคมตำบลทุ่งกวาว อำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่.

4.1 ขั้นตอนที่ 1 ผลการศึกษาปัญหาและการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนตำบลทุ่งกวาว อำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่

4.1.1 สภาพพื้นที่บริบทของเทศบาลตำบลทุ่งกวาว

สภาพบริบทของเทศบาลตำบลทุ่งกวาวเดิมสถานะเป็นองค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งกวาว ได้ยกฐานะจากสภาตำบลเป็นองค์การบริหารส่วนตำบล โดยกระทรวงมหาดไทยได้มีประกาศในราชกิจจานุเบกษา ฉบับประกาศทั่วไป ลงวันที่ 30 มกราคม 2539 จัดตั้งองค์การบริหารส่วนตำบล ประจำปี 2539 จำนวน 2,143 แห่ง โดยมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 30 มีนาคม 2539 และต่อมาได้ยกฐานะจากองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นเทศบาลตำบล โดย กระทรวงมหาดไทยได้มีประกาศในราชกิจจานุเบกษา ฉบับลงวันที่ 23 พฤศจิกายน 2555 เล่มที่ 129 ตอนพิเศษ 117 ง หน้า 49 เรื่องจัดตั้งองค์การบริหารส่วนตำบล ทุ่งกวาว อำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่ เป็นเทศบาลตำบลทุ่งกวาว โดยมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ พฤษภาคม 2555 ตำบลทุ่งกวาว มีจำนวนเนื้อที่ทั้งหมดจำนวน 4,075 ไร่ หรือประมาณ 6.52 ตารางกิโลเมตร เป็น พื้นที่ทางการเกษตร 1,622 ไร่ ภูมิประเทศ ตำบลทุ่งกวาว มีอาณาเขตติดต่อกับตำบลต่าง ๆ ดังต่อไปนี้ ทิศเหนือ ติดต่อเขตตำบลทุ่งโฮ้ง ทิศใต้ ติดต่อกับเขตเทศบาลเมืองแพร่ ทิศตะวันออก ติดต่อกับตำบลเหมืองหม้อ ทิศตะวันตก ติดต่อกับตำบลป่าเมตและตำบลวังธง โดยมีแม่น้ำยมกั้น เทศบาลตำบลทุ่งกวาว มีลักษณะภูมิประเทศ ส่วนใหญ่เป็นที่ราบที่มีความอุดมสมบูรณ์และมีคลองชลประทานเพื่อส่งน้ำเข้าที่นาจำนวน 2 สาย พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นที่อยู่อาศัย และร้านค้า

ประชากรทั้งหมดของตำบลตำบลทุ่งกวาวจำนวนครัวเรือนทั้งหมด 2,827 ครัวเรือนและมีประชากรทั้งหมด 5,848 คน โดยแยกเป็นชาย 2,786 คน เป็นหญิง 3,192 คน ซึ่งจำนวนหมู่บ้านในตำบลทุ่งกวาว มีทั้งหมด 6 หมู่บ้าน ประกอบด้วย หมู่ที่ 1 บ้านทุ่งกวาว หมู่ที่ 2 บ้านนาแหลม หมู่ที่ 3 บ้านนาแหลม หมู่ที่ 4 บ้านหัวดง หมู่ที่ 5 บ้านทุ่งป่าดำ และหมู่ที่ 6 บ้านนาแหลม ประเพณีและวัฒนธรรมประชากรส่วนใหญ่ในเขตเทศบาลตำบลทุ่งกวาวจะยึดถือตามประเพณีดั้งเดิม ซึ่งเกี่ยวกับชีวิตของคนไทย เช่น ประเพณีการแต่งงาน ประเพณีการบวช (ชาวแพร่นิยมเรียกว่า “ปอย”) ประเพณีการทำศพ ฯลฯ และที่แตกต่างจากประเพณีของชาวไทยในภาคอื่นๆ อย่างเห็นได้ชัด เช่น ประเพณีบูชาเท้าทั้งสี่ ประเพณีเอาขวัญ (เรียกว่าฮ้องขวัญหรือบายสี่ขวัญ) ประเพณีสงเคราะห์ ประเพณีส่งแถน ประเพณีสืบชะตา ส่วนประเพณีที่เกี่ยวกับศาสนา เช่น ประเพณีแห่ครวทานเข้าวัด ประเพณีทานก๋วยสลาก ประเพณีทาน ประเพณีเทศน์มหาชาติ ซึ่งพิธีกรรมก็ไม่แตกต่างจากจังหวัดอื่นในภาคเหนือมากนักในส่วนของประเพณีที่เกี่ยวกับเทศกาล มี เทศกาลสงกรานต์ งานเทศกาลลอยกระทง งานเทศกาลแห่เทียนพรรษา ฯลฯ ศิลปะจะมีรูปแบบของชาวล้านนาไทยทั่วไป เช่น ด้านดนตรี ดนตรีพื้นบ้าน จะประกอบด้วย สะล้อ ซอ ซึง และกองอืด ส่วนศิลปะการฟ้อนรำ มีฟ้อนเล็บ ฟ้อนกลองอืด ฟ้อนเทียน ฯลฯ ในด้านวัฒนธรรมการกินอยู่ ประชาชนส่วนใหญ่ จะบริโภคข้าวเหนียว เป็นอาหารหลัก รับประทานอาหารพื้นเมืองเช่นแกงแค ลาบเนื้อ แกงอ่อม แกงฮังเล และน้ำพริกหนุ่ม เป็นต้น วัฒนธรรมการแต่งกาย ผ้าพื้นเมืองที่มีชื่อของชาวแพร่ คือ ผ้าหม้อห้อมในด้านผลิตภัณฑ์ชุมชนมีการทำ อัญมณี ข้าวแตน และกูปลอง เป็นสินค้า OTOP ของตำบลทุ่งกวาว ประชาชนในตำบลทุ่งกวาวส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม เช่น ปลูกข้าว ถั่วเหลือง ฯ และ เลี้ยงสัตว์ เช่น วัว ควาย หมู ไก่ เป็นครัวเรือนที่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม มีจำนวนร้อยละ 73.21 ของครัวเรือนทั้งหมด นอกจากนั้น ก็มีอาชีพรับจ้าง และอาชีพอื่นๆ ในตำบลทุ่งกวาวยังมีการประกอบอาชีพการปั่นอัญมณีจำหน่าย ซึ่งพื้นที่ที่มีการปั่นอัญมณีเป็นจำนวนมาก ได้แก่ บ้านนาแหลม หมู่ที่ 2,3,6 รายได้เฉลี่ยต่อคน ต่อปี 56,966.53 บาท

4.1.2 สภาพปัญหาอุปสรรคของตำบลทุ่งกวาว

ที่ผ่านมาความพยายามสร้างงานและสร้างอาชีพในชุมชนทุ่งกวาวมีมาอย่างต่อเนื่อง จากหลายหน่วยงานและหลายโครงการของตำบลทุ่งกวาว ที่ประสบความสำเร็จและอีกหลายโครงการประสบความสำเร็จล้มเหลว ซึ่งสาเหตุมาจากปัญหาอุปสรรคคือการขาดความเข้าใจเกี่ยวกับเศรษฐกิจชุมชน ดังนี้

1) จำนวนประชากรน้อย และเศรษฐกิจขนาดเล็ก ในขณะที่ตลาดหลักของวิสาหกิจชุมชนกระจุกตัวอยู่ในตำบลและตำบลใกล้เคียง

2) ขาดความหลากหลายของกิจกรรมเศรษฐกิจ คือความไม่หลากหลายภายในชุมชน โครงสร้างเศรษฐกิจในชุมชนไม่ซับซ้อนและเป็นการผลิตขั้นพื้นฐานที่มีมูลค่าเพิ่มต่ำ ชุมชนมีปัจจัยการผลิตคล้าย ๆ กัน ส่งผลทำให้ผลิตสินค้าและบริการที่คล้ายๆ กันสังเกตได้จากสินค้า OTOP จำนวนมากเป็นสินค้าเหมือนกัน และเมื่อแต่ละหมู่บ้านผลิตสินค้าเหมือนกัน ตลาดจะมีการแข่งขันสูง ผลผลิตของแต่ละหมู่บ้านในตำบลทุ่งกวาว เกิดการแข่งขันกันเอง วิสาหกิจชุมชนจำนวนหนึ่งจึงล้มเหลว หรือมีรายได้ไม่มากพอที่จะเป็นรายได้หลักของสมาชิก

3) ขาดการต่อยอดบนจุดแข็ง กิจกรรมทางเศรษฐกิจในชุมชนส่วนใหญ่อยู่บนฐานทรัพยากรในท้องถิ่นแต่ชุมชนส่วนใหญ่ก็ยังไม่สามารถใช้ประโยชน์จากทรัพยากรได้อย่างเต็มที่ การขาดความสามารถ และเทคโนโลยีในการนำทรัพยากรมาประยุกต์ใช้ขณะที่โครงการพัฒนาชุมชนส่วนหนึ่งไม่ได้ต่อยอดบนจุดแข็งของชุมชน ดังเช่น ท่องเที่ยว OTOP เพราะไม่มีแหล่งท่องเที่ยวหรือกิจกรรมท่องเที่ยวที่มีความโดดเด่นและน่าสนใจเพียงพอขณะที่สินค้าชุมชนส่วนใหญ่ยังขาดการวิจัยและพัฒนาและใช้ความคิดสร้างสรรค์มากพอ

4) ขาดบูรณาการในการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน

- ขาดความช่วยเหลือจากทั้งภาครัฐ ประชาชนและธุรกิจ
- โครงการส่งเสริมอาชีพ ส่งเสริมโดยเฉพาะการผลิตแต่ไม่ได้ส่งเสริมด้านการตลาดให้กับชุมชน

- ขาดการส่งเสริมการท่องเที่ยวในชุมชน ให้คนมาท่องเที่ยวไม่มากพอ หลายชุมชนจึงควรร่วมมือสร้างเส้นทางและกิจกรรมท่องเที่ยวร่วมกัน

5) ขาดแคลนแรงงานที่มีคุณภาพ การเคลื่อนย้ายแรงงานจากชนบทไปทำงานในเมือง และชุมชนขาดแคลนแรงงานมีทักษะแรงงานส่วนใหญ่มีชุดทักษะที่แคบ เนื่องจากโครงสร้างเศรษฐกิจในชุมชนไม่หลากหลายและขาดแคลนสถาบันการฝึกอบรมแรงงานขณะที่คนในชุมชนขาดแรงจูงใจในการฝึกอบรม เพราะต้นทุนการฝึกอบรมที่สูง และความต้องการแรงงานที่มีทักษะมีน้อย ด้วยเหตุนี้ การพัฒนาชุมชนจึงมีอุปสรรคมาก เพราะขาดแคลนคนที่มีคุณภาพ

6. ขาดระบบบริหารที่ดีในธุรกิจชุมชน ธุรกิจชุมชนมักเปลี่ยนแปลงหรือปรับตัวได้ล่าช้า เพราะต้องจูงใจให้สมาชิกส่วนใหญ่ร่วมมือด้วยและการดำเนินธุรกิจชุมชนมักมีลักษณะอนุรักษ์นิยม ขณะที่กรรมการและผู้บริหารของธุรกิจชุมชนมักเป็นสมาชิกในชุมชนเดียวกันทำให้ขาดมุมมองที่หลากหลาย และขาดประสบการณ์ในการบริหารองค์กร

4.1.3 Swot Analysis การวิเคราะห์การพัฒนาด้านเศรษฐกิจชุมชนเทศบาลตำบลทุ่งกวาว

ผู้วิจัยได้กำหนดงานวิจัยเฉพาะยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านเศรษฐกิจ ของนโยบายและยุทธศาสตร์การพัฒนาพื้นที่เชิงสร้างสรรค์แบบมีส่วนร่วมของตำบลทุ่งกวาว อำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่ เพื่อให้การขับเคลื่อนการพัฒนามีข้อมูลที่สะท้อนให้เห็นถึงจุดเด่น ข้อดี และโอกาสในการพัฒนาเทศบาลตำบลทุ่งกวาว ของยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านเศรษฐกิจ จึงได้จัดทำ SWOT Analysis ร่วมกันกับชุมชน

จุดแข็ง

- ตำบลทุ่งกวาวมีอัตลักษณ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่โดดเด่น ทางด้านการจักสานกัญลอน การทำอัฐมอญ
- ภายในตำบลมีสถานที่และจุดเด่นที่สามารถนำมาสร้างเป็นแหล่งท่องเที่ยวแห่งใหม่ของจังหวัดแพร่
- กลุ่มภาคประชาชนในตำบลมีความเข้มแข็ง

- ตำบลทุ่งกวาวมีประชาชนชุมชน ด้านภูมิปัญญาการจักสานก๊บลอน และ การปั้นอิฐมอญที่ทรงคุณค่า
- การคมนาคมในตำบลทุ่งกวาวมีความสะดวกสบาย และอยู่ในเขตเมือง ทำให้ชุมชนสามารถเข้าถึงได้ง่าย
- ในตำบลมีประวัติศาสตร์หรือโบราณสถาน โบราณวัตถุที่ทรงคุณค่า เช่น พระพุทธรูปไม้ในวัดนาแหลมเหนือ วัดพระธาตุเจดีย์
- ในตำบลมีกลุ่มอาชีพที่หลากหลาย สามารถพัฒนาต่อยอดได้ เช่น กลุ่มผู้ผลิตก๊บลอน กลุ่มจักสานเส้นพลาสติก กลุ่มผู้ผลิตอิฐมอญ กลุ่มผู้ทำข้าวแต๋น ที่มีศักยภาพและสร้างมูลค่าให้กับเทศบาลตำบลทุ่งกวาว

จุดอ่อน

- การสนับสนุนงบประมาณในการเพิ่มศักยภาพของชุมชนด้านการท่องเที่ยว การพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชนและการสืบสานภูมิปัญญาที่ต่อเนื่อง ทำให้การพัฒนาเกิดขึ้นเป็นเพียงช่วงระยะเวลาหนึ่ง ยังไม่เพียงพอ
- ผลิตภัณฑ์ชุมชนยังต้องได้รับการพัฒนารูปแบบให้มีหลากหลายมากขึ้น
- ชาวบุคคลที่เข้ามารับการถ่ายทอดภูมิปัญญาจากประชาชนชุมชน ทำให้เกิดความเสียด้านภูมิปัญญาท้องถิ่นอาจไม่ได้รับการสานต่อจากคนรุ่นใหม่
- วัสดุการผลิตก๊บลอนไม่มีความคงทนเนื่องจากทำจากตอกไม้ไผ่และใบลาน ไม่สามารถเก็บรักษาได้นาน เช่น ใบลานขึ้นรา ไม้ไผ่ถูกมอดกิน
- วัตถุดิบหลักในการผลิตไม่สามารถหาได้ในพื้นที่ ทำให้ต้องมีต้นทุนในการผลิตที่สูงขึ้นเพื่อนำเข้าวัตถุดิบจากพื้นที่ใกล้เคียงหรือวัสดุจากอำเภออื่นๆ
- คุณภาพผลิตภัณฑ์ (ก๊บลอนและอิฐมอญ) ไม่เป็นไปตามมาตรฐาน

โอกาส

- หน่วยงานที่เกี่ยวข้องหรือชุมชนสามารถทำให้เกิดเส้นท่องเที่ยวในตำบลทุ่งกวาว เพื่อส่งเสริมกระตุ้นให้รายได้ภายในชุมชน และเป็นการประชาสัมพันธ์ของดีในตำบลทุ่งกวาว
- ควรมีการจัดทำร่างแผนงาน/โครงการ/กิจกรรม เพื่อพัฒนากลุ่มอาชีพ หรือ แต่ละหมู่บ้านเตรียมไว้ ในการรองรับกิจกรรมของหน่วยงานต่างๆ ที่เข้ามาประสานงานด้านการพัฒนาชุมชน
- ส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาอาชีพของคนในชุมชน โดยอาจจัดในรูปแบบของวิสาหกิจชุมชน เพื่อให้เกิดการสร้างอาชีพ สร้างรายได้ให้ชุมชน
- มีกิจกรรมเผยแพร่ประชาสัมพันธ์สถานที่ บุคคล และ ผลิตภัณฑ์ที่โดดเด่นของชุมชน
- ประสานความร่วมมือกับภาคเอกชนด้านการพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชนและการตลาดของผลิตภัณฑ์ชุมชน
- จัดเวทีเสวนาหรือกิจกรรมให้ความรู้เรื่องต้นทุนมรดกภูมิปัญญาที่มีในชุมชน เพื่อบ่มเพาะให้ประชาชนในชุมชนได้ตระหนักรู้ในคุณค่าและเกิดความภาคภูมิใจ

อุปสรรค

- งบประมาณในการสนับสนุนยังไม่เพียงพอต่อการดำเนินงาน
- วัตถุดิบในการผลิตหายากขึ้น หรือ น้อยลง เช่น ไบโกลาน ดิน และไม้ไผ่
- ขาดเทคโนโลยีในการส่งเสริมการผลิตที่ทันสมัย
- มีความเข้าใจที่คลาดเคลื่อนและไม่ไปในทิศทางเดียวกันระหว่างชุมชนและท้องถิ่น
- การมีส่วนร่วมภายในชุมชน
- สมาชิกภายในชุมชนบางส่วน (ส่วนใหญ่) ยังไม่ตระหนักในเรื่องคุณค่าของมรดกภูมิปัญญาที่มีในชุมชน

สรุปผลการวิเคราะห์ SWOT สามารถนำมากำหนดทิศทางของประเด็นการพัฒนา ตำบลทุ่งกวาว โดยมี จุดแข็งเกี่ยวกับประเด็นการพัฒนาด้านเศรษฐกิจ สำคัญ คือ การเป็นสังคมเอื้ออาทร การรักษา วัฒนธรรมประเพณีที่สืบทอดต่อกันมาอย่างช้า เพื่อให้สังคมมีความเข้มแข็งอย่างยั่งยืน ในประเด็นการพัฒนาเศรษฐกิจเชิงสร้างสรรค์ จากข้อมูลการพัฒนา จังหวัด ประชาชนมีรายได้ต่ำกว่าเส้นความยากจนของประเทศ เนื่องจากรายได้ส่วนใหญ่ของประชาชน ในจังหวัดมาจากภาคการเกษตร มี การทำการเกษตรแบบเดิม ๆ การปลูกพืชเชิงเดี่ยว จึงควรเน้นการพัฒนา เพื่อส่งเสริมอาชีพของ เกษตรกรให้มีรายได้เพิ่มขึ้น โดยการนำนวัตกรรมมาสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้า และผลผลิตทางการ เกษตรของจังหวัด รวมถึงการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านแหล่งน้ำและเส้นทางการคมนาคม เพื่อเพิ่ม ศักยภาพให้แก่ภาคการเกษตร นอกจากนี้ ในประเด็นการพัฒนาด้านการท่องเที่ยวและวัฒนธรรม จาก จุดแข็งด้านวิถีชีวิตและวัฒนธรรมของจังหวัดที่มีความเป็นอัตลักษณ์ จึงควรส่งเสริมด้านการท่องเที่ยว และวัฒนธรรมเชิงคุณค่า เพื่อเพิ่มความเข้มแข็งทางด้านเศรษฐกิจนอกเหนือจากภาคการเกษตร ตลอดจน การเพิ่มรายได้ของครัวเรือนโดยการขับเคลื่อนเศรษฐกิจฐานราก และประเด็นการพัฒนาการ อนุรักษ์และฟื้นฟู ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ตลอดจนการรักษาสมดุลระหว่างการ เจริญเติบโตทางเศรษฐกิจควบคู่กับการอนุรักษ์ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของตำบลทุ่งกวาว ให้ยั่งยืน

4.2 ขั้นตอนที่ 2 การพัฒนานโยบายและยุทธศาสตร์การพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนของ ตำบลทุ่งกวาว อำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่

การพัฒนานโยบายและยุทธศาสตร์การพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนของตำบลทุ่งกวาว อำเภอ เมืองแพร่ จังหวัดแพร่ ชุมชนของตำบลทุ่งกวาว ต้องให้ความสำคัญ และชุมชนย่อมมีสิทธิอนุรักษ์และ ฟื้นฟูพื้นที่ชุมชนที่ต้องอาศัยนโยบายและยุทธศาสตร์ของประเทศ และของจังหวัด เพื่อนำมาพัฒนา ชุมชนอย่างเป็นทางการ บทบาทหน้าที่ของตน ในการอยู่ร่วมกันของคนในชุมชนกับการร่วมใน พัฒนานโยบายและยุทธศาสตร์แบบมีส่วนร่วมของชุมชนกำหนดกรอบที่จะนำไปสู่การสร้างระบบที่ดี ร่วมกัน ที่ได้ขับเคลื่อนเพื่อให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการจัดทำยุทธศาสตร์ในเชิงพื้นที่เพื่อนำไปสู่การ พัฒนาโดยเน้นการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในพื้นที่จังหวัดแพร่ เพื่อเพิ่มความเข้มแข็งทางด้าน เศรษฐกิจนอกเหนือจากภาคการเกษตร ตลอดจน การเพิ่มรายได้ของครัวเรือนโดยการขับเคลื่อน เศรษฐกิจฐานราก และประเด็นการพัฒนาการอนุรักษ์และฟื้นฟู ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ตลอดจนการรักษาสมดุลระหว่างการพัฒนาเศรษฐกิจควบคู่กับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของตำบลทุ่งกวาวให้ยั่งยืน และมีการจัดการความรู้เพื่อพัฒนาศักยภาพ และพัฒนาระบบการเรียนรู้ที่เน้นการแลกเปลี่ยนประสบการณ์เพื่อการนำไปสู่การจัดการพัฒนานโยบายและยุทธศาสตร์การพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนของตำบลทุ่งกวาว อำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่

เพื่อให้ชุมชนตำบลทุ่งกวาว ได้พึ่งพาตนเอง ในการปรับปรุงคุณภาพชีวิตให้มีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นนั้นเอง ในการปฏิบัติตามยุทธศาสตร์ชุมชนก็ได้นำเอายุทธศาสตร์ชาติ ระยะ 20 ปี เป็นแนวทางในการจัดทำแผนพัฒนาชุมชน ดังนี้

ตามกรอบยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2560 – 2579)

ยุทธศาสตร์ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน

1. สมรรถนะทางเศรษฐกิจ ได้แก่ รักษาเสถียรภาพทางเศรษฐกิจและสร้างความเชื่อมั่น ส่งเสริมการค้าและการลงทุนทั้งภาครัฐและเอกชน และพัฒนาประเทศสู่ความเป็นชาติการค้า เพื่อเป็นศูนย์กลางการค้าและได้ประโยชน์จากห่วงโซ่มูลค่าในภูมิภาคเพื่อขึ้น

2. การพัฒนาภาคการผลิตและบริการภาคเกษตร ได้แก่ เสริมสร้างฐานการผลิตภาคเกษตรให้เข้มแข็งและยั่งยืน เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของภาคเกษตร พัฒนาสินค้าเกษตรและอาหารที่มีศักยภาพในการแข่งขันและส่งเสริมเกษตรกรรายย่อยให้ปรับไปสู่รูปแบบเกษตรยั่งยืนที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และรวมกลุ่มเกษตรกรในการพัฒนาอาชีพที่เข้มแข็ง ภาคอุตสาหกรรม พัฒนาอุตสาหกรรมศักยภาพ ได้แก่ พัฒนาอุตสาหกรรมส่งออกที่มีศักยภาพสูง สร้างความเข้มแข็งให้กับผู้ประกอบการไทยและพัฒนาอุตสาหกรรมที่มีศักยภาพในอนาคต เป็นต้น และภาคบริการพัฒนายกระดับผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยว ผลักดันประเทศไทยสู่การเป็นศูนย์กลางการให้บริการสุขภาพและส่งเสริมธุรกิจบริการที่มีศักยภาพ

3. พัฒนาผู้ประกอบการเศรษฐกิจชุมชน ได้แก่ พัฒนาทักษะและองค์ความรู้ของผู้ประกอบการไทยพัฒนาและยกระดับผลิตภาพแรงงาน เพื่อส่งเสริมขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมสู่สากล ยกระดับศักยภาพของสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ (OTOP) ไทยให้ก้าวไกลสู่สากลและพัฒนาวิสาหกิจชุมชนและสถาบันเกษตรกร

4. การพัฒนาพื้นที่เศรษฐกิจและเมือง โดยพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดน พัฒนาพื้นที่เศรษฐกิจบริเวณฝั่งทะเลตะวันออก พัฒนาระบบเมืองศูนย์กลางความเจริญของประเทศ และพัฒนาคลัสเตอร์อุตสาหกรรมและบริการที่มาศักยภาพในการขับเคลื่อนประเทศ

5. การลงทุนพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานในด้านการขนส่งความมั่นคงและพลังงานระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารและการวิจัยและพัฒนา

6. การเชื่อมโยงกับภูมิภาคและเศรษฐกิจโลก สร้างความเป็นหุ้นส่วนการพัฒนากับประเทศในอนุภูมิภาคและนานาชาติ ส่งเสริมให้ประเทศไทยเป็นฐานของการประกอบธุรกิจ ส่งเสริมความร่วมมือกับภูมิภาคและนานาชาติในการสร้างความมั่นคงด้านพลังงาน อาหารสิ่งแวดล้อม

และการบริหารจัดการภัยพิบัติส่งเสริมบทบาทการเป็นผู้ประสานประโยชน์ในการเชื่อมโยงและสร้างความสมดุลของความสัมพันธ์ของประเทศไทยในองค์การระหว่างประเทศในการผลักดันการพัฒนาในอนุภูมิภาคและภูมิภาค สนับสนุนการเปิดการค้าเสรีและสร้างองค์ความรู้การต่างประเทศต่อส่วนต่างๆ และสาธารณชนไทย

ยุทธศาสตร์ด้านการสร้างโอกาสความเสมอภาคและเท่าเทียมกันทางสังคม

1. การสร้างความมั่นคงและการลดความเหลื่อมล้ำทางด้านเศรษฐกิจและสังคม
2. การพัฒนาระบบบริการและระบบบริหารจัดการสุขภาพ
3. การสร้างสภาพแวดล้อมและนวัตกรรมที่เอื้อต่อการดำรงชีวิตในสังคมสูงวัย
4. การสร้างความเข้มแข็งของสถาบันทางสังคม และทุนทางสังคมวัฒนธรรมและความเข้มแข็งของชุมชน

5. การพัฒนาการเชื่อมโยงให้เป็นกลไกในการสนับสนุนการพัฒนา

ยุทธศาสตร์ด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

1. การจัดระบบอนุรักษ์ ฟื้นฟูและป้องกันการทำลายทรัพยากรธรรมชาติ
2. การวางระบบบริหารจัดการน้ำให้มีประสิทธิภาพทั้ง 25 ลุ่มน้ำ เน้นการปรับระบบการบริหารจัดการอุทกภัยอย่างบูรณาการ

3. การพัฒนาและใช้พลังงานที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมในทุกภาคเศรษฐกิจ

4. การพัฒนาเมืองอุตสาหกรรมเชิงนิเวศและเมืองที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

5. การร่วมลดปัญหาโลกร้อนและปรับตัวให้พร้อมกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

6. การใช้เครื่องมือทางเศรษฐศาสตร์และนโยบายการคลังเพื่อสิ่งแวดล้อม

ยุทธศาสตร์ด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ

1. การปรับปรุงการบริหารจัดการรายได้และรายจ่ายของภาครัฐ
2. การพัฒนาระบบการให้บริการประชาชนของหน่วยงานภาครัฐ
3. การปรับปรุงบทบาท ภารกิจ และโครงสร้างของหน่วยงานภาครัฐ ให้มีขนาดที่เหมาะสม

4. การวางระบบบริหารงานราชการแบบบูรณาการ

5. การพัฒนาระบบบริหารจัดการสังคมและพัฒนาบุคลากรภาครัฐในการปฏิบัติราชการ

6. การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ

7. การปรับปรุงแก้ไขกฎหมาย ระเบียบ และข้อบังคับให้มีความชัดเจน ทันสมัยเป็นธรรม และสอดคล้องกับข้อบังคับสากลหรือข้อตกลงระหว่างประเทศ ตลอดจน พัฒนาหน่วยงานภาครัฐและบุคลากรที่มีหน้าที่เสนอความเห็นทางกฎหมายให้มีศักยภาพ

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12

ในปี 2558 จากการประชุมระดมความคิดเห็นการจัดทำงานพัฒนา ฉบับที่ 12 ระดับภาคการ ประชุมระดมความคิดเห็นเฉพาะกลุ่ม จากภาคีการพัฒนาชุมชนประจำปี 2558 ของ สศช. และการ ร่วมการประชุมเชิงปฏิบัติการ วิสัยทัศน์ประเทศไทยของสภาพัฒนาฯ แห่งชาติมาพิจารณาปรับปรุงและ ยกร่างเป็นทิศทางการพัฒนาในช่วงของแผนพัฒนา ฉบับที่ 12 เสนอต่อที่ประชุมคณะกรรมการจัดทำ แผนพัฒนา ฉบับที่ 12 ในคราวประชุมครั้งที่ 4/2558 เมื่อวันที่ 19 ตุลาคม 2558 เพื่อให้ความ เห็นชอบก่อนนำเสนอ กก.สชช. พิจารณา

ที่ประชุม กก.สชช. ครั้งที่ 11/2558 เมื่อวันที่ 4 พฤศจิกายน 2558 มีมติเห็นชอบทิศทาง และกรอบยุทธศาสตร์ของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 (พ.ศ.2560-2564) ทั้ง 10 ยุทธศาสตร์ องค์กรประกอบของคณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์เฉพาะด้านของแผนพัฒนาฉบับที่ 12 ทั้ง 9 คณะตามที่สำนักงาน เสนอพร้อมทั้งมอบหมายให้สำนักงาน นำทิศทางและกรอบยุทธศาสตร์ ของแผนพัฒนา ฉบับที่ 12 ดังกล่าวมาเสนอคณะรัฐมนตรีต่อไป

คณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ 22 ธันวาคม 2558 เห็นชอบทิศทางและกรอบยุทธศาสตร์ ของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 (พ.ศ.2560 - 2564) ตามที่สำนักงานเสนอและ ให้สำนักงานรับความเห็นของสำนักงานประมาณไปพิจารณาดำเนินการต่อไป ทั้งนี้เพื่อให้แผนพัฒนา ฉบับที่ 12 ให้มีความครบถ้วนสมบูรณ์สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบันและแนวทางการปฏิรูป ประเทศให้สำนักงานพิจารณาปรับปรุงรูปแบบและแนวทางการจัดทำแผนพัฒนา ฉบับที่ 12 ให้มีความ สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี และมีการแปลงยุทธศาสตร์ชาติดังกล่าวเป็นแผนงาน/โครงการ ในช่วง 5 ปี โดยระบุแผนปฏิบัติการและกำหนดตัวชี้วัดความสำเร็จที่เป็นรูปธรรมรวมทั้งให้มีการ ประเมินผลของการดำเนินงานในรอบ 1 ปี และ 5 ปี

กรอบยุทธศาสตร์การพัฒนาของแผนพัฒนา ฉบับที่ 12

1. ยุทธศาสตร์การเสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพทุนมนุษย์

พัฒนาคนทุกช่วงวัยเพื่อให้คนไทยเป็นคนดีคนเก่งมีระเบียบวินัยและมีคุณภาพชีวิตที่ดี โดยเฉพาะการพัฒนาและดูแลผู้สูงอายุที่มีสัดส่วนสูงขึ้นในสังคมสูงวัยทั้งการสร้างงานที่เหมาะสม การฟื้นฟูและดูแลสุขภาพ

2. ยุทธศาสตร์การสร้างความเป็นธรรมลดความเหลื่อมล้ำในสังคม

มุ่งเน้นการลดความเหลื่อมล้ำในทุกมิติเพื่อสร้างความปรองดองในสังคมการสร้างโอกาสให้ ทุกคนในสังคมไทยสามารถเข้าถึงทรัพยากรแหล่งทุนในการประกอบอาชีพเพื่อยกระดับรายได้และ ขับเคลื่อนเศรษฐกิจฐานราก

3. ยุทธศาสตร์การสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจและแข่งขันได้อย่างยั่งยืน

ให้ความสำคัญกับการบริหารจัดการนโยบายการเงินและนโยบายการคลัง รวมถึงการปฏิรูปภาษีทั้งระบบเพื่อรักษาเสถียรภาพและเพิ่มประสิทธิภาพของระบบเศรษฐกิจ การปรับโครงสร้างทั้งห่วงโซ่มูลค่าในภาคเกษตรอุตสาหกรรมบริการลงทุนการพัฒนา SMEs และเกษตรกรรมรุ่นใหม่

4. ยุทธศาสตร์ด้านการเติบโตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืนมุ่งอนุรักษ์ฟื้นฟูสร้างความมั่นคงของฐานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมสร้างสมดุลระหว่างการอนุรักษ์และการใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืนและเป็นธรรมบริหารจัดการน้ำให้มีประสิทธิภาพ

5. ยุทธศาสตร์ด้านความมั่นคง ให้ความสำคัญกับความมั่นคงที่ส่งผลกระทบต่อการพัฒนาในทุกมิติทั้งมิติเศรษฐกิจสังคมและสิ่งแวดล้อมตลอดจนการพัฒนาศักยภาพให้ประเทศ

6. ยุทธศาสตร์ด้านการเพิ่มประสิทธิภาพและธรรมาภิบาลในภาครัฐ เพื่อให้การบริหารจัดการภาครัฐมีความโปร่งใสมีประสิทธิภาพ มีความรับผิดชอบและตรวจสอบได้อย่างเป็นธรรม ประชาชนมีส่วนร่วมประเทศปราศจากคอร์รัปชัน มีการกระจายอำนาจและแบ่งภารกิจรับผิดชอบที่เหมาะสมระหว่างส่วนกลางภูมิภาคและท้องถิ่น

7. ยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและระบบโลจิสติกส์ มุ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพโครงสร้างพื้นฐานด้านการคมนาคมขนส่งการเชื่อมโยงเครือข่ายโทรคมนาคมและการบริหารจัดการโครงสร้างพื้นฐาน เพื่อสนับสนุนการพัฒนาพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษพื้นที่เมืองการเชื่อมโยงการเดินทางและขนส่งสินค้าระหว่างประเทศ

8. ยุทธศาสตร์ด้านวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีวิจัยและนวัตกรรม ให้ความสำคัญกับการขับเคลื่อนการพัฒนาวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีวิจัยและนวัตกรรมต่อเนื่องจากแผนพัฒนาฉบับที่ 11 ทั้งการเพิ่มการลงทุนวิจัยและพัฒนา และการปรับปรุงสภาพแวดล้อมของการพัฒนาวิทยาศาสตร์

9. ยุทธศาสตร์การพัฒนาภาคเมืองและพื้นที่เศรษฐกิจ พัฒนาภาคเมืองและพื้นที่เศรษฐกิจสำคัญให้สอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาประเทศศักยภาพโอกาสและข้อจำกัดของพื้นที่ รวมทั้งความต้องการของภาคีการพัฒนาที่เกี่ยวข้องก่อสร้างฐานเศรษฐกิจใหม่ เพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

10. ยุทธศาสตร์ด้านการต่างประเทศ/ประเทศเพื่อนบ้านและภูมิภาค ประสานและพัฒนาความร่วมมือกันระหว่างประเทศทั้งในเชิงรุกและรับอย่างสร้างสรรค์ โดยมุ่งเน้นการดูแลการดำเนินงานตามข้อผูกพันและพันธกรณี ตลอดจนมาตรฐานต่างๆ ที่ไทยมีความเกี่ยวข้องในฐานะประเทศสมาชิกทั้งในเวทีระดับโลกระดับภูมิภาคและระดับอนุภูมิภาค

ในการเปลี่ยนผ่านสู่ระบบเศรษฐกิจสังคมดิจิทัลในศตวรรษที่ 21 หลายประเทศได้ดำเนินการปฏิรูปขนานใหญ่อย่างเป็นระบบ เพื่อรับมือกับชุดของโอกาส ความเสี่ยง และภัยคุกคามชุดใหม่ ทำการรื้อปรับโครงสร้างเศรษฐกิจสังคม โครงสร้างพื้นฐาน ปรับเปลี่ยนระบบคุณค่าและวัฒนธรรมการดำรงชีวิต การทำงาน และการเรียนรู้ โดยการยกระดับคุณภาพในทุกภาคส่วนและปรับเปลี่ยนให้เป็นประเทศในโลกที่หนึ่ง ฉะนั้นเป้าหมายหรือวิสัยทัศน์ของประเทศไทย ก็คือ การพัฒนาประเทศให้เป็นประเทศที่หนึ่งภายในปี 2575

การเป็นประเทศในโลกที่หนึ่งบริบทของประเทศไทยมีคุณลักษณะ 6 ประการด้วยกัน คือ

1. มีความภาคภูมิใจในความเป็นชาติและวัฒนธรรมของตน
2. พัฒนาคคนไทยเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์
3. มีสังคมที่มีคุณภาพ
4. มีสภาพแวดล้อมที่น่าอยู่
5. มีโครงสร้างเศรษฐกิจที่เข้มแข็ง
6. การมีบทบาทสำคัญในเวทีระดับภูมิภาคและระดับโลก

ภายใต้ “โมเดลประเทศไทย 4.0” จำเป็นจะต้องมีการปรับโครงสร้างเศรษฐกิจของประเทศ จากเดิมที่มี ความได้เปรียบเชิงเปรียบเทียบ ให้มีความได้เปรียบในเชิงแข่งขัน เพื่อเปลี่ยนจากโครงสร้างเศรษฐกิจอุตสาหกรรม เพิ่มมูลค่า ไปสู่โครงสร้างเศรษฐกิจอุตสาหกรรม สร้างมูลค่า ซึ่งประกอบด้วย 5 กลุ่มหลักๆ คือ

1. กลุ่มอุตสาหกรรมทางชีวภาพ
2. กลุ่มอุตสาหกรรมพลังงานทดแทน
3. กลุ่มอุตสาหกรรมด้านวิศวกรรมและการออกแบบ
4. กลุ่มอุตสาหกรรมเกี่ยวเนื่องกับคุณภาพชีวิต และ
5. กลุ่มอุตสาหกรรมเศรษฐกิจสร้างสรรค์

ในอดีตประเทศไทยมุ่งเน้นการสร้างความมั่งคั่งทางเศรษฐกิจเป็นสำคัญ โดยขาดการพัฒนาในมิติอื่นให้มีความสอดคล้องกับโมเดลประเทศไทย 4.0 จึงเน้นการ พัฒนาที่สมดุล ใน 4 มิติ คือ มีความสมดุลในความมั่งคั่งทางเศรษฐกิจ การรักษาสีงแวดล้อม การมีสังคมที่อยู่ดีมีสุข และการเสริมสร้างภูมิปัญญามนุษย์ โดยการพัฒนาที่สมดุลตั้งอยู่บนฐานความคิดของ “ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง” หลักการสำคัญของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมีอยู่ว่า “เมื่อพร่อง ต้องรู้จักเติม เมื่อพอ ต้องรู้จักหยุด เมื่อเกินต้องรู้จักปัน” ระดับจุลภาคการรู้จักเติม รู้จักพอ รู้จักปัน จะทำให้ประชาชนมีหลักประกันในด้านความมั่นคงทางเศรษฐกิจและสังคม เกิดสังคมที่เกื้อกูลและแบ่งปัน ก่อให้เกิดการสร้างเสริมพลังทางสังคม และการสร้างความเป็นปึกแผ่นของคนในสังคมตามมา ในระดับมหภาค “การรู้จักเติมเต็ม รู้จักพอ รู้จักปัน” จะทำให้ประเทศไทยสามารถรับมือกับการเปลี่ยนแปลงพลวัตโลก เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน ตลอดจนเป็นการส่งเสริมให้เกิดการผนึกกำลังของทุกภาคส่วน การรู้จักเติม รู้จักพอ รู้จักปัน จึงเป็น ระบบคุณค่าใหม่ ที่จะสามารถนำพาประเทศไทยไปสู่ความมั่งคั่ง ความมั่นคง และความยั่งยืนในโลกที่หนึ่งได้ในที่สุด “รัฐบาลหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องขาดการประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างเครือข่ายสังคมออนไลน์ให้ชุมชนรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับเศรษฐกิจชุมชนพึ่งพาตนเอง เพื่อชุมชนได้รับความรู้และได้รับข้อมูลข่าวสารทางสังคมออนไลน์เกี่ยวกับเศรษฐกิจ

ชุมชนและการพึ่งพาตนเองในการพัฒนาเศรษฐกิจของชุมชนได้อย่างกว้างขวางในระบบเศรษฐกิจสังคมดิจิทัล”¹

จากคำสัมภาษณ์นายยุทธนา การะบุญ พบว่า การสร้างความเข้มแข็งและยั่งยืนทางเศรษฐกิจของระบบเศรษฐกิจสังคมดิจิทัลให้สามารถแข่งขันได้ ควบคู่ไปกับการพัฒนาด้านสังคม ความเป็นอยู่ของประชาชน และการรักษาทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมให้น่าอยู่ รวมทั้งเสริมสร้างการบริหารจัดการภาครัฐ

4.2.1 วิเคราะห์ ยุทธศาสตร์การพัฒนาของเทศบาลตำบลทุ่งกวาว (2561-2565)

แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาเทศบาลทุ่งกวาว ได้มีการทบทวนแผนพัฒนาจังหวัด 5ปี (พ.ศ. 2561-2565) เพื่อระดมความคิดเห็นจากทุกภาคส่วน โดยมีกลุ่มเป้าหมาย ประกอบด้วย หัวหน้าส่วนราชการ/หน่วยงานรัฐวิสาหกิจ นายอำเภอ ผู้แทนองค์กรภาคเอกชน ผู้แทนภาคประชาสังคมผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผนงานโครงการที่ครอบคลุมทุกมิติ โดยมีการทบทวนข้อมูลการพัฒนาจังหวัดและจัดทำข้อมูล สภาพปัญหาพื้นที่เป้าหมายและศักยภาพ การพัฒนาของจังหวัด และกำหนดวิสัยทัศน์ ประเด็นยุทธศาสตร์ กลยุทธ์ กรอบนโยบาย แนวทางการพัฒนาตลอดจนแผนงาน/โครงการและงบประมาณ ในแต่ละ ยุทธศาสตร์ ตลอดจนวิเคราะห์สภาพแวดล้อมทั้งภายนอกและภายใน ซึ่งประกอบด้วยข้อมูล ด้านเศรษฐกิจ ข้อมูลด้านสังคมการท่องเที่ยว การค้าการลงทุน ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมและด้านความมั่นคง รวมทั้งได้กลั่นกรองตรวจสอบและบูรณาการแผนงาน/โครงการและงบประมาณเพื่อลดความซ้ำซ้อนของแผนงาน/โครงการและงบประมาณ เพื่อให้เกิดประสิทธิผลในการพัฒนาเป็นรูปธรรม สามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนในพื้นที่ ในการนี้เพื่อให้แผนพัฒนามีความสมบูรณ์ สามารถนำไปปฏิบัติให้เกิดผลสัมฤทธิ์ ผลเป็นรูปธรรมมากยิ่งขึ้น รวมทั้งสามารถแก้ไขปัญหาความต้องการและปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนในพื้นที่ ได้อย่างแท้จริง กำหนดวิสัยทัศน์ “ตำบลทุ่งกวาวเป็นชุมชนกึ่งเมือง ที่คงความเข้มแข็งทางสังคมและวัฒนธรรมประเพณี พัฒนาเศรษฐกิจให้มั่นคง บนรากฐานทรัพยากรที่หลากหลายสิ่งแวดล้อมมีความยั่งยืน” โดยมียุทธศาสตร์ 6 ด้าน ดังนี้

ยุทธศาสตร์ที่ 1 การพัฒนาด้านโครงสร้างพื้นฐาน

เป้าประสงค์ เพื่อให้ในชุมชนมีโครงสร้างพื้นฐานที่มี ความสะดวก ปลอดภัยและเพียงพอ

กลยุทธ์ ก่อสร้างและปรับปรุงบำรุงถนนสะพาน รางระบายน้ำและโครงสร้างพื้นฐานต่างๆ ให้เป็นไปด้วยความสะดวก

แผนงาน แผนงานเคหะและชุมชน

ผลผลิต/โครงการ

¹ สัมภาษณ์นายยุทธนา การะบุญ, ผู้ใหญ่บ้านหมู่ 1, 25 พฤษภาคม 2565.

-โครงการก่อสร้างถนน(คสล.) ก่อสร้างถนน(แอสฟัลท์ติก)ราวกันตก ก่อสร้างตาดก่อสร้าง
รางระบายน้ำก่อสร้างรั้ว ก่อสร้างลาน (คสล.)และโครงสร้างพื้นฐานต่างๆให้มีความสะดวก ปลอดภัย
และเพียงพอ

-โครงการพัฒนาระบบไฟฟ้าและไฟฟ้าสาธารณะ

-โครงการพัฒนาระบบประปาหมู่บ้าน ขยายเขตประปาส่วนภูมิภาค

ยุทธศาสตร์ที่ 2 การพัฒนาด้านศิลปวัฒนธรรมประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่น

เป้าประสงค์ เพื่อส่งเสริมวัฒนธรรมประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่นให้ได้รับการสืบทอดอย่าง
เข้มแข็งและยั่งยืน

กลยุทธ์ อนุรักษ์ฟื้นฟู ศิลปะ และส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ฟื้นฟู
วัฒนธรรมประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่น

แผนงาน แผนงานการศาสนา วัฒนธรรมและนันทนาการ แผนงานงบกลาง

ผลผลิต/โครงการ

1.โครงการอนุรักษ์วัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่นไทย ภูมิปัญญาท้องถิ่น โครงการส่งเสริมให้
ประชาชน

2.มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ ฟื้นฟูวัฒนธรรมประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่น เช่น วันลอย
กระทง วันพ่อ วันแม่ หล่อเทียนเข้าพรรษา ฯลฯ

ยุทธศาสตร์ที่ 3 การพัฒนาด้านเศรษฐกิจ

เป้าประสงค์ เพื่อให้ประชาชนมีงานทำอย่างต่อเนื่อง มีรายได้มั่นคง มีตลาดรองรับสินค้า

กลยุทธ์ ส่งเสริมและเพิ่มทักษะอาชีพให้กับประชาชนและกลุ่มอาชีพต่างๆ

แผนงาน แผนงานสร้างความเข้มแข็งของชุมชน

ผลผลิต/โครงการ

-โครงการส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ด้านอาชีพและฝึกทักษะให้กับประชาชนภายในตำบล

-โครงการเศรษฐกิจพอเพียง

ยุทธศาสตร์ที่ 4 การพัฒนาด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม

เป้าประสงค์ เพื่อส่งเสริมสุขภาพร่างกายและจิตใจของประชาชนและการป้องกันภัยพิบัติ
และอนุรักษ์ฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน

กลยุทธ์ สงเคราะห์และพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ ผู้ป่วยเอดส์ ผู้พิการ ผู้ด้อยโอกาสและ
ประชาชนทั่วไปการป้องกันปัญหา อบายมุขสิ่งเสพติดและดูแลสุขภาพอนามัยประชาชน การจัดการ
ขยะมูลฝอย และสร้างจิตสำนึกในการดูแลรักษาสิ่งแวดล้อม การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยใน
ชีวิตและทรัพย์สิน

แผนงาน แผนงานสังคมสงเคราะห์ แผนงานสาธารณสุข แผนงานบริหารทั่วไป แผนงาน
งกลาง

ผลผลิต/โครงการ

- โครงการสงเคราะห์และพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ ผู้ป่วยเอดส์ ผู้ด้อย โอกาสและ
ประชาชนทั่วไป ส่งเสริมกิจกรรมผู้สูง ส่งเสริมกิจกรรมคนพิการและผู้ด้อยโอกาส ส่งเสริมกลุ่มสตรี
แม่บ้าน ส่งเสริมสนับสนุนเด็กและเยาวชน

- โครงการป้องกันปัญหา อบายมุข สิ่งเสพติดและดูแลสุขภาพอนามัยประชาชน

- โครงการปลูกจิตสำนึกการจัดการขยะมูลฝอยและสร้างจิตสำนึกในการดูแลรักษา
สิ่งแวดล้อมสำหรับประชาชน

ยุทธศาสตร์ที่ 5 การพัฒนาด้านการศึกษาและนันทนาการ

เป้าประสงค์ เพื่อส่งเสริมการศึกษา กีฬาและนันทนาการให้มีคุณภาพ

กลยุทธ์ ส่งเสริมการศึกษา และนันทนาการ

แผนงาน แผนงานการศึกษา

ผลผลิต/โครงการ

-โครงการส่งเสริมตามแนวทางพัฒนาศูนย์เด็กเล็กทั้ง 6 ด้าน ได้แก่ ด้านส่งเสริมสุขภาพ
ด้านส่งเสริมพัฒนาการเด็ก ด้านการบริหารอาหารสะอาดและปลอดภัย ด้านสิ่งแวดล้อมสะอาดและ
ปลอดภัย ด้านบุคลากร และด้านการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และ
หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

-โครงการส่งเสริมสนับสนุนการศึกษาโรงเรียนในเขตพื้นที่ ให้มีคุณภาพตามมาตรฐาน
การศึกษา

-โครงการส่งเสริมสนับสนุนการศึกษานอกระบบ

-โครงการส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพทางการศึกษา

-โครงการกิจกรรมส่งเสริมสนับสนุนการศึกษากีฬานันทนาการและการท่องเที่ยวอื่นๆ

ยุทธศาสตร์ที่ 6 การบริหารจัดการที่ดี

เป้าประสงค์ เพื่อการพัฒนาระบบบริหารจัดการที่ดีและพัฒนาปรับปรุงประสิทธิภาพการ
บริหารจัดการและเตรียมความพร้อมสู่

กลยุทธ์ การเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการ

แผนงาน การรักษาความสงบภายใน แผนงานบริหารทั่วไป

ผลผลิต/โครงการ

- ส่งเสริมสนับสนุนให้ความรู้ทักษะแก่บุคลากรในองค์กร - จัดหาวัสดุอุปกรณ์เครื่องมือเพื่อ
เพิ่มศักยภาพในการจัดการ

- ปรับปรุงและเพิ่มอัตรากำลังบุคลากรให้สามารถบริการให้ครบทุกระดับ
- ปรับปรุงประสิทธิภาพการในการจัดเก็บภาษีท้องถิ่น
- เสริมสร้างและปรับปรุงการบริหารงานเพื่อบริการประชาชนสู่มาตรฐานสากล
- จัดทำประชาคมให้ประชาชนแสดงความคิดเห็น ข้อเสนอแนะในการพิจารณาและการบริหารท้องถิ่น
- ส่งเสริมให้ประชาชนและองค์กรเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาและบริหารท้องถิ่น
- ส่งเสริมให้ประชาชนและองค์กรทุกภาคมีส่วนร่วมในการพัฒนาบริหารท้องถิ่น
- โครงการกิจกรรมตามอำนาจหน้าที่ที่อุดหนุนส่วนราชการหน่วยงานต่างๆของรัฐ องค์กรประชาชน องค์กรการกุศลและองค์กรที่จัดตั้งตามกฎหมาย
- โครงการส่งเสริมสนับสนุนความรู้เรื่องประชาคมอาเซียน
- โครงการให้ความรู้เรื่องเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียนให้กับ บุคลากรภาครัฐ ภาคการเกษตรและภาคประชาชน

การประเมินผลการนำแผนพัฒนาท้องถิ่นไปปฏิบัติในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ

เชิงปริมาณ

ยุทธศาสตร์	จำนวนโครงการ	
	จำนวนโครงการที่ปรากฏในแผนพัฒนาท้องถิ่น (พ.ศ. 2561-2564)	จำนวนโครงการที่ได้ปฏิบัติ
๑. ยุทธศาสตร์การพัฒนา ด้านโครงสร้างพื้นฐาน	184	13
๒. ยุทธศาสตร์การพัฒนา ด้านศิลปวัฒนธรรมประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่น	23	3
๓. ยุทธศาสตร์การพัฒนา ด้านเศรษฐกิจ	12	1
๔. ยุทธศาสตร์การพัฒนา ด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม	43	14
๕. ยุทธศาสตร์การพัฒนา ด้านการศึกษาและนันทนาการ	21	14
๖. ยุทธศาสตร์การพัฒนา ด้านการบริหารจัดการที่ดี	62	22
รวม	345	62

ตารางที่ 4.1 ยุทธศาสตร์และโครงการที่ปรากฏอยู่ในแผนพัฒนาท้องถิ่น พ.ศ. 2561 – 2564

จากการวิเคราะห์ เชิงปริมาณ ของยุทธศาสตร์และโครงการที่ปรากฏอยู่ในแผนพัฒนาท้องถิ่น พ.ศ. 2561 – 2564 (ช่องปี 2561) และเพิ่มเติมและเปลี่ยนแปลง รวมจำนวน 345 โครงการ แต่โครงการที่ปฏิบัติได้จริง จำนวน 62 โครงการ คิดเป็นร้อยละ 17.97 แสดงว่าเทศบาลตำบลทุ่งกวาว ยังไม่สามารถดำเนินการได้ตามแผนฯ ให้ได้มากกว่าร้อยละ 60

เชิงคุณภาพ

จากการวิเคราะห์เชิงปริมาณ ของยุทธศาสตร์และโครงการที่ปรากฏอยู่ในแผนพัฒนาท้องถิ่น พ.ศ. 2561 – 2564 พบว่า จำนวนโครงการ/กิจกรรม ในแผนพัฒนาท้องถิ่น (พ.ศ. 2561 – 2564) มีจำนวนมาก ซึ่งไม่สามารถดำเนินการได้ครบทุกโครงการ/กิจกรรมจัดลำดับความสำคัญของโครงการที่เสนอเข้ามาในแผนพัฒนาท้องถิ่น และยังคงมีความต้องการให้ทุกโครงการต้องอยู่ในแผนโครงการ/กิจกรรม ที่จะนำมาบรรจุในแผนพัฒนาท้องถิ่น ยังมีการเสนอโครงการที่ยังไม่มีความจำเป็นเร่งด่วนเท่าที่ควร ทำให้โครงการที่ถูกเสนอมา มีจำนวนมากกว้างขวางงบประมาณในการดำเนินกิจกรรมศักยภาพของเทศบาลฯ ซึ่งไม่สามารถที่จะ ดำเนินการให้ครบทุกโครงการได้

4.2.2 พัฒนานโยบายและยุทธศาสตร์เทศบาลตำบลทุ่งกวาว

ผู้วิจัยได้ลงพื้นที่เพื่อทำการการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interview) โดยใช้แบบสัมภาษณ์แบบมี โครงสร้างในการเก็บข้อมูลปฐมภูมิกับกลุ่มเป้าหมายในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลทุ่งกวาว อำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่ เพื่อพัฒนานโยบายและยุทธศาสตร์การพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนของตำบลทุ่งกวาว อำเภอเมืองแพร่ ผลจากการคณะวิจัยลงพื้นที่ภาคสนามเพื่อนำเสนอแนะนโยบายและยุทธศาสตร์ต่อประชาคมตำบลทุ่งกวาว เป็นนโยบายสาธารณะต่อองค์กรภาครัฐ เอกชน และชุมชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการนำเสนอแนะนโยบายและยุทธศาสตร์การพัฒนาพื้นที่เชิงสร้างสรรค์แบบมีส่วนร่วมของตำบลทุ่งกวาว อำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่ ดังนี้

ยุทธศาสตร์การพัฒนาของเทศบาลตำบลทุ่งกวาว

โดยผู้วิจัยได้ลงพื้นที่เพื่อทำการการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interview) โดยใช้แบบสัมภาษณ์แบบมี โครงสร้างในการเก็บข้อมูลปฐมภูมิกับกลุ่มเป้าหมายในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลทุ่งกวาว อำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่ เพื่อพัฒนานโยบายและยุทธศาสตร์การพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนของตำบลทุ่งกวาว อำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่ 4 ด้าน คือ 1) การพัฒนาทางเทคโนโลยี (technological development) 2) การพัฒนาทางเศรษฐกิจ (economic development) 3) การพัฒนาทางทรัพยากรธรรมชาติ (natural resource development) และ 4) การพัฒนาทางสังคม (social development) โดยมีผู้ให้ข้อมูลหลัก คือ นายกเทศมนตรีเทศบาลตำบล, กำนัน,ผู้ใหญ่บ้าน, ผู้ประกอบการ, ประชาชน, รวมทั้งสิ้นจำนวน 15 คน ดังแสดงผลในการกำหนด การวิจัยได้ดังนี้

วิสัยทัศน์

ตำบลทุ่งกวาว โดยมีวิสัยทัศน์ ในการกำหนด นโยบายและยุทธศาสตร์การพัฒนาพื้นที่เชิงสร้างสรรค์แบบมีส่วนร่วมของตำบลทุ่งกวาว อำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่ปี พ.ศ.2566 – 2570 ดังนี้ “ตำบลทุ่งกวาวเป็นชุมชนกึ่งเมือง ที่คงความเข้มแข็งทางสังคมและวัฒนธรรมประเพณี พัฒนาเศรษฐกิจให้มั่นคง บนรากฐาน ทรัพยากรที่หลากหลาย สิ่งแวดล้อมมีความยั่งยืน”โดยผู้วิจัยมีพันธกิจ 4 ด้าน ได้แก่

พันธกิจ

- 1) ด้านการพัฒนาทางเทคโนโลยี
- 2) ด้านการพัฒนาทางเศรษฐกิจ
- 3) ด้านการพัฒนาทางทรัพยากรธรรมชาติ
- 4) ด้านการพัฒนาทางสังคม

เป้าประสงค์

1. เพื่อให้ใน ชุมชนมี โครงสร้างพื้นฐาน ที่มี ความสะดวก ปลอดภัยและ เพียงพอ
2. เพื่อส่งเสริม วัฒนธรรม ประเพณี ภูมิปัญญา ท้องถิ่นให้ได้รับ การสืบทอดอย่าง เข้มแข็ง และ ยั่งยืน
3. เพื่อให้ประชาชน มีงานทำอย่าง ต่อเนื่อง มีรายได้ มั่นคง มีตลาด รองรับสินค้าและ ผลิตภัณฑ์ชุมชน
4. เพื่อส่งเสริม สุขภาพร่างกายและ จิตใจของประชาชน และการป้องกันภัยพิบัติและอนุรักษ์ พันธุ์ ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมอย่าง ยั่งยืน
5. เพื่อการพัฒนา ระบบ บริหารจัดการที่ดีและ พัฒนาปรับปรุง ประสิทธิภาพการบริหารจัดการ

คำเป้าหมาย

1. เพื่อให้ในชุมชน มีโครงสร้าง พื้นฐานที่มี ความ สะดวก ปลอดภัย และเพียงพอ
2. เพื่อส่งเสริม วัฒนธรรมประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น ให้ได้รับการสืบทอด อย่างเข้มแข็ง และ ยั่งยืน
3. เพื่อให้ ประชาชนมีงาน ทำอย่างต่อเนือง มีรายได้มั่นคง มี ตลาดรองรับ สินค้าและ ผลิตภัณฑ์ชุมชน
4. เพื่อส่งเสริมสุขภาพ ร่างกายและจิตใจของ ประชาชนและการ ป้องกันภัยพิบัติและ อนุรักษ์พันธุ์ พันธุ์ ทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน
5. เพื่อการพัฒนา ระบบ บริหารจัดการที่ดีและ พัฒนาปรับปรุง ประสิทธิภาพการบริหารจัดการ

กลยุทธ์

1. พัฒนาการเชื่อมโยงข้อมูลสารสนเทศเพื่อสนับสนุนภารกิจขององค์กร
2. อนุรักษ์พันธุ์ พันธุ์ ศิลปะ และ ส่งเสริมให้ ประชาชนมีส่วนร่วม รวมในการอนุรักษ์ พันธุ์ วัฒนธรรม ประเพณีและภูมิ ปัญญาท้องถิ่น
3. ส่งเสริมและเพิ่ม ทักษะอาชีพให้กับ ประชาชนและกลุ่ม อาชีพต่างๆ
4. ส่งเคราะห์และพัฒนาคุณภาพ ชีวิตผู้สูงอายุ ผู้ป่วยเอดส์ผู้พิการ ผู้ด้อยโอกาสและ ประชาชนทั่วไป การป้องกันปัญหา อบายมุขสิ่งเสพ ติดและดูแลสุขภาพอนามัย ประชาชน การจัดการขยะมูลฝอย และสร้างจิตสำนึกในการดูแลรักษา สิ่งแวดล้อม การป้องกันและ บรรเทาสาธารณภัยในชีวิตและ ทรัพย์สิน
5. การเพิ่ม ประสิทธิภาพใน การบริหารจัดการ และเพิ่ม ประสิทธิภาพ ให้กับบุคลากร การให้ประชาชน มีส่วนร่วมกับ เทศบาล

ยุทธศาสตร์

1. ด้านการพัฒนาทางเทคโนโลยี

จากความก้าวหน้าและนวัตกรรมของเทคโนโลยีดิจิทัล ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงรูปแบบกระบวนการ โครงสร้างทางด้านกิจกรรมทางเศรษฐกิจและสังคมอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ด้วยตระหนักถึงอิทธิพลของเทคโนโลยีดิจิทัลที่มีผลต่อการพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมทุกภาคส่วน และโอกาสและความท้าทายของประเทศไทย ที่จะต้องปรับทิศทางการดำเนินงานให้เหมาะสมและเอื้อต่อการใช้ประโยชน์สูงสุดจากเทคโนโลยีดิจิทัลที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วอยู่ตลอดเวลา ซึ่งจะทำให้ทุกภาคเศรษฐกิจก้าวหน้าไปได้ทันโลกและสามารถแข่งขันในโลกสมัยใหม่ได้พัฒนาเศรษฐกิจสร้างสรรค์ ปรับปรุงบทบาทและภารกิจของหน่วยงานที่รับผิดชอบโดยตรงให้ดูแลและผลักดันงานสำคัญของประเทศไทยในเรื่องนี้และจะจัดให้มีคณะกรรมการระดับชาติเพื่อขับเคลื่อนเรื่องนี้อย่างจริงจัง

“การพัฒนาทางเทคโนโลยี ซึ่งรัฐบาลหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องยังไม่จัดสรรงบประมาณช่วยเหลือให้เพียงพอและเหมาะสมกับความต้องการเทคโนโลยีในการผลิตและเพื่อจัดซื้อหรือจัดหาเทคโนโลยีที่ใช้ผลิตสินค้าเศรษฐกิจชุมชนเพื่อให้ผลิตภัณฑ์เป็นที่ต้องการของตลาด”²

“ขาดการเรียนรู้เรื่องการใช้สื่อเทคโนโลยี ที่จะนำมาใช้ในการผลิตสินค้าในชุมชนเพื่อให้มีคุณภาพที่ดีขึ้น”³

“เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของภาคธุรกิจตลอดจนเพิ่มคุณค่า โดยผลักดันสินค้าชุมชนให้ เข้าสู่ระบบการค้าสื่อออนไลน์ และให้เกิดการใช้เทคโนโลยีและข้อมูลเพื่อปฏิบัติการผลิตสินค้าและบริการของชุมชน”⁴

พบว่าจากเปลี่ยนแปลงรวดเร็วด้าน เทคโนโลยีที่เข้ามาใหม่มีทั้งดีและไม่ดี จึงต้องแยกแยะบนพื้นฐานของภูมิปัญญาชาวบ้าน และเลือกใช้เฉพาะที่สอดคล้องกับความต้องการของสภาพแวดล้อม ภูมิประเทศ สังคมไทย ภาครัฐควรให้การอบรมพัฒนาด้านเทคโนโลยี ชาวบ้านและผู้ประกอบการในชุมชนดังกล่าวสัมภาษณ์ของผู้ให้ข้อมูลสำคัญดังนี้

จากคำสัมภาษณ์นี้สะท้อนได้ว่า ภาครัฐควรสนับสนุนให้เกิดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมให้วิสาหกิจสร้างเครือข่ายเพื่อการแลกเปลี่ยนนวัตกรรมความรู้ซึ่งกันและกัน รวมถึงควรให้ความรู้แก่ชุมชนในสืบค้นข้อมูล ข่าวสารเกี่ยวกับการผลิตสินค้า รวมถึงข้อมูลทางการตลาด โดยทำการจัดคอร์สฝึกอบรมในการค้นหาข้อมูลต่าง ๆ จากสื่ออินเทอร์เน็ตเพื่อเป็นการพัฒนาทางเทคโนโลยีดิจิทัลให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของสังคม

แผนภาพที่ 4.1 ภาพการลงสัมภาษณ์ผู้นำชุมชน

² สัมภาษณ์นายภูซงค สำลีราช, ผู้ใหญ่บ้านหมู่ 6, 25 พฤษภาคม 2565.

³ สัมภาษณ์นายสมฤทธิ์ สุขมี ผู้ใหญ่บ้านหมู่ 3, 25 พฤษภาคม 2565.

⁴ สัมภาษณ์นางปรานอม โพธิ์พิรุณ, สมาชิกสภาเทศบาลตำบลทุ่งกวาว, 25 พฤษภาคม 2565.

2 ด้านการพัฒนาทางเศรษฐกิจ

จากผลการศึกษา พบว่า การพัฒนาทางเศรษฐกิจ มีหลายปัจจัยที่ใช้ชี้วัดสถานะทางเศรษฐกิจ ซึ่งเป็นตัววัดที่ไม่ได้สะท้อนถึงความอยู่ดีกินดี และคุณภาพชีวิตที่แท้จริงของคนในสังคมชนบท โดยไม่คำนึงถึงคุณภาพของสินค้าหรือการทำลายทรัพยากรธรรมชาติ ของประชาชนในยุคที่ความเหลื่อมล้ำสูงได้ ตลอดหลายสิบปีที่ผ่านมา การพัฒนาที่ให้กับด้านเศรษฐกิจแบบทุนนิยมเพียงมิติเดียว การละเลยการพัฒนาทางเศรษฐกิจชุมชน และทวีความรุนแรงด้านความเหลื่อมล้ำ ซึ่งผู้ที่ได้รับความเดือดร้อน มักจะเป็นชุมชนเล็ก ๆ คนรากหญ้า หรือคนจนที่มีช่องทางหารายได้จำกัดและมีจำนวนมาก หน้าซ้ำ การพัฒนาทางเศรษฐกิจแบบสุดโต่ง ยังเป็นเหตุให้หลายชุมชนชนบทล่มสลาย และเกิดปัญหาสังคมตามมาอีกด้วย พบว่าแต่เดิมการพัฒนาที่มุ่งเน้นการเพิ่มรายได้ และไม่มีการลงทุนที่การลดรายจ่ายในเวลาเช่นนี้จะต้องปรับทิศทางใหม่ คือ จะต้องมุ่งลดรายจ่ายก่อนเป็นสำคัญ และยึดหลักพออยู่พอกิน พอใช้ และสามารถอยู่ได้ด้วยตนเองในระดับเบื้องต้นชุมชนมีการขับเคลื่อนการบริหารจัดการการตนเองอย่างเหมาะสม เช่น การมีทรัพยากรเชิงวัฒนธรรมและวิถีชุมชนที่ชุมชนมีความต้องการสร้างคุณค่า มูลค่า ควบคู่กับการอนุรักษ์สืบสานวัฒนธรรมอย่างแท้จริง ชุมชนร่วมตัดสินใจลงมติที่จะดำเนินการตามแนวทางที่ชุมชนเห็นสมควร โดยการมีต้นแบบในการศึกษาที่ขับเคลื่อนการพัฒนาอย่างเป็นรูปธรรมโดยการขับเคลื่อนเศรษฐกิจฐานราก และประเด็นการพัฒนาการอนุรักษ์และฟื้นฟู ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ตลอดจนการรักษาสมดุลระหว่างการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจควบคู่กับการอนุรักษ์ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมดังกล่าว คำสัมภาษณ์ของผู้ให้ข้อมูลสำคัญดังนี้

“รัฐบาลหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องขาดการประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างเครือข่ายสังคมออนไลน์ให้ชุมชนรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับเศรษฐกิจชุมชนพึ่งพาตนเอง เพื่อชุมชนได้รับความรู้และได้รับข้อมูลข่าวสารทางสังคมออนไลน์เกี่ยวกับเศรษฐกิจชุมชนและการพึ่งพาตนเองในการพัฒนาเศรษฐกิจของชุมชนได้อย่างกว้างขวาง”⁵

“ส่งเสริมด้านการตลาดหรือหาตลาดให้กับผู้ผลิตในชุมชน”⁶

“ขาดการสร้าง ความเข้าใจเกี่ยวกับเศรษฐกิจชุมชนพึ่งพาตนเองให้ชุมชน ขาดการจัดกิจกรรมสานความสัมพันธ์ ความสามัคคี ประเพณี และวัฒนธรรม และขาดการวางแผนร่วมกันระหว่าง หน่วยงานรัฐและชุมชนในการกำหนดเศรษฐกิจชุมชน”⁷

“ต้องการให้เศรษฐกิจมีการพัฒนามากขึ้นกว่าเดิม คาดหวังให้มีการประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวต่างๆ ของ จังหวัดแพร่ เพื่อให้นักท่องเที่ยวเข้ามาท่องเที่ยวและมาซื้อสินค้า”⁸

“ส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการผลิตสินค้าและบริการ พัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชนและสินค้าชุมชนให้ได้มาตรฐาน”⁹

⁵ สัมภาษณ์นายยุทธนา การะบุญ, ผู้ใหญ่บ้านหมู่ 1, 25 พฤษภาคม 2565.

⁶ อ่างแล้ว, นายภูษงค์ สำลีราช, 25 พฤษภาคม 2565.

⁷ สัมภาษณ์นางสมศรี วงษ์ช่อม, 25 พฤษภาคม 2565.

⁸ สัมภาษณ์นายเทเวศ นามจะโปะ, กำนัน, 25 พฤษภาคม 2565.

⁹ สัมภาษณ์นางพะยอม ลือไธสง, ประชาชนในชุมชนหมู่ที่ 5, 25 พฤษภาคม 2565.

“ควรส่งเสริมให้ กลุ่มวิสาหกิจชุมชน ชุมชน ได้มีส่วนร่วมในการจัดทำ แผนพัฒนา ศักยภาพร่วมกัน ซึ่งถือเป็นการสร้างเครือข่ายในการดำเนินการทำให้เกิดการมีส่วนร่วมในการ ดำเนินงานเพิ่มมากขึ้น ซึ่งกลุ่มผลิตภัณฑ์ชุมชนยังคงขาดความร่วมมือเป็นอย่างมาก”¹⁰

“ส่งเสริมหรือจัดกระบวนการเรียนรู้ในด้านต่าง ๆ เพื่อการพัฒนาคุณภาพสินค้า เช่น ความรู้การตลาด ความรู้ด้านบัญชี ความรู้ทางด้านกระบวนการ ผลิตและการบรรจุภัณฑ์”¹¹

จากคำสัมภาษณ์นี้สะท้อนได้ว่า ควรมีการสนับสนุนให้เกิดตลาดในการจำหน่ายสินค้า จัดหากลุ่มลูกค้าถาวรให้แก่ชุมชนให้สามารถขายสินค้าได้ตลอดทั้งปีพัฒนาการตลาดต่างประเทศ เพื่อช่วยจำหน่ายสินค้าของชุมชนรวมถึงการพัฒนาสินค้าและบริการของวิสาหกิจชุมชน ให้เป็นที่ ต้องการของตลาดด้วยอีกทางหนึ่งควบคู่กันไปและร่วมกันสร้างแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมร่วมกับ ชุมชน เพื่อสร้างโอกาสชุมชนต่อการพัฒนาเศรษฐกิจของชุมชนให้ยั่งยืน

แผนภาพที่ 4.2 ภาพการลงสัมภาษณ์กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน

3. ด้านการพัฒนาทางทรัพยากรธรรมชาติ

สิ่งแวดล้อมมีทั้งสิ่งที่มีชีวิตและไม่มีชีวิตเกิดจากการกระทำของมนุษย์หรือมีอยู่ตาม ธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมดังกล่าวจะมีการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ โดยเฉพาะมนุษย์เป็นตัวการสำคัญยิ่งที่ทำให้ สิ่งแวดล้อมเปลี่ยนแปลงทั้งในทางเสริมสร้างและทำลายจะเห็นว่า ความหมายของ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีความสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิด ต่างกันที่สิ่งแวดล้อมนั้นรวมทุกสิ่ง ทุกอย่างที่ปรากฏอยู่รอบตัวเรา ส่วนทรัพยากรธรรมชาติเน้นสิ่งที่อำนวยประโยชน์แก่มนุษย์มากกว่าสิ่ง อื่น

ดังนั้นการขาดวางแผนนโยบายสร้างความเข้มแข็งของคนในชุมชนโดยผ่านกระบวนการ เรียนรู้แบบมีส่วนร่วมการพัฒนาทางทรัพยากรธรรมชาติ ขาดการสร้างความรู้ความเข้าใจด้านการใช้ ทรัพยากรธรรมชาติที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์ทางเศรษฐกิจ และชุมชนเข้าใจสิ่งแวดล้อมในท้องถิ่นของตนเอง ความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งแวดล้อม กับสิ่งมีชีวิต ความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งมีชีวิตต่างๆ ในระบบ นิเวศ มีกระบวนการสืบเสาะหาความรู้ และจิตวิทยาศาสตร์ สื่อสารสิ่งที่เรียนรู้และนำความรู้ไปใช้ ประโยชน์ให้เกิดประโยชน์สูงสุด

¹⁰ สัมภาษณ์นางบุญหลั่น ไทเวคเลื่อน, ผู้ประกอบการ, 25 พฤษภาคม 2565.

¹¹ สัมภาษณ์นางจรรยา ประระมะ, ผู้ประกอบการ, 25 พฤษภาคม 2565.

“ชาวบ้านต้องร่วมคิดร่วมกันสร้าง และร่วมกันจัดสรรทรัพยากรที่มีอยู่ในชุมชนอย่างยั่งยืน มีแนวทางการอนุรักษ์ไว้เป็นแหล่งสร้างอาชีพเพิ่มรายได้ให้แก่ชุมชน ปัญหาระยะยาวที่เกิดขึ้น เช่น การทำลายหรือทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม”¹²

“การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ ต้องร่วมมือกันทุกฝ่าย ทั้งประชาชนในเมือง ในชนบท และผู้บริหาร ทุกคนควรตระหนักถึงความสำคัญของทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมตลอดเวลา โดนเริ่มต้นที่ตนเองและท้องถิ่นของตน”¹³

“การวางแผนการจัดการทรัพยากรธรรมชาติอย่างชาญฉลาด ต้องเชื่อมโยงกับการพัฒนาสังคม เศรษฐกิจ การเมือง และคุณภาพชีวิตอย่างกลมกลืน ตลอดจนรักษาไว้ซึ่งความสมดุลของระบบนิเวศควบคู่กันไป”¹⁴

“รักษาทรัพยากรธรรมชาติที่จำเป็นและหายากด้วยความระมัดระวัง พร้อมทั้งประโยชน์และเศรษฐกิจเท่าที่ทำได้ การใช้ทรัพยากรธรรมชาติที่มากเกินไปจะไม่เป็นการปลอดภัยต่อสิ่งแวดล้อม”¹⁵

“ให้การศึกษาเพื่อให้ประชาชนเข้าใจถึงความสำคัญในการรักษาทรัพยากรธรรมชาติและการใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างมีคุณค่า”¹⁶

จากคำสัมภาษณ์นี้สะท้อนได้ว่า ปัจจุบันปัญหาสิ่งแวดล้อมทวีความรุนแรงขึ้นเรื่อย ๆ เนื่องจากการเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว ของจำนวนประชากร ความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีการนำทรัพยากรธรรมชาติมาใช้ในปริมาณที่มากและรวดเร็วเกินความพอเพียง ทำให้สภาพแวดล้อมเปลี่ยนแปลงไปจนเกิดเป็นปัญหาตามมา เช่น การหมดไป การร่อยหรอ และความเสื่อมโทรมของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ทำให้ทุกประเทศในโลกหันมาให้ความสำคัญกับการพัฒนาสิ่งแวดล้อมที่ยั่งยืน ซึ่งจะต้องมีการร่วมมือกันของทุก ๆ ฝ่ายในการร่วมกันแก้ปัญหาทั้งในระยะสั้นและระยะยาวการพัฒนาทางทรัพยากรธรรมชาติ ต้องช่วยกันอนุรักษ์ ฟื้นฟู เสริมสร้างการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการเพื่อสร้างสมดุล ทางธรรมชาติแบบบูรณาการของภาครัฐและชุมชนเพื่อความยั่งยืนของทรัพยากรธรรมชาติ

แผนภาพที่ 4.3 ภาพการลงสัมภาษณ์ผู้นำชุมชนเก็บข้อมูล

¹² สัมภาษณ์นายมังกร บุตรชา, ผู้ใหญ่บ้านหมู่ 2, 25 พฤษภาคม 2565.

¹³ สัมภาษณ์นางสาวกัญญา โยธาภักดิ์ดี, หัวหน้าสำนักปลัดเทศบาลตำบลทุ่งกวาว, 25 พฤษภาคม 2565.

¹⁴ สัมภาษณ์นางสาวจินตนา มะโนอั้ง, เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน, 25 พฤษภาคม 2565.

¹⁵ สัมภาษณ์นางปนัดดา สุทธิลักษณ์, ผู้ประกอบการ, 25 พฤษภาคม 2565.

¹⁶ นางคำเกี้ยว เมืองเอก, ประธานคณะกรรมการสถานศึกษาโรงเรียนบ้านนาแหลม ตำบลทุ่งกวาว, 25 พฤษภาคม 2565.

4. ด้านการพัฒนาทางสังคม

การพัฒนาสังคม ส่วนนี้เป็นการนำความรู้สังคมวิทยาไปใช้ประโยชน์การพัฒนาสังคม คือ การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างสังคมให้เป็นไปในทิศทางที่ต้องการ หรือตามแผนที่วางไว้ล่วงหน้า ส่วนประกอบของโครงสร้างที่สำคัญมีสองส่วน คือ ส่วนที่เป็นองค์การสังคมและส่วนที่เป็นสถาบันสังคม การพัฒนาสังคมจึงพัฒนาทั้งองค์การและสถาบันสังคม ทำให้ทุกคนในองค์การสังคมและกฎระเบียบหรือวัฒนธรรมมีความเจริญก้าวหน้าเป้าหมายการพัฒนาสังคมเศรษฐกิจ ชุมชน ให้เข้มแข็ง ซึ่งหากการพัฒนาสามารถบรรลุเป้าหมายดังกล่าวนี้ได้ การพัฒนาย่อมจะมีผลยั่งยืนมั่นคง การดำเนินการพัฒนา โดยทั่วไปจะเริ่มด้วยการให้ชุมชนสร้างวิสัยทัศน์ของชุมชนขึ้น เพื่อพัฒนาทั้งตัวชาวบ้าน ครอบครัว และชุมชนที่เขาอยู่ การดำเนินการพัฒนาโดยให้ชาวบ้านมีส่วนร่วมจะทำให้ชาวบ้านได้รู้และเข้าใจการทำงาน และมีความรู้สึกเป็นเจ้าของผลการพัฒนา แล้วเขาจะห่วงแหน เพราะถือเป็นงานของเขาในเชิงวิชาการ การพัฒนาสังคมนับเป็นการกระบวนการทางสังคม (social process) ที่สำคัญ เพราะการมีกระบวนการนี้ทำให้สังคมไม่อยู่นิ่ง สามารถเปลี่ยนแปลงตนเองจากความไม่เจริญพัฒนา ให้เจริญก้าวหน้า ครอบครัวมีความมั่นคง ชุมชนมีความเข้มแข็ง และประชาชนที่ได้รับการพัฒนามีความสุข¹⁷

“ประชาชนการขาดการศึกษา ทำให้ต้องประกอบอาชีพที่มีรายได้ต่ำ ขาดความชำนาญหรือทักษะในการประกอบอาชีพ จึงหางานทำยากครอบครัวแตกแยก เช่น หัวหน้าครอบครัวเล่นการพนัน ดื่มสุรา ทำให้เกิดความยากจน ภัยจากธรรมชาติ หรือโรคระบาด เห็นได้ชัดเจนจากการเกษตรทำให้ผลผลิตเสียหาย ขายไม่ได้ราคา”¹⁸

แผนภาพที่ 4.4 ภาพการสัมภาษณ์นายพิชิต ปัทมาภรณ์พงศ์ นายกเทศมนตรีตำบลทุ่งกวาว

“ให้มีการฝึกอบรม เพื่อสานต่อให้คนรุ่นหลังได้มีอาชีพสืบต่อไป”¹⁹

¹⁷ <http://www.satit.up.ac.th/BBC07/AroundTheWorld/soc/51.htm> , สืบค้น 5 กันยายน 2565.

¹⁸ สัมภาษณ์นายพิชิต ปัทมาภรณ์พงศ์, นายกเทศมนตรีตำบลทุ่งกวาว , 20 กันยายน 2565.

¹⁹ อ่างแล้วโน, นายยุทธนา การะบุญ , 25 พฤษภาคม 2565.

“ชาวบ้านการรู้จักเสียสละหรือลดความเห็นแก่ตัวด้วยการแบ่งปันตามกำลังทรัพย์ และกำลังปัญญา การดำเนินธุรกิจโดยคำนึงถึงความรับผิดชอบต่อสังคม การสนับสนุนและส่งเสริมกิจกรรมที่ส่งเสริมความดีให้กับชุมชนและสังคม”²⁰

“ผู้ที่มีความรู้ความสามารถในการถ่ายทอดองค์ความรู้ ด้านศาสนา พิธีกรรม วัฒนธรรม การประกอบอาชีพ วิธีการดำรงชีวิตที่ดีจากคนรุ่นก่อนที่อาศัยทางสังคมในพื้นที่ในการดำรงชีวิตอยู่มาให้คนรุ่นปัจจุบันได้มีแนวทางในการปฏิบัติ ถือได้ว่าภูมิปัญญาท้องถิ่นสามารถมาต่อยอดเข้ากับสถานการณ์ในปัจจุบันได้อย่างดี และมีผู้นำชุมชนยังมีบทบาทในการรวมกลุ่มแต่ละหมู่บ้านในการสร้างความเข้มแข็งและการพัฒนาชุมชนในท้องถิ่นตน”²¹

กล่าวได้ว่า การพัฒนาทางสังคมประชาชนขาดทักษะด้านฝีมือแรงงาน การขาดถ่ายทอดองค์ความรู้เกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ของชุมชน ขาดการรับรู้ข้อมูลของหน่วยราชการที่เกี่ยวข้องขาดอินเทอร์เน็ตแหล่งค้นหาข้อมูลที่ทันสมัย ขาดความรู้ทักษะในการบริหารจัดการทรัพยากรที่มีอยู่อย่างเป็นระบบ

แผนภาพที่ 4.5 ลงสัมภาษณ์ผู้ประกอบการชุมชน

เป้าประสงค์ตามยุทธศาสตร์

1.1 เพื่อให้มีระบบสารสนเทศรองรับในการดำเนินงานตามภารกิจและเชื่อมโยงกับองค์กรที่เกี่ยวข้องได้อย่างมีประสิทธิภาพ และมีระบบสารสนเทศสำหรับการเผยแพร่ข้อมูลที่พร้อมให้บริการแก่ทุกภาคส่วน

1.2 เพื่อให้การเกษตรสร้างมูลค่า ให้ความสำคัญกับการเพิ่มผลผลิตการผลิตทั้งเชิงปริมาณและมูลค่า และความหลากหลายของสินค้าเกษตรการเพิ่มขึ้นในการผลิตสินค้าและบริการ

1.3 เพื่อการตอบสนองความจำเป็นขั้นพื้นฐานของประชาชน หรือการลดปัญหาความยากจนทำให้เกิดการกระจายรายได้ที่เป็นธรรมเพิ่มขึ้น

1.4 เพื่อความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากรธรรมชาติและการใช้ทรัพยากร และ คุณภาพชีวิตที่ดีของประชากรในชุมชน เช่น มีการอยู่ดีกินดี อยู่ในที่มีอากาศดี ปราศจากมลภาวะ

1.5 เพื่อเสริมสร้างกระบวนการเรียนรู้ การผลิตกำลังคนที่เน้น การฝึกอาชีพในชุมชน

²⁰ อ่างแล้วโน, นายสมฤทธิ์ สุขุม, 25 พฤษภาคม 2565.

²¹ สัมภาษณ์นางมยุเรศ ชัยวัฒน์คุปต์, ประชาชนในชุมชนหมู่ที่ 6, 25 พฤษภาคม 2565.

กลยุทธ์

1. พัฒนาคุณภาพระบบสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการปฏิบัติงานตามภารกิจให้มี ข้อมูลสารสนเทศที่ถูกต้อง ครบถ้วน เชื่อถือได้
2. พัฒนาระบบการจัดเก็บ รวบรวมข้อมูลด้านพลังงานเพื่อเชื่อมโยงและ บูรณาการ ข้อมูลร่วมกันระหว่างภาครัฐ เอกชน และชุมชนทั่วประเทศ

ตัวชี้วัด

1. จำนวนผลิตภัณฑ์ที่ได้รับการพัฒนา
2. คุณภาพผลิตภัณฑ์/ ผลิตภัณฑ์ที่ได้รับการรับรองมาตรฐาน
- 3.เส้นทางการท่องเที่ยว
4. จำนวนหลักสูตร
5. ผู้ที่ได้รับการถ่ายทอดด้านภูมิปัญญาท้องถิ่น
6. จำนวนพื้นที่เพาะปลูก

โอกาส

1. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องหรือชุมชนสามารถทำให้เกิดเส้นท่องเที่ยวในตำบลทุ่งกวาว เพื่อ ส่งเสริมกระตุ้นให้รายได้ภายในชุมชน และเป็นการประชาสัมพันธ์ของดีในตำบลทุ่งกวาว
2. การจัดทำร่างแผนงาน/โครงการ/กิจกรรม เพื่อพัฒนากลุ่มอาชีพ หรือ แต่ละหมู่บ้าน เตรียมไว้ ในการรองรับกิจกรรมของหน่วยงานต่างๆ ที่เข้ามาประสานงานด้านการพัฒนาชุมชน
3. ส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาอาชีพของคนในชุมชน โดยอาจจัดในรูปแบบของวิสาหกิจ ชุมชน เพื่อให้เกิดการสร้างอาชีพ สร้างรายได้ให้ชุมชน
4. มีกิจกรรมเผยแพร่ประชาสัมพันธ์สถานที่ บุคคล และ ผลิตภัณฑ์ที่โดดเด่นของชุมชน
5. ประสานความร่วมมือกับภาคเอกชนด้านการพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชนและการตลาดของ ผลิตภัณฑ์ชุมชน
6. จัดเวทีเสวนาหรือกิจกรรมให้ความรู้เรื่องต้นทุนมรดกภูมิปัญญาที่มีในชุมชน เพื่อให้ ประชาชนในชุมชนได้ตระหนักรู้ในคุณค่าและเกิดความภาคภูมิใจ

4.3 ขั้นตอนที่ 3 เสนอนโยบายและยุทธศาสตร์ต่อประชาคมตำบลทุ่งกวาว อำเภอเมือง แพร่ จังหวัดแพร่.

ผลจากการคณะวิจัยลงพื้นที่ภาคสนามเพื่อนำเสนอนโยบายและยุทธศาสตร์ต่อประชาคม ตำบลทุ่งกวาว เป็นนโยบายสาธารณะขับเคลื่อนเศรษฐกิจชุมชน ต่อองค์กรภาครัฐ เอกชน และชุมชน ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการนำเสนอนโยบายและยุทธศาสตร์การพัฒนาพื้นที่เชิงสร้างสรรค์แบบมีส่วนร่วมของตำบลทุ่งกวาว อำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่ ได้ร่วมทำแผนพัฒนาและขับเคลื่อนเศรษฐกิจ และนำเสนอนโยบายและยุทธศาสตร์ต่อประชาคมตำบลทุ่งกวาวได้ตามแผนพัฒนาและขับเคลื่อน เศรษฐกิจชุมชนประเด็นสาระสำคัญ ดังนี้

แผนพัฒนาและขับเคลื่อนเศรษฐกิจชุมชน ตำบลทุ่งกวาว อำเภอเมือง จังหวัดแพร่

ยุทธศาสตร์/ โครงการ	เป้าประสงค์	ค่าเป้าหมาย	ตัวชี้วัด	ผลที่คาดว่าจะ ได้รับ	หน่วยงาน
1.โครงการพัฒนา ผลิตภัณฑ์ชุมชน	1.เพื่อพัฒนา ผลิตภัณฑ์ชุมชนใน ตำบลทุ่งกวาว 2.เพื่อส่งเสริมการมี รายได้ของ ประชาชนในตำบล ทุ่งกวาว	ผลิตภัณฑ์ชุมชน จำนวน 3 ผลิตภัณฑ์ - กุ๊บลอน - ดินกี้(อิฐมอญ) - ข้าวแต่น (จักสานจากเส้น พลาสติก/น้ำพริก/ อื่นๆ)	1. จำนวน ผลิตภัณฑ์ที่ได้รับ การพัฒนา 2. คุณภาพผลิตภัณฑ์/ ผลิตภัณฑ์ที่ได้รับการ รับรองมาตรฐาน 3. ประชาชนที่เข้า ร่วมโครงการมี รายได้เพิ่มขึ้น อย่างน้อยร้อยละ 10	1.ผลิตภัณฑ์ชุมชน ได้รับการพัฒนา รูปแบบผลิตภัณฑ์ และส่งเสริมให้เกิด การรับรอง คุณภาพ/มาตรฐาน ผลิตภัณฑ์ 2.ประชาชนใน ตำบลทุ่งกวาวมี รายได้เพิ่มขึ้น	1.สนง.พัฒนา ชุมชน 2.สนง. อุตสาหกรรม จังหวัด 3.เทศบาลตำบลทุ่ง กวาว 4.วิทยาลัยชุมชน แพร่ 5. กศน.อำเภอ เมืองแพร่ 6.สนง.พัฒนาฝีมือ แรงงานจังหวัดแพร่
2.โครงการส่งเสริม เส้นทาง ท่องเที่ยวในชุมชน ตำบลทุ่งกวาว	1.เพื่อจัดทำ เส้นทาง ท่องเที่ยวในชุมชน ตำบลทุ่งกวาว 2.เพื่อจัดทำสื่อ ประชาสัมพันธ์ การ ท่องเที่ยวในชุมชน ตำบลทุ่งกวาว	1.จัดทำเส้นทาง การท่องเที่ยวตำบล ทุ่งกวาว 2.จัดทำสื่อ ประชาสัมพันธ์	1.เส้นทาง ท่องเที่ยว 2.จำนวนสื่อ ประชาสัมพันธ์	1.ตำบลทุ่งกวาว เกิดเส้นทาง ท่องเที่ยวภายใน ชุมชน 2.มีการเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ การ ท่องเที่ยวในตำบล ทุ่งกวาว	1. ททท.สำนักงาน แพร่ 2. ท่องเที่ยวและ การกีฬา 3.เทศบาลตำบลทุ่ง กวาว 4.สนง.พัฒนา ชุมชน
3. โครงการส่งเสริม อาชีพผู้สูงอายุ ตำบลทุ่งกวาว (โครงการผู้สูงอายุ สุขภาพดี มีอาชีพ)	1. เพื่อส่งเสริม รายได้สำหรับ ผู้สูงอายุ 2. เพื่อพัฒนา คุณภาพชีวิตของ ผู้สูงอายุ ตำบลทุ่ง กวาว	ผู้สูงอายุมีรายได้ เสริม	ร้อยละของรายได้ที่ เพิ่มขึ้นของผู้สูงอายุ	1. ผู้สูงอายุได้รับ การพัฒนาคุณภาพ ชีวิต 2. ผู้สูงอายุมีรายได้ เพิ่มขึ้น	1.สนง.พัฒนา ชุมชน 2.สนง. อุตสาหกรรม จังหวัด 3.เทศบาลตำบลทุ่ง กวาว 4.วิทยาลัยชุมชน แพร่ 5. กศน.อำเภอ เมืองแพร่ 6.สนง.พัฒนาฝีมือ แรงงานจังหวัดแพร่ 7.สนง.แรงงาน จังหวัดแพร่
4. โครงการถนน วัฒนธรรม หมู่บ้าน ก๊อบลอน	1. เพื่อ ประชาสัมพันธ์การ ท่องเที่ยวเชิง วัฒนธรรมในตำบล ทุ่งกวาว 2. เพื่ออนุรักษ์ วัฒนธรรมท้องถิ่น	จัดกิจกรรมถนน วัฒนธรรม หมู่บ้าน ก๊อบลอน ณ บ้าน นาแหลม หมู่ที่3	จำนวนผู้มาเข้าร่วม กิจกรรม	เกิดถนนวัฒนธรรม หมู่บ้านก๊อบลอน	1. ททท.สำนักงาน แพร่ 2. ท่องเที่ยวและ การกีฬา 3.เทศบาลตำบลทุ่ง กวาว 4.สนง.พัฒนา

					ชุมชน
5. โครงการไหว้สา ปาแอ่วัด สัมผัส วัฒนธรรมตำบลทุ่ง กาว	1. เพื่อส่งเสริมการ ท่องเที่ยววัดต่างๆ ในตำบลทุ่งกาว	จัดกิจกรรมไหว้ พระวัดต่างๆใน ตำบลทุ่งกาว	จำนวนผู้มาเข้าร่วม กิจกรรม	วัดต่างๆในตำบลทุ่ง กาวเป็นที่รู้จักของ นักท่องเที่ยว ประชาชนใน จังหวัดแพร่มากขึ้น	1. ททท.สำนักงาน แพร่ 2. ท่องเที่ยวและ การศึกษา 3.เทศบาลตำบลทุ่ง กาว 4. สนง.พัฒนา ชุมชน 5. สนง.วัฒนธรรม จังหวัดแพร่
6. โครงการจัดทำ หลักสูตรและ ถ่ายทอดภูมิปัญญา ท้องถิ่น	1. เพื่อจัดทำ หลักสูตรภูมิปัญญา ท้องถิ่นของ ตำบล ทุ่งกาว 2. เพื่อถ่ายทอดภูมิ ปัญญาท้องถิ่นของ ตำบลทุ่งกาว	1. หลักสูตรภูมิ ปัญญาท้องถิ่น -การทำก๊อบลอน -การปั้นอิฐมอญ -การแกะสลัก -การจัดสวน -การทำน้ำพริก	1. จำนวนหลักสูตร 2. ร้อยละของผู้ที่ ได้รับการถ่ายทอด ด้านภูมิปัญญา ท้องถิ่น	1. ภูมิปัญญา ท้องถิ่นในตำบลทุ่ง กาวได้ถูกนำมา จัดทำเป็นหลักสูตร ตามหลักวิชาการ 2. เกิดการถ่ายทอด ภูมิปัญญาท้องถิ่น ตำบลทุ่งกาว	1. เทศบาลตำบล ทุ่งกาว 2. ศูนย์ กศน. อำเภอเมืองแพร่ 3. วิทยาลัยชุมชน แพร่ 4. สนง.วัฒนธรรม จังหวัดแพร่
7. โครงการอนุรักษ์ และฟื้นฟูภูมิปัญญา ท้องถิ่น ตำบลทุ่ง กาว	1. เพื่ออนุรักษ์และ ฟื้นฟูภูมิปัญญา ท้องถิ่น ตำบลทุ่ง กาว	จัดกิจกรรมอนุรักษ์ ฟื้นฟูภูมิปัญญา ท้องถิ่น	จำนวนผู้เข้าร่วม กิจกรรม	ภูมิปัญญาท้องถิ่น ในตำบลทุ่งกาว ได้รับการอนุรักษ์ และฟื้นฟูให้เกิด ความยั่งยืน	1. เทศบาลตำบล ทุ่งกาว 2. ศูนย์ กศน. อำเภอเมืองแพร่ 3. วิทยาลัยชุมชน แพร่ 4. สนง.วัฒนธรรม จังหวัดแพร่ 5. สนง.เกษตร อำเภอเมืองแพร่
8. โครงการอนุรักษ์ ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม ตำบลทุ่งกาว	เพื่ออนุรักษ์ ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม พื้นที่ตำบลทุ่งกาว	จัดกิจกรรมส่งเสริม การอนุรักษ์ ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม ในตำบลทุ่งกาว เป็นพื้นที่สีเขียว	จำนวนผู้เข้าร่วม กิจกรรม	ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม พื้นที่ตำบลทุ่งกาว ได้รับการอนุรักษ์	1. เทศบาลตำบล ทุ่งกาว 2. สนง.เกษตร อำเภอเมืองแพร่
9. ตั้ง คณะกรรมการ ส่งเสริมและ สนับสนุนการปลูก ต้นลานและไผ่บง	1. เพื่อสนับสนุน การปลูกต้นลาน และไผ่บง ในตำบล ทุ่งกาว เพื่อลด ต้นทุนการผลิต 2. เพื่อใช้พื้นที่ว่าง เปล่าให้เกิด ประโยชน์ในชุมชน	ปลูกต้นลานและไผ่ บงในพื้นที่ว่างเปล่า ตำบลทุ่งกาว	1. จำนวนต้นไผ่บง และต้นลานที่ เพิ่มขึ้นในชุมชน 2. จำนวนพื้นที่ เพาะปลูก	1. ลดต้นทุนการ ผลิตและลดการ นำเข้าวัตถุดิบ 2. ส่งเสริมการใช้ พื้นที่ว่างเปล่าใน ชุมชนให้เกิด ประโยชน์ 3. เพิ่มพื้นที่สีเขียว ให้แก่ชุมชน	1. เทศบาลตำบล ทุ่งกาว 2. สนง.เกษตร อำเภอเมืองแพร่

ตารางที่ 4.2 แผนพัฒนาและขับเคลื่อนเศรษฐกิจชุมชน ตำบลทุ่งกาว อำเภอเมือง จังหวัดแพร่

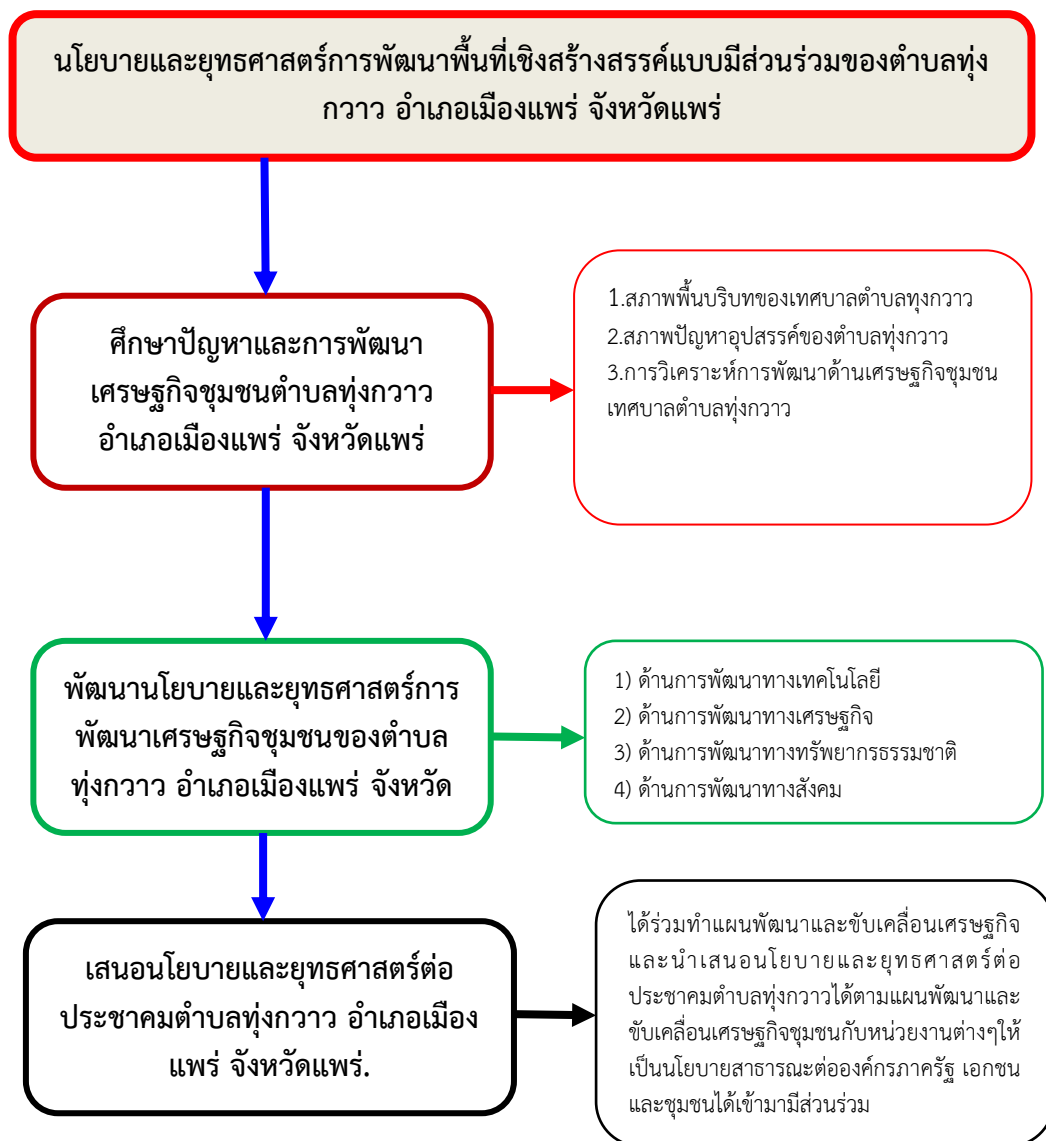
จากผลการนำเสนอเสนอแนะนโยบายและยุทธศาสตร์ต่อประชาคมตำบลทุ่งกวาว อำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่ สรุปได้ดังนี้ โครงการดำเนินงานพัฒนาจะต้องสอดคล้องกับความต้องการอันแท้จริงของ ประชาชนทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม มีวัตถุประสงค์เพื่อ แก้ปัญหาของชุมชน หรือปรับปรุงความสุข ความเจริญได้ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม การพัฒนาจะต้องเริ่มดำเนินการ เพื่อเปลี่ยนแปลงทัศนคติของประชาชนไป พร้อม ๆ กับการดำเนินงาน โดยต้องให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมที่จัดขึ้นอย่างเต็มที่เพื่อเป็นการ สร้างพลังชุมชนและจัดรูปสถาบัน หรือหน่วยงานปกครองหน่วยงานบริการของประชาชนขึ้น รัฐบาลจะต้องจัดบริการไว้ให้พร้อม เพื่อคอยเสริมงานของประชาชน และเป็น หลักประกันความสำเร็จของงาน มีการวางแผนเพื่อการพัฒนาอย่างมีระบบและมีประสิทธิภาพ ตั้งแต่ระดับชาติ จนถึงระดับท้องถิ่น รวมทั้งการจัดบริการงานในทุกระดับ จะต้องมีความคล่องตัว และมี ประสิทธิภาพอย่างแท้จริง ในการดำเนินงานพัฒนานั้น ควรสนับสนุนให้องค์การเอกชน องค์กร อาสาสมัครต่าง ๆ ทั้งในระดับท้องถิ่น ระดับชาติ และนานาชาติได้เข้ามามีส่วนร่วมด้วย ทั้งนี้เพื่อเป็นการสร้างความเจริญให้ได้รับระดับเดียวกัน ทุกส่วนของประเทศ

4.4 องค์ความรู้ที่ได้รับจากการวิจัย

การศึกษาวิจัย เรื่อง “นโยบายและยุทธศาสตร์การพัฒนาพื้นที่เชิงสร้างสรรค์แบบมีส่วนร่วมของตำบลทุ่งกวาว อำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่” ในครั้งนี้ซึ่งผู้วิจัยสามารถนำมาสรุปดังต่อไปนี้

ศึกษาปัญหาและการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนตำบลทุ่งกวาว อำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่ ประกอบด้วย 1) การสนับสนุนงบประมาณในการเพิ่มศักยภาพของชุมชนด้านการท่องเที่ยว การพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชนและการสืบสานภูมิปัญญาที่ต่อเนื่อง ทำให้การพัฒนาเกิดขึ้นเป็นเพียงช่วงระยะเวลาหนึ่ง ยังไม่เพียงพอ 2) ผลิตภัณฑ์ชุมชนยังต้องได้รับการพัฒนารูปแบบให้มีหลากหลายมากขึ้น 3) ขาดบุคคลที่เข้ามารับการถ่ายทอดภูมิปัญญาจากปราชญ์ชุมชน ทำให้เกิดความเสี่ยงในด้านภูมิปัญญาท้องถิ่นอาจไม่ได้รับการสานต่อจากคนรุ่นใหม่ 4) วัสดุการผลิตก๊อบลอนไม่มีความคงทนเนื่องจากทำจากตอกไม้ไผ่และใบลาน ไม่สามารถเก็บรักษาได้นาน เช่น ใบลานขึ้นรา ไม้ไผ่ถูกมอดกิน 5) วัตถุดิบหลักในการผลิตไม่สามารถหาได้ในพื้นที่ ทำให้ต้องมีต้นทุนในการผลิตที่สูงขึ้นเพื่อนำเข้าวัตถุดิบจากพื้นที่ใกล้เคียงหรือวัสดุจากอำเภออื่นๆ 6) คุณภาพผลิตภัณฑ์ (ก๊อบลอนและอิฐมอญ) ไม่เป็นไปตามมาตรฐาน ดังนั้น การพัฒนานโยบายและยุทธศาสตร์การพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนของตำบลทุ่งกวาว อำเภอเมืองแพร่ จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องอาศัยการมีส่วนร่วมของประชาชนในพื้นที่ทั้ง 1) การพัฒนาทางเทคโนโลยี (technological development) 2) การพัฒนาทางเศรษฐกิจ (economic development) 3) การพัฒนาทางทรัพยากรธรรมชาติ (natural resource development) และ 4) การพัฒนาทางสังคม (social development) นอกจากนี้ยังต้องมี การเสนอแนะนโยบายและยุทธศาสตร์ต่อประชาคมตำบลทุ่งกวาว อำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่ ได้ร่วมทำแผนพัฒนาและขับเคลื่อนเศรษฐกิจ และนำเสนอแนะนโยบายและยุทธศาสตร์ต่อประชาคมตำบลทุ่งกวาวได้ตามแผนพัฒนาและขับเคลื่อนเศรษฐกิจชุมชนกับหน่วยงานต่างๆให้เป็นนโยบายสาธารณะต่อองค์กรภาครัฐ เอกชน และชุมชนได้เข้ามามีส่วนร่วม

จากองค์ความรู้เกี่ยวกับนโยบายและยุทธศาสตร์การพัฒนาพื้นที่เชิงสร้างสรรค์แบบมีส่วนร่วม
ร่วมของตำบลทุ่งกวาว อำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่ ในครั้งนี้ผู้วิจัย สามารถนำมาสรุปเป็นแผนภาพดัง
ต่อไปนี้

แผนภูมิที่ 4.3 นโยบายและยุทธศาสตร์การพัฒนาพื้นที่เชิงสร้างสรรค์แบบมีส่วนร่วมของตำบลทุ่งกวาว อำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่

แผนภาพที่ 4.6 จัดเวทีการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion)
นำเสนอนโยบายและยุทธศาสตร์ต่อประชาคมตำบลทุ่งกวาว อำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัย “เรื่องนโยบายและยุทธศาสตร์การพัฒนาพื้นที่เชิงสร้างสรรค์แบบมีส่วนร่วมของตำบลทุ่งกวาว อำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่” ซึ่งเป็นงานวิจัยแบบเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) มีวัตถุประสงค์คือ 1) เพื่อศึกษาปัญหาและการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน ตำบลทุ่งกวาว อำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่. 2) เพื่อพัฒนานโยบายและยุทธศาสตร์การพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนตำบลทุ่งกวาว อำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่. 3) เพื่อเสนอนโยบายและยุทธศาสตร์ต่อประชาคมตำบลทุ่งกวาว อำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาวิจัยแบบเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยเป็นการศึกษาทั้งเอกสาร (Documentary Research) โดยการเก็บรวบรวมข้อมูล และการศึกษาวิจัยคุณภาพ (Qualitative Research) โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก (In Depth Interview) และการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) มีวิธีการดังนี้

1. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาวิจัย ประกอบด้วย

1.1 การศึกษาเอกสาร เพื่อศึกษาปัญหาและการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนตำบลทุ่งกวาว อำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่ โดยเน้นเฉพาะยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านเศรษฐกิจ ของนโยบายและยุทธศาสตร์การพัฒนาพื้นที่เชิงสร้างสรรค์แบบมีส่วนร่วมของตำบลทุ่งกวาว อำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่ เพื่อให้การขับเคลื่อนการพัฒนามีข้อมูลที่สะท้อนให้เห็นถึงจุดเด่น ข้อดี และโอกาส (SWOT Analysis) ในการพัฒนาเทศบาลตำบลทุ่งกวาว ของยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านเศรษฐกิจ

1.2 การศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยการสัมภาษณ์ (Interview) โดยคณะผู้วิจัยใช้การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) สำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พัฒนาชุมชน ผู้นำชุมชน และผู้ประกอบการผลิตภัณฑ์ชุมชน เพื่อกำหนดรูปแบบการพัฒนานโยบายและยุทธศาสตร์เศรษฐกิจแบบมีส่วนร่วมพื้นที่เชิงสร้างสรรค์ไปสู่การยกระดับรายได้สู่เศรษฐกิจชุมชนในประเด็น 4 ด้าน ได้แก่ 1) การพัฒนาทางเทคโนโลยี (technological development) 2) การพัฒนาทางเศรษฐกิจ (economic development) 3) การพัฒนาทางทรัพยากรธรรมชาติ (natural resource development) และ 4) การพัฒนาทางสังคม (social development)

1.3 จัดเวทีนำเสนอโยบายและยุทธศาสตร์ต่อประชาคมตำบลทุ่งกวาว อำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่ เพื่อเสนอเป็นนโยบายสาธารณะต่อองค์กรภาครัฐ เอกชน และชุมชนในการพัฒนาเทศบาลตำบลทุ่งกวาว ต่อไป

2. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลดังนี้

1) ทำการศึกษาสังเคราะห์เอกสาร ข้อมูลจากหนังสือ บทความ งานวิจัย และเอกสารสิ่งตีพิมพ์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับนโยบายและยุทธศาสตร์ต่อประชาคมตำบลทุ่งกวาว อำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่

2) การสัมภาษณ์ (Interview Guideline) คณะผู้วิจัยใช้การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interviews) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พัฒนาชุมชน ผู้นำชุมชน และผู้ประกอบการผลิตภัณฑ์ชุมชน จำนวน 15 คน เพื่อกำหนดรูปแบบ การพัฒนานโยบายและยุทธศาสตร์เศรษฐกิจแบบมีส่วนร่วมพื้นที่เชิงสร้างสรรค์ไปสู่การยกระดับรายได้สู่เศรษฐกิจชุมชนในประเด็น 4 ด้าน ได้แก่ 1) การพัฒนาทางเทคโนโลยี (technological development) 2) การพัฒนาทางเศรษฐกิจ (economic development) 3) การพัฒนาทางทรัพยากรธรรมชาติ(natural resource development) และ 4) การพัฒนาทางสังคม (social development)

3) จัดเวทีการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) นำเสนอนโยบายและยุทธศาสตร์ต่อประชาคมตำบลทุ่งกวาว อำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่ เพื่อเสนอเป็นนโยบายสาธารณะต่อองค์กรภาครัฐ เอกชน และชุมชนในการพัฒนาเทศบาลตำบลทุ่งกวาว ต่อไป

4) ขึ้นสร้างเครื่องมือที่ใช้ ในการวิจัยผู้วิจัยได้สร้างขึ้นเองโดยใช้วัตถุประสงค์ของงานวิจัยเป็นหลัก มี แบบการสัมภาษณ์ และบันทึกการสนทนากลุ่ม มีการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือตามหลักการ

5) ขึ้นเก็บรวบรวมข้อมูลวิจัย โดยใช้เครื่องมือที่สร้างขึ้นและผ่านการตรวจสอบจากผู้ทรงคุณวุฒิแล้วรวบรวมข้อมูลในภาคสนาม จากนั้นตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล

6) ขึ้นวิเคราะห์ข้อมูล โดยวิธีพรรณนาวิเคราะห์ตามวัตถุประสงค์ของวิจัย ในบทนี้มีหัวข้อหลัก ๓ หัวข้อ ได้แก่ 1) เพื่อศึกษาปัญหาและการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน ตำบลทุ่งกวาว อำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่. 2) เพื่อพัฒนานโยบายและยุทธศาสตร์การพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนตำบลทุ่งกวาว อำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่. 3) เพื่อเสนอนโยบายและยุทธศาสตร์ต่อประชาคมตำบลทุ่งกวาว อำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่ ดังมีรายละเอียดดังนี้

5.1สรุปผลการศึกษา

5.1.1 ผลการวิเคราะห์ ศึกษาปัญหาและการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนตำบลทุ่งกวาว อำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่

การวิเคราะห์ SWOT สามารถนำมากำหนดทิศทางของประเด็นการพัฒนา ตำบลทุ่งกวาว โดยมี จุดแข็งเกี่ยวกับประเด็นการพัฒนาด้านเศรษฐกิจ สำคัญ คือ การเป็นสังคมเอื้ออาทร การรักษาวัฒนธรรมประเพณีที่สืบทอดต่อกันมาอย่างซ้า เพื่อให้สังคมมีความเข้มแข็งอย่างยั่งยืน ในประเด็นการพัฒนาเศรษฐกิจเชิงสร้างสรรค์ จากข้อมูลการพัฒนา จังหวัด ประชาชนมีรายได้ต่ำกว่าเส้นความยากจนของประเทศ เนื่องจากรายได้ส่วนใหญ่ของประชาชน ในจังหวัดมาจากภาคการเกษตร มีการทำการเกษตรแบบเดิม ๆ การปลูกพืชเชิงเดี่ยว จึงควรเน้นการพัฒนา เพื่อส่งเสริมอาชีพของเกษตรกรให้มีรายได้เพิ่มขึ้น โดยการนำนวัตกรรมมาสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้า และผลผลิตทางการเกษตรของจังหวัด รวมถึงการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านแหล่งน้ำและเส้นทางการคมนาคม เพื่อเพิ่มศักยภาพ

ให้แก่ภาคการเกษตร นอกจากนี้ ในประเด็นการพัฒนาด้านการท่องเที่ยวและวัฒนธรรม จากจุดแข็งด้านวิถีชีวิตและวัฒนธรรมของจังหวัดที่มีความเป็นอัตลักษณ์ จึงควรส่งเสริมด้านการท่องเที่ยว และวัฒนธรรมเชิงคุณค่า เพื่อเพิ่มความเข้มแข็งทางด้านเศรษฐกิจนอกเหนือจากภาคการเกษตร ตลอดจนการเพิ่มรายได้ของครัวเรือนโดยการขับเคลื่อนเศรษฐกิจฐานราก และประเด็นการพัฒนาการอนุรักษ์และฟื้นฟู ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ตลอดจนการรักษาสมดุลระหว่างการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจควบคู่กับการอนุรักษ์ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของตำบลทุ่งกวาวให้ยั่งยืน

5.1.2 พัฒนานโยบายและยุทธศาสตร์การพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนของตำบลทุ่งกวาว อำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่ มี 4 ด้านประกอบไปด้วย 1) การพัฒนาทางเทคโนโลยี 2) การพัฒนาทางเศรษฐกิจ 3) การพัฒนาทางทรัพยากรธรรมชาติและ 4) การพัฒนาทางสังคม มีรายละเอียดดังนี้

1) การพัฒนาทางเทคโนโลยี

จากผลการศึกษา พบว่า ความก้าวหน้าและนวัตกรรมของเทคโนโลยีดิจิทัล ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงรูปแบบกระบวนการ โครงสร้างทางด้านกิจกรรมทางเศรษฐกิจและสังคมอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ด้วยตระหนักถึงอิทธิพลของเทคโนโลยีดิจิทัลที่มีผลต่อการพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมทุกภาคส่วน และโอกาสและความท้าทายของประเทศไทย ที่จะต้องปรับทิศทางการดำเนินงานให้เหมาะสมและเอื้อต่อการใช้ประโยชน์สูงสุดจากเทคโนโลยีดิจิทัลที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วอยู่ตลอดเวลา ซึ่งจะทำให้ทุกภาคเศรษฐกิจก้าวหน้าไปได้ทันโลกและสามารถแข่งขันในโลกสมัยใหม่ได้พัฒนาเศรษฐกิจสร้างสรรค์ปรับปรุงบทบาทและภารกิจของหน่วยงานที่รับผิดชอบโดยตรงให้ดูแลและผลักดันงานสำคัญของประเทศชาติในเรื่องนี้และจะจัดให้มีคณะกรรมการระดับชาติเพื่อขับเคลื่อนเรื่องนี้อย่างจริงจังจากสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงรวดเร็ว เทคโนโลยีที่เข้ามาใหม่มีทั้งดีและไม่ดี จึงต้องแยกแยะบนพื้นฐานของภูมิปัญญาชาวบ้าน และเลือกใช้เฉพาะที่สอดคล้องกับความต้องการของสภาพแวดล้อมภูมิประเทศ สังคมไทย ภาครัฐควรให้การอบรมพัฒนาด้านเทคโนโลยี ชาวบ้านและผู้ประกอบการในชุมชน

2) การพัฒนาทางเศรษฐกิจ

จากผลการศึกษา พบว่า การพัฒนาทางเศรษฐกิจ มีหลายปัจจัยที่ใช้ชีวิตสถานะทางเศรษฐกิจ ซึ่งเป็นตัววัดที่ไม่ได้สะท้อนถึงความอยู่ดีกินดี และคุณภาพชีวิตที่แท้จริงของคนในสังคมชนบท โดยไม่คำนึงถึงคุณภาพของสินค้าหรือการทำลายทรัพยากรธรรมชาติ ของประชาชนในยุคที่ความเหลื่อมล้ำสูงได้ ตลอดหลายสิบปีที่ผ่านมา การพัฒนาที่มุ่งให้กับด้านเศรษฐกิจแบบทุนนิยมเพียงมิติเดียว การละเลยการพัฒนาทางเศรษฐกิจชุมชน และทวีความรุนแรงด้านความเหลื่อมล้ำ ซึ่งผู้ที่จะได้รับความสะดวก รวดเร็ว มักจะเป็นชุมชนเล็ก ๆ คนรากหญ้า หรือคนจนที่มีช่องทางหารายได้จำกัดและมีจำนวนมาก การพัฒนาทางเศรษฐกิจแบบสุดโต่ง ยังเป็นเหตุให้หลายชุมชนชนบทล่มสลายและเกิดปัญหาสังคมตามมาอีกด้วย พบว่าแต่เดิมการพัฒนาที่มุ่งเน้นที่การเพิ่มรายได้ และไม่มีที่มุ่งที่การลดรายจ่ายในเวลาเช่นนี้จะต้องปรับทิศทางใหม่ คือ จะต้องมุ่งลดรายจ่ายก่อนเป็นสำคัญ และยึดหลักพออยู่พอกิน พอใช้ และสามารถอยู่ได้ด้วยตนเองในระดับเบื้องต้นชุมชนมีการขับเคลื่อนการบริหารจัดการตนเองอย่างเหมาะสม เช่น การมีทรัพยากรเชิงวัฒนธรรมและวิถีชุมชนที่ชุมชนมีความต้องการสร้างคุณค่า มูลค่า ควบคู่กับการอนุรักษ์สืบสานวัฒนธรรมอย่างแท้จริง ชุมชนร่วมตัดสินใจลง

มติที่จะดำเนินการตามแนวทางที่ชุมชนเห็นสมควร โดยการมีต้นแบบในการศึกษาที่ขับเคลื่อนการพัฒนาอย่างเป็นรูปธรรมโดยการขับเคลื่อนเศรษฐกิจฐานราก และประเด็นการพัฒนาการอนุรักษ์และฟื้นฟู ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ตลอดจนการรักษาสมดุลระหว่างการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจควบคู่กับการอนุรักษ์ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

3) การพัฒนาทางทรัพยากรธรรมชาติ

จากการศึกษา พบว่า สิ่งแวดล้อมมีทั้งสิ่งที่มีชีวิตและไม่มีชีวิตเกิดจากการกระทำของมนุษย์หรือมีอยู่ตามธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมดังกล่าวจะมีการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ โดยเฉพาะมนุษย์เป็นตัวการสำคัญที่ทำให้สิ่งแวดล้อมเปลี่ยนแปลงทั้งในทางเสริมสร้างและทำลายจะเห็นว่า ความหมายของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีความสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิด ต่างกันที่สิ่งแวดล้อมนั้นรวมทุกสิ่งทุกอย่างที่ปรากฏอยู่รอบตัวเรา ส่วนทรัพยากรธรรมชาติเน้นสิ่งที่อำนวยประโยชน์แก่มนุษย์มากกว่าสิ่งอื่น

ดังนั้นการขาดวางแผนนโยบายสร้างความเข้มแข็งของคนในชุมชนโดยผ่านกระบวนการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมการพัฒนาทางทรัพยากรธรรมชาติ ขาดการสร้างความรู้ความเข้าใจด้านการใช้ทรัพยากรธรรมชาติที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์ทางเศรษฐกิจ และชุมชนเข้าใจสิ่งแวดล้อมในท้องถิ่นของตนเอง ความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งแวดล้อม กับสิ่งมีชีวิต ความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งมีชีวิตต่างๆ ในระบบนิเวศ มีกระบวนการสืบเสาะหาความรู้ และจิตวิทยาศาสตร์ สื่อสารสิ่งที่เรียนรู้และนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ให้เกิดประโยชน์สูงสุด

4. การพัฒนาทางสังคม

จากการศึกษา พบว่า การพัฒนาสังคม ส่วนนี้เป็นการนำความรู้สังคมวิทยาไปใช้ประโยชน์ การพัฒนาสังคม คือ การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างสังคมให้เป็นไปในทิศทางที่ต้องการ หรือตามแผนที่วางไว้ล่วงหน้า ส่วนประกอบของโครงสร้างที่สำคัญมีสองส่วน คือ ส่วนที่เป็นองค์การสังคมและส่วนที่เป็นสถาบันสังคม การพัฒนาสังคมจึงพัฒนาทั้งองค์การและสถาบันสังคม ทำให้ทั้งคนในองค์การสังคมและกฎระเบียบหรือวัฒนธรรมมีความเจริญก้าวหน้าเป้าหมายการพัฒนาสังคมเศรษฐกิจ ชุมชน ให้เข้มแข็ง ซึ่งหากการพัฒนาสามารถบรรลุเป้าหมายดังกล่าวนี้ได้ การพัฒนาย่อมจะมีผลยั่งยืนมั่นคงการดำเนินการพัฒนา โดยทั่วไปจะเริ่มด้วยการให้ชุมชนสร้างวิสัยทัศน์ของชุมชนขึ้น เพื่อพัฒนาทั้งตัวชาวบ้าน ครอบครัว และชุมชนที่เขาอยู่ การดำเนินการพัฒนาโดยให้ชาวบ้านมีส่วนร่วมจะทำให้ชาวบ้านได้รู้และเข้าใจการทำงาน และมีความรู้สึกเป็นเจ้าของผลการพัฒนา แล้วเขาจะห่วงแหนเพราะถือเป็นงานของเขาในเชิงวิชาการ การพัฒนาสังคมนับเป็นการกระบวนการทางสังคม (social process) ที่สำคัญ เพราะการมีกระบวนการนี้ทำให้สังคมไม่อยู่นิ่ง สามารถเปลี่ยนแปลงตนเองจากความไม่เจริญพัฒนา ให้เจริญก้าวหน้า ครอบครัวมีความมั่นคง ชุมชนมีความเข้มแข็ง และประชาชนที่ได้รับการพัฒนามีความสุข

5.1.3 เสนอนโยบายและยุทธศาสตร์ต่อประชาคมตำบลทุ่งกวาว อำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่.

ผลจากการคณะวิจัยลงพื้นที่ภาคสนามจัดเวทีการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) นำเสนอนโยบายและยุทธศาสตร์ต่อประชาคมตำบลทุ่งกวาว อำเภอเมืองแพร่ จังหวัด

แพร่ เพื่อเสนอเป็นนโยบายสาธารณะต่อองค์กรภาครัฐ เอกชน และชุมชนในการพัฒนาเทศบาลตำบลทุ่งกวาว ได้ร่วมเสนอจัดทำแผนยุทธศาสตร์ต่อประชาคมต่อองค์กรภาครัฐ เอกชน และชุมชนเกี่ยวกับนโยบายและยุทธศาสตร์การพัฒนาพื้นที่เชิงสร้างสรรค์แบบมีส่วนร่วมของตำบลทุ่งกวาว อำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่ โดยจัดเวทีทำการเสนอนโยบายและยุทธศาสตร์และวิเคราะห์ผลพบว่าสรุปประเด็นที่สำคัญดังนี้

1) นำเสนอนโยบายและยุทธศาสตร์การพัฒนาพื้นที่เชิงสร้างสรรค์แบบมีส่วนร่วมของตำบลทุ่งกวาว อำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่ ได้แก่การกำหนดให้นโยบายและยุทธศาสตร์การพัฒนาพื้นที่เชิงสร้างสรรค์แบบมีส่วนร่วมอย่างชัดเจนด้วยการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ในการในระดับท้องถิ่นระดับจังหวัด และนำไปสู่การจัดทำแผนปฏิบัติการให้เกิดเป็นรูปธรรมร่วมกับ หน่วยงานของรัฐที่ทำงานด้านพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนเพื่อหาแนวทางและการดำเนินการส่งเสริมการสร้างเสริมความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจให้กับชุมชนโดยการพัฒนากลุ่มอาชีพได้ใช้ศักยภาพจากทุนชุมชน ความร่วมมือจากผู้นำและแกนนำกลุ่มอาชีพ ทำให้สามารถใช้พลังความพร้อมจากชุมชนได้อย่างเต็มที่โดยมีการจัดตั้งกลุ่มอาชีพในตำบลทุ่งกวาว โดยการมีส่วนร่วมของภาคการวิจัยและพัฒนา ผลการศึกษาและวิเคราะห์ร่วมกัน

2) การดำเนินโครงการพัฒนาร่วมกับหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องมาอย่างต่อเนื่อง เกิดความเชื่อถือ และเปิดรับต่อการใช้กิจกรรมการเรียนรู้ร่วมกัน ให้ความร่วมมือในการพัฒนากลุ่มอาชีพร่วมจัดกระบวนการเรียนรู้ โดยการพัฒนากลุ่มอาชีพที่ได้ใช้ศักยภาพจากทุนชุมชน ความร่วมมือจากผู้นำและแกนนำกลุ่มอาชีพ ทำให้สามารถใช้พลังความพร้อมจากบริบทชุมชนได้อย่างเต็มที่

3) การบูรณาการระหว่างภาคีพัฒนาจากภายในและภายนอกชุมชน มีมิติของการบูรณาการ 2 ส่วนไปด้วยกัน คือ การกำหนดเจ้าภาพองค์กรจากภายนอกที่จะเป็นผู้จัดการการประสานหน่วยงานเป้าหมายและการบูรณาการกิจกรรม โดยควรมีองค์กรหลัก คือ หน่วยงานท้องถิ่นที่หนุนเสริมด้านวิชาการการประสานเครือข่าย และขับเคลื่อนกิจกรรมการสร้างเสริมความเข้มแข็งตามภารกิจเพื่อการพัฒนาท้องถิ่นแบบบูรณาการในตัวเอง และมีองค์กรปกครองท้องถิ่นที่รับผิดชอบพื้นที่ที่หนุนเสริมด้านการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ในกระบวนการพัฒนา โดยจะมีภาคีพัฒนาอื่น ๆ ที่มีภารกิจที่เกี่ยวข้องและมีความพร้อมต่อการเข้าร่วมในการสร้างความเชื่อมั่นต่อความสำเร็จ และการหนุนเสริมการเรียนรู้ทักษะประสบการณ์และการบริหารจัดการจากภาคีพัฒนาเป็นปัจจัยเสริม จะนำไปสู่ความสำเร็จเบื้องต้นของการสร้างเสริมความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจให้กับชุมชน

5.2 อภิปรายผล

5.2.1 ผลการวิเคราะห์ ศึกษาปัญหาและการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนตำบลทุ่งกวาว อำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

ผลการวิเคราะห์ ศึกษาปัญหาและการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนตำบลทุ่งกวาว อำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่ จากการวิเคราะห์ SWOT สามารถนำมากำหนดทิศทางของประเด็นการพัฒนาตำบลทุ่งกวาว โดยพบว่า ปัญหาเกี่ยวกับการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน ประกอบด้วย ด้านงบประมาณ ด้านสถานะทางเศรษฐกิจ ด้านการเข้ามาของเทคโนโลยี ด้านขาดความร่วมมือของคนในชุมชน ด้านความหลากหลายทางวัฒนธรรมภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์ ดังนั้นคนในชุมชนต้องเข้ามามีส่วนร่วมใน

การดำเนินการทางเศรษฐกิจ การเสริมสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจในชุมชน โดยเน้นการพึ่งพิงอิงอาศัยกัน มากกว่าการแข่งขันกัน ส่งเสริมให้มีระบบการร่วมมือกันการเสริมสร้างกิจกรรมทางเศรษฐกิจต่างๆ ในชุมชน เป็นการสร้างความสัมพันธ์ในเชิงเศรษฐกิจ ให้เกิดการร่วมมือกันอย่างเหนียวแน่นในชุมชน การเสริมสร้างโอกาสในการแข่งขันกันทางตลาด นอกจากชุมชนจะร่วมมือกัน ในการสร้างผลิตภัณฑ์ตามความชำนาญในแต่ละกลุ่มแล้ว การเสริมสร้างโอกาสในการแข่งขันกันทางตลาดก็เป็นเรื่องสำคัญ ชุมชนควรให้ความสำคัญกับการเรียนรู้เรื่องการตลาด เพื่อเสริมสร้างให้ผลิตภัณฑ์สามารถขายได้เป็นอย่างดี มีสอดคล้องกับงานวิจัยของ พระครูใบฎีกาอภิชาติ พรสุทธิชัยพงศ์ ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การเสริมสร้างความเข้มแข็งของเศรษฐกิจฐานรากและยกระดับเศรษฐกิจ สังคม และสร้างความมั่นคงทางรายได้” ผลวิจัยพบว่า ในการเสริมสร้างความเข้มแข็งของเศรษฐกิจฐานรากและยกระดับเศรษฐกิจ สังคม และสร้างความมั่นคงทางรายได้ เริ่มจากการร่วมวางแผนการวิเคราะห์สถานการณ์ปัจจัยแวดล้อมร่วมกับอาชีพการเกษตรของกลุ่มเกษตรกรผู้ผลิตสินค้าเกษตรปลอดภัย ยกระดับมาตรฐานสินค้าเกษตรอินทรีย์ให้ได้ระดับมาตรฐาน พาณิชย์จังหวัดกาญจนบุรีเป็นเครือข่ายที่เข้าไปส่งเสริมให้กลุ่มเกษตรกรผู้ผลิตสินค้าเกษตรปลอดภัย เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน โดยการยกระดับการผลิตและสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับผลิตภัณฑ์และสินค้าเกษตร โดยรูปแบบการขับเคลื่อนระดับกลุ่ม สู่การขับเคลื่อนด้านกระบวนการผลิตและแปรรูป ซึ่งได้รับการสนับสนุนจากจากหน่วยงานภาครัฐต่าง ๆ การขับเคลื่อนด้านการตลาดอย่างต่อเนื่องส่งผลให้กลุ่มเกษตรกรผู้ผลิตสินค้าเกษตรปลอดภัยผลิต แปรรูปและจำหน่ายผลผลิตได้อย่างต่อเนื่อง เป็นการส่งเสริมสินค้าเกษตรปลอดภัยที่ครบวงจรจากต้นน้ำถึงปลายน้ำ¹

5.2.2 พัฒนานโยบายและยุทธศาสตร์การพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนของตำบลทุ่งกวาว อำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่

1) การพัฒนาทางเทคโนโลยี ผลการวิจัยพบว่า ความก้าวหน้าและนวัตกรรมของเทคโนโลยีดิจิทัล ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงรูปแบบกระบวนการ โครงสร้างทางด้านกิจกรรมทางเศรษฐกิจและสังคมอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ด้วยตระหนักถึงอิทธิพลของเทคโนโลยีดิจิทัลที่มีผลต่อการพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมทุกภาคส่วน และโอกาสและความท้าทายของชุมชน ที่จะต้องปรับทิศทางการดำเนินงานให้เหมาะสมและเอื้อต่อการใช้ประโยชน์สูงสุดจากเทคโนโลยีดิจิทัลที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วอยู่ตลอดเวลา ซึ่งจะทำให้ทุกภาคเศรษฐกิจก้าวหน้าไปได้ทันโลกและสามารถแข่งขันในโลกสมัยใหม่ได้พัฒนาเศรษฐกิจสร้างสรรค์ปรับปรุงบทบาทและภารกิจของหน่วยงานที่รับผิดชอบโดยตรงให้ดูแลและผลักดันงานสำคัญของประเทศชาติในเรื่องนี้และจะจัดให้มีคณะกรรมการระดับชาติเพื่อขับเคลื่อนเรื่องนี้อย่างจริงจังจากสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงรวดเร็ว เทคโนโลยีที่เข้ามาใหม่มีทั้งดีและไม่ดี จึงต้องแยกแยะบนพื้นฐานของภูมิปัญญาชาวบ้าน และเลือกใช้เฉพาะที่สอดคล้องกับความต้องการของสภาพแวดล้อม ภูมิประเทศ สังคมไทย ภาครัฐควรให้การอบรมพัฒนาด้านเทคโนโลยี ชาวบ้านและผู้ประกอบการในชุมชน ดี สอดคล้องกับบทความของ

¹ พระครูใบฎีกาอภิชาติ พรสุทธิชัยพงศ์ และคณะ, การเสริมสร้างความเข้มแข็งของเศรษฐกิจฐานรากและยกระดับเศรษฐกิจ สังคม และสร้างความมั่นคงทางรายได้, วารสารศิลปการจัดการ ปีที่ 6 ฉบับที่ 2 เมษายน - มิถุนายน 2565, หน้า 932-948.

นางสาวสุชาดา พุทธรักษา เรื่อง”เทคโนโลยีดิจิทัลกับการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน” “ประเทศมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” นำไปสู่การพัฒนาให้คนไทยมีความสุขและตอบสนองต่อการบรรลุซึ่งผลประโยชน์แห่งชาติ ในการที่จะพัฒนาคุณภาพชีวิต สร้างรายได้ระดับสูงเป็นประเทศพัฒนาแล้ว และสร้างความสุขของคนไทย สังคมมีความมั่นคง เสมอภาค และเป็นธรรม ประเทศสามารถแข่งขันได้ในระบบเศรษฐกิจ ด้วยความมุ่งหวังให้สังคมไทยเป็นสังคมที่เป็นธรรม มีความเหลื่อมล้ำน้อย อัตราความยากจนต่ำ มีการกระจายโอกาสเข้าถึงทรัพยากรสร้างฐานอาชีพ บริการทางสังคมที่มีคุณภาพ และกระบวนการยุติธรรมอย่างทั่วถึง ไม่มีคอร์รัปชัน โดยที่ประชาชนทุกช่วงวัยมีคุณภาพชีวิตที่ดี ครอบคลุมอยู่ดีมีสุข² สอดคล้องกับบทความของ นฤมล อนุสนธิ์พัฒน์ และอิทธิเทพ หลินวรัตน์ ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนพึ่งพาตนเองบนพื้นฐานชุมชนชาติไทย ผลการศึกษาปัญหาการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนพึ่งพาตนเองบนพื้นฐานชุมชนชาติไทย พบปัญหา คือ 1) การพึ่งตนเองได้ทางเทคโนโลยี ปัจจุบันสถานะเศรษฐกิจของประเทศไทยตกต่ำลง ทำให้ชุมชนขาดการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนพึ่งพาตนเองบนพื้นฐานชุมชนชาติไทย ทั้งด้านเทคโนโลยีการผลิต ส่งผลให้ไม่สามารถพึ่งตนเองได้ ชุมชนขาดรายได้จากการประกอบธุรกิจชุมชน ส่งผลต่อสภาพจิตใจของคนในชุมชน ซึ่งในสถานะปัจจุบันคนในชุมชน ขาดการสำรวจปัญหาและจัดเวทีประชาคมเพื่อศึกษาปัญหาการพึ่งตนเองได้ทางเทคโนโลยี เศรษฐกิจ ทางจิตใจอย่างจริงจังจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง อีกทั้งยังส่งผลต่อคุณภาพชีวิตโดยใช้หลักการพึ่งตนเองตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงอีกด้วย³

2) การพัฒนาทางเศรษฐกิจ จากผลการศึกษา พบว่า การพัฒนาทางเศรษฐกิจ มีหลายปัจจัยที่ใช้ชี้วัดสถานะทางเศรษฐกิจ ซึ่งเป็นตัววัดที่ไม่ได้สะท้อนถึงความอยู่ดีกินดี และคุณภาพชีวิตที่แท้จริงของคนในสังคมชนบท โดยไม่คำนึงถึงคุณภาพของสินค้าหรือการทำลายทรัพยากรธรรมชาติของประชาชนในยุคที่ความเหลื่อมล้ำสูงได้ ตลอดหลายสิบปีที่ผ่านมา การพัฒนาทุ่มให้กับด้านเศรษฐกิจแบบทุนนิยมเพียงมิติเดียว การละเลยการพัฒนาทางเศรษฐกิจชุมชน และทวีความรุนแรงด้านความเหลื่อมล้ำ ซึ่งผู้ที่ได้รับความเดือดร้อน มักจะเป็นชุมชนเล็ก ๆ คนรากหญ้า หรือคนจนที่มีช่องทางหารายได้จำกัดและมีจำนวนมาก การพัฒนาทางเศรษฐกิจแบบสุดโต่ง ยังเป็นเหตุให้หลายชุมชนชนบทล่มสลายและเกิดปัญหาสังคมตามมาอีกด้วย พบว่าแต่เดิมการพัฒนาหมกมุ่นที่การเพิ่มรายได้ และไม่มีการมุ่งที่การลดรายจ่ายในเวลาเช่นนี้จะต้องปรับทิศทางใหม่ คือ จะต้องมุ่งลดรายจ่ายก่อนเป็นสำคัญ และยึดหลักพออยู่พอกิน พอใช้ และสามารถอยู่ได้ด้วยตนเองในระดับเบื้องต้นชุมชนมีการขับเคลื่อนการบริหารจัดการตนเองอย่างเหมาะสม สอดคล้องกับงานวิจัยของ หทัยชนก ตะสมบุรณ์ ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนาศักยภาพของชุมชนเพื่อสร้างเศรษฐกิจฐานรากอย่างยั่งยืน: กรณีศึกษาตำบลเนินศาลา อำเภอโกรกพระ จังหวัดนครสวรรค์ ผลวิจัยพบว่า 1) การพัฒนาเศรษฐกิจของชุมชนที่เหมาะสมกับชุมชน เพื่อให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ใหม่ เพื่อเป็นการสร้างความมั่นคงของเศรษฐกิจฐานราก โดยนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในการลดรายจ่ายเพิ่มรายได้ใน

² สุชาดา พุทธรักษา, เทคโนโลยีดิจิทัลกับการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน, [Online].

http://www.dsdw2016.dsdw.go.th/doc_pr/ndc_2560-2561, สืบค้นเมื่อ 23 ตุลาคม 2565.

³ นฤมล อนุสนธิ์พัฒน์ และอิทธิเทพ หลินวรัตน์, การพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนพึ่งพาตนเองบนพื้นฐานชุมชนชาติไทย,วารสารมหาจุฬานาครธรรม,ปีที่ 8 ฉบับที่ 12 เดือนธันวาคม 2564, หน้า 204-217.

ครัวเรือน 2) การพัฒนาทักษะกระบวนการเรียนรู้ของสมาชิกในชุมชนให้เกิดการเรียนรู้ร่วมกัน มีการกำหนดแนวทางการพัฒนาชุมชนท้องถิ่นบนหลักการพึ่งพาตนเองบนฐานปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง 3) คนในชุมชนมีพฤติกรรมเปลี่ยนแปลงทุกด้านโดยเรียนรู้ได้ด้วยเชิงประจักษ์ในพฤติกรรมผ่านกิจกรรมการพัฒนาศักยภาพ การอบรมเชิงปฏิบัติการ เพื่อการพัฒนาศักยภาพของชุมชนอย่างต่อเนื่อง 4) การเรียนรู้ร่วมกันในชุมชน การนำชุมชนไปเรียนรู้ร่วมกับชุมชนอื่น และชุมชนพื้นที่อื่นมาเรียนรู้ร่วมกัน พร้อมกับการพัฒนานวัตกรรมชุมชนเพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิต เพื่อสร้างความมั่นคงทางเศรษฐกิจ ตระหนักและเห็นคุณค่าของการเรียนรู้ที่ต่อเนื่องตลอดชีวิต การประยุกต์ใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง นำมาสู่การแบ่งปันทรัพยากรในการทำกิจกรรมเพื่อการพัฒนาองค์ความรู้ผ่านนวัตกรรมของชุมชนในลักษณะที่หลากหลายร่วมกัน⁴ ซึ่งสอดคล้องงานวิจัยของ Muangyai ที่ได้ศึกษาแนวทางการพัฒนาเพื่อเสริมสร้างศักยภาพชุมชนและท้องถิ่น “ในศตวรรษที่ 21” พบว่า การส่งเสริมการมีส่วนร่วมและเสริมสร้างศักยภาพชุมชนในการพัฒนาและเปิดโอกาสให้ประชาชนได้พัฒนาศักยภาพในการบริหารจัดการปัญหาได้ด้วยตนเอง เพื่อประโยชน์ของตนเองของครอบครัว และชุมชน ตลอดจนสามารถตอบสนองต่อการกระจายการพัฒนาได้อย่างเต็มที่และทั่วถึง การพัฒนาจะต้องเน้นที่การสร้าง ความเข้มแข็งของชุมชนให้สามารถพึ่งตนเองได้ โดยมีเศรษฐกิจชุมชนที่มั่นคงเป็นตัวขับเคลื่อนและเป็นฐานในการยกระดับรายได้และคุณภาพชีวิตของคนในชุมชน⁵ ซึ่งสอดคล้องงานวิจัยของ ลภัสรดา สหัสสพาศน์ และนรินทร์ สังข์รักษา ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง รูปแบบและกลยุทธ์การจัดการพื้นที่สร้างสรรค์ จังหวัดเพชรบุรีตามบริบทสังคมประเทศไทย 4.0 จากผลการวิจัยพบว่า กลุ่มมวลชนสร้างสรรค์ (Creative Class) เป็นกลุ่มคนที่เป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจสร้างสรรค์ มีความสำคัญอย่างยิ่ง พื้นที่ต่างๆ จึงต้องแข่งขันกันเพื่อดึงดูด รักษาและสร้างกลุ่มมวลชนสร้างสรรค์ด้วยการพัฒนาสภาพแวดล้อมในพื้นที่นั้นๆ การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและกลไกทางธุรกิจที่เอื้อต่อการลงทุนและพัฒนาธุรกิจสร้างสรรค์ และให้ความสำคัญกับส่วนที่สำคัญที่สุด คือ การรักษาวัฒนธรรมท้องถิ่นและวางแนวทางการพัฒนาที่ยั่งยืน เพื่อให้แต่ละพื้นที่มีความพร้อมในเชิงเอกลักษณ์และบรรยากาศทางวัฒนธรรมที่มีความหลากหลายควบคู่ไปกับการพัฒนา⁶

3) การพัฒนาทางทรัพยากรธรรมชาติ จากการศึกษา พบว่า สิ่งแวดล้อมมีทั้งสิ่งที่มีชีวิตและไม่มีชีวิตเกิดจากการกระทำของมนุษย์หรือมีอยู่ตามธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมดังกล่าวจะมีการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ โดยเฉพาะมนุษย์เป็นตัวการสำคัญยิ่งที่ทำให้สิ่งแวดล้อมเปลี่ยนแปลงทั้งในทางเสริมสร้างและทำลายจะเห็นว่า ความหมายของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีความสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิด ต่างกันที่สิ่งแวดล้อมนั้นรวมทุกสิ่งทุกอย่างที่ปรากฏอยู่รอบตัวเรา ส่วน

⁴ ทพียชนก คตะสมบุญ, การพัฒนาศักยภาพของชุมชนเพื่อสร้างเศรษฐกิจฐานรากอย่างยั่งยืน: กรณีศึกษาตำบลเนินศาลา อำเภอโกรกพระ จังหวัดนครสวรรค์,วารสารสันติศึกษาปริทรรศน์ มจร ปีที่ 8 ฉบับที่ 2 (มีนาคม - เมษายน 2563), หน้า 474-488.

⁵ อ้างในเรื่องเดียวกัน, หน้า 485

⁶ ลภัสรดา สหัสสพาศน์ และนรินทร์ สังข์รักษา, รูปแบบและกลยุทธ์การจัดการพื้นที่สร้างสรรค์จังหวัดเพชรบุรีตามบริบทสังคมประเทศไทย 4.0, วารสาร Veridian E-Journal, Silpakorn University ISSN 1906 – 3431, ฉบับภาษาไทย สาขามนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ และศิลปะ ปีที่ 11 ฉบับที่ 2 (พฤษภาคม - สิงหาคม 2561), หน้า 1056-1072.

ทรัพยากรธรรมชาติเน้นสิ่งที่อำนวยความสะดวกแก่มนุษย์มากกว่าสิ่งอื่น ดังนั้นการขาดวางแผนนโยบายสร้างความเข้มแข็งของคนในชุมชนโดยผ่านกระบวนการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมการพัฒนาทางทรัพยากรธรรมชาติ ขาดการสร้างความรู้ความเข้าใจด้านการใช้ทรัพยากรธรรมชาติที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์ทางเศรษฐกิจ และชุมชนเข้าใจสิ่งแวดล้อมในท้องถิ่นของตนเอง ความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งแวดล้อม กับสิ่งมีชีวิต ความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งมีชีวิตต่างๆ ในระบบนิเวศ มีกระบวนการสืบเสาะหาความรู้ และจิตวิทยาศาสตร์ สื่อสารสิ่งที่เรียนรู้และนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ให้เกิดประโยชน์สูงสุด ซึ่งสอดคล้องงานวิจัยของ นฤมล อนุสนธิ์พัฒน์ และอิทธิเทพ หลินวรรัตน์ ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนพึ่งพาตนเองบนพื้นฐานชุมชนอาชีพไทย จากผลการวิจัยพบว่า การพึ่งตนเองได้ทางทรัพยากรธรรมชาติ ปัจจุบันชุมชนมีการทำลายทรัพยากรธรรมชาติเป็นจำนวนมาก เห็นแก่ผลประโยชน์ส่วนตน มีการใช้สารเคมีทำลายทรัพยากรเพิ่มมากขึ้น ซึ่งรัฐบาลยังไม่สามารถแก้ไขปัญหาโดยการวางแผนกำหนดนโยบายเพื่อสร้างความเข้มแข็งของคนในชุมชนโดยผ่านกระบวนการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม อีกทั้งปัญหาการสร้างความรู้ความเข้าใจด้านการใช้ทรัพยากรธรรมชาติที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์สูงสุดยังไม่ต่อเนื่อง⁷ ซึ่งสอดคล้องงานวิจัยของ ธวัชชัย แสงทรัพย์ และคณะ ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง กระบวนการประชาคมจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลบางกะเจ้า อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ ผลการวิจัยพบว่า ด้านการพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ส่งเสริมให้ประชาชนปลูกต้นไม้ ตามที่สาธารณะต่างๆ เช่น สวนสาธารณะ ริมนนสาธารณะ เป็นต้น ควรสนับสนุนให้ประชาชนปรับปรุงภูมิทัศน์ภายในหมู่บ้าน ให้มีความสวยงาม น่ามอง น่าอยู่อาศัย⁸ ซึ่งสอดคล้องงานวิจัยของ ณิชกานต์ บัวอินทร์ และคณะ ได้ศึกษาวิจัย เรื่องการพัฒนาศักยภาพชุมชนบ้านชาวยวด ตำบลเสวีต อำเภอท่าฉาง จังหวัดสุราษฎร์ธานี พบว่า ศักยภาพของชุมชนบ้านชาวยวดในการจัดทำแผนแม่บทชุมชนประชากรในชุมชนยังขาดความรู้ความเข้าใจและทักษะในการมีส่วนร่วม ส่งผลกระทบต่อระบบการบริหารจัดการการรวมกลุ่มอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งกระบวนการที่จะทำให้ชุมชนบ้านชาวยวดเป็นชุมชนที่มีการพึ่งพาอาศัยกัน ร่วมคิดร่วมกันสร้าง และร่วมกันจัดสรรทรัพยากรที่มีอยู่ในชุมชนอย่างยั่งยืน มีแนวทางการอนุรักษ์ไว้เป็นแหล่งสร้างอาชีพเพิ่มรายได้ให้แก่ชุมชน ปัญหาระยะยาวที่เกิดขึ้น เช่น การทำลายป่าหรือทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม⁹

4) การพัฒนาทางสังคม จากการศึกษา พบว่า การพัฒนาสังคม ส่วนนี้เป็นการนำความรู้สังคมวิทยาไปใช้ประโยชน์การพัฒนาสังคม คือ การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างสังคมให้เป็นไปในทิศทางที่ต้องการ หรือตามแผนที่วางไว้ล่วงหน้า ส่วนประกอบของโครงสร้างที่สำคัญมีสองส่วน คือ ส่วนที่เป็นองค์การสังคมและส่วนที่เป็นสถาบันสังคม การพัฒนาสังคมจึงพัฒนาทั้งองค์การและสถาบันสังคม ทำ

⁷ นฤมล อนุสนธิ์พัฒน์ และอิทธิเทพ หลินวรรัตน์, การพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนพึ่งพาตนเองบนพื้นฐานชุมชนอาชีพไทย, *วารสารมหาจุฬานาครธรรม์*, ปีที่ 8 ฉบับที่ 12 เดือนธันวาคม 2564, หน้า 204.

⁸ ธวัชชัย แสงทรัพย์ และคณะ, ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง กระบวนการประชาคมจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลบางกะเจ้า อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ, *วารสารมจร สังคมศาสตร์ปริทรรศน์*, ปีที่ 6 ฉบับที่ 2 (ฉบับพิเศษ) เมษายน-มิถุนายน 2560, หน้า 289.

⁹ ณิชกานต์ บัวอินทร์ และคณะ, เรื่องการพัฒนาศักยภาพชุมชนบ้านชาวยวด ตำบลเสวีต อำเภอท่าฉาง จังหวัดสุราษฎร์ธานี, *วารสารราชภัฏสุราษฎร์ธานี*, ปีที่ 3 ฉบับที่ 2, (กรกฎาคม - ธันวาคม 2559), หน้า 207.

ให้ทั้งคนในองค์กรสังคมและกฎระเบียบหรือวัฒนธรรมมีความเจริญก้าวหน้าเป้าหมายการพัฒนาสังคมเศรษฐกิจ ชุมชน ให้เข้มแข็ง ซึ่งหากการพัฒนาสามารถบรรลุเป้าหมายสามารถเปลี่ยนแปลงตนเองจากความไม่เจริญพัฒนา ให้เจริญก้าวหน้า ครอบครัวมีความมั่นคง ชุมชนมีความเข้มแข็ง และประชาชนที่ได้รับการพัฒนามีความสุข ซึ่งสอดคล้องงานวิจัยของ ณิชกานต์ บัวอินทร์ และคณะ ได้ศึกษาวิจัย เรื่องการพัฒนาศักยภาพชุมชนบ้านชาวยวด ตำบลเสวียด อำเภอนาทอง จังหวัดสุราษฎร์ธานี พบว่า การให้ความรู้เพื่อสร้างสร้างความเข้าใจ ปรับทัศนคติเพื่อสร้างจิตสำนึกร่วมกันในชุมชน ชุมชนก่อให้เกิดความยั่งยืนในชุมชน ผู้นำชุมชนต้องได้รับการพัฒนาศักยภาพเพื่อชี้แนะให้คนในชุมชนมีความรู้ความสามารถเช่นเดียวกัน ตลอดจนการมีส่วนร่วมของคนในชุมชนย่อมเป็นปัจจัยที่สำคัญที่จะนำมาซึ่งกระบวนการพัฒนาแบบพึ่งตนเองของชุมชนไปสู่ความเข้มแข็งอย่างยั่งยืนและมีประสิทธิภาพ¹⁰ ซึ่งสอดคล้องงานวิจัยของ พงษ์พิงศ์ ไชยพล และ อาแว มะแส ผลจากการวิเคราะห์การศึกษา เรื่อง “การประยุกต์ภูมิปัญญาท้องถิ่นเกี่ยวกับการดำรงชีพในการขับเคลื่อนการพัฒนาสู่ชุมชนเข้มแข็ง: กรณีศึกษา ชุมชนคีรีวง อำเภอลานสกา จังหวัดนครศรีธรรมราช” พบว่า ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่มีอยู่ในชุมชนคีรีวงมีหลายอย่าง ซึ่งได้ถูกสั่งสมและถ่ายทอดจากรุ่นสู่รุ่นอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องกับการดำรงชีพของชาวบ้านซึ่งเน้นในการศึกษานี้ ที่ได้มีการอนุรักษ์และประยุกต์ใช้ในกลุ่มอาชีพหลาย โดยกลุ่มในแต่ละกลุ่มมีการนำเอาภูมิปัญญาท้องถิ่นที่สำคัญ ๆ มาใช้ในงานที่เป็นจุดเน้นของกลุ่ม และมีการปรับปรุงและพัฒนาให้เกิดเป็นผลิตภัณฑ์ใหม่ ๆ ที่สามารถจำหน่ายเพื่อสร้างรายได้ให้กับสมาชิกกลุ่มอย่างต่อเนื่อง¹¹

5.2.3 เสนอนโยบายและยุทธศาสตร์ต่อประชาคมตำบลทุ่งกวาว อำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่.

1) นำเสนอนโยบายและยุทธศาสตร์การพัฒนาพื้นที่เชิงสร้างสรรค์แบบมีส่วนร่วมของตำบลทุ่งกวาว อำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่ ได้แก่การกำหนดให้นโยบายและยุทธศาสตร์การพัฒนาพื้นที่เชิงสร้างสรรค์แบบมีส่วนร่วมอย่างชัดเจนด้วยการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ในการในระดับท้องถิ่นระดับจังหวัด และนำไปสู่การจัดทำแผนปฏิบัติการให้เกิดเป็นรูปธรรมร่วมกับ หน่วยงานของรัฐที่ทำงานด้านพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนเพื่อหาแนวทางและการดำเนินการส่งเสริมการสร้างเสริมความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจให้กับชุมชนโดยการพัฒนากลุ่มอาชีพได้ใช้ศักยภาพจากทุนชุมชน ความร่วมมือจากผู้นำและแกนนำกลุ่มอาชีพ ทำให้สามารถใช้พลังความพร้อมจากชุมชนได้อย่างเต็มที่โดยมีการจัดตั้งกลุ่มอาชีพในตำบลทุ่งกวาว โดยการมีส่วนร่วมของภาคีการวิจัยและพัฒนา ผลการศึกษาและวิเคราะห์ร่วมกัน ซึ่งสอดคล้องงานวิจัยของ คมสันต์ บัวดีบ และจันทนา สุทธิจารี ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การเมืองในการกำหนดนโยบายสาธารณะ: กรณีศึกษานโยบายด้านโครงสร้างพื้นฐานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอแห่งหนึ่งในเขตจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง จากผลการวิจัยพบว่า การทำประชาคมท้องถิ่น มีความสำคัญและ ความจำเป็นในขั้นตอนของการกำหนดนโยบายสาธารณะ เพราะเป็นโอกาส

¹⁰ อ้างในเรื่องเดียวกัน, หน้า 207.

¹¹ พงษ์พิงศ์ ไชยพล และ อาแว มะแส, การประยุกต์ภูมิปัญญาท้องถิ่นเกี่ยวกับการดำรงชีพในการขับเคลื่อนการพัฒนาสู่ชุมชนเข้มแข็ง: กรณีศึกษา ชุมชนคีรีวง อำเภอลานสกา จังหวัดนครศรีธรรมราช, บทความวิจัยวารสารพัฒนาสังคม, ปีที่ 22 ฉบับที่ 1 (เมษายน 2563), หน้า 48.

ที่ประชาชน จะได้เสนอนโยบายสาธารณะให้แก่ อปท. เพื่อให้ทราบถึงความต้องการของประชาชนในท้องถิ่น¹² สอดคล้องแนวคิดของ Anderson อ้างถึงใน ฉันทวัฒน์ รัตนศักดิ์ เพื่อเตรียมร่างข้อเสนอ นโยบาย โดยขั้นตอนนโยบายสาธารณะลำดับวิธีการนี้เกี่ยวข้องกับการพิจารณาข้อเสนอ นโยบายและผู้ที่มีส่วนริเริ่มเตรียมข้อเสนอ นโยบายจะได้รับการเตรียมจากหลายฝ่าย โดยผู้กำหนดนโยบายที่เป็นทางการ ได้แก่ ผู้บริหารท้องถิ่น หรือ สมาชิกสภาท้องถิ่นและเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งเป็นผู้เตรียม ข้อเสนอร่างนโยบายเข้าสู่กระบวนการพิจารณาเชิงนโยบายด้วยตนเอง หรือผ่านการเตรียมของหน่วยงานราชการหรือหน่วยงานที่มีส่วนเกี่ยวข้องในนโยบายเพื่อนำไปสู่แนวทางการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นภายใต้ ขั้นตอนการทำประชาคมท้องถิ่นก็มีกลุ่มฐานคะแนนเสียง กลุ่มอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) กลุ่มผู้สูงอายุ กลุ่มผู้นำชุมชน กลุ่มสมาชิกสภาท้องถิ่นใช้ช่องทางดังกล่าวเพื่อเรียกร้องถึงความ ต้องการและสามารถสร้างแรงกดดันให้แก่ผู้บริหารท้องถิ่น¹³ สอดคล้องแนวคิดของ Salisbury โดย กลุ่มผลประโยชน์ทำหน้าที่เสนอข้อเรียกร้องข้อเสนอแนะหรือกดดันต่อการตัดสินใจของรัฐเพื่อให้ ประชาชนเชื่อตามแล้วหันมาให้การสนับสนุนในข้อเรียกร้องหรือข้อเสนอแนะของกลุ่มเพื่อเสนอข้อ เรียกร้อง ข้อเสนอแนะหรือกดดันต่อการตัดสินใจของผู้บริหารท้องถิ่นและยังมีการชี้แจงของกำนัน ผู้ใหญ่บ้านที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเพื่อทำ การยกมือขอความเห็นจากประชาชนมาร่วมกันเสนอ นโยบายสาธารณะลักษณะนี้มักจะเกิดขึ้นในสังคมแบบชนบทและสังคมกึ่งเมืองกึ่งชนบทที่มีการ ปกครองแบบชีนาและเรียก ในภาษาวิชาการว่า “ประชาธิปไตยแบบชีนา”¹⁴

2) การดำเนินโครงการการพัฒนา ร่วมกับหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องมาอย่างต่อเนื่อง เกิด ความเชื่อถือ และเปิดรับต่อการใช้กิจกรรมการเรียนรู้ร่วมกัน ให้ความร่วมมือในการพัฒนา กลุ่มอาชีพ ร่วมจัดกระบวนการเรียนรู้ โดยการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนที่ได้ใช้ศักยภาพจากทุนชุมชน ความสำเร็จ จากผู้นำและแกนนำกลุ่มอาชีพ ทำให้สามารถใช้พลังความร่วมมือจากบริบทชุมชนได้อย่างเต็มที่ ซึ่งตรง กับแนวคิดของ ไพโรจน์ วิไลนุช ที่อธิบายว่า บุคคล ชุมชน หรือองค์การที่ให้ความสนใจต่อผลการ ดำเนินการและกิจกรรมขององค์กร แผนงาน ซึ่งผลการดำเนินงานขององค์กรและแผนงานนั้นสามารถ ส่งผลบวกและผลลบต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และคณะกรรมการก็จะบรรจุโครงการที่ประชาชนได้เสนอ มาทั้งหมด¹⁵ ซึ่งสอดคล้องกับ สมปอง สุวรรณภุมมา ได้เขียนบทความเรื่อง การบริหารโครงการและ การพัฒนาภาครัฐ พบว่าการดำเนินโครงการของรัฐเป็นความพยายามอย่างจริงจังของรัฐบาลที่จะเข้าไป มีการกำหนดแนวปฏิบัติ และควบคุมทรัพยากรที่สำคัญของประเทศภายในระยะเวลาที่กำหนด เพื่อให้ บรรลุจุดมุ่งหมายที่ต้องการและสอดคล้องกับแผนการพัฒนาทุกระดับทุกสาขานับแต่ สงครามโลกครั้งที่ สองสิ้นสุดลง ประเทศด้อยพัฒนาทั้งหลายรวมทั้งประเทศที่เกิดใหม่พากันตื่นตัวที่

¹² คมสันต์ บัวดีบ และจันทนา สุทธิจารี , การเมืองในการกำหนดนโยบายสาธารณะ: กรณีศึกษา นโยบายด้านโครงสร้างพื้นฐานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอแห่งหนึ่งในเขตจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง, วารสารรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์, ปีที่ 9 ฉบับที่ 1, (มกราคม-มิถุนายน 2561), หน้า 1.

¹³ ฉันทวัฒน์ รัตนศักดิ์, “นโยบายสาธารณะ”, (เชียงใหม่: คณะนิเทศการพิมพ์, 2555), หน้า 161.

¹⁴ Salisbury, R. H. Interest Groups, In Greenstein, F. I. and Polsby, N. (Eds.). *Handbook of Political Science*, Vol. 4, (Nongovernmental Politics, 1975), pp. 171-228.

¹⁵ ไพโรจน์ วิไลนุช, การบริหารการสื่อสารขององค์การ การสื่อสารกับกลุ่มผู้มีส่วนได้ ส่วนเสีย, (กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2557), หน้า 52.

จะทำการพัฒนา ประเทศให้มีความเจริญก้าวหน้า และยอมรับหลักการวางแผนและดำเนินโครงการพัฒนาในด้านต่างๆ ทั้งนี้เพราะการบริหารโครงการเป็นการลงมือปฏิบัติจริงๆ โดยโครงการจะเป็นฐานหรือเค้าโครงที่สำคัญของแผนพัฒนา และเมื่อนำโครงการที่บรรจุไว้ในแผนปฏิบัติ ก็จะทำให้บรรลุจุดมุ่งหมายของ การพัฒนาที่กำหนดไว้ เพราะฉะนั้นการนำแผนพัฒนาไปปฏิบัติส่วนใหญ่จึงเป็นเรื่องของการนำ โครงการที่บรรจุไว้ในแผนสู่การปฏิบัติ¹⁶

3) การบูรณาการระหว่างภาคีพัฒนาจากภายในและภายนอกชุมชน มีมิติของการบูรณาการ 2 ส่วนไปด้วยกัน คือ การกำหนดเจ้าภาพองค์กรจากภายใน และภายนอกที่จะเป็นผู้จัดการการประสานหน่วยงานเป้าหมายและการบูรณาการกิจกรรม โดยควรมีองค์กรหลัก คือ หน่วยงานท้องถิ่นที่หนุนเสริมด้านวิชาการการประสานเครือข่าย และขับเคลื่อนกิจกรรมการสร้างความสำเร็จตามภารกิจเพื่อการพัฒนาท้องถิ่นแบบบูรณาการในตัวเอง และมีองค์กรปกครองท้องถิ่นที่รับผิดชอบพื้นที่ที่หนุนเสริมด้านการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ในกระบวนการพัฒนา โดยจะมีภาคีพัฒนาอื่น ๆ ที่มีภารกิจที่เกี่ยวข้องและมีความพร้อมต่อการเข้าร่วมในการสร้างความเชื่อมั่นต่อความสำเร็จ และการหนุนเสริมการเรียนรู้ ทักษะประสบการณ์และการบริหารจัดการจากภาคีพัฒนาเป็นปัจจัยเสริม จะนำไปสู่ความสำเร็จเบื้องต้นของการสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจให้กับชุมชน ซึ่งสอดคล้องงานวิจัยของ ศศิกานต์ สังข์ทองและฐิตินัน บุญภาพ คอมมอน ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การบูรณาการการสื่อสารสื่อพื้นบ้านกับสื่อใหม่เพื่อส่งเสริม และพัฒนาวัฒนธรรมผ้าย้อมคราม จังหวัดสกลนคร ผลการวิจัยพบว่า กลยุทธ์และรูปแบบการบูรณาการการสื่อสารสื่อพื้นบ้านและสื่อใหม่เพื่อการสร้างเครือข่ายวัฒนธรรมผ้าย้อมคราม มีการใช้กลยุทธ์สำคัญ 2 กลยุทธ์ ในการสื่อสารกับเครือข่าย คือ 1. กลยุทธ์การบูรณาการการสื่อสาร 2. กลยุทธ์การบูรณาการสื่อ โดยผู้วิจัยจะ ขอแยกการอภิปรายออกเป็น 2 ส่วน คือ 1. เครือข่ายภายในและ 2. เครือข่าย ภายนอก ดังมีรายละเอียดดังต่อไปนี้ 1. เครือข่ายภายใน ได้แก่ ผู้ผลิต ผู้ประกอบการ สมาชิก ชุมชน จาก การศึกษาพบว่ามีการใช้กลยุทธ์การสื่อสาร 2 กลยุทธ์ คือ กลยุทธ์การบูรณาการสื่อและกลยุทธ์การบูรณาการการสื่อสารการส่งข้อความหรือรูปภาพผ้าย้อมคราม ในกลยุทธ์การบูรณาการสื่อ ใช้ ไลน์ เฟซบุ๊กกลุ่มและส่วนตัวของสมาชิกกลุ่มทอผ้าย้อมคราม¹⁷ สอดคล้องกับ ผกามาศ ใจฉลาด การวิจัยการสื่อสารดนตรีไทยผ่านสื่อใหม่ของ ดร.อาภททิพย์ ธีรวงศ์ กิจมีการ สื่อสารดนตรีไทย ผ่านสื่อใหม่ทั้ง 3 แบบ โดยบล็อก YouTube เพื่อเผยแพร่ผลงานของ ดนตรีไทยสู่สากล และการใช้ Facebook 2. เครือข่ายภายนอก ได้แก่ ผู้บริโภค ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกลยุทธ์ที่ใช้ในการบูรณาการการสื่อสารสื่อพื้นบ้านกับสื่อใหม่เพื่อส่งเสริมและพัฒนาผ้าย้อมครามจังหวัดสกลนคร มี 2 กลยุทธ์ เช่น กันแต่อาจมีรูปแบบบูรณาการและองค์ประกอบต่างกัน คือ 1. การบูรณา การสื่อพื้นบ้านกับสื่อเก่าและสื่อใหม่แล้วเอามาใช้ผสมผสานกันหลายช่องทาง เช่น มีการจัดกิจกรรมถนนคนเดินทุกวันเสาร์-อาทิตย์ ที่ผู้ผลิตหรือผู้ ประกอบการได้นำเอารูปภาพ ถนนคนเดินผ้าย้อมครามมาโพสต์ลงเฟซบุ๊ก และอินสตาแกรม ซึ่งตามแนวคิดสื่อใหม่ ที่ได้อธิบาย

¹⁶ สมปอง สุวรรณภุมมา, การบริหารโครงการและการพัฒนาภาครัฐ, วารสารมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด, ปีที่ 10 ฉบับที่ 1 (มกราคม - มิถุนายน 2564), หน้า 891.

¹⁷ ศศิกานต์ สังข์ทองและฐิตินัน บุญภาพ คอมมอน, การบูรณาการการสื่อสารสื่อพื้นบ้านกับสื่อใหม่เพื่อส่งเสริม และพัฒนาวัฒนธรรมผ้าย้อมคราม จังหวัดสกลนคร, วารสารนิเทศศาสตร์ธุรกิจบัณฑิต, ปีที่ 13 ฉบับที่ 2} (กรกฎาคม - ธันวาคม 2562), หน้า 339-382 .

เกี่ยวกับสื่อใหม่ เช่น Facebook ไว้ว่า เป็นนวัตกรรมการสื่อสารที่เป็น Social Media ที่คนใช้มากที่สุด

5.3 ข้อเสนอแนะ

1. ควรส่งเสริมให้ความรู้ใน ด้านทางเทคโนโลยี ปัจจุบันสถานะเศรษฐกิจของประเทศไทย ตกต่ำลง ทำให้ชุมชนขาดการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนพึ่งพาตนเองด้านเทคโนโลยีการผลิต ส่งผลให้ไม่สามารถพึ่งตนเองได้ ชุมชนขาดรายได้จากการประกอบธุรกิจชุมชน ส่งผลต่อคนในชุมชน ซึ่งในสถานะปัจจุบันคนในชุมชน ขาดการสำรวจปัญหาและจัดเวทีประชาคมเพื่อศึกษาปัญหาการพึ่งตนเองได้ทางเทคโนโลยี เศรษฐกิจ การผลิต

2. รัฐบาลหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องขาดการจัดหาผู้เชี่ยวชาญหรือวิทยากรในท้องถิ่นที่มีความรู้ความสามารถ มาอบรมให้ความรู้แก่ชุมชนให้สามารถพัฒนาอาชีพให้ชุมชน และการส่งเสริมและพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนพึ่งตนเองบนพื้นฐานชุมชนชนาธิปไตย

3. รัฐบาลควรแก้ไขปัญหาโดยการวางแผนกำหนดนโยบายเพื่อสร้างความเข้มแข็งของคนในชุมชนโดยผ่านกระบวนการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม อีกทั้งปัญหาการสร้างความรู้ความเข้าใจด้านการใช้ทรัพยากรธรรมชาติที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์สูงสุดอย่างต่อเนื่อง

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. ในการวิจัยครั้งต่อ ๆ ไป ควรจะมีการศึกษาวิจัยในหัวข้อทำนองนี้ในทั้งจังหวัด โดยทำในรูปของการวิจัยเชิงปริมาณผสมผสานการวิจัยเชิงคุณภาพ

2. ควรศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการซื้อผลิตภัณฑ์ของชุมชนเพื่อหาแนวทางและการดำเนินการส่งเสริมการสร้างเสริมความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจให้กับชุมชนโดยการพัฒนากลุ่มอาชีพได้ใช้ศักยภาพจากทุนชุมชน ของคนในชุมชน

บรรณานุกรม

1. ภาษาไทย

ก.ข้อมูลปฐมภูมิ

ข.ข้อมูลทุติยภูมิ

(1) หนังสือตำรา :

กรมวิชาการ.**ความคิดสร้างสรรค์**. กรุงเทพฯ : กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ, 2544.

โกมาตร จึงเสถียรทรัพย์. **แนวคิดไทยเรื่อง เจ็บไข้ได้ป่วย**. กรุงเทพฯ:ศูนย์ประสานงาน การแพทย์ และเภสัชกรรมแผนไทย กระทรวงสาธารณสุข, 2528.

จุมพล หนิมพานิช. “การนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติ มุมมองในทัศนะทางรัฐศาสตร์ การเมือง และ รัฐประศาสนศาสตร์ การบริหาร และกรณีศึกษาของไทย”, 2549.

จุมพล หนิมพานิช. **การวิเคราะห์นโยบายขอขยาย แนวคิด ทฤษฎีและกรณีตัวอย่าง**. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2547.

.จำนง อติวัฒน์สิทธิ์. **ประวัติแนวความคิดทางสังคม**. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์, 2532.

ชัยวัฒน์ ธีระพันธุ์ และ ปาริชาติ สถาปิตานนท์. **การประชุมอย่างสร้างสรรค์**. กรุงเทพมหานคร : ม.ป.ท, 2547.

ชรัติ อุ่นสัมฤทธิ์. การนำเสนอยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาของ กองทัพบกเพื่อส่งเสริมความมั่นคงของชาติ. **วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต**. สาขาวิชา บริหารการศึกษา ภาควิชานโยบายการจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา คณะครุ ศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2550.

ชิต นิลพานิช และกุลธนา ธนาพงศธร. “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชนบท”, ใน **เอกสาร การสอนชุดวิชาความรู้ทั่วไปสำหรับการพัฒนาระดับ ตำบล หมู่บ้าน**.พิมพ์ครั้งที่ 3. หน่วยที่ 8. นนทบุรี: โรงพิมพ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2532.

ติน ปรชพฤทธิ. **ทฤษฎีองค์กร** พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช, 2542.

ทิพาพร พิมพ์สิทธิ์. **พัฒนาทางการเมือง**. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2521.

ธานินทร์ ศิลป์จารุ. **การวิจัยและวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วย SPSS**. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพมหานคร :บริษัท วี. อินเตอร์ พรินท์ จำกัด, 2545.

ธัญชนก ปะวะละ และคณะ . **การพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนกับสิ่งแวดล้อมตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจ พอเพียงของตำบลกำแพง อำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม**. สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ ธุรกิจ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม, 2560.

ธัญวัฒน์ รัตนศักดิ์. **นโยบายสาธารณะ**. เชียงใหม่: คะเนิงนิจการพิมพ์, 2555.

ธนาชัย สุขวานิช และพรชัย อรรถกานนท์. **การบริหารเชิงกลยุทธ์**. กรุงเทพฯ: ทริปเพิ้ล เอ็ดดูเคชั่น, 2557.

นิรันดร จงวุฒิเวศย์. **การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนา**. กรุงเทพมหานคร: ส่นักพิมพ์ มหาวิทยาลัยมหิดล, 2527.

- นรินทร์ชัย พัฒนาพงศา. **แนวทางแนวการให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาชนบท**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ, 2538.
- ภูสิทธิ์ ชันติกุล. **รูปแบบการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร**. กรุงเทพฯ: สวสนสุนันทา, 2553.
- ยอดชาย วิถีพานิช. **นโยบายสาธารณะ : นโยบายของรัฐจากฝ่ายการเมืองสู่ฝ่ายบริหาร**. รัฐสภาสาร. 54 (2), 2549.
- ยุทธพงษ์ เชื้อนแก้ว. **ความรู้ความเข้าใจทางการเมืองของนักศึกษามหาวิทยาลัยกาฬสินธุ์. วารสารวิชาการแพรวากาฬสินธุ์ มหาวิทยาลัยกาฬสินธุ์ปีที่ 3 ฉบับที่ 2. (พฤษภาคม - สิงหาคม 2559): 89-112**
- ลักขณา สิริวัฒน์. **จิตวิทยาในชีวิตประจำวัน**. กรุงเทพมหานคร: โอเดียนสโตร์, 2544.
- วรเดช จันทรศร. **การนำนโยบายไปปฏิบัติ**. กรุงเทพฯ: คณะกรรมการปฏิรูประบบราชการ สำนักนายกรัฐมนตรี, 2540.
- วิสุทธิ์ โปธิแทน. **ประชาธิปไตย**. สถาบันพระปกเกล้า, 2551.
- วิวัฒน์ เอี่ยมไพรวัน. **ปัจจัยที่ทำลายเสถียรภาพของระบอบประชาธิปไตยของไทยภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์ และรัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช 2540 ใน 21 ปี**. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2546.
- วนิดา เสนีเศรษฐ และชอบ อินทร์ประเสริฐกุล. **มนุษย์สัมพันธ์ในองค์กร**. กรุงเทพมหานคร : โอเดียนสโตร์, 2530.
- ศุภชัย ยาวะประภาษ. **นโยบายสาธารณะไทย : กำเนิด พัฒนาการ และสถานภาพของศาสตร์**. กรุงเทพฯ . จุดทอง, 2549.
- สมบัติ อารังธัญวงศ์. **นโยบายสาธารณะ แนวความคิด การวิเคราะห์และกระบวนการ**. กรุงเทพฯ. สำนักพิมพ์ เสนาธรรม, 2555.
- สมชาย ภคภาสน์วิวัฒน์. **การบริหารเชิงกลยุทธ์** พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ:โรงพิมพ์อมรินทร์, 2544.
- อาภรณ์พันธ์ จันทรสว่าง. **คำบรรยายลักษณะวิชาทฤษฎีและหลักการพัฒนาชุมชน 2. ภาคการศึกษาที่ 2**. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2522.
- (2) บทความ :**
- คมสันต์ บัวดีบ และจันทนา สุทธิจारी . **การเมืองในการกำหนดนโยบายสาธารณะ: กรณีศึกษานโยบายด้านโครงสร้างพื้นฐานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอหนึ่งในเขตจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง วารสารรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์. ปีที่ 9 ฉบับที่ 1 (มกราคม-มิถุนายน 2561): 1-28**
- ฉอาน วุฒิธรรมรักษา. **ปัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคมที่มีผลต่อการเข้ามามีส่วนร่วมของ ประชาชนในโครงการสร้างงานในชนบท: ศึกษาเฉพาะกรณีโครงการที่ได้รับรางวัลดีเด่น ของตำบลคิ่งพะยอม อำเภอบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี. วิทยานิพนธ์สังคมสงเคราะห์ศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาสังคมสงเคราะห์. คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2526.**

- ณิกานต์ บัวอินทร์ และคณะ. เรื่องการพัฒนาศักยภาพชุมชนบ้านชายวัด ตำบลเสวีียด อำเภอท่าฉาง จังหวัดสุราษฎร์ธานี. วารสารราชภัฏสุราษฎร์ธานี. ปีที่ 3 ฉบับที่ 2, (กรกฎาคม – ธันวาคม 2559): 193-212
- ณรงค์ วารีชล. การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการพัฒนาเทศบาลคู่ “เมืองนำอยู่: กรณีศึกษาเทศบาลตำบลบางพระ อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี. ปัญหาพิเศษรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารทั่วไป. วิทยาลัย การบริหารรัฐกิจ มหาวิทยาลัยบูรพา, 2550.
- ณัฐวัฒน์ พระงาม. การจัดการเชิงกลยุทธ์. พิษณุโลก: มหาวิทยาลัยพิษณุโลก จำกัด, 2555.
- ทิวากร นุกิจ. “การกำหนดยุทธศาสตร์: กรมทหารปืนใหญ่กองพลนาวิกโยธิน”. บทความทางทหาร, 2555.
- ทานตะวัน อินทร์จันทร์. การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการพัฒนาชุมชนย่อย ในเขตเทศบาลเมืองลำพูน, การค้นคว้าอิสระรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2546.
- ธนวัฒน์ คำภีลานนท์. การมีส่วนร่วมของกรรมการชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่น เทศบาล เมืองคูคต จังหวัดปทุมธานี. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ พระนคร, 2550.
- ธนาชัย สุขวณิช และพรชัย อรรถกานนท์. การบริหารเชิงกลยุทธ์. กรุงเทพฯ: ทริปปี้ล เอ็ดดูเคชั่น, 2557.
- ธวัชชัย แสงทรัพย์ และคณะ. ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง กระบวนการประชาคมจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลบางกะเจ้า อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ. วารสารมจร สังคมศาสตร์ปริทรรศน์. ปีที่ 6 ฉบับที่ 2 (ฉบับพิเศษ. เมษายน-มิถุนายน 2560): 281-291
- นฤมล อนุสนธิ์พัฒน์ และอิทธิเทพ หลีนวรัตน์. การพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนพึ่งพาตนเองบนพื้นฐานชุมชนอาชีพไทย, วารสารมหาจุฬานาครทรรค์. ปีที่ 8 ฉบับที่ 12 (ธันวาคม 2564): 104-217
- นพพล อัครชาติ และอัครวิทย์ ศาสนพิทักษ์. กระบวนการนโยบายสาธารณะไปสู่ชุมชนท้องถิ่น : มุมมองสำหรับการตัดสินใจของนักบริหารรัฐกิจเพื่อสร้างความเข้มแข็งของฐานรากในสังคมไทย, บทความวิชาการ. วารสารรัฐศาสตร์ปริทรรศน์. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ปีที่ 3 ฉบับที่ 1 (มกราคม-มิถุนายน 2559): 1-41
- เบญจมาศ อยู่ประเสริฐ. “การวิจัยการมีส่วนร่วมทางส่งเสริมการเกษตร”. ประมวลสาระชุดวิชาการวิจัยเพื่อการพัฒนาการส่งเสริมการเกษตรหน่วยที่ 9. คณะรัฐศาสตร์: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2544.
- บุญมี จันทร์วงศ์. ยุทธศาสตร์สหกรณ์ในภาคการเกษตร. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด, 2543.
- ปรีดา เจษฎาวรางกุล. การมีส่วนร่วมของกรรมการชุมชนในการพัฒนาชุมชนในเขต เทศบาลเมืองคูคต อำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี. การศึกษาอิสระรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการปกครองท้องถิ่น, วิทยาลัยการปกครองท้องถิ่น มหาวิทยาลัย ขอนแก่น, 2550.

- ประทีป วีรพัฒน์นรินทร์. แผนชุมชน : การได้มาและใช้งานเพื่อชุมชน. กรุงเทพฯ : สำนักส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพชุมชน, 2548.
- พัชรี ลีโรธ และคณะ. การมีส่วนร่วมของประชาชน. กรุงเทพมหานคร: คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2546.
- พฤทธิพงศ์ ไชยพหล และ อาแว มะแส. การประยุกต์ภูมิปัญญาท้องถิ่นเกี่ยวกับการดำรงชีพในการขับเคลื่อนการพัฒนาสู่ชุมชนเข้มแข็ง: กรณีศึกษา ชุมชนศิรีวัง อำเภอลานสกา จังหวัดนครศรีธรรมราช, บทความวิจัย วารสารพัฒนาสังคม. ปีที่ 22 ฉบับที่ 1 (เมษายน 2563): 48-68.
- พระครูใบฎีกาอภิชาติ พรสุทธิชัยพงศ์.และคณะ. การเสริมสร้างความเข้มแข็งของเศรษฐกิจฐานรากและยกระดับเศรษฐกิจ สังคม และสร้างความมั่นคงทางรายได้, วารสารศิลปการจัดการ ปีที่ 6 ฉบับที่ 2 (เมษายน - มิถุนายน 2565):932-948.
- พวงรัตน์ เกสรแพทย์. การวางแผนกลยุทธ์ของนักการศึกษา, กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น. 2543.
เยาวมาลย์ จ้อยจุฬี. การมีส่วนร่วมของประชาชนในท้องถิ่นต่อการจัดการมูลฝอย:ศึกษาเฉพาะกรณี เทศบาลตำบลแหลมฉบัง จังหวัดชลบุรี, วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาวิชานโยบายและการวางแผนสังคม คณะศิลปศาสตรมหาวิทาลัยเกริก, 2542.
- ภัสสรดา สหัสสพาศน์ และนรินทร์ สังข์รักษา. รูปแบบและกลยุทธ์การจัดการพื้นที่สร้างสรรค์จังหวัดเพชรบุรีตามบริบทสังคมประเทศไทย 4.0, วารสาร Veridian E-Journal, Silpakorn University ISSN 1906 – 3431. ฉบับภาษาไทย สาขามนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ และศิลปะ ปีที่ 11 ฉบับที่ 2 (พฤษภาคม - สิงหาคม 2561): 1056-1072.
- ศศิกานต์ สังข์ทองและฐิตินัน บัญญาพ คอมมอน. การบูรณาการการสื่อสารสื่อพื้นบ้านกับสื่อใหม่เพื่อส่งเสริม และพัฒนาวัฒนธรรมผ้าย้อมคราม จังหวัดสกลนคร, วารสารนิเทศศาสตร์ธุรกิจบัณฑิต. ปีที่ 13 ฉบับที่ 2 (กรกฎาคม - ธันวาคม ประจำปี 2562): 339-382
- สมปอง สุวรรณภุมมา. “การบริหารโครงการและการพัฒนาภาครัฐ”. วารสารมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด. ปีที่ 10 ฉบับที่ 1 (มกราคม – มิถุนายน 2564): 891-903.
- สุพจน์ พงษ์พิสุทธ์บุบผา. “การมีส่วนร่วมของราษฎรในการอนุรักษ์ป่าชุมชนภายใต้การชี้นำของพระสงฆ์: กรณีศึกษาป่าชุมชนวัดชลประทานราชดำริ ตำบลสูงเนิน อำเภอกระสัง จังหวัดบุรีรัมย์”. วิทยานิพนธ์ ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2553.
- สมบัติ นามบุรี และธิดาวุฒิ หมั่นมี. “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์ พื้นฟู ประเพณีวัฒนธรรมท้องถิ่น จังหวัดชัยภูมิ”. วารสารการบริหารนิติบุคคลและ นวัตกรรมท้องถิ่น. ปีที่ 7 ฉบับที่ 6 (มิถุนายน 2564) : 125-136.

(3) รายงานการวิจัย

ขวัญกมล ดอนขวา. การพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ”. รายงานการวิจัย. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี, (2555)

ฉันทชนก ปะละวะ และคณะ. “การพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนกับสิ่งแวดล้อม ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ของตำบลกำพี้ อำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม”. รายงานวิจัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม, (2560).

(3) บทความทางเว็บไซต์ (Web Site)

เทศบาลตำบลทุ่งกวาว, [Online]. <https://www.toongkwao.go.th/tambon/general>, (5 มีนาคม 2565).

<https://www.gotoknow.org/posts/485293> (12 มกราคม 2565).

<https://www.schoolofchangemakers.com/knowledge/35892/> (5 กันยายน 2565)

สุชาติ พุทธิรักษา.เทคโนโลยีดิจิทัลกับการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน .[Online]. http://www.dsdw2016.dsdw.go.th/doc_pr/ndc_2560-2561,สืบค้นเมื่อ 23 ตุลาคม 2565.

2. ภาษาอังกฤษ

McClosky, Herbert. “Political Participation in The International Encyclopedia of the Social Science”. Vol. 12. p. 252. (New York : McMillan and Free Press,1968): 252.

Bryson, J. M. **Strategic Planning for Public and Nonprofit Organization: A Guide to Strengthening Organization Achievement.**San Francisco : JosseyBass.1995.

Van Meter and Van Horn. **The policy implementation process: Aconceptual framework,Administration and Society,1975.**

Alexander . **From idea to action: Note for a contingency theory of the policyimplementation process. Administration and Society,1985 16(4)**

Salisbury R. H. Interest Groups. In Greenstein, F. I. and Polsby, N. (Eds.). **Handbook of Political Science.** Vol. 4: (Nongovernmental Politics. 1975): 171-228

ภาคผนวก

ภาคผนวก : ก

หนังสือขอความอนุเคราะห์ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน วิทยาลัยสงฆ์แพร่ โทร ๐-๕๔๖๔๖๕๘๕ ต่อ๔๐๔

ที่ อว.๘๐๔.๔.๒ (๖)/๐๒

วันที่ ๑ มิถุนายน ๒๕๖๕

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือการวิจัย

เรียน พระครูโสภณกิตติบัณฑิต,ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.

เนื่องจากข้าพเจ้า นายธนนันท์ คุ่มถิ่นแก้ว อาจารย์ประจำมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตแพร่ ได้รับอนุมัติจากสถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ให้ดำเนินการวิจัย เรื่อง “นโยบายและยุทธศาสตร์การพัฒนาพื้นที่เชิงสร้างสรรค์แบบมีส่วนร่วมของตำบลทุ่งกวาว อำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่” โดยมีวัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาปัญหาและกระบวนการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน ตำบลทุ่งกวาว อำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่.
2. เพื่อพัฒนานโยบายและยุทธศาสตร์การพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนตำบลทุ่งกวาว อำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่.
3. เพื่อเสนอนโยบายและยุทธศาสตร์ต่อประชาคมตำบลทุ่งกวาว อำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่.

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงขอความอนุเคราะห์จากท่าน เพื่อเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือการวิจัยในเรื่องดังกล่าว เพื่อความเที่ยงตรง และความสมบูรณ์ของเครื่องมือการวิจัยในครั้งนี้ เพื่อประโยชน์ต่อการศึกษาวิจัยต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

(นายธนนันท์ คุ่มถิ่นแก้ว)
หัวหน้าโครงการวิจัย

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน วิทยาลัยสงฆ์แพร์ โทร ๐-๕๔๖๔๖๕๘๕ ต่อ๔๐๔

ที่ อว.๘๐๔.๔.๒ (๖)/๐๒

วันที่ ๑ มิถุนายน ๒๕๖๕

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือการวิจัย

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สายันท์ อินนันใจ

เนื่องจากข้าพเจ้า นายธนันท์ คุ่มถิ่นแก้ว อาจารย์ประจำมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตแพร์ ได้รับอนุมัติจากสถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยให้ดำเนินการวิจัย เรื่อง “นโยบายและยุทธศาสตร์การพัฒนาพื้นที่เชิงสร้างสรรค์แบบมีส่วนร่วมของตำบลทุ่งกวาว อำเภอเมืองแพร์ จังหวัดแพร์” โดยมีวัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาปัญหาและกระบวนการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน ตำบลทุ่งกวาว อำเภอเมืองแพร์ จังหวัดแพร์.
2. เพื่อพัฒนานโยบายและยุทธศาสตร์การพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนตำบลทุ่งกวาว อำเภอเมืองแพร์ จังหวัดแพร์.
3. เพื่อเสนอนโยบายและยุทธศาสตร์ต่อประชาคมตำบลทุ่งกวาว อำเภอเมืองแพร์ จังหวัดแพร์.

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงขอความอนุเคราะห์จากท่าน เพื่อเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือการวิจัยในเรื่องดังกล่าว เพื่อความเที่ยงตรง และความสมบูรณ์ของเครื่องมือการวิจัยในครั้งนี้ เพื่อประโยชน์ต่อการศึกษาวิจัยต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

(นายธนันท์ คุ่มถิ่นแก้ว)

หัวหน้าโครงการวิจัย

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน วิทยาลัยสงฆ์แพร่ โทร ๐-๕๔๖๔๖๕๘๕ ต่อ๔๐๔

ที่ อว.๘๐๔.๔.๒ (๖)/๐๒

วันที่ ๑ มิถุนายน ๒๕๖๕

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือการวิจัย

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สมจิต ขอนวงศ์

เนื่องจากข้าพเจ้า นายธนันท์ คุ่มถิ่นแก้ว อาจารย์ประจำมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตแพร่ ได้รับอนุมัติจากสถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ให้ดำเนินการวิจัย เรื่อง “นโยบายและยุทธศาสตร์การพัฒนาพื้นที่เชิงสร้างสรรค์แบบมีส่วนร่วมของตำบลทุ่งกวาว อำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่” โดยมีวัตถุประสงค์

๑. เพื่อศึกษาแนวทางการส่งเสริมพฤติกรรมทางการเมืองการปกครองของเทศบาลตำบลแม่หลายตามวิถีประชาธิปไตย

๒. การศึกษาปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะของแนวทางส่งเสริมพฤติกรรมทางการเมืองการปกครองของเทศบาลตำบลแม่หลายตามวิถีประชาธิปไตย

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงขอความอนุเคราะห์จากท่าน เพื่อเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือการวิจัยในเรื่องดังกล่าว เพื่อความเที่ยงตรง และความสมบูรณ์ของเครื่องมือการวิจัยในครั้งนี้ เพื่อประโยชน์ต่อการศึกษาวิจัยต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

(นายธนันท์ คุ่มถิ่นแก้ว)

หัวหน้าโครงการวิจัย

แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย
เรื่อง นโยบายและยุทธศาสตร์การพัฒนาพื้นที่เชิงสร้างสรรค์แบบมีส่วนร่วมของตำบลทุ่งกวาว
อำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่

คำชี้แจง

1. จุดประสงค์ของแบบสัมภาษณ์นี้มุ่งวิจัยเกี่ยวกับการสร้างรูปแบบนโยบายและยุทธศาสตร์การพัฒนาพื้นที่เชิงสร้างสรรค์แบบมีส่วนร่วมของตำบลทุ่งกวาว อำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่ เพื่อเตรียมความพร้อมของประชาชนในการพัฒนานโยบายและยุทธศาสตร์แบบมีส่วนร่วมพื้นที่เชิงสร้างสรรค์ระดับชาติ และท้องถิ่น ในด้านการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน

2. ข้อความที่ให้สัมภาษณ์ทุกข้อความไม่มีถูกหรือผิด คำตอบต่างๆ ที่ได้รับมาจะใช้ใน งานวิจัยเท่านั้น จะไม่ให้ส่งผลเสียต่อผู้ให้สัมภาษณ์แต่ประการใด

3. แบบสัมภาษณ์นี้แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เกี่ยวกับสถานภาพของผู้ให้สัมภาษณ์

ตอนที่ 2 เป็นแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับสภาพปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหาในแนวนโยบาย และยุทธศาสตร์การพัฒนาพื้นที่เชิงสร้างสรรค์แบบมีส่วนร่วมของตำบลทุ่งกวาว อำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่ ในการให้สัมภาษณ์นี้ ขอความกรุณาได้โปรดให้ข้อมูลตามสภาพความเป็นจริง ข้อมูลที่ ถูกต้องตรงกับความเป็นจริงที่สุดเท่านั้น จึงจะกระทำให้การวิจัยครั้งนี้มีผลสรุปที่เที่ยงตรง ซึ่งจะได้เป็น ประโยชน์ในทางการพัฒนานโยบายและยุทธศาสตร์แบบมีส่วนร่วมพื้นที่เชิงสร้างสรรค์ ให้มีความ เจริญก้าวหน้าทันนานาประเทศต่อไป

ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านเป็นอย่างดี จึงขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

นายธนันท์ คุ่มถิ่นแก้ว

อาจารย์ประจำสาขาวิชารัฐศาสตรบัณฑิต

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตแพร่

แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย
นโยบายและยุทธศาสตร์การพัฒนาพื้นที่เชิงสร้างสรรค์แบบมีส่วนร่วมของตำบลทุ่งกวาว อำเภอ
เมืองแพร่ จังหวัดแพร่
1 ตอนที่สถานภาพของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์

1. ชื่อ..... นามสกุล.....
2. ตำแหน่ง
3. เพศ.....
4. อาชีพ.....
5. วัน เดือน ปี ที่สัมภาษณ์.....

ตอนที่ 2 แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับพัฒนานโยบายและยุทธศาสตร์การพัฒนาเศรษฐกิจ
ชุมชนของตำบลทุ่งกวาว อำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่

2.1 การพัฒนาทางเทคโนโลยี (technological development)

ท่านมีความคิดเห็นต่อ การพัฒนาทางเทคโนโลยี (technological development) เพื่อ
พัฒนานโยบายและยุทธศาสตร์การพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน อย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ท่านมีข้อเสนอแนะ การพัฒนาทางเทคโนโลยี (technological development) เพื่อ
พัฒนานโยบายและยุทธศาสตร์การพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน อย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2. การพัฒนาทางเศรษฐกิจ (economic development)

ท่านมีความคิดเห็นต่อ การพัฒนาทางเศรษฐกิจ (economic development) บนหลักการพึ่งพาตนเองบนฐานเศรษฐกิจชุมชน เพื่อการพัฒนานโยบายและยุทธศาสตร์การพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ท่านมีข้อเสนอแนะ แนวทางการพัฒนาทางเศรษฐกิจ (economic development) บนหลักการพึ่งพาตนเองบนฐานเศรษฐกิจชุมชน เพื่อการพัฒนานโยบายและยุทธศาสตร์การพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน อย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2.3 การพัฒนาทางทรัพยากรธรรมชาติ (natural resource development)

ท่านมีความคิดเห็นต่อ การพัฒนาทางทรัพยากรธรรมชาติ เพื่อการพัฒนานโยบายและยุทธศาสตร์การพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน อย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ท่านมีข้อเสนอแนะ การพัฒนาทางทรัพยากรธรรมชาติ (natural resource development) เพื่อการพัฒนานโยบายและยุทธศาสตร์การพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน อย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
วิทยาเขตแพร่ เลขที่ ๑๑๑ หมู่ที่ ๕
ตำบลแม่คำมี อำเภอเมืองแพร่
จังหวัดแพร่ ๕๔๐๐๐

ที่ อว ๘๐๔๒/ว๐๑๓

๒๒ สิงหาคม ๒๕๖๕

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์สัมภาษณ์งานวิจัย
เรียน นายพิชิต ปัทมาภรณ์พงศ์

ด้วยนายธนันท์ คุ่มถิ่นแก้ว อาจารย์ประจำหลักสูตรรัฐศาสตรบัณฑิต ได้รับมอบหมายให้
รับผิดชอบในนามหัวหน้าโครงการวิจัย ด้วยทุนสนับสนุนการวิจัยมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราช
วิทยาลัย วิทยาเขตแพร่ ในปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๕ กำลังจัดทำวิจัย เรื่อง “นโยบายและยุทธศาสตร์
การพัฒนาพื้นที่เชิงสร้างสรรค์แบบมีส่วนร่วมของตำบลทุ่งกวาว อำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่” เพื่อ
พัฒนางานวิชาการให้กับบุคลากรของมหาวิทยาลัย และงานวิจัยตามภารกิจของอุดมศึกษา

ดังนั้น ทางสำนักวิชาการวิทยาเขตแพร่ พิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ สามารถให้
คำแนะนำอันจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาพื้นที่อย่างสร้างสรรค์ และพัฒนางานวิจัยอย่างมีคุณค่า
ทางมหาวิทยาลัยจึงขอความอนุเคราะห์จากท่าน เพื่ออนุญาตสัมภาษณ์ ในวันที่ ๓๑ เดือน สิงหาคม.
พ.ศ. ๒๕๖๕ เวลา 09.00 น. ตามเอกสารแนบ และจะเป็นประโยชน์ต่อการศึกษาวิจัยต่อไป และ
ขอขอบคุณมา โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

เรียนมาด้วยความนับถือ

(พระมหาสิทธิชัย ชยสิทธิ,ดร.)

ผู้อำนวยการสำนักวิชาการวิทยาเขตแพร่
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตแพร่

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
วิทยาเขตแพร่ เลขที่ ๑๑๑ หมู่ที่ ๕
ตำบลแม่คำมี อำเภอเมืองแพร่
จังหวัดแพร่ ๕๔๐๐๐

ที่ อว ๘๐๔๒/ว๐๑๓

๒๒ สิงหาคม ๒๕๖๕

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์สัมภาษณ์งานวิจัย

เรียน นายเทเวศ นามจะโปะ

ด้วยนายธนันท์ คุ่มถิ่นแก้ว อาจารย์ประจำหลักสูตรรัฐศาสตรบัณฑิต ได้รับมอบหมายให้
รับผิดชอบในนามหัวหน้าโครงการวิจัย ด้วยทุนสนับสนุนการวิจัยมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราช
วิทยาลัย วิทยาเขตแพร่ ในปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๕ กำลังจัดทำวิจัย เรื่อง “นโยบายและยุทธศาสตร์
การพัฒนาพื้นที่เชิงสร้างสรรค์แบบมีส่วนร่วมของตำบลทุ่งกวาว อำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่” เพื่อ
พัฒนางานวิชาการให้กับบุคลากรของมหาวิทยาลัย และงานวิจัยตามภารกิจของอุดมศึกษา

ดังนั้น ทางสำนักวิชาการวิทยาเขตแพร่ พิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ สามารถให้
คำแนะนำอันจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาพื้นที่อย่างสร้างสรรค์ และพัฒนางานวิจัยอย่างมีคุณค่า
ทางมหาวิทยาลัยจึงขอความอนุเคราะห์จากท่าน เพื่ออนุญาตสัมภาษณ์ ในวันที่ ๓๑ เดือน สิงหาคม.
พ.ศ. ๒๕๖๕ เวลา 09.00 น. ตามเอกสารแนบ และจะเป็นประโยชน์ต่อการศึกษาวิจัยต่อไป และ
ขอขอบคุณมา โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

เรียนมาด้วยความนับถือ

(พระมหาสิทธิชัย ชยสิทธิ,ดร.)

ผู้อำนวยการสำนักวิชาการวิทยาเขตแพร่
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตแพร่

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
วิทยาเขตแพร่ เลขที่ ๑๑๑ หมู่ที่ ๕
ตำบลแม่คำมี อำเภอเมืองแพร่
จังหวัดแพร่ ๕๔๐๐๐

ที่ อว ๘๐๔๒/ว๐๑๓

๒๒ สิงหาคม ๒๕๖๕

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์สัมภาษณ์งานวิจัย

เรียน .นายยุทธนา การะบุญ

ด้วยนายธนันท์ คุ้มถิ่นแก้ว อาจารย์ประจำหลักสูตรรัฐศาสตรบัณฑิต ได้รับมอบหมายให้
รับผิดชอบในนามหัวหน้าโครงการวิจัย ด้วยทุนสนับสนุนการวิจัยมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราช
วิทยาลัย วิทยาเขตแพร่ ในปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๕ กำลังจัดทำวิจัย เรื่อง “นโยบายและยุทธศาสตร์
การพัฒนาพื้นที่เชิงสร้างสรรค์แบบมีส่วนร่วมของตำบลทุ่งกวาว อำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่” เพื่อ
พัฒนางานวิชาการให้กับบุคลากรของมหาวิทยาลัย และงานวิจัยตามภารกิจของอุดมศึกษา

ดังนั้น ทางสำนักวิชาการวิทยาเขตแพร่ พิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ สามารถให้
คำแนะนำอันจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาพื้นที่อย่างสร้างสรรค์ และพัฒนางานวิจัยอย่างมีคุณค่า
ทางมหาวิทยาลัยจึงขอความอนุเคราะห์จากท่าน เพื่ออนุญาตสัมภาษณ์ ในวันที่ ๓๑ เดือน สิงหาคม.
พ.ศ. ๒๕๖๕ เวลา 09.00 น. ตามเอกสารแนบ และจะเป็นประโยชน์ต่อการศึกษาวิจัยต่อไป และ
ขอขอบคุณมา โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

เรียนมาด้วยความนับถือ

(พระมหาสิทธิชัย ชยสิทธิ,ดร.)

ผู้อำนวยการสำนักวิชาการวิทยาเขตแพร่
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตแพร่

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
วิทยาเขตแพร่ เลขที่ ๑๑๑ หมู่ที่ ๕
ตำบลแม่คำมี อำเภอเมืองแพร่
จังหวัดแพร่ ๕๔๐๐๐

ที่ อว ๘๐๔๒/ว๐๑๓

๒๒ สิงหาคม ๒๕๖๕

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์สัมภาษณ์งานวิจัย

เรียน นายมังกร บุตรชา

ด้วยนายธนันท์ คุ่มถิ่นแก้ว อาจารย์ประจำหลักสูตรรัฐศาสตรบัณฑิต ได้รับมอบหมายให้รับผิดชอบในนามหัวหน้าโครงการวิจัย ด้วยทุนสนับสนุนการวิจัยมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตแพร่ ในปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๕ กำลังจัดทำวิจัย เรื่อง “นโยบายและยุทธศาสตร์การพัฒนาพื้นที่เชิงสร้างสรรค์แบบมีส่วนร่วมของตำบลทุ่งกวาว อำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่” เพื่อพัฒนางานวิชาการให้กับบุคลากรของมหาวิทยาลัย และงานวิจัยตามภารกิจของอุดมศึกษา

ดังนั้น ทางสำนักวิชาการวิทยาเขตแพร่ พิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ สามารถให้คำแนะนำอันจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาพื้นที่อย่างสร้างสรรค์ และพัฒนางานวิจัยอย่างมีคุณค่าทางมหาวิทยาลัยจึงขอความอนุเคราะห์จากท่าน เพื่ออนุญาตสัมภาษณ์ ในวันที่ ๓๑ เดือน สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๕ เวลา 09.00 น. ตามเอกสารแนบ และจะเป็นประโยชน์ต่อการศึกษาวิจัยต่อไป และขอขอบคุณมา โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

เรียนมาด้วยความนับถือ

(พระมหาสิทธิชัย ชยสิทธิ,ดร.)

ผู้อำนวยการสำนักวิชาการวิทยาเขตแพร่
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตแพร่

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
วิทยาเขตแพร่ เลขที่ ๑๑๑ หมู่ที่ ๕
ตำบลแม่คำมี อำเภอเมืองแพร่
จังหวัดแพร่ ๕๔๐๐๐

ที่ อว ๘๐๔๒/ว๐๑๓

๒๒ สิงหาคม ๒๕๖๕

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์สัมภาษณ์งานวิจัย

เรียน นายสมฤทธิ์ สุขมี

ด้วยนายธนันท์ คุ่มถิ่นแก้ว อาจารย์ประจำหลักสูตรรัฐศาสตรบัณฑิต ได้รับมอบหมายให้รับผิดชอบในนามหัวหน้าโครงการวิจัย ด้วยทุนสนับสนุนการวิจัยมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตแพร่ ในปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๕ กำลังจัดทำวิจัย เรื่อง “นโยบายและยุทธศาสตร์การพัฒนาพื้นที่เชิงสร้างสรรค์แบบมีส่วนร่วมของตำบลทุ่งกวาว อำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่” เพื่อพัฒนางานวิชาการให้กับบุคลากรของมหาวิทยาลัย และงานวิจัยตามภารกิจของอุดมศึกษา

ดังนั้น ทางสำนักวิชาการวิทยาเขตแพร่ พิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ สามารถให้คำแนะนำอันจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาพื้นที่อย่างสร้างสรรค์ และพัฒนางานวิจัยอย่างมีคุณค่าทางมหาวิทยาลัยจึงขอความอนุเคราะห์จากท่าน เพื่ออนุญาตสัมภาษณ์ ในวันที่ ๓๑ เดือน สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๕ เวลา 09.00 น. ตามเอกสารแนบ และจะเป็นประโยชน์ต่อการศึกษาวิจัยต่อไป และขอขอบคุณมา โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

เรียนมาด้วยความนับถือ

(พระมหาสิทธิชัย ชยสิทธิ,ดร.)

ผู้อำนวยการสำนักวิชาการวิทยาเขตแพร่
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตแพร่

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
วิทยาเขตแพร่ เลขที่ ๑๑๑ หมู่ที่ ๕
ตำบลแม่คำมี อำเภอเมืองแพร่
จังหวัดแพร่ ๕๔๐๐๐

ที่ อว ๘๐๔๒/ว๐๑๓

๒๒ สิงหาคม ๒๕๖๕

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์สัมภาษณ์งานวิจัย

เรียน นายภูชงค สำลีราช

ด้วยนายธนันท์ คุ่มถิ่นแก้ว อาจารย์ประจำหลักสูตรรัฐศาสตรบัณฑิต ได้รับมอบหมายให้รับผิดชอบในนามหัวหน้าโครงการวิจัย ด้วยทุนสนับสนุนการวิจัยมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตแพร่ ในปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๕ กำลังจัดทำวิจัย เรื่อง “นโยบายและยุทธศาสตร์การพัฒนาพื้นที่เชิงสร้างสรรค์แบบมีส่วนร่วมของตำบลทุ่งกวาว อำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่” เพื่อพัฒนางานวิชาการให้กับบุคลากรของมหาวิทยาลัย และงานวิจัยตามภารกิจของอุดมศึกษา

ดังนั้น ทางสำนักวิชาการวิทยาเขตแพร่ พิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ สามารถให้คำแนะนำอันจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาพื้นที่อย่างสร้างสรรค์ และพัฒนางานวิจัยอย่างมีคุณค่าทางมหาวิทยาลัยจึงขอความอนุเคราะห์จากท่าน เพื่ออนุญาตสัมภาษณ์ ในวันที่ ๓๑ เดือน สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๕ เวลา 09.00 น. ตามเอกสารแนบ และจะเป็นประโยชน์ต่อการศึกษาวิจัยต่อไป และขอขอบคุณมา โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

เรียนมาด้วยความนับถือ

(พระมหาสิทธิชัย ชยสิทธิ,ดร.)

ผู้อำนวยการสำนักวิชาการวิทยาเขตแพร่
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตแพร่

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
วิทยาเขตแพร่ เลขที่ ๑๑๑ หมู่ที่ ๕
ตำบลแม่คำมี อำเภอเมืองแพร่
จังหวัดแพร่ ๕๔๐๐๐

ที่ อว ๘๐๔๒/ว๐๑๓

๒๒ สิงหาคม ๒๕๖๕

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์สัมภาษณ์งานวิจัย

เรียน นางปรานอม โพธิ์พิรุณ

ด้วยนายธนันท์ คุ่มถิ่นแก้ว อาจารย์ประจำหลักสูตรรัฐศาสตรบัณฑิต ได้รับมอบหมายให้รับผิดชอบในนามหัวหน้าโครงการวิจัย ด้วยทุนสนับสนุนการวิจัยมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตแพร่ ในปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๕ กำลังจัดทำวิจัย เรื่อง “นโยบายและยุทธศาสตร์การพัฒนาพื้นที่เชิงสร้างสรรค์แบบมีส่วนร่วมของตำบลทุ่งกวาว อำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่” เพื่อพัฒนางานวิชาการให้กับบุคลากรของมหาวิทยาลัย และงานวิจัยตามภารกิจของอุดมศึกษา

ดังนั้น ทางสำนักวิชาการวิทยาเขตแพร่ พิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ สามารถให้คำแนะนำอันจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาพื้นที่อย่างสร้างสรรค์ และพัฒนางานวิจัยอย่างมีคุณค่าทางมหาวิทยาลัยจึงขอความอนุเคราะห์จากท่าน เพื่ออนุญาตสัมภาษณ์ ในวันที่ ๓๑ เดือน สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๕ เวลา 09.00 น. ตามเอกสารแนบ และจะเป็นประโยชน์ต่อการศึกษาวิจัยต่อไป และขอขอบคุณมา โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

เรียนมาด้วยความนับถือ

(พระมหาสิทธิชัย ชยสิทธิ,ดร.)

ผู้อำนวยการสำนักวิชาการวิทยาเขตแพร่
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตแพร่

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
วิทยาเขตแพร่ เลขที่ ๑๑๑ หมู่ที่ ๕
ตำบลแม่คำมี อำเภอเมืองแพร่
จังหวัดแพร่ ๕๔๐๐๐

ที่ อว ๘๐๔๒/ว๐๑๓

๒๒ สิงหาคม ๒๕๖๕

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์สัมภาษณ์งานวิจัย

เรียน นางสาวกุลยา โยธาภักดี

ด้วยนายธนันท์ คุ้มถิ่นแก้ว อาจารย์ประจำหลักสูตรรัฐศาสตรบัณฑิต ได้รับมอบหมายให้รับผิดชอบในนามหัวหน้าโครงการวิจัย ด้วยทุนสนับสนุนการวิจัยมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตแพร่ ในปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๕ กำลังจัดทำวิจัย เรื่อง “นโยบายและยุทธศาสตร์การพัฒนาพื้นที่เชิงสร้างสรรค์แบบมีส่วนร่วมของตำบลทุ่งกวาว อำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่” เพื่อพัฒนางานวิชาการให้กับบุคลากรของมหาวิทยาลัย และงานวิจัยตามภารกิจของอุดมศึกษา

ดังนั้น ทางสำนักวิชาการวิทยาเขตแพร่ พิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ สามารถให้คำแนะนำอันจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาพื้นที่อย่างสร้างสรรค์ และพัฒนางานวิจัยอย่างมีคุณค่าทางมหาวิทยาลัยจึงขอความอนุเคราะห์จากท่าน เพื่ออนุญาตสัมภาษณ์ ในวันที่ ๓๑ เดือน สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๕ เวลา 09.00 น. ตามเอกสารแนบ และจะเป็นประโยชน์ต่อการศึกษาวิจัยต่อไป และขอขอบคุณมา โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

เรียนมาด้วยความนับถือ

(พระมหาสิทธิชัย ชยสิทธิ,ดร.)

ผู้อำนวยการสำนักวิชาการวิทยาเขตแพร่
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตแพร่

ที่ อว ๘๐๔๒/ว๐๑๓

๒๒ สิงหาคม ๒๕๖๕

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์สัมภาษณ์งานวิจัย

เรียน นางสาวกุลยา โยธาภักดี

ด้วยนายธนันท์ คุ้มถิ่นแก้ว อาจารย์ประจำหลักสูตรรัฐศาสตรบัณฑิต ได้รับมอบหมายให้รับผิดชอบในนามหัวหน้าโครงการวิจัย ด้วยทุนสนับสนุนการวิจัยมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตแพร่ ในปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๕ กำลังจัดทำวิจัย เรื่อง “นโยบายและยุทธศาสตร์การพัฒนาพื้นที่เชิงสร้างสรรค์แบบมีส่วนร่วมของตำบลทุ่งกวาว อำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่” เพื่อพัฒนางานวิชาการให้กับบุคลากรของมหาวิทยาลัย และงานวิจัยตามภารกิจของอุดมศึกษา

ดังนั้น ทางสำนักวิชาการวิทยาเขตแพร่ พิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ สามารถให้คำแนะนำอันจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาพื้นที่อย่างสร้างสรรค์ และพัฒนางานวิจัยอย่างมีคุณค่าทางมหาวิทยาลัยจึงขอความอนุเคราะห์จากท่าน เพื่ออนุญาตสัมภาษณ์ ในวันที่ ๓๑ เดือน สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๕ เวลา 09.00 น. ตามเอกสารแนบ และจะเป็นประโยชน์ต่อการศึกษาวิจัยต่อไป และขอขอบคุณมา โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

เรียนมาด้วยความนับถือ

(พระมหาสิทธิชัย ชยสิทธิ,ดร.)

ผู้อำนวยการสำนักวิชาการวิทยาเขตแพร่
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตแพร่

ที่ อว ๘๐๔๒/ว๐๑๓

๒๒ สิงหาคม ๒๕๖๕

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์สัมภาษณ์งานวิจัย

เรียน นางบุญหลั่น ไหวเคลื่อน

ด้วยนายธนันท์ คุ่มถิ่นแก้ว อาจารย์ประจำหลักสูตรรัฐศาสตรบัณฑิต ได้รับมอบหมายให้รับผิดชอบในนามหัวหน้าโครงการวิจัย ด้วยทุนสนับสนุนการวิจัยมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตแพร่ ในปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๕ กำลังจัดทำวิจัย เรื่อง “นโยบายและยุทธศาสตร์การพัฒนาพื้นที่เชิงสร้างสรรค์แบบมีส่วนร่วมของตำบลทุ่งกวาว อำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่” เพื่อพัฒนางานวิชาการให้กับบุคลากรของมหาวิทยาลัย และงานวิจัยตามภารกิจของอุดมศึกษา

ดังนั้น ทางสำนักวิชาการวิทยาเขตแพร่ พิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ สามารถให้คำแนะนำอันจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาพื้นที่อย่างสร้างสรรค์ และพัฒนางานวิจัยอย่างมีคุณค่าทางมหาวิทยาลัยจึงขอความอนุเคราะห์จากท่าน เพื่ออนุญาตสัมภาษณ์ ในวันที่ ๓๑ เดือน สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๕ เวลา 09.00 น. ตามเอกสารแนบ และจะเป็นประโยชน์ต่อการศึกษาวิจัยต่อไป และขอขอบคุณมา โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

เรียนมาด้วยความนับถือ

(พระมหาสิทธิชัย ชยสิทธิ,ดร.)

ผู้อำนวยการสำนักวิชาการวิทยาเขตแพร่
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตแพร่

ที่ อว ๘๐๔๒/ว๐๑๓

๒๒ สิงหาคม ๒๕๖๕

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์สัมภาษณ์งานวิจัย

เรียน นางจรรยา ประระมะ

ด้วยนายธนันท์ คุ่มถิ่นแก้ว อาจารย์ประจำหลักสูตรรัฐศาสตรบัณฑิต ได้รับมอบหมายให้รับผิดชอบในนามหัวหน้าโครงการวิจัย ด้วยทุนสนับสนุนการวิจัยมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตแพร่ ในปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๕ กำลังจัดทำวิจัย เรื่อง “นโยบายและยุทธศาสตร์การพัฒนาพื้นที่เชิงสร้างสรรค์แบบมีส่วนร่วมของตำบลทุ่งกวาว อำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่” เพื่อพัฒนางานวิชาการให้กับบุคลากรของมหาวิทยาลัย และงานวิจัยตามภารกิจของอุดมศึกษา

ดังนั้น ทางสำนักวิชาการวิทยาเขตแพร่ พิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ สามารถให้คำแนะนำอันจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาพื้นที่อย่างสร้างสรรค์ และพัฒนางานวิจัยอย่างมีคุณค่าทางมหาวิทยาลัยจึงขอความอนุเคราะห์จากท่าน เพื่ออนุญาตสัมภาษณ์ ในวันที่ ๓๑ เดือน สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๕ เวลา 09.00 น. ตามเอกสารแนบ และจะเป็นประโยชน์ต่อการศึกษาวิจัยต่อไป และขอขอบคุณมา โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

เรียนมาด้วยความนับถือ

(พระมหาสิทธิชัย ชยสิทธิ,ดร.)

ผู้อำนวยการสำนักวิชาการวิทยาเขตแพร่
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตแพร่

ที่ อว ๘๐๔๒/ว๐๑๓

๒๒ สิงหาคม ๒๕๖๕

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์สัมภาษณ์งานวิจัย

เรียน นางปนัดดา สุทธิลักษณ์

ด้วยนายธนันท์ คุ้มถิ่นแก้ว อาจารย์ประจำหลักสูตรรัฐศาสตรบัณฑิต ได้รับมอบหมายให้รับผิดชอบในนามหัวหน้าโครงการวิจัย ด้วยทุนสนับสนุนการวิจัยมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตแพร่ ในปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๕ กำลังจัดทำวิจัย เรื่อง “นโยบายและยุทธศาสตร์การพัฒนาพื้นที่เชิงสร้างสรรค์แบบมีส่วนร่วมของตำบลทุ่งกวาว อำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่” เพื่อพัฒนางานวิชาการให้กับบุคลากรของมหาวิทยาลัย และงานวิจัยตามภารกิจของอุดมศึกษา

ดังนั้น ทางสำนักวิชาการวิทยาเขตแพร่ พิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ สามารถให้คำแนะนำอันจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาพื้นที่อย่างสร้างสรรค์ และพัฒนางานวิจัยอย่างมีคุณค่าทางมหาวิทยาลัยจึงขอความอนุเคราะห์จากท่าน เพื่ออนุญาตสัมภาษณ์ ในวันที่ ๓๑ เดือน สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๕ เวลา 09.00 น. ตามเอกสารแนบ และจะเป็นประโยชน์ต่อการศึกษาวิจัยต่อไป และขอขอบคุณมา โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

เรียนมาด้วยความนับถือ

(พระมหาสิทธิชัย ชยสิทธิ,ดร.)

ผู้อำนวยการสำนักวิชาการวิทยาเขตแพร่
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตแพร่

ที่ อว ๘๐๔๒/ว๐๑๓

๒๒ สิงหาคม ๒๕๖๕

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์สัมภาษณ์งานวิจัย

เรียน นางพะยอม ลือโฮ้ง

ด้วยนายธนันท์ คุ่มถิ่นแก้ว อาจารย์ประจำหลักสูตรรัฐศาสตรบัณฑิต ได้รับมอบหมายให้รับผิดชอบในนามหัวหน้าโครงการวิจัย ด้วยทุนสนับสนุนการวิจัยมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตแพร่ ในปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๕ กำลังจัดทำวิจัย เรื่อง “นโยบายและยุทธศาสตร์การพัฒนาพื้นที่เชิงสร้างสรรค์แบบมีส่วนร่วมของตำบลทุ่งกวาว อำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่” เพื่อพัฒนางานวิชาการให้กับบุคลากรของมหาวิทยาลัย และงานวิจัยตามภารกิจของอุดมศึกษา

ดังนั้น ทางสำนักวิชาการวิทยาเขตแพร่ พิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ สามารถให้คำแนะนำอันจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาพื้นที่อย่างสร้างสรรค์ และพัฒนางานวิจัยอย่างมีคุณค่าทางมหาวิทยาลัยจึงขอความอนุเคราะห์จากท่าน เพื่ออนุญาตสัมภาษณ์ ในวันที่ ๓๑ เดือน สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๕ เวลา 09.00 น. ตามเอกสารแนบ และจะเป็นประโยชน์ต่อการศึกษาวิจัยต่อไป และขอขอบคุณมา โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

เรียนมาด้วยความนับถือ

(พระมหาสิทธิชัย ชยสิทธิ,ดร.)

ผู้อำนวยการสำนักวิชาการวิทยาเขตแพร่
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตแพร่

ที่ อว ๘๐๔๒/ว๐๑๓

๒๒ สิงหาคม ๒๕๖๕

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์สัมภาษณ์งานวิจัย

เรียน นางสาวสมศรี วงษ์ช่อม

ด้วยนายธนันท์ คุ่มถิ่นแก้ว อาจารย์ประจำหลักสูตรรัฐศาสตรบัณฑิต ได้รับมอบหมายให้รับผิดชอบในนามหัวหน้าโครงการวิจัย ด้วยทุนสนับสนุนการวิจัยมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตแพร่ ในปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๕ กำลังจัดทำวิจัย เรื่อง “นโยบายและยุทธศาสตร์การพัฒนาพื้นที่เชิงสร้างสรรค์แบบมีส่วนร่วมของตำบลทุ่งกวาว อำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่” เพื่อพัฒนางานวิชาการให้กับบุคลากรของมหาวิทยาลัย และงานวิจัยตามภารกิจของอุดมศึกษา

ดังนั้น ทางสำนักวิชาการวิทยาเขตแพร่ พิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ สามารถให้คำแนะนำอันจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาพื้นที่อย่างสร้างสรรค์ และพัฒนางานวิจัยอย่างมีคุณค่าทางมหาวิทยาลัยจึงขอความอนุเคราะห์จากท่าน เพื่ออนุญาตสัมภาษณ์ ในวันที่ ๓๑ เดือน สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๕ เวลา 09.00 น. ตามเอกสารแนบ และจะเป็นประโยชน์ต่อการศึกษาวิจัยต่อไป และขอขอบคุณมา โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

เรียนมาด้วยความนับถือ

(พระมหาสิทธิชัย ชยสิทธิ,ดร.)

ผู้อำนวยการสำนักวิชาการวิทยาเขตแพร่
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตแพร่

ที่ อว ๘๐๔๒/ว๐๑๓

๒๒ สิงหาคม ๒๕๖๕

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์สัมภาษณ์งานวิจัย

เรียน นางคำเกี้ยว เมืองเอก

ด้วยนายธนันท์ คุ้มถิ่นแก้ว อาจารย์ประจำหลักสูตรรัฐศาสตรบัณฑิต ได้รับมอบหมายให้รับผิดชอบในนามหัวหน้าโครงการวิจัย ด้วยทุนสนับสนุนการวิจัยมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตแพร่ ในปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๕ กำลังจัดทำวิจัย เรื่อง “นโยบายและยุทธศาสตร์การพัฒนาพื้นที่เชิงสร้างสรรค์แบบมีส่วนร่วมของตำบลทุ่งกวาว อำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่” เพื่อพัฒนางานวิชาการให้กับบุคลากรของมหาวิทยาลัย และงานวิจัยตามภารกิจของอุดมศึกษา

ดังนั้น ทางสำนักวิชาการวิทยาเขตแพร่ พิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ สามารถให้คำแนะนำอันจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาพื้นที่อย่างสร้างสรรค์ และพัฒนางานวิจัยอย่างมีคุณค่าทางมหาวิทยาลัยจึงขอความอนุเคราะห์จากท่าน เพื่ออนุญาตสัมภาษณ์ ในวันที่ ๓๑ เดือน สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๕ เวลา 09.00 น. ตามเอกสารแนบ และจะเป็นประโยชน์ต่อการศึกษาวิจัยต่อไป และขอขอบคุณมา โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

เรียนมาด้วยความนับถือ

(พระมหาสิทธิชัย ชยสิทธิ,ดร.)

ผู้อำนวยการสำนักวิชาการวิทยาเขตแพร่
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตแพร่

ที่ อว ๘๐๔๒/ว๐๑๓

๒๒ สิงหาคม ๒๕๖๕

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์สัมภาษณ์งานวิจัย

เรียน นางมยุเรศ ชัยวัฒนคุปต์

ด้วยนายธนันท์ คุ้มถิ่นแก้ว อาจารย์ประจำหลักสูตรรัฐศาสตรบัณฑิต ได้รับมอบหมายให้รับผิดชอบในนามหัวหน้าโครงการวิจัย ด้วยทุนสนับสนุนการวิจัยมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตแพร่ ในปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๕ กำลังจัดทำวิจัย เรื่อง “นโยบายและยุทธศาสตร์การพัฒนาพื้นที่เชิงสร้างสรรค์แบบมีส่วนร่วมของตำบลทุ่งกวาว อำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่” เพื่อพัฒนางานวิชาการให้กับบุคลากรของมหาวิทยาลัย และงานวิจัยตามภารกิจของอุดมศึกษา

ดังนั้น ทางสำนักวิชาการวิทยาเขตแพร่ พิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ สามารถให้คำแนะนำอันจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาพื้นที่อย่างสร้างสรรค์ และพัฒนางานวิจัยอย่างมีคุณค่าทางมหาวิทยาลัยจึงขอความอนุเคราะห์จากท่าน เพื่ออนุญาตสัมภาษณ์ ในวันที่ ๓๑ เดือน สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๕ เวลา 09.00 น. ตามเอกสารแนบ และจะเป็นประโยชน์ต่อการศึกษาวิจัยต่อไป และขอขอบคุณมา โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

เรียนมาด้วยความนับถือ

(พระมหาสิทธิชัย ชยสิทธิ,ดร.)

ผู้อำนวยการสำนักวิชาการวิทยาเขตแพร่
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตแพร่

ภาคผนวก : ข
ภาพการลงพื้นที่เพื่อการวิจัย

ภาพการลงพื้นที่วิจัยตำบลทุ่งกวาว อำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่

ภาพการลงพื้นที่สัมภาษณ์ งานวิจัยตำบลทุ่งกวาว อำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่

ภาพการลงพื้นที่นำเสนอนโยบายและยุทธศาสตร์ งานวิจัยตำบลทุ่งกวาว อำเภอเมืองแพร่ จังหวัด
แพร่

ภาคผนวก ค
การรับรองการนำวิจัยไปใช้ประโยชน์

1. กิจกรรมด้านการเรียนการสอนในสถาบันการศึกษา

- สามารถนำกระบวนการศึกษาวิจัยไปประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอนในรายวิชา เช่น วิชาการเมืองนโยบายสาธารณะและยุทธศาสตร์ชาติ วิชาการเมืองการปกครองส่วนภูมิภาคและส่วนท้องถิ่นไทย และวิชาขบวนการทางการเมืองและสังคม ในระดับปริญญาตรี ของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตแพร่

- สามารถนำผลการศึกษาไปสะท้อนข้อมูลให้กับหน่วยงานของรัฐและชุมชน เพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับนโยบายและยุทธศาสตร์การพัฒนาพื้นที่เชิงสร้างสรรค์แบบมีส่วนร่วมของ จังหวัดแพร่

- สามารถนำผลการศึกษาไปวิเคราะห์ร่วมกับนักวิชาการทางด้านนโยบายและยุทธศาสตร์การพัฒนาพื้นที่เชิงสร้างสรรค์แบบมีส่วนร่วมของตำบลทุ่งกวาว อำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่ โดยความร่วมมือของมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตแพร่ สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดแพร่ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดแพร่

2. กิจกรรมด้านนโยบายและยุทธศาสตร์การพัฒนาพื้นที่เชิงสร้างสรรค์แบบมีส่วนร่วมของตำบลทุ่งกวาว อำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่

- สามารถกำหนดให้นโยบายและยุทธศาสตร์การพัฒนาพื้นที่เชิงสร้างสรรค์แบบมีส่วนร่วมอย่างชัดเจนด้วยการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ในการในระดับท้องถิ่น ระดับจังหวัด และนำไปสู่การจัดทำแผนปฏิบัติการให้เกิดเป็นรูปธรรมร่วมกับ

- สามารถพัฒนาและต่อยอดกับหน่วยงานของรัฐที่ทำงานด้านพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนเพื่อหาแนวทางและการดำเนินการส่งเสริมการสร้าง ความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจให้กับชุมชน โครงการให้มีประสิทธิภาพของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

3. กิจกรรมด้านวิชาการ

- มีการพัฒนาทักษะในการวิจัยให้กับทีมงานวิจัยและนิสิตในระดับปริญญาตรีของมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตแพร่เพื่อการเรียนรู้ในมิติที่หลากหลาย

- มีการศึกษาร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อวิเคราะห์หา นโยบายและยุทธศาสตร์การพัฒนาพื้นที่เชิงสร้างสรรค์แบบมีส่วนร่วมกับชุมชนที่เหมาะสม

ภาคผนวก ง
รายชื่อผู้ให้ข้อมูลเพื่อการวิจัย

รายชื่อผู้ให้ข้อมูลงานวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก (In Depth Interview) ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) ได้แก่ผู้นำท้องที่และประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลทุ่งกวาว อำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่ จำนวน 15 คน

1) นายพิชิต ปัทมาภรณ์พงศ์	นายกเทศมนตรีเทศบาลตำบล
2) นางปรานอม โพธิ์พิรุณ	สมาชิกสภาเทศบาลตำบลทุ่งกวาว
3) นางสาวกุลยา โยธาทักดี	หัวหน้าสำนักปลัดเทศบาลตำบลทุ่งกวาว
4) นายเทเวศ นามจะโปะ	กำนัน/ผู้ใหญ่บ้านหมู่ 5
5) นายยุทธนา การะบุญ	ผู้ใหญ่บ้านหมู่ 1
6) นายมังกร บุตรชา	ผู้ใหญ่บ้านหมู่ 2
7) นายสมฤทธิ์ สุขมี	ผู้ใหญ่บ้านหมู่ 3
8) นายภูษงค์ สำลีราช	ผู้ใหญ่บ้านหมู่ 6
9) นางบุญหลั่น ไหวเคลื่อน	ผู้ประกอบการ
10) นางจรรยา ณะระมะ	ผู้ประกอบการ
11) นางปนัดดา สุทธิลักษณ์	ผู้ประกอบการ
12) นางพะยอม ลือไธ้	ประชาชน
13) นางสมศรี วงษ์ช่อม	ประชาชน
14) นางคำเกี้ยว เมืองเอก	ประชาชน
15) นางมยุเรศ ชัยวิณณคุปต์	ประชาชน

ภาคผนวก จ
ประวัติผู้วิจัย

ประวัติผู้วิจัย

ประวัติหัวหน้าโครงการ

1. ชื่อ นายธนันท์ คุ่มถิ่นแก้ว
Mr.Thananan Kumthinkaew
2. ผลงานวิชาการ/งานวิจัย
 - : ผลกระทบจากการใช้ยาเสพติดของเด็กและเยาวชน/2561 ผู้วิจัย
 - : การพัฒนาการเรียนการสอนโดยใช้สื่อสารสนเทศรายวิชาสัมมนาปัญหาการเมืองการปกครองของไทยของนิสิตสาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตแพร่ /2563 ผู้วิจัย
 - : การส่งเสริมการเรียนรู้ด้านศิลปะเชิงสร้างสรรค์ผ้าหม้อห้อมของเยาวชนและผู้สูงอายุในกลุ่มจังหวัดล้านนา/2564 ผู้ร่วมวิจัย
 - : แนวทางส่งเสริมพฤติกรรมทางการเมืองการปกครองของเทศบาล ตำบลแม่หลายตามวิถีประชาธิปไตย/ 2564 ผู้วิจัย
2. ตำแหน่งปัจจุบัน
 - อาจารย์หลักสูตรรัฐศาสตรบัณฑิต
 - มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตแพร่
3. หน่วยงานและสถานที่อยู่ที่ติดต่อได้สะดวก
 - มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตแพร่ เลขที่ 111 ตำบลแม่คำมี อำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่ 54000 โทร. 0-5464-6585
4. ประวัติการศึกษา
 - ศศ.บ. (รัฐประศาสนศาสตร์) มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
 - ร.ม. (รัฐศาสตรการปกครอง) มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
5. ประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับงานทั้งภายในและภายนอกประเทศ
 - เป็นอาจารย์ ระดับปริญญาตรี หลักสูตรรัฐศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตแพร่

ประวัติผู้ร่วมวิจัย

1. ชื่อ นายกฤษณะ เชื้อสิงห์
Mr. Krishna Chuasingh
2. ผลงานวิชาการ/งานวิจัย
: แนวทางส่งเสริมพฤติกรรมทางการเมืองการปกครองของเทศบาล ตำบลแม่หลายตาม
วิถีประชาธิปไตย/ 2564 ผู้ร่วมวิจัย
3. ตำแหน่งปัจจุบัน
อาจารย์พิเศษหลักสูตรรัฐศาสตรบัณฑิต
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตแพร่
4. หน่วยงานและสถานที่อยู่ที่ติดต่อได้สะดวก
173 ถนน ดินสอ แขวง เสาชิงช้า เขตพระนคร กรุงเทพมหานคร 10200
สำนักงานประชาสัมพันธ์ กรุงเทพมหานคร ศาลาว่าการกรุงเทพมหานคร
5. ประวัติการศึกษา
- ศศ.บ. (รัฐประศาสนศาสตร์) มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
- ร.ม. (รัฐศาสตรการปกครอง) มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
6. ประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับงานทั้งภายในและภายนอกประเทศ
- เป็นอาจารย์พิเศษระดับปริญญาตรี หลักสูตรรัฐศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยวิทยาเขตแพร่